
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

*Έρευνα στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες και στους
Βιβλιοθηκονόμους των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων*

*Research in Academic Libraries and Librarians of the
Technological Educational Institutions*

Φοιτήτρια: Σοφία Αξωνίδα

Επόπτης καθηγητής: Εμμανουήλ Γαρουφάλλου

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 2012

Ευχαριστίες

Ευχαριστώ θερμά τον επόπτη καθηγητή μου κ. Εμμανουήλ Γαρουφάλλου για την καθοδήγηση, την πολύτιμη βοήθεια και την υποστήριξή του σε κάθε στάδιο της εργασίας, τους συμμετέχοντες της έρευνας, που παρά το φόρτο εργασίας τους ήταν πρόθυμοι να συμβάλουν στην επίτευξη αυτής και τέλος, δεν θα μπορούσα να παραλείψω τη συνεχή και πολλές φορές ανιδιοτελή συμπαράσταση της οικογένειάς μου.

Περίληψη

Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των διαδικασιών ανάπτυξης και εξέλιξης της ακαδημαϊκής κοινότητας μέσα στην οποία δρουν. Ωστόσο, είναι γνωστό πως δεν έχουν την ανάλογη αντιμετώπιση με το έργο που έχουν να επιτελέσουν.

Η έρευνα αυτή διεξήχθη στο πλαίσιο πτυχιακής εργασίας της Σοφίας Αζωνίδη με επίπτη καθηγητή τον Εμμανουήλ Γαρουφάλου του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης (Α.Τ.Ε.Ι.Θ.). Ο βασικός σκοπός της έρευνας ήταν η διερεύνηση του περιβάλλοντος εργασίας και των προσόντων των βιβλιοθηκονόμων στις βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. της Ελλάδας. Η έρευνα υλοποιήθηκε το δεύτερο και τρίτο τέταρτο του 2011 και απευθυνόταν στο σύνολο των 15 Κεντρικών βιβλιοθηκών και των 28 Παραρτημάτων Τ.Ε.Ι.

Η μελέτη της βιβλιογραφίας για τα Τ.Ε.Ι. κατέδειξε συγκεκριμένα προβλήματα, τα οποία εντοπίστηκαν και από την παρούσα έρευνα, όπως είναι η έλλειψη βιβλιοθηκονόμων, το περιορισμένο ωράριο λειτουργίας και η έλλειψη εφαρμογής στρατηγικών μάρκετινγκ.

Χρησιμοποιήθηκαν δυο διαφορετικά είδη ερωτηματολογίων, ώστε να εξεταστούν μεμονωμένα οι υπεύθυνοι και οι εργαζόμενοι των βιβλιοθηκών. Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε μέσω έντυπων και ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων καθώς και μέσω δομημένης τηλεφωνικής συνέντευξης. Οι τομείς που ερευνήθηκαν στην έρευνα των υπευθύνων ήταν το προσωπικό των βιβλιοθηκών, η συλλογή, οι υπηρεσίες, τα διοικητικά ζητήματα, καθώς και οι χρήστες και η εκπαίδευσή τους, ώστε να προσδιοριστεί το περιβάλλον εργασίας στις βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. Στην έρευνα των βιβλιοθηκονόμων εξετάστηκαν το επίπεδο γνώσεων τους, οι διαδικασίες επιμόρφωσής τους και οι σχέσεις με τη διοίκηση, με σκοπό την ανάδειξη των προσόντων και του βαθμού βελτίωσής τους.

Συμπερασματικά, λοιπόν, διαπιστώθηκε πως οι βιβλιοθήκες αντιμετωπίζουν αρκετά προβλήματα που αναστέλλουν την άρτια λειτουργία τους και δεν τους επιτρέπουν να αναπτυχθούν. Οι βιβλιοθηκονόμοι επίσης σε ένα ποσοστό δεν είναι εφοδιασμένοι με επαρκή προσόντα, ώστε να μπορούν να ενσωματώσουν στις βιβλιοθήκες τις νέες τεχνολογίες και τις εξελίξεις του κλάδου της βιβλιοθηκονομίας.

Λέξεις Κλειδιά: Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Βιβλιοθήκες Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες, Βιβλιοθηκονόμοι, Υπεύθυνοι Βιβλιοθηκών.

Abstract

The libraries of the Technological Educational Institutions (T.E.I.) are an integral part of the academic community, its research and the support of the educational programmes. This research was carried out as part of the final dissertation of Sofia Axonidi, supervised by faculty member Emmanouel Garoufallou at the Department of Library Science and Information Systems of ATEI of Thessaloniki. The purpose of this research was to investigate the library workplace and the skills of librarians in the T.E.I Libraries of Greece. The search was carried out the second and third quarter of 2011 and included 15 central libraries and 28 departments of T.E.I.

The literature review concerning T.E.I. libraries have shown problems that were identified also in this research such as lack of qualified staff, limited working hours and lack of marketing procedures.

Two separate questionnaires were used to examine directors and employees. The collection of data was made by using printed and electronic questionnaires as well as with structural telephonic interviews. The investigated sectors about directors were the library staff, the collection, the services, the management issues in order to determine the library workplace in T.E.I. Libraries. On the other hand the employees research has revealed the knowledge, the training procedures and the relations with the administration intending to expose their skills and the degree of their improvement.

Keywords: Academic libraries, Librarians, Library staff, skills, Greece, Library directors

Πίνακας Περιεχομένων

Εισαγωγή	8
Κεφάλαιο 1: Μεθοδολογία	10
1.1. Σκοπός της έρευνας	10
1.1.1. Έρευνα στους υπεύθυνους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.	10
1.1.2. Έρευνα στους εργαζόμενους βιβλιοθηκονόμους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.	12
1.2. Βιβλιογραφική Επισκόπηση	12
1.3. Πληθυσμός- Δείγμα της έρευνας.....	13
1.4. Ερωτηματολόγιο	14
1.4.1. Ερωτηματολόγιο για τους Υπεύθυνους των βιβλιοθηκών.....	15
1.4.2. Ερωτηματολόγιο για τους Εργαζομένους των βιβλιοθηκών	17
1.5. Πιλοτική Εφαρμογή του ερωτηματολογίου	19
1.6. Διεξαγωγή έρευνας και συλλογή δεδομένων	19
1.7. Τρόπος ανάλυσης δεδομένων	21
1.8. Προβλήματα κατά τη διάρκεια της έρευνας.....	21
1.9. Δομή της εργασίας.....	22
1.10. Συμπεράσματα.....	23
Κεφάλαιο 2: Βιβλιογραφική Επισκόπηση.....	24
2.1. Ελληνική Βιβλιογραφική επισκόπηση	24
2.2. Ξένη Βιβλιογραφική Επισκόπηση.....	26
Κεφάλαιο 3: Νομοθετικές ρυθμίσεις των Τ.Ε.Ι. και των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών τους ...	28
3.1. Η πορεία της εξέλιξης των Τ.Ε.Ι.	28
3.2. Νομοθεσίες περί ίδρυσης των Τ.Ε.Ι.	29
3.3. Νομοθεσία και Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι.	30
3.4. Συμπεράσματα	32
Κεφάλαιο 4: Συνοπτική παρουσίαση των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.	33
4.1. Βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Αθήνας	33
4.2. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας	34
4.2.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στη Φλώρινα	35
4.2.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Καστοριά	36
4.2.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στα Γρεβενά	36
4.3. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Ηπείρου	36
4.3.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Ηγουμενίτσα	38
4.3.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στα Ιωάννινα.....	38
4.3.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Πρέβεζα	39
4.4. Βιβλιοθήκη του Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης	39
4.4.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Κατερίνη	40
4.4.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στα Νέα Μουδανιά	40
4.4.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στο Κιλκίς	41
4.5. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων.....	41
4.5.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στο Ληξούρι	42
4.5.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στη Ζάκυνθο.....	42
4.5.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στη Λευκάδα.....	43
4.6. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Καβάλας	43
4.6.1. Παράρτημα βιβλιοθήκης στη Δράμα	44
4.7. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας.....	44
4.7.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στη Σπάρτη.....	45

4.8. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Κρήτης.....	45
4.8.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στο Ρέθυμνο.....	46
4.8.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στο Λασιθί.....	47
4.8.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στα Χανιά.....	48
4.9. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Λαμίας.....	49
4.9.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στο Καρπενήσι.....	49
4.9.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Αμφισσα.....	50
4.10. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Λάρισας.....	50
4.10.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Καρδίτσα.....	51
4.10.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στα Τρίκαλα.....	51
4.11. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου.....	51
4.11.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στη Ναύπακτο.....	52
4.12. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Πάτρας.....	52
4.12.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στο Αίγιο.....	53
4.12.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Αμαλιάδα.....	54
4.12.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στον Πύργο.....	54
4.13. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Πειραιά.....	54
4.14. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Σερρών.....	55
4.15. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας.....	56
4.15.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στη Θήβα.....	56
4.16. Συμπεράσματα.....	56
Κεφάλαιο 5: Αποτελέσματα έρευνας.....	57
5.1. Έρευνα στους υπεύθυνους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.....	58
5.1.1. Δημογραφικές ερωτήσεις προς τους υπεύθυνους.....	58
5.1.2. Προσωπικό Βιβλιοθήκης.....	61
5.1.3. Χρήστες της βιβλιοθήκης.....	65
5.1.4. Συλλογή Βιβλιοθήκης.....	67
5.1.5. Υπηρεσίες, τεχνολογικός εξοπλισμός και νέες τεχνολογίες της βιβλιοθήκης.....	69
5.1.6. Εκπαίδευση χρηστών.....	74
5.1.7. Διοικητικά ζητήματα.....	74
5.1.8. Ανοιχτές ερωτήσεις.....	77
5.1.9. Συμπεράσματα.....	77
5.2. Έρευνα στους βιβλιοθηκονόμους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.....	78
5.2.1. Δημογραφικές ερωτήσεις προς τους βιβλιοθηκονόμους.....	78
5.2.2. Γνώσεις Βιβλιοθηκονόμων.....	81
5.2.3. Εκπαίδευση και Επιμόρφωση Βιβλιοθηκονόμων.....	83
5.2.4. Σχέσεις με τη διοίκηση.....	87
5.2.5. Γενικού τύπου ερωτήσεις.....	90
5.2.6. Συμπεράσματα.....	94
Κεφάλαιο 6: Συγκριτικοί πίνακες αποτελεσμάτων.....	95
6.1. Σύγκριση Ωραρίου Λειτουργίας των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.....	96
6.2. Σύγκριση Προσωπικού Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.....	97
6.3. Σύγκριση Πληθυσμού Τ.Ε.Ι. και αναλογία ενεργών φοιτητών.....	99
6.4. Σύγκριση της Συλλογής των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.....	100
6.5. Σύγκριση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.....	101
6.6. Συμπεράσματα Σύγκρισης.....	102
Κεφάλαιο 7: Συμπεράσματα και Προτάσεις.....	104
7.1. Συμπεράσματα.....	104
7.2. Προτάσεις.....	106
7.3. Προτάσεις για μελλοντική έρευνα.....	107

Βιβλιογραφικές Αναφορές.....	108
Παραρτήματα	116
Παράρτημα Α΄: Καταγραφή Νόμων	116
Παράρτημα Β΄: Παρουσίαση Βιβλιοθηκών	117
Παράρτημα Γ΄: Αποτελέσματα Έρευνας.....	124
Παράρτημα Δ΄: Συγκριτικοί Πίνακες	131
Παράρτημα Ε΄: Ερωτηματολόγια.....	136

Εισαγωγή

Η παρούσα Έρευνα στις Βιβλιοθήκες και στους Βιβλιοθηκονόμους των Τ.Ε.Ι. της χώρας αποτελεί μέρος των σπουδών του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης στο Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης (Α.Τ.Ε.Ι.Θ.) και επιτεύχθηκε υπό την επίβλεψη του καθηγητή κ. Εμμανουήλ Γαρουφάλλου. Η επιλογή της συγκεκριμένης έρευνας στοχεύει στην ανάδειξη των βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Μέσω της έρευνας μελετήθηκαν διεξοδικά οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και οι βιβλιοθηκονόμοι των Τ.Ε.Ι. με απώτερο σκοπό τον προσδιορισμό του περιβάλλοντος εργασίας και των προσόντων των βιβλιοθηκονόμων. Επομένως, κρίθηκε αναγκαίο να διασπαστεί η έρευνα σε δυο σκέλη, προς τους υπεύθυνους των βιβλιοθηκών και τους εργαζομένους τους. Η μελέτη των στοιχείων αυτών υλοποιήθηκε χρησιμοποιώντας δυο διαφορετικά ερωτηματολόγια σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή, τα οποία ανάλογα την περίπτωση διαμοιράστηκαν, στάλθηκαν ηλεκτρονικά ή χρησιμοποιήθηκαν στη διεξαγωγή δομημένης τηλεφωνικής συνέντευξης.

Η έρευνα προς τους υπεύθυνους των βιβλιοθηκών εστίασε σε λειτουργικά ζητήματα για τη βιβλιοθήκη όπως είναι η εφαρμογή πολιτικών, το ωράριο, οι διαδικασίες επιμόρφωσης του προσωπικού, η αξιολόγηση του. Επίσης, δεν θα μπορούσαν να παραλειφθούν ερωτήσεις για τις παροχές των βιβλιοθηκών προς τους χρήστες σε επίπεδο υπηρεσιών, εξοπλισμού και συλλογής.

Αντιθέτως, η έρευνα στους εργαζόμενους βιβλιοθηκονόμους επικεντρώθηκε στα προσωπικά τους γνωρίσματα, ώστε να εξακριβωθεί το επαγγελματικό προφίλ των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκονόμων (χωρίς όμως να οδηγήσει σε γενικεύσεις) και αν αυτό ανταποκρίνεται στις ανάγκες της ακαδημαϊκής κοινότητας. Αυτό επιτεύχθηκε με την αποσαφήνιση του γνωστικού επιπέδου τους, τις τοποθετήσεις τους για τις νέες τεχνολογίες, τις απόψεις τους για την κατάσταση και την εξέλιξη των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών.

Ο καθορισμός των παραπάνω παραγόντων συντέλεσε στη διάρθρωση της δομής της εργασίας στα εξής κεφάλαια:

Κεφάλαιο 1: Μεθοδολογία. Στο κεφάλαιο αυτό περιγράφονται τα στάδια δημιουργίας της έρευνας.

Κεφάλαιο 2: Βιβλιογραφική Επισκόπηση. Στο κεφάλαιο αυτό καταγράφονται παλαιότερες έρευνες ελληνικές και ξένες σε Τεχνολογικά Ιδρύματα, προκειμένου να

εντοπιστούν οι τομείς που έχουν μελετηθεί και τα κενά της βιβλιογραφίας, ώστε να προκύψουν νέα αποτελέσματα.

Κεφάλαιο 3: Νομοθεσία των Τ.Ε.Ι. και των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών τους. Στο κεφάλαιο αυτό συγκεντρώθηκαν οι νομοθετικές ρυθμίσεις για τα Τ.Ε.Ι. από την εποχή των Κ.Α.Τ.Ε.- Κ.Α.Τ.Ε.Ε., προκειμένου να διαπιστωθεί από την πλευρά της πολιτείας πως ορίζονται βάσει νόμου οι λειτουργίες και το έργο των βιβλιοθηκών των Ιδρυμάτων.

Κεφάλαιο 4: Συνοπτική παρουσίαση των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. Στο κεφάλαιο αυτό μελετήθηκαν οι βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. διακρίνοντας τις Κεντρικές από αυτές των Παραρτημάτων. Συγκεκριμένα παρουσιάστηκαν συνοπτικά στοιχεία για τις βιβλιοθήκες, όπως το πλαίσιο ίδρυσής, η πορεία και η εξέλιξη τους μέσα στα Τ.Ε.Ι. που δρουν, παραβάλλοντας στοιχεία από την κατάσταση των βιβλιοθηκών το 2011 και το 2012, όπου υπήρχαν, με σκοπό να διαπιστωθεί ο βαθμός επιρροής από τις ευρύτερες συνθήκες της χώρας.

Κεφάλαιο 5: Αποτελέσματα έρευνας. Στο κεφάλαιο αυτό παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα της έρευνας, που προέκυψαν από τη συγκέντρωση των δεδομένων και των δυο ερωτηματολογίων.

Κεφάλαιο 6: Συγκριτικοί πίνακες. Στο κεφάλαιο αυτό παραθέτονται και συγκρίνονται κοινά στοιχεία από την έρευνα του Βακαλιού (1996) και τις ετήσιες εκθέσεις της Μ.Ο.Π.Α.Β. (2010) από το 1998 έως το 2010.

Κεφάλαιο 7: Συμπεράσματα και Προτάσεις. Στο κεφάλαιο αυτό συνοψίζονται και σχολιάζονται τα κυριότερα αποτελέσματα της έρευνας, ακολουθούμενα από προτάσεις προς βελτίωση και προτάσεις μελλοντικής έρευνας.

Επίσης, στο τέλος της εργασίας έχουν τοποθετηθεί οι Βιβλιογραφικές αναφορές των πηγών που χρησιμοποιήθηκαν και τα Παραρτήματα.

Κεφάλαιο 1: Μεθοδολογία

Η μεθοδολογία κατέχει σημαντικό ρόλο στη δομή μιας εργασίας και την οργάνωση μιας έρευνας, καθώς παρουσιάζει συγκεντρωτικά τα στάδια δημιουργίας, αποσαφηνίζοντας τις δομές της, ώστε να χαρακτηριστεί ολοκληρωμένη και επιστημονική. Η ετυμολογική προέλευση του όρου «μέθοδος» προσδιορίζει το σκοπό αυτού του Κεφαλαίου. Σύμφωνα με τον Θεοφανίδη (1998, σ. 183) η «μέθοδος είναι η μετά οδός, μέσα από την οποία καθορίζεται η πορεία της έρευνας, ώσπου ο κάθε ερευνητής πρέπει να ανακαλύψει τη γνώση και την αλήθεια». Στις ακόλουθες ενότητες, λοιπόν, προσδιορίζονται η διαδικασία της έρευνας και η επιλογή της για τη διεξαγωγή των δύο (2) διαφορετικών ερευνών, ώστε να προαχθεί καινούρια γνώση. Οι έρευνες που πραγματοποιήθηκαν είναι:

- 1) Η έρευνα στους υπεύθυνους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.
- 2) Η έρευνα στους εργαζόμενους βιβλιοθηκονόμους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

1.1. Σκοπός της έρευνας

Μελετώντας τη βιβλιογραφία εντοπίστηκαν συνθήκες λειτουργίας βιβλιοθηκών, όπως υφίστανται σε αρκετές χώρες του εξωτερικού και όπως θα έπρεπε να υπάρχουν στη χώρα μας. Σκοπός, λοιπόν, αυτής της εργασίας είναι να εξακριβωθούν μέσα από επιμέρους ενότητες οι εσωτερικές λειτουργίες του περιβάλλοντος εργασίας των βιβλιοθηκών και να εντοπισθούν όσα γνωρίσματα έχουν (και δεν έχουν) οι βιβλιοθηκονόμοι, εκτιμώντας πως ο συνδυασμός των παραπάνω έχουν άμεση επίπτωση στην ακαδημαϊκή κοινότητα που εξυπηρετούν. Ωστόσο, αυτά δεν μπορούν να εξεταστούν μόνο μέσω μιας έρευνας, με αποτέλεσμα για την εκτενέστερη προσέγγιση να διενεργηθούν δυο διαφορετικές έρευνες, που η καθεμία επιτελεί διαφορετικό σκοπό και στόχους.

1.1.1. Έρευνα στους υπεύθυνους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

1.1.1.1. Σκοπός της έρευνας

Ο σκοπός της συγκεκριμένης έρευνας είναι η αποσαφήνιση του περιβάλλοντος εργασίας των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών εξετάζοντας:

- α) τον τρόπο λειτουργίας τους
- β) τις δυνατότητες που προσφέρονται στους βιβλιοθηκονόμους
- γ) τις υπηρεσίες, που παρέχονται στην ακαδημαϊκή κοινότητα.

1.1.1.2. Στόχοι της έρευνας

Αναλυτικότερα ο βασικός σκοπός της έρευνας απαρτίζεται από τους ακόλουθους στόχους, οι οποίοι είναι διαχωρισμένοι ως εξής:

α) Ο τρόπος λειτουργίας της βιβλιοθήκης μέσω ερωτήσεων σχετικά με:

- τον αριθμό του προσωπικού της
- το ωράριο λειτουργίας
- την πολιτική
- την προώθηση της

β) Οι δυνατότητες που προσφέρονται στους βιβλιοθηκονόμους. Πιο εξειδικευμένα, οι υπεύθυνοι στην έρευνα καλούνται να αναγράψουν:

- τις μεθόδους επιμόρφωσης των βιβλιοθηκονόμων, ώστε να δέχονται ερεθίσματα και να επέρχονται σε μια διαδικασία αυτοπραγμάτωσης
- τις μορφές επικοινωνίας ανάμεσα σε εκείνους και τους βιβλιοθηκονόμους
- τη διαδικασία αξιολόγησής του προσωπικού, ώστε να τονίζονται τα λάθη και να επικροτούνται τα προτερήματα.

γ) Οι υπηρεσίες της βιβλιοθήκης προς τους χρήστες, που περιλαμβάνουν ευρύ είδος ερωτήσεων, όπως:

- την ενσωμάτωση και χρησιμοποίηση των νέων τεχνολογιών (π.χ. ιστοσελίδα βιβλιοθήκης)
- τον εξοπλισμό, για τη καλύτερη διευκόλυνση των χρηστών συμπεριλαμβάνοντας τον αριθμό ηλεκτρονικών υπολογιστών έως τις υποδομές για ΑμεΑ
- την εκπαίδευση χρηστών, προκειμένου να είναι πληροφοριακά εγγράμματοι
- τη διεξαγωγή έρευνας για την αποτύπωση των πληροφοριακών αναγκών της κοινότητας.

1.1.2. Έρευνα στους εργαζόμενους βιβλιοθηκονόμους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

1.1.2.1. Σκοπός της έρευνας

Ο κύριος σκοπός της παρούσας έρευνας είναι να προσδιορίσει και να παρουσιάσει τις γνώσεις που διαθέτουν οι ακαδημαϊκοί βιβλιοθηκονόμοι, ώστε με τη συγκέντρωση των απαντήσεων να ερμηνευθεί αν το επαγγελματικό τους επίπεδο συμβαδίζει με τις μεταβαλλόμενες ανάγκες των χρηστών τους καθιστώντας τους παραγωγικούς στο χώρο της βιβλιοθηκονομίας.

1.1.2.2. Στόχοι της έρευνας

Η επίτευξη του παραπάνω σκοπού είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την υλοποίηση των ακόλουθων στόχων, που είναι:

- η εξακρίβωση του μορφωτικού επιπέδου των βιβλιοθηκονόμων
- η επιθυμία τους για δια βίου μάθηση
- η έμφαση της επιμόρφωσης από τον εργασιακό χώρο
- η αποδοχή των αλλαγών στον βιβλιοθηκονομικό κλάδο
- οι απόψεις και οι προβληματισμοί τους για το εργασιακό τους μέλλον και κατά πόσον αυτό απειλείται από τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις

1.2. Βιβλιογραφική Επισκόπηση

Έχοντας προσδιορίσει το διττό σκοπό της έρευνας και επιθυμώντας να εξειδικευθούν οι στόχοι της, χρησιμοποιήθηκε μεικτή τεχνική. Μελετήθηκαν, δηλαδή, οι ετήσιες εκθέσεις στατιστικών στοιχείων της Μ.Ο.Π.Α.Β. από το 1998 έως το 2010, ώστε να γίνει μια προσπάθεια να εντοπισθούν και να καλυφθούν τα κενά της έρευνάς, που κατά την εκτίμηση της ερευνήτριας έρχονταν μεγαλύτερης διερεύνησης ή δεν είχαν συμπεριληφθεί. Έπειτα, αφού είχε καθορισθεί ένα πρώιμο προσχέδιο, του είδους των ερωτήσεων που θα χρησιμοποιηθούν στο ερωτηματολόγιο, πραγματοποιήθηκε έρευνα γραφείου. Αυτή επιτεύχθηκε αναζητώντας έρευνες σχετικές με τις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι., προκειμένου να αξιοποιηθούν στη σύγκριση των αποτελεσμάτων. Ωστόσο, η μόνη έρευνα που αφορούσε εξ' ολοκλήρου τα Τ.Ε.Ι. ήταν του Θ. Βακαλιού (Βακαλιός, 1996).

Στη συνέχεια διεξήχθη επισκόπηση της βιβλιογραφίας σε εγχειρίδια χρήσης, σημειώσεις μαθημάτων του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας του Α.Τ.Ε.Ι.Θ., στα πρακτικά των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και σε άλλες ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης, ώστε να αναπτυχθούν οι ερωτήσεις του ερωτηματολογίου. Εκτενέστερα στις ενότητες της βιβλιογραφικής επισκόπησης και της βιβλιογραφικής αναφοράς αναλύονται και καταγράφονται αντίστοιχα οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν.

Επίσης, αρμόζει να σημειωθεί πως η μορφή του Κεφαλαίου της μεθοδολογίας ακολούθησε πτυχιακές εργασίες παλαιότερων φοιτητών του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας που ερευνητικά είχαν συνάφεια με την παρούσα πτυχιακή εργασία (Μπαλατσούκας, Ασδέρη και Εσκίζογλου, 2003).

1.3. Πληθυσμός- Δείγμα της έρευνας

Ο πληθυσμός της έρευνας είναι οι βιβλιοθηκονόμοι των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Λόγω όμως περιορισμένου χρόνου για τη διεξαγωγή και την ολοκλήρωση της έρευνας οριοθετήθηκε από αυτό το ευρύ σύνολο, το υποσύνολο των βιβλιοθηκονόμων έχοντας ως κοινό χαρακτηριστικό τους την απασχόλησή τους στα Τ.Ε.Ι., ώστε να αποτελέσουν το δείγμα της έρευνας.

Στη συνέχεια, έχοντας προσδιορίσει το δείγμα της έρευνας, δημιουργήθηκε το «πλαίσιο δειγματοληψίας» (Βαμβούκας, 1998, σ. 156), δηλαδή ένας κατάλογος με τα στοιχεία επικοινωνίας τους, τα οποία εντοπίστηκαν αρχικά από τις ιστοσελίδες των βιβλιοθηκών. Όμως αρκετές βιβλιοθήκες που δεν διαθέτουν ιστοσελίδες (και κυρίως οι βιβλιοθήκες των παραρτημάτων), τα στοιχεία επικοινωνίας είτε δόθηκαν από τους υπεύθυνους των Κεντρικών είτε υπήρξε επικοινωνία με τις γραμματείες των Ιδρυμάτων, ώστε να ανευρεθούν. Ορισμένοι ανέφεραν πως η βιβλιοθήκη τους δεν έχει δικιά της τηλεφωνική γραμμή και λόγω αυτού καθοριζόταν τηλεφωνική συνάντηση με το βιβλιοθηκονόμο στο χώρο της γραμματείας.

Επομένως, έγινε προσπάθεια και επιτεύχθηκε να υπάρξει συμμετοχή από όλες τις ακαδημαϊκές αυτές βιβλιοθήκες, ωστόσο από τους 95 βιβλιοθηκονόμους που εκτιμήθηκαν πως απασχολούταν στις βιβλιοθήκες αποκρίθηκαν οι 73 (δηλαδή το 76.8%).

Οι 22 ήταν υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών (συμπεριλαμβάνοντας και των Παραρτημάτων) εκ των οποίων οι δύο (2) δεν κατείχαν κάποιο πτυχίο συναφές με τη βιβλιοθηκονομία, αλλά συμπεριλήφθηκαν, επειδή α) είχαν αρκετά χρόνια προϋπηρεσίας και μπορεί η σωρευμένη

γνώση τους να συνέβαλε στην έρευνα και β) διότι κατείχαν θέση υπεύθυνου ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης. Κατά συνέπεια, από τους 22 υπεύθυνους οι 13 ήταν οι υπεύθυνοι των Κεντρικών βιβλιοθηκών και οι εννέα (9) των Παραρτημάτων από το σύνολο των υπευθύνων τόσο των Κεντρικών όσο και των Παραρτημάτων αποκρίθηκαν 4 (18.2%) άνδρες και 18 (81.8%) γυναίκες. Αναλυτικότερα στοιχεία βρίσκονται στο Κεφάλαιο Αποτελέσματα Έρευνας (βλ. Κεφ. 5.1).

Όσον αφορά τους εργαζόμενους των βιβλιοθηκών συμπεριλήφθηκαν αποκλειστικά και μόνο όσοι είχαν πτυχίο βιβλιοθηκονομίας, οι οποίοι συνολικά ήταν 71 και απάντησαν οι 53 (74.6%). Αρμόζει να σημειωθεί πως δεν συγκαταλέχθηκαν όσοι εργάζονται στο χώρο των βιβλιοθηκών χωρίς βιβλιοθηκονομική κατάρτιση. Αναλυτικότερα οι συμμετέχοντες στην έρευνα βιβλιοθηκονόμοι απαρτίζονται από 11 (20.8%) άνδρες και 42 (79.2%) γυναίκες (βλ. Κεφ. 5.2.).

Έχοντας λοιπόν προσδιορίσει το στοχευμένο δείγμα, αποφασίστηκε πως το βέλτιστο μέσο συλλογής πληροφοριών είναι το ερωτηματολόγιο. Με το μέσο αυτό όλοι οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να απαντήσουν σε συγκεκριμένες ερωτήσεις, οι οποίες μέσω στατιστικής ανάλυσης ήταν συγκρίσιμες και κατόπιν κοινής επεξεργασίας ανέδειξαν μια προσδιοριστική εικόνα για την κατάσταση των βιβλιοθηκονόμων στα Τ.Ε.Ι. της χώρας μας. Επομένως, όπως διαπιστώνεται από τα προαναφερθέντα, η έρευνα κατά κύριο λόγο είναι ποσοτική, καθώς χρησιμοποιήθηκε η δομημένη μέθοδος του ερωτηματολογίου, περιλαμβάνοντας βέβαια και ορισμένες ποιοτικές ερωτήσεις.

1.4. Ερωτηματολόγιο

Κατασκευάστηκαν, λοιπόν, δύο είδη ερωτηματολογίων. Εξαιτίας, όμως, της αδυναμίας να διανεμηθούν σε όλες τις βιβλιοθήκες έντυπα ερωτηματολόγια, δημιουργήθηκαν και σε ηλεκτρονική μορφή χρησιμοποιώντας ως μέσο το ηλεκτρονικό εργαλείο έρευνας Survey Gismo. Επιπλέον, το μεγαλύτερο ποσοστό τους συλλέχθηκε υπό τη μορφή δομημένης τηλεφωνικής συνέντευξης. Σε αυτή την περίπτωση τέθηκαν στους συνεντευξιαζόμενους οι ερωτήσεις των ερωτηματολογίων, ώστε οι απαντήσεις να μπορούν να αναλυθούν, να συγκριθούν και να οδηγήσουν σε κοινά αποτελέσματα.

1.4.1. Ερωτηματολόγιο για τους Υπεύθυνους των βιβλιοθηκών

1.4.1.1 Παρουσίαση ερωτηματολογίων

Το πρώτο ερωτηματολόγιο απευθύνεται στους υπεύθυνους βιβλιοθηκονόμους των Κεντρικών βιβλιοθηκών και των Παραρτημάτων των Τ.Ε.Ι. στο σχετικό παράρτημα (βλ. Παράρτημα Ε') έχει τοποθετηθεί η έντυπη μορφή του. Η ηλεκτρονική διεύθυνση που διατίθεται είναι: <http://www.surveygizmo.com/s3/571154/6d172db79875> και αποτελείται από 35 ερωτήσεις, οι οποίες περιέχονται στις εξής ενότητες:

- Στοιχεία Ιδρύματος.

Αρχικά, τους ζητήθηκε να δηλώσουν το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα που ανήκουν και κάποια προσδιοριστικά στοιχεία σχετικά με αυτό.

- Προσωπικά και επαγγελματικά στοιχεία.

Στη συνέχεια η κυρίως έρευνα επικεντρώθηκε σε συναφείς ερωτήσεις για τα προσωπικά τους στοιχεία και τα επαγγελματικά τους προσόντα, ώστε να διαπιστωθεί κατά πόσο το προσωπικό τους προφίλ επηρεάζει το επαγγελματικό τους. Οι ερωτήσεις αυτές είναι από την 1 έως την 5.

- Ωράριο λειτουργίας.

Με τις ερωτήσεις 7 και 8 κλήθηκαν οι υπεύθυνοι να δηλώσουν τις ώρες που λειτουργούσε η βιβλιοθήκη, για να εξακριβωθεί η δυνατότητα χρήσης του φυσικού χώρου της βιβλιοθήκης.

- Προσωπικό της βιβλιοθήκης.

Στην ενότητα αυτή περιλήφθηκαν οι ερωτήσεις 8 έως 11 για τις δράσεις της βιβλιοθήκης ως προς το προσωπικό της για την επιλογή τους, την εκπαίδευσή τους και την αξιολόγησή τους.

- Χρήστες της βιβλιοθήκης.

Μέσω της ενότητας για τους χρήστες καταγράφηκε ο πληθυσμός των χρηστών, αλλά και οι ενέργειες των βιβλιοθηκών, για την αποτύπωση των αναγκών τους (ερωτήσεις 12 έως 16).

- Συλλογή της βιβλιοθήκης.

Στις ερωτήσεις 17 έως 19 εξετάστηκε το μέγεθος και η ανάπτυξη της συλλογής, προκειμένου να προσδιοριστεί η βαρύτητα που δίνεται στο τμήμα αυτό της βιβλιοθήκης.

- Υπηρεσίες, τεχνολογικός εξοπλισμός και νέες τεχνολογίες της βιβλιοθήκης.

Αυτές οι ενότητες διαφοροποιούνται στο ερωτηματολόγιο, αλλά εξετάζονται από κοινού, καθώς θίγουν τις παροχές της βιβλιοθήκης προς την εξυπηρέτηση των χρηστών (ερωτήσεις 20 έως 24).

- Εκπαίδευση χρηστών.

Η ενότητα για την εκπαίδευση χρηστών συμπεριλήφθηκε στην έρευνα για να διαπιστωθεί η εφαρμογή της πληροφοριακής παιδείας από τις ακαδημαϊκές αυτές βιβλιοθήκες χρησιμοποιώντας τις ερωτήσεις 25 έως 27.

- Διοικητικά ζητήματα.

Με τις ερωτήσεις 28 έως 33 υπήρξε η πρόθεση να αποτυπωθεί από τους υπεύθυνους ο διοικητικός τρόπος λειτουργίας της βιβλιοθήκης τους ρωτώντας σχετικά με το στρατηγικό πλάνο, τις τεχνικές εκτίμησης περιβάλλοντος, αλλά και τις σχέσεις τους με το υπόλοιπο προσωπικό της βιβλιοθήκης.

- Ανοιχτές ερωτήσεις.

Οι τελευταίες ερωτήσεις 34, 35 και οι παρατηρήσεις τοποθετήθηκαν, ώστε να εκφράσουν την προσωπική τους εκτίμηση οι βιβλιοθηκονόμοι για τις «σύγχρονες απειλές» και το επαγγελματικό τους μέλλον.

1.4.1.2. Τύποι ερωτήσεων

Έχοντας προσδιορίσει τις θεματικές ενότητες των ερωτήσεων του ερωτηματολογίου των υπευθύνων, παρακάτω ομαδοποιούνται ανάλογα με τον τύπο τους (Javeau, 2000 και Παρασκευόπουλος, 1993):

- Κλειστού τύπου ερωτήσεις, όπως είναι η ερώτηση 1, 7, ώστε να συλλεχθούν συγκεκριμένα στοιχεία για την επεξεργασία.
- Επιλογή μίας από δύο ή περισσότερες απαντήσεις, τέτοια μορφής ερώτηση είναι π.χ. 2, 3, 18 όπου οι ερωτώμενοι έχουν πολλές απαντήσεις, αλλά πρέπει να επιλέξουν μία.

- Ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών, όπως είναι οι ερωτήσεις 16 και 31.
- Κατάταξη πολλαπλών επιλογών στη σειρά, είναι οι ερωτήσεις 9, 20 και 33 που χρησιμοποιήθηκαν για την ιεράρχηση των επιλογών σύμφωνα με τις προσωπικές πεποιθήσεις κάθε ερωτώμενου.
- Ερώτηση σύμφωνα με την κλίμακα Likert, είναι η ερώτηση 23 του ερωτηματολογίου, η οποία ζητά από τον ερωτώμενο να εκτιμήσει το βαθμό προτίμησης της κάθε πρότασης, που του δίνεται.
- Ερωτήσεις ημι-ανοιχτές ή ημι-κλειστές, δηλαδή ερωτήσεις που οι συμμετέχοντες έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν συγκεκριμένες απαντήσεις, αλλά τους δίνεται και ελεύθερο πεδίο, για να καταγράψουν τις δικές τους απόψεις (π.χ. η ερώτηση 11).
- Ανοιχτές ερωτήσεις, που στοχεύουν στο να εκφράσουν οι βιβλιοθηκονόμοι ελεύθερα τις απόψεις τους (π.χ. οι ερωτήσεις 34 και 35).
- Ερωτήσεις φίλτρου, στις οποίες οι ερωτώμενοι ανάλογα με την απάντηση που θα επιλέξουν είτε θα συνεχίσουν στην επόμενη ερώτηση είτε θα την παρακάμψουν (π.χ. η ερώτηση 22, όπου αν έχουν ανεξάρτητη ιστοσελίδα συμπληρώνουν τα υπόλοιπα στοιχεία της ερώτησης, διαφορετικά συνεχίζουν στην 23).

1.4.2. Ερωτηματολόγια για τους Εργαζομένους των βιβλιοθηκών

1.4.2.1. Παρουσίαση ερωτηματολογίων

Το δεύτερο ερωτηματολόγιο προς τους εργαζόμενους βιβλιοθηκονόμους επικεντρώθηκε κυρίως στο επίπεδο γνώσεων τους, στη διάθεση τους για την πνευματική τους εξέλιξη, για τη μελλοντική πορεία τους στο βιβλιοθηκονομικό χώρο κλπ. Υφίσταται σε έντυπη μορφή (βλ. Παράρτημα Ε') και σε ηλεκτρονική μορφή στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.surveygizmo.com/s3/571188/p-amp-p>. Συνολικά είναι διαρθρωμένο με 21 ερωτήσεις, που εμπίπτουν ακόλουθες ενότητες:

- Στοιχεία Ιδρύματος.

Όπως στο ερωτηματολόγιο των υπευθύνων και σ' αυτό τους ζητήθηκε να δηλώσουν το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα που ανήκουν και κάποια προσδιοριστικά στοιχεία σχετικά με αυτό.

- Προσωπικά και επαγγελματικά στοιχεία.

Στη ενότητα αυτή τοποθετήθηκαν συναφείς ερωτήσεις για τα προσωπικά στοιχεία και τη θέση τους στη βιβλιοθήκη, ώστε να εξακριβωθεί το προσωπικό τους προφίλ. Οι ερωτήσεις αυτές είναι από την 1 έως την 5.

- Εκπαίδευση και επιμόρφωση.

Στο ερωτηματολόγιο των εργαζομένων δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στα προσόντα, τις γνώσεις, την κατάρτιση, στον τρόπο, που φροντίζουν να ενημερώνονται και στα θέματα που επιθυμούν να επιμορφώνονται. Οι ερωτήσεις αυτές είναι από την 6 έως τη 15.

- Σχέσεις με διοίκηση.

Από την έρευνα δεν θα μπορούσαν να παραλειφθούν οι ερωτήσεις 16 έως 17 αναφορικές για το περιβάλλον εργασίας τους και τα κίνητρα αποδοτικότητας, που δέχονται από αυτό, προκειμένου να εξελιχθούν και να διαπιστωθούν οι σχέσεις με τους ανωτέρους τους.

- Προσωπικές απόψεις.

Στην ερώτηση 18 δίνονται κάποιες προτάσεις, για τις οποίες οι συμμετέχοντες στην έρευνα απάντησαν το βαθμό που συμφωνούν ή διαφωνούν μ' αυτές. Με τη χρήση των τελευταίων ερωτήσεων (19 έως 21) επιδιώχθηκε να καταγραφούν οι απόψεις των βιβλιοθηκονόμων για το ρόλο της Google, το μέλλον των βιβλιοθηκών και το αν κρίνουν πως είναι ανταγωνιστική η βιβλιοθήκη τους.

1.4.2.2 Τύποι ερωτήσεων

Στο σημείο αυτό, αφού έχουν αναλυθεί οι θεματικές ενότητες του ερωτηματολογίου των εργαζόμενων, κατανέμονται οι ερωτήσεις του ως προς τη μορφή τους:

- Κλειστού τύπου ερωτήσεις, όπως είναι η ερώτηση 1 και 9 με καθορισμένες τις επιλογές των ερωτώμενων.
- Επιλογή μίας από δύο ή περισσότερες απαντήσεις, η ερώτηση 4 είναι ένα παράδειγμα αυτού του είδους, που οι ερωτώμενοι έπρεπε να επιλέξουν μία από τις όσες απαντήσεις τους δίνονται.
- Ερωτήσεις πολλαπλών επιλογών, όπως ενδεικτικά είναι οι ερωτήσεις 7 και 11.

- Κατάταξη πολλαπλών επιλογών στη σειρά, τέτοια μορφής είναι η ερώτηση 16, στην οποία οι βιβλιοθηκονόμοι πρέπει να κατατάξουν τις επιλογές που τους δίνονται με αύξοντα αριθμό το 1 και ούτω καθεξής.
- Ερωτήσεις σύμφωνα με την κλίμακα Likert, δηλαδή ερωτήσεις συμφωνίας και διαφωνίας, όπως είναι η ερώτηση 18 στο ερωτηματολόγιο των εργαζομένων.
- Ανοιχτές ερωτήσεις, μέσω των οποίων οι συμμετέχοντες μπορούν να αποτυπώσουν τις αντιλήψεις τους για διάφορες ερωτήσεις όπως είναι η 19, 20 και 21.
- Ερωτήσεις φίλτρου, όμοια ερώτηση είναι η 9, στην οποία ανάλογα με την απάντηση που θα επιλέξουν οι συμμετέχοντες είτε θα συνεχίσουν στις επόμενες ερωτήσεις είτε θα τις παρακάμψουν απαντώντας στην ερώτηση 14.

1.5. Πιλοτική Εφαρμογή του ερωτηματολογίου

Ακόλουθη ενέργεια της δημιουργίας των ερωτηματολογίων ήταν η πιλοτική δοκιμή σε βιβλιοθηκονόμους του Σπουδαστηρίου του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας της Θεσσαλονίκης και σε φοιτητές αυτού κατά προτίμηση των τελευταίων εξαμήνων, ώστε να έχουν πολύπλευρες γνώσεις επί του αντικειμένου. Στο σημείο αυτό επισημάνθηκαν οι διορθώσεις, που κρίθηκαν από εκείνους απαραίτητες και σε συνεργασία με τον επόπτη καθηγητή έγιναν οι ανάλογες τροποποιήσεις. Έπειτα, ακολούθησε η διαδικασία διανομής των ερωτηματολογίων και της τηλεφωνικής συνέντευξης.

1.6. Διεξαγωγή έρευνας και συλλογή δεδομένων

Η έρευνα στις βιβλιοθήκες και στους βιβλιοθηκονόμους των Τ.Ε.Ι. επιλέχθηκε να διεξαχθεί στα μέσα Ιουνίου του 2011, διότι την περίοδο εκείνη ο φόρτος εργασίας των βιβλιοθηκονόμων εν όψη της εξεταστικής περιόδου ήταν πιο περιορισμένος, και να ολοκληρωθεί στις αρχές Αυγούστου του 2011.

Η συλλογή των ερωτηματολογίων έγινε με τα εξής μέσα:

- Με τη μορφή *δομημένης τηλεφωνικής συνέντευξης*, κυρίως στις περιφερειακές βιβλιοθήκες Ιδρυμάτων, όπου η ερευνήτρια αντιμετώπισε πρόβλημα φυσικής προσβασιμότητας, θέτοντας στους βιβλιοθηκονόμους τις ερωτήσεις του έντυπου ερωτηματολογίου. Η διαδικασία της συνέντευξης αποδείχτηκε πιο αποτελεσματική από

τη στείρα διανομή του έντυπου ερωτηματολογίου, καθώς ευνοήθηκε η προσωπική επικοινωνία με επαγγελματίες του χώρου, οι οποίοι εξέφραζαν τις προσωπικές τους απόψεις, που δεν μπορούσαν να αποτυπωθούν στα πλαίσια συμπλήρωσης του ερωτηματολογίου. Επίσης, βασιζόμενοι στην εμπειρία τους, στις εύκολες και τις δύσκολες καταστάσεις του επαγγέλματος, συνέβαλλαν στη ρεαλιστική απεικόνιση των βιβλιοθηκών στο ελλαδικό χώρο, γεγονός που η ερευνήτρια, δεν γνώριζε, εξαιτίας του ότι δεν είχε εργαστεί ποτέ μέχρι τότε σε κάποια βιβλιοθήκη. Αξίζει να σημειωθεί πως οι ώρες που επιλέχθηκαν για την πραγματοποίηση των συνεντεύξεων ήταν πρωινές, ώστε να υπάρχει ελευθερία χρόνου από τους συμμετέχοντες.

- Με την αποστολή του ερωτηματολογίου ηλεκτρονικά, έχοντας χρησιμοποιηθεί ως μέσο το Survey Gizmo. Το Survey Gizmo είναι ένα ανοιχτής πρόσβασης δικτυακό λογισμικό που προσφέρει ισάξια εργαλεία έρευνας με αντίστοιχα προγράμματα στατιστικής επεξεργασίας (π.χ. SPSS) και διατηρεί επ' αόριστο τα δεδομένα. Ωστόσο, δεν είχε την προσδοκώμενη απήχηση από τους συμμετέχοντες.
- Με τη διανομή του έντυπου ερωτηματολογίου, σε όσες βιβλιοθήκες ήταν εύκολα προσβάσιμες από την ερευνήτρια παραλαμβάνοντας τα ερωτηματολόγια είτε απευθείας συμπληρωμένα είτε ταχυδρομικά.

Η διαδικασία της έρευνας ξεκινούσε αναφέροντας το σκοπό της έρευνας και τις επιδιώξεις της ερευνήτριας μέσω αυτής. Καθ' όλη τη διάρκεια παρέχονταν συμπληρωματικές διευκρινήσεις σε αρκετές ερωτήσεις και όπως είναι φυσικό με το μεγαλύτερο μέρος των ερωτώμενων ήταν παραγωγική η συνέντευξη, καθώς εισπράχθηκαν ποικίλες απόψεις.

Τα σχόλια που ειπώθηκαν κατά τη διάρκεια των συνεντεύξεων ήταν ενθαρρυντικά και προτρεπτικά για τη συνέχιση της έρευνας. Αρκετοί ήταν και εκείνοι, που εκδήλωσαν το ενδιαφέρον τους για τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δεδομένων αναφέροντας πως θα τους ενδιέφερε ενδεχομένως να παρουσιαστούν σε κάποιο συνέδριο, ώστε να πληροφορηθούν για τη συνολική κατάσταση στις άλλες ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. και το επίπεδο τους.

Ωστόσο, δεν έλειπαν τα αρνητικά σχόλια όπως «δεν έχει κάποιο νόημα η έρευνα, γιατί είναι γνωστή η κατάσταση που υπάρχει στο χώρο των βιβλιοθηκών στην Ελλάδα», ή «για πτυχιακή είναι πολύ μεγάλη έρευνα, δεν εστιάζει σε κάποιο τομέα και θα σε καθυστερήσει για να πάρεις το πτυχίο σου». Επιπλέον, πολλοί μη έχοντας τις ανάλογες γνώσεις σε ερωτήσεις

όπως η πληροφοριακή παιδεία ή η SWOT ανάλυση είπαν: «αυτές οι ερωτήσεις είναι εξωπραγματικές και πέρα από τη βιβλιογραφία δεν εφαρμόζονται στη βιβλιοθήκη μας».

Παρόλα αυτά όμως το ποσοστό συμμετοχής στην έρευνα αναλογικά με τον πληθυσμό των βιβλιοθηκονόμων στα Τ.Ε.Ι. ήταν πολύ υψηλό, αφού υπήρξε έστω και ένας βιβλιοθηκονόμος από όλα τα ιδρύματα, που συμμετείχε, ενισχύοντας το ποσοστό συμμετοχής των Τ.Ε.Ι. και εκτοξεύοντας το στα 100%.

1.7. Τρόπος ανάλυσης δεδομένων

Κατόπιν της συλλογής των ερωτηματολογίων διαδέχθηκε η ανάλυση των δεδομένων αξιοποιώντας το ηλεκτρονικό εργαλείο έρευνας Survey Gizmo, στο οποίο συγκεντρώθηκαν και παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα σε μορφή στατιστικής ανάλυσης. Ωστόσο, στην εργασία δεν χρησιμοποιήθηκαν αυτούσια τα γραφήματα του προγράμματος, αλλά κατασκευάστηκαν εκ νέου μέσω του Microsoft Office Excel 2003, ώστε να είναι προσπελάσιμα. Η επεξεργασία αυτή χρησιμοποιήθηκε περαιτέρω για τις κοινές ερωτήσεις των δυο ερωτηματολογίων, προκειμένου να δημιουργηθούν γραφήματα συγκρίσιμων αποτελεσμάτων. Επιπλέον, σε ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, που δεν ήταν εφικτή η επεξεργασία των απαντήσεων από το συγκεκριμένο εργαλείο διεξήχθη κωδικοποίηση ως προς τον αριθμό του ερωτηματολογίου, το φύλλο και την ηλικία των συμμετεχόντων, καθώς και χειρόγραφη καταγραφή δημιουργώντας ομάδες οικογένειας.

1.8. Προβλήματα κατά τη διάρκεια της έρευνας

Τα αρχικά προβλήματα της έρευνας ξεκίνησαν από την έρευνα γραφείου, καθώς δεν υπήρχε πληθώρα βιβλιογραφικών στοιχείων που να εξετάζει την περίπτωση των βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. στον ελλαδικό χώρο. Έπειτα, στη διάρκεια της έρευνας αντιμετωπίστηκαν κάποια ζητήματα, που δυσχέραναν την καθολική συλλογή των ερωτηματολογίων από όλο το δείγμα της έρευνας. Λόγω όμως της ανωνυμίας, που διατηρήθηκε κατά τη συμπλήρωσή τους, δεν θα αναφερθεί από ποιες βιβλιοθήκες προκλήθηκαν. Τα προβλήματα αυτά ήταν:

- Η αντιμετώπιση με καχυποψία την έρευνα θεωρώντας πως τα αποτελέσματα είναι πασιφανή, ώστε να διεξαχθεί τέτοιου είδους έρευνα.

- Η δυσαρέσκεια εξαιτίας της έκτασης του ερωτηματολογίου, σε κάποιες περιπτώσεις είχε ανασταλτικό χαρακτήρα για τη συμπλήρωση του ερωτηματολόγιο, ειδικότερα των υπευθύνων.
- Μέρος των ερωτήσεων δεν γινόταν αντιληπτό από τους συμμετέχοντες λόγω έλλειψης γνωστικού υποβάθρου (π.χ. πληροφοριακός γραμματισμός, SWOT analysis)
- Οι ερωτήσεις τύπου *Κατάταξης πολλαπλών επιλογών στη σειρά* (π.χ. ερώτηση 20 των υπευθύνων), οι οποίες κατά τη διάρκεια της συνέντευξης ήταν αδύνατο να συμπληρωθούν, διότι υπήρχαν πολλές μεταβλητές που δεν ήταν εφικτό να απομνημονευθούν από τους ερωτώμενους και έπειτα να ταξινομηθούν. Το ίδιο όμως πρόβλημα κατανόησης εντοπίστηκε και στα άτομα, που τους διανεμήθηκε έντυπα το ερωτηματολόγιο.
- Σε αρκετές βιβλιοθήκες δεν στάθηκε εφικτό η καθολική συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, διότι μέρος του προσωπικού βρισκόταν σε καλοκαιρινή άδεια.

1.9. Δομή της εργασίας

Η εργασία πέρα από το κυρίως τμήμα της έρευνας πλαισιώνεται από τα Κεφάλαια «*Νομοθεσία των Τ.Ε.Ι. και των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών τους*», «*Παρουσίαση των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.*», «*Συγκριτικοί Πίνακες*», «*Βιβλιογραφικές Αναφορές*» και «*Παραρτήματα*».

Πιο αναλυτικά, στο Κεφάλαιο σχετικά με «*Νομοθεσία των Τ.Ε.Ι. και των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών τους*» συγκεντρώθηκαν οι κυριότερες νομοθετικές ρυθμίσεις για τα Τ.Ε.Ι. και στη συνέχεια απομονώθηκαν τα τμήματα που αναφέρονταν στις ακαδημαϊκές τους βιβλιοθήκες. Η καταγραφή αυτή των νόμων αποσκοπούσε να εξεταστεί υπό το νομοθετικό πρίσμα η λειτουργία και η ανάπτυξη των βιβλιοθηκών. Επίσης, να σημειωθεί πως ο εντοπισμός των νόμων έγινε αποκλειστικά από τις ιστοσελίδες των Ιδρυμάτων, καθώς η επικοινωνία με το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων κατέστη ατελέσφορη.

Στο επόμενο Κεφάλαιο της «*Παρουσίασης των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.*» προβάλλονται πληροφορίες σχετικά με την έναρξη των λειτουργιών τους, τη στελέχωση του προσωπικού, τους κανονισμούς, τη συλλογή και τις υπηρεσίες τους. Οι πληροφορίες συλλέχθηκαν κυρίως από τις ιστοσελίδες των βιβλιοθηκών και κατόπιν νέας επικοινωνίας με

τους υπευθύνους, ώστε να διαπιστωθεί η κατάσταση των βιβλιοθηκών το 2012 από τις κοινωνικοοικονομικές αλλαγές. Βεβαίως, τα παραπάνω στοιχεία χρησιμοποιήθηκαν για τον παραλληλισμό με εκείνα που είχαν δοθεί από τους υπεύθυνους το 2011 κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, ώστε να επισημανθούν οι τροποποιήσεις που έχουν υποστεί οι βιβλιοθήκες.

Ομοίως στο Κεφάλαιο «*Συγκριτικοί Πίνακες*» απομονώθηκαν τα κοινά στοιχεία της παρούσας έρευνας, της έρευνας του Βακαλιού (Βακαλιός, 1996) καθώς και των ετήσιων εκθέσεων της Μ.Ο.Π.Α.Β. από το 1998 έως το 2010, ώστε να καταγραφεί η σταδιακή πορεία των βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. Η σύγκριση αυτή απεικονίστηκε με συγκριτικούς πίνακες, οι οποίοι είναι διαρθρωμένοι σύμφωνα με τη δομή του ερωτηματολογίου της παρούσας έρευνας.

Στη συνέχεια έχουν συγκεντρωθεί οι «*Βιβλιογραφικές Αναφορές*» όπου αντλήθηκαν πληροφορίες για τη συνολική διεξαγωγή της εργασίας. Η απόδοσή τους έγινε σύμφωνα με το βιβλιογραφικό πρότυπο του Harvard όπως έχει οριστεί από τη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Anglia Ruskin (<http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm>).

Ολοκληρώνοντας την έρευνα υπάρχουν τα «*Παραρτήματα*» όπου περιέχονται εκτενείς πίνακες και συμπληρωματικό υλικό, το οποίο δεν μπορούσε να τοποθετηθεί στο κύριο μέρος της εργασίας.

1.10. Συμπεράσματα

Στο Κεφαλαίο αυτό της Μεθοδολογίας παρουσιάστηκε εκτενώς η διεξαγωγή της έρευνας από το στάδιο της σύλληψης του θέματος της πτυχιακής εργασίας προσδιορίζοντας αρχικά το σκοπό και τους στόχους. Έπειτα, αναφέρθηκε εν συντομία η διαδικασία της βιβλιογραφικής επισκόπησης, η οποία έθεσε τα θεμέλια για περαιτέρω σκέψη τόσο στην αρχή όσο και καθ' όλη τη διάρκεια της έρευνας.

Σε επόμενη ενότητα προσδιορίστηκε πλήρως ο πληθυσμός, το δείγμα της έρευνας, ώστε να αποφασιστεί το μέσο συλλογής δεδομένων. Το μέσο αυτό ήταν το ερωτηματολόγιο. Κατασκευάστηκαν δύο (2) διαφορετικά ερωτηματολόγια, που απευθύνονταν το ένα στους υπεύθυνους και το άλλο στους εργαζόμενους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. Προτού όμως διανεμηθούν στους βιβλιοθηκονόμους δόθηκαν για πιλοτική έρευνα, ούτως ώστε να εντοπισθούν σφάλματα και παραλείψεις.

Ακολούθως, διεξάχθηκε η έρευνα προσπαθώντας να συμμετάσχουν όσο το δυνατόν περισσότερες βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. Επομένως, πέρα του ερωτηματολογίου ως μέσο συλλογής, κρίθηκε αναγκαίο να χρησιμοποιηθεί το ερωτηματολόγιο σε ηλεκτρονική μορφή και η δομημένη τηλεφωνική συνέντευξη, για να αυξηθούν τα ποσοστά συμμετοχής ιδίως των περιφερειακών βιβλιοθηκών.

Έπειτα από τους δυο περίπου μήνες που διήρκησε η έρευνα, ξεκίνησε η συγκέντρωση και η επεξεργασία των απαντημένων ερωτηματολογίων μέσω του ηλεκτρονικού εργαλείου Survey Gizmo. Η ανάλυση των δεδομένων και των γραφημάτων από το ηλεκτρονικό εργαλείο ενισχύθηκε με τη χρήση του προγράμματος Microsoft Office Excel 2003 και τη χειρόγραφη καταγραφή, σε όποια σημεία κρίθηκε αναγκαία.

Η έρευνα ενισχύθηκε από συμπληρωματικά Κεφάλαια με απώτερο σκοπό να εξεταστούν εκτενέστερα οι βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. τόσο από νομοθετικής πλευρά όσο από τη σύγκριση με παλαιότερα στοιχεία που έχουν καταγραφεί από της εκθέσεις της Μ.Ο.Π.Α.Β. και του Βακαλιού.

Κεφάλαιο 2: Βιβλιογραφική Επισκόπηση

Το τμήμα της βιβλιογραφικής επισκόπησης, σύμφωνα με τον Παρασκευόπουλο (1993), σε μια εργασία είναι πολύ σημαντικό, καθώς περιεργάζεται τις σχετικές μελέτες με το θέμα της έρευνας, ώστε να εντοπιστεί η ήδη υπάρχουσα κατάσταση και μέσω της επισκόπησης να προστεθεί ένα νέο στοιχείο, που θα δώσει ώθηση για περαιτέρω διερεύνηση. Ωστόσο, η συγκέντρωση συναφούς υλικού για τη διεξαγωγή της παρούσας έρευνας στάθηκε αρκετά δύσκολη, λόγω της έλλειψης βιβλιογραφικού υλικού επικεντρωμένου αποκλειστικά στην κατάσταση των βιβλιοθηκονόμων στα ελληνικά Τ.Ε.Ι.

2.1. Ελληνική Βιβλιογραφική επισκόπηση

Η πιο προσδιοριστική έρευνα, που εστιάζει στον τρόπο λειτουργίας των βιβλιοθηκών, στη συλλογή, στις υποδομές, στις υπηρεσίες και το προσωπικό τους, είναι, κατά τη γνώμη μας, του Θ. Βακαλιού, που υπογράμμισε τόσο τη σπουδαιότητα των Τ.Ε.Ι. αναφέροντας ότι προάγουν «το πνεύμα της σύγχρονης τεχνολογίας, του τεχνολογικού εκσυγχρονισμού σε όλους τους τομείς» (Βακαλιός, 1996, σ.21), όσο και των βιβλιοθηκών τους, καθώς με τη

συγκέντρωση και την παροχή υλικού ενισχύουν την εξέλιξη των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης έρευνας (Βακαλιός, 1996) προέκυψε πως το 1996 από τις 16 βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. μόνο οι έξι (6) δηλαδή το 37.5% δημιουργήθηκαν ταυτόχρονα με τα Τ.Ε.Ι. και οι υπόλοιπες οκτώ (8) ιδρύθηκαν 1 έως 10 χρόνια έπειτα της λειτουργίας τους. Γεγονός αντιφατικό ακόμα και με τα τότε δεδομένα των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του εξωτερικού, όπου παράλληλα με την ίδρυσή τους, δημιουργούνται και οι βιβλιοθήκες τους.

Επιπλέον, η έρευνα αυτή ανέδειξε τη μη εφαρμογή των κανόνων μάρκετινγκ και οργανογράμματος, μέσω των οποίων θα ήταν ευκολότερος ο έλεγχος και η διαχείριση τόσο της προβολής όσο και του προσωπικού της βιβλιοθήκης (Βακαλιός, 1996). Γεγονός βέβαια που διαπιστώνεται και από την παρούσα έρευνα.

Η επάνδρωση του προσωπικού ήταν ένας ακόμα τομέας προς εξέταση στον οποίο αποδείχθηκε πως το 1996 από τις 16 βιβλιοθήκες της έρευνας, στις οκτώ (8) εργάζονταν βιβλιοθηκονόμοι γεγονός που έχει αρνητικό αντίκτυπο κυρίως προς τους χρήστες (Βακαλιός, 1996).

Πρόσθετο μειονέκτημα που είχε εντοπισθεί στις βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. είναι το ωράριο λειτουργίας τους, το οποίο όπως αναφέρει ο Βακαλιός (1996) ακολουθώντας τα πρότυπα εκείνης της περιόδου είχε καθοριστεί από 50 έως 60 ώρες εβδομαδιαίως και σε ώρες γραφείου τα Σαββατοκύριακα. Μέσω αυτής της έρευνας διαπιστώθηκε πως καμία από το σύνολο των βιβλιοθηκών δεν λειτουργούσε το Σαββατοκύριακο, επτά (7) βιβλιοθήκες εξυπηρετούσαν μέχρι και 30 ώρες την εβδομάδα, δύο (2) μέχρι 50 ώρες και μόνο μία (1) ήταν ανοιχτή 62,5 ώρες.

Στις πρόσφατες έρευνες δεν εξετάζονται στον ίδιο βαθμό τα λειτουργικά χαρακτηριστικά των βιβλιοθηκών, καθώς δίνεται περισσότερη έμφαση στις επιστημονικές γνώσεις των βιβλιοθηκονόμων. Ανάλογη έρευνα ήταν της Ανδρέου κ.ά. (2008) η οποία επικεντρώθηκε περισσότερο στο γνωστικό υπόβαθρο των βιβλιοθηκονόμων επί του τεχνολογικού τομέα. Εντοπίστηκε, λοιπόν, πως από τους 116 συμμετέχοντες, το 66% γνώριζε το Web 2.0 και 65 από αυτούς δήλωσαν πως δεν έχει αξιοποιηθεί από τη βιβλιοθήκη τους (Ανδρέου, κ.ά., 2008).

Επίσης, την ίδια χρονολογία η έρευνα των Σιούλα και Γαρουφάλλου (2008) πρόβαλε τα θέματα όπου οι βιβλιοθηκονόμοι των Τ.Ε.Ι. επισήμαναν πως έχρηζαν επιμορφωτικής παρέμβασης, τα οποία ήταν η διοίκηση βιβλιοθηκών (62%), οι δημόσιες σχέσεις και η επικοινωνία (53%) και οι οργανωτικές λειτουργίες (46%).

Στο περιεχόμενο της εκπαίδευσης εντός των βιβλιοθηκών αναφέρθηκαν και οι Ζαφειρίου, Σιάτρη και Γαρουφάλλου (2008, σ.9) καταγράφοντας ως προτέρημα των διαδικασιών επιμόρφωσης τις «*παραδοσιακές δεξιότητες βιβλιοθηκονομίας και τον ενθουσιασμό για την επιστήμη της βιβλιοθηκονομίας*». Αντίθετα, στα μειονεκτήματα συμπεριλήφθηκαν «*η έλλειψη επιμορφωτικών προγραμμάτων, η έλλειψη πλαισίου οργάνωσης, η έλλειψη συνεργασίας με άλλες βιβλιοθήκες, η έλλειψη χρηματοδότηση*» κ.ά. (Ζαφειρίου, Σιάτρη και Γαρουφάλλου, 2008, σ.9).

2.2. Ξένη Βιβλιογραφική Επισκόπηση

Η Reed (2011) στα πλαίσια της διατριβής της διερεύνησε τις ενέργειες για την εκπαιδευτική υποστήριξη και τις τεχνολογικές καινοτομίες που καλούνται να διαφυλάξουν οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών στα Τεχνολογικά Ιδρύματα (College Libraries) των Ηνωμένων Πολιτειών σε μια εποχή οικονομικής κρίσης για την ανώτατη εκπαίδευση. Τα αποτελέσματα των συμμετεχόντων ανέδειξαν ως πιο σημαντικά και πειστικά ζητήματα τη χρηματοδότηση και τη συνεχή βελτίωση, κατατάσσοντας ως λιγότερο σημαντικά την εκπαιδευτική ηγεσία και την οργανωτική μάθηση. Σε μέτρια βαθμονομική κλίμακα εντάχθηκε η εκπαίδευση και ως ασήμαντο κρίθηκε το στρατηγικό πλάνο (Reed, 2011). Η πλειονότητα των υπευθύνων κατέστησε σαφές πως έχει αναπροσαρμόσει τις λειτουργίες των βιβλιοθηκών εξαιτίας των οικονομικών δυσχερειών λαμβάνοντας όμως υπόψιν τους χρήστες της και τον αντίκτυπο των όποιων αποφάσεών τους (Reed, 2011).

Επόμενο εύρημα της Reed (2011) σχετιζόταν με τις παρεχόμενες επιμορφωτικές ευκαιρίες στο προσωπικό των βιβλιοθηκών. Στον ίδιο βαθμό με τις λειτουργίες ζημιώνεται και η εκπαίδευση των εργαζομένων λόγω της υπάρχουσας οικονομικής κατάστασης, με αποτέλεσμα οι υπεύθυνοι να ανευρίσκουν εναλλακτικούς τρόπους για τη βελτίωση τους. Ορισμένες από τις μεθόδους που αναφέρονται στη μελέτη διαμορφώθηκαν σύμφωνα με την υπάρχουσα κατάσταση και ήταν η εναλλαγή των θέσεων εργασίας του προσωπικού, η ενεργή συμμετοχή τους στη σύνταξη των στρατηγικών πλάνων του Ιδρύματος τους και στις έρευνες φοιτητών καθώς και η εφαρμογή κανόνων μάρκετινγκ σε εσωτερικούς και εξωτερικούς χρήστες. Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψιν τις περιορισμένες συμμετοχές σε απομακρυσμένα σεμινάρια και συνέδρια, οι υπεύθυνοι προτρέπουν την παρακολούθηση τοπικών συνεδρίων, διαδικτυακών, εντός του χώρου του Ιδρύματος ή της βιβλιοθήκης κ.ά.

Άλλη μια έρευνα προς τους υπεύθυνους των βιβλιοθηκών ήταν της Marshall (2001) στο Upper Midwest των Η.Π.Α. σχετικά με την εφαρμογή δημοσίων σχέσεων. Η πλειονότητα αυτών δήλωσε πως οι δημόσιες σχέσεις υπάγονται κυρίως στην εσωτερική διαδικασία του Ιδρύματος. Οι βιβλιοθήκες όμως ξεχωριστά ως μεθόδους δημοσίων σχέσεων χρησιμοποιούν κυρίως τα ενημερωτικά δελτία (newsletters), τα φυλλάδια, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και την ιστοσελίδα τους. Όταν τους ζητήθηκε να αποτιμήσουν τα αποτελέσματα των δημοσίων σχέσεων ως πρωταρχικό ανέδειξαν την απήχηση της βιβλιοθήκης στην πανεπιστημιακή κοινότητα, έπειτα την επίγνωση του προσωπικού του Ιδρύματος για τις παροχές της βιβλιοθήκης, την αυξανόμενη χρήση, τις δωρεές, τη χρηματοδότηση, τη γνωστοποίηση στους φοιτητές και τέλος την επιρροή της στην ευρύτερη κοινωνία (Marshall, 2001).

Οι Sampath Kumar και Biradar (2010) διερεύνησαν τις βιβλιοθήκες των Τεχνολογικών Ιδρυμάτων της Ινδίας εστιάζοντας στη χρήση του αυτοματισμού, τα εμπόδια εφαρμογής του και τη στάση των εργαζομένων προς αυτό. Από τις 31 ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες που συμμετείχαν, οι 17 είχαν ηλεκτρονικούς υπολογιστές, εκ των οποίων οι 12 είχαν πρόσβαση στο Διαδίκτυο. Σχετικά με τα συστήματα αυτοματισμού μόνο οι 11 από τις 31 είχαν κάποιου είδους ηλεκτρονική οργάνωση και από αυτές τις 11 μόλις τρεις (3) είχαν αυτοματοποιημένα συστήματα. Υπαίτιες συνθήκες όπως διαπιστώθηκε για την περιορισμένη ανάπτυξη του τεχνολογικού τομέα στις βιβλιοθήκες ήταν ενδεικτικά η χρηματοδότηση, η έλλειψη προσωπικού, τα ανεπαρκή προσόντα των εργαζομένων. Αναφορικά με τα εφόδια των εργαζομένων αναδείχθηκε πως αποκτήθηκαν μέσω τυπικής εκπαίδευσης, συνοπτικών μαθημάτων, επιμόρφωσης από τους προμηθευτές, μέσω παρακολούθησης σεμιναρίων/συνεδρίων, βοήθειας από συναδέλφους ή φίλους και ατομικής προσπάθειας (Sampath Kumar και Biradar, 2010).

Ωστόσο, όπως ερευνήθηκε από τις Kennedy και Brancolini (2011) το 88% (των 906 βιβλιοθηκονόμων, που συμμετείχαν) υπολογίστηκε πως μελετά βιβλιογραφικές έρευνες ως μέρος της δουλειάς του και το 80% του επιτρέπεται να αφιερώνει χρόνο προς μελέτη. Σε μικρότερα ποσοστά (4%) δήλωσαν άγνοια πως η μελέτη ερευνών συμπεριλαμβάνονταν στη δουλειά τους και το 7% δεν γνώριζε αν του επιτρεπόταν κάτι τέτοιο. Επίσης, το 78% αυτών ανέδειξε πως διαβάζει τα περιεχόμενα των περιοδικών, το 66% το πλήρες κείμενο, και το 59% δεν διαβάζει καθόλου περιοδικά (Kennedy και Brancolini, 2011).

Κεφάλαιο 3: Νομοθετικές ρυθμίσεις των Τ.Ε.Ι. και των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών τους

Στο κεφάλαιο αυτό έγινε προσπάθεια καταγραφής των κυριότερων νομοθετικών ρυθμίσεων που σχετίζονται με την πορεία των Τ.Ε.Ι. Εμπεριέχονται στοιχεία για την ιστορική αναδρομή τους ως Κέντρα Ανωτέρας Τεχνικής Εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε.) και ως Κέντρα Ανωτέρας Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (Κ.Α.Τ.Ε.Ε.). Βέβαια, μέσω αυτής της καταγραφής αποσκοπείται η ανάδειξη των νομοθετικών διατάξεων που επικεντρώνονται στην λειτουργία των βιβλιοθηκών αυτών των Ιδρυμάτων.

Οι νομοθετικές διατάξεις εντοπίστηκαν αποκλειστικά και μόνο από το Διαδίκτυο, καθώς αρκετά Τ.Ε.Ι. τις είχαν συγκεντρωμένες στις ιστοσελίδες τους, και παρατίθενται σε σχετικό παράρτημα (βλ. Παράρτημα Α'). Ωστόσο, για τις ανάγκες εξειδικευμένων διατάξεων για τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες ήρθαμε σε επαφή με το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Παρά τις τηλεφωνικές επαφές με διάφορα τμήματα της «Διεύθυνσης Τεχνολογικού Τομέα Ανώτατης Εκπαίδευσης» διαπιστώθηκε πως οι βιβλιοθήκες εμπίπτουν στο Τμήμα της «Διοικητικής Υποστήριξης και Φοιτητικής Μέριμνας». Ωστόσο, δεν μπόρεσαν να δοθούν στοιχεία, όταν ζητήθηκαν οι καταγεγραμμένοι νόμοι, που απευθύνονται προς τις βιβλιοθήκες.

3.1. Η πορεία της εξέλιξης των Τ.Ε.Ι.

Τα Τ.Ε.Ι. ιδρύθηκαν το 1983 όμως από το 1970 ξεκίνησαν να λειτουργούν ως Κ.Α.Τ.Ε. Τα Κ.Α.Τ.Ε. σύμφωνα με τον Νόμο 652/1970 ιδρύθηκαν με απώτερο σκοπό την ενίσχυση της τότε οικονομίας επικεντρώνοντας στην τεχνική κατάρτιση των εισαχθέντων (Παπαθεοδοσίου, 1996).

Ωστόσο, σε συνδυασμό με τις τότε πολιτικές αναταράξεις και τη μη επαγγελματική αποκατάσταση των αποφοίτων θεωρήθηκαν υποδεέστερα και δεν συγκαταλέχθηκαν στην τότε ανώτατη εκπαίδευση, με αποτέλεσμα το 1977 με την τροπολογία του Νόμου 576/1977 να μετονομαστούν σε Κ.Α.Τ.Ε.Ε. Τα Κέντρα αυτά ήρθαν να κατοχυρώσουν την τεχνική εκπαίδευση στην ανώτερη βαθμίδα του εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς εκδηλώθηκε μεγάλη εισροή για φοίτηση.

Παρόλα αυτά τα Κ.Α.Τ.Ε.Ε. δεν λειτούργησαν σε επιθυμητό βαθμό, καθώς τέθηκαν υπό αμφισβήτηση τα κριτήρια εισαγωγής των πτυχιούχων επηρεάζοντας την επαγγελματική τους απορρόφηση. Εξαιτίας αυτών και άλλων παραγόντων δημιουργήθηκε ένα νέο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, το οποίο θα εξασφάλιζε ποιότητα σπουδών και την επαγγελματική αποκατάσταση των πτυχιούχων, δηλαδή το Τ.Ε.Ι.

3.2. Νομοθεσίες περί ίδρυσης των Τ.Ε.Ι.

Το 1983 λοιπόν, βάσει του Νόμου 1404/1983 αποφασίστηκε η ίδρυση των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων καταργώντας με το άρθρο 35 τα Κ.Α.Τ.Ε.Ε. Ο σκοπός τους όπως είναι καταγεγραμμένος στο Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ) αποσαφηνίζεται πως είναι «α) *Να παρέχουν θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση, επαρκή για την εφαρμογή επιστημονικών, τεχνολογικών, καλλιτεχνικών ή άλλων γνώσεων και δεξιοτήτων στο επάγγελμα.* β) *Να συμβάλλουν στη δημιουργία υπεύθυνων πολιτών, ικανών να συνεισφέρουν ως στελέχη εφαρμογής στα πλαίσια του δημοκρατικού προγραμματισμού στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη της χώρας.* γ) *Να υλοποιήσουν το δικαίωμα δωρεάν παιδείας κάθε Έλληνα πολίτη, ανάλογα με τις κλίσεις του και με όσα προβλέπουν οι σχετικοί νόμοι»* (Φ.Ε.Κ.173, Ν.1404/1983, Κεφ. 1, άρθρο 1, παρ.2, σ.2561).

Στη συνέχεια επακολούθησαν πολλοί νόμοι που τροποποίησαν το περιεχόμενο του ισχύοντος νόμου. Ενδεικτικά ήταν ο Ν.1566/1985 όπου στο άρθρο 71 τροποποίησε και ανέλυσε σχετικά τόσο με την εισαγωγή των υποψηφίων όσο και με την στελέχωση του προσωπικού του κάθε τομέα των Τ.Ε.Ι. (Φ.Ε.Κ.173, Ν.1566/1985, Κεφ. ΙΣΤ', άρθρο 71, παρ.1, σ.2563). Στη συνέχεια με το Ν.2621/1998 διευθετήθηκαν ζητήματα για την λειτουργία των τμημάτων, την εκλογή οργάνων, τα προσόντα του εκπαιδευτικού προσωπικού των Τ.Ε.Ι. καθώς και άλλα, που αντικατέστησαν τις ρυθμίσεις του Ν.1404/1983.

Έπειτα από δύο χρόνια ψηφίστηκε ο Ν.2817/2000 σύμφωνα με το άρθρο 16 καθίστανται σαφείς οι διαφοροποιήσεις των Α.Ε.Ι. με τα Τ.Ε.Ι. αναφέροντας πως τα Α.Ε.Ι. επικεντρώνονται «στη βασική και εφαρμοσμένη έρευνα και στην υψηλή θεωρητική και ολοκληρωμένη κατάρτιση». Αντίθετα τα Τ.Ε.Ι. «[...]συνδυάζουν την ανάπτυξη του κατάλληλου θεωρητικού υποβάθρου σπουδών με υψηλού επιπέδου εργαστηριακή και πρακτική άσκηση [...]» (Φ.Ε.Κ.78, Ν.2817/2000, Κεφ. Α', άρθρο 16, παρ.3, σ.1597). Επόμενες νομοθετικές διατάξεις που σχηματίστηκαν ήταν ο Ν.2916/2001, ο οποίος κατοχύρωσε και τροποποίησε τα προσόντα

των καθηγητών, τα θέματα σπουδών και διοίκησης των Τ.Ε.Ι. κ.ά. (Φ.Ε.Κ.114, Ν.2916/2001).

Στη συνέχεια βάσει του Νόμου 3404/2005 διασφαλίστηκε το περιεχόμενο των σπουδών, οι βαθμολογίες, ευρύτερα λειτουργικά ζητήματα για το προσωπικό, τις μετεγγραφές, τις κατατάξεις κλπ. (Φ.Ε.Κ.260, Ν.3404/2005, σ.4357).

Ακολούθως ο Ν.3549/2007 θίγει ποικίλες τροπολογίες όπως για τον εσωτερικό κανονισμό των Ιδρυμάτων, το ακαδημαϊκό άσυλο, τις στρατηγικές πολιτικές (Φ.Ε.Κ.69, Ν.3549/2007, παρ.1, σ.1755). Ένα έτος αργότερα το 2008 με το Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.) 160 καταγράφονται οι διοικητικές υποχρεώσεις, που οφείλει να φέρει εις πέρας το κάθε Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της χώρας, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των εργαζομένων, των φοιτητών, τις πειθαρχικές κυρώσεις, κανόνες εθιμοτυπίας και δημοσίων σχέσεων κ.ά. (Φ.Ε.Κ.220, Π.Δ. 160, σ.3801).

Ο επόμενος νόμος που επικεντρώνεται περισσότερο στις απαιτήσεις των Τ.Ε.Ι. είναι ο Ν.3794/2009 δεδομένου ότι στα περιεχόμενά του εμπίπτουν η ίδρυση τους, ο σκοπός των εργαστηριακών μαθημάτων, η διάρκεια φοίτησης. Στο άρθρο 11 της συγκεκριμένης νομοθετικής ρύθμισης δηλώνεται πως ως Παραρτήματα των Τ.Ε.Ι. θεωρούνται όσα πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις και υποχρεούνται να ακολουθούν τους λειτουργικούς άξονες του Κεντρικού Ιδρύματος (Φ.Ε.Κ.156, Ν.3794/2009, Κεφ. Α΄, άρθρο11, παρ.1-2, σ.6168).

Ολοκληρώνοντας με τους νόμους ο πιο πρόσφατος είναι ο Ν.4009/2011 σύμφωνα με τον οποίο προσδιορίζονται η διάρθρωση των Ανωτάτων Ιδρυμάτων, η αξιολόγηση και η διαφάνεια, το προσωπικό, οι σπουδές, τα φοιτητικά ζητήματα κλπ. (Φ.Ε.Κ.195, Ν.4009/2011, σ.4255).

3.3. Νομοθεσία και Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι.

Οι νομοθετικές ρυθμίσεις που απευθύνονται στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. εμπεριέχονται στις ευρύτερες νομοθεσίες της ανώτατης εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα έχουν εντοπιστεί τα άρθρα που αναφέρονται στις βιβλιοθήκες και καταγράφονται στη συγκεκριμένη ενότητα.

Εξετάζοντας τον ρόλο των βιβλιοθηκών στα Κ.Α.Τ.Ε. εντοπίστηκαν δυο σημεία του Ν.652/1970 όπου γίνεται λόγος για τις βιβλιοθήκες. Συγκεκριμένα, στο Κεφάλαιο Ε΄ καθορίζονταν οι προδιαγραφές για την πρόσληψη διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού

και στην παράγραφο 1 του άρθρου 27 αναφέρεται πως «στη γραμματεία της βιβλιοθήκης συνίσταται μια θέση για βιβλιοθηκάριο και δυο για γραφείς και δακτυλογράφους» (Φ.Ε.Κ. 180, Ν.652/1970, Κεφ. Ε΄, άρθρο 27, παρ.1, σ.1497). Σε επόμενο σημείο σκιαγραφούνται τα προσόντα των βιβλιοθηκονόμων, τα οποία ήταν το πτυχίο βιβλιοθηκονομίας, απολυτήριο λυκείου και γνώσεις ξένων γλωσσών (Φ.Ε.Κ. 180, Ν.652/1970, Κεφ. Ε΄, άρθρο 29, παρ.9, σ.1498).

Όσον αφορά στην έκβαση των βιβλιοθηκών επί εποχής Κ.Α.Τ.Ε.Ε. δεν δόθηκαν κάποια επιπρόσθετα στοιχεία πέραν του πέμπτου μέρους στα άρθρα 55, 56 όπου στις οργανικές θέσεις του μόνιμου διοικητικού προσωπικού περιλαμβάνονταν ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων (Φ.Ε.Κ. 102, Ν.576/1977, άρθρο 55,56, σ. 806).

Το 1983 με την αντίστοιχη νομοθετική ρύθμιση (Ν.1404/1983) στις «Υπηρεσίες διοικητικής μέριμνας» του άρθρου 6 συμπεριλαμβάνονταν το «Τμήμα εκδόσεων και βιβλιοθήκης». Όμως χωρίς να γίνεται εκτενής αναφορά στη λειτουργία και τη δομή του, διατυπώνοντας σε επόμενη παράγραφο πως οι ποικίλες ρυθμίσεις προσδιορίζονται από τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας των Ιδρυμάτων (Φ.Ε.Κ.173, Ν.1404/1983, Κεφ. 2, άρθρο 6, παρ.1, σ.2563). Επίσης, στο άρθρο 23 του ίδιου νόμου αναγράφονται οι εκπαιδευτικές και διοικητικές θέσεις ανά κλάδο αναφέροντας για τον κλάδο των βιβλιοθηκονόμων ότι στο σύνολο είναι 20. Σχετικά με αυτό το νόμο είχε αναφερθεί και ο Βακαλιός (1989, σ.8) «στο νόμο 1404 η βιβλιοθήκη δεν αντιμετωπίζεται ως αυτόνομο τμήμα στην εσωτερική διάρθρωση, οργάνωση και λειτουργία του ΤΕΙ, αλλά ως μέρος του Τμήματος εκδόσεων και βιβλιοθήκης».

Επόμενος νόμος που αναφέρεται στις βιβλιοθήκες είναι ο Ν.3404/2005 στο άρθρο 16 περιέχοντας διαφοροποιήσεις από τον προηγούμενο, καθώς ορίζει την κεντρική βιβλιοθήκη ως «αυτοτελή και αποκεντρωμένη μονάδα σε επίπεδο Διεύθυνσης» έχοντας διευρυμένο σκοπό την υποστήριξη τόσο της εκπαιδευτικής διδασκαλίας όσο και της έρευνας. Παρόλα αυτά όμως για τυχόν επέκταση της βιβλιοθήκης σε παραρτήματα οι αποφάσεις εξαρτώνται από τη Σύγκλητο του Τ.Ε.Ι. Ένα επίτευγμα του νόμου αυτού είναι στο άρθρο 17 θεμελιώνεται ο Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Σ.Ε.Α.Β.), ώστε να διασφαλιστούν οι οικονομικοί πόροι και η συνεργασία μεταξύ των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (Φ.Ε.Κ.260, Ν.3404/2005, Κεφ.Δ΄, άρθρο 16-17, σ.4363).

Ο Νόμος 3546/2007 στο άρθρο 4 αναφέρει πως η Συνέλευση των Τ.Ε.Ι. υποχρεούται στον εσωτερικό κανονισμό της εκτός των άλλων να εμπίπτει το πλαίσιο λειτουργίας των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών (Φ.Ε.Κ.269, Ν.3549/2007, Κεφ.Β΄, άρθρο 14, σ.1756).

Το 2008 εκδόθηκε το Προεδρικό Διάταγμα (Π.Δ.) 160 όπου στο Κεφάλαιο ΙΓ' εμπεριέχονται τροπολογίες για τις βιβλιοθήκες, τα σπουδαστήρια και τα αναγνωστήρια, καθιερώνοντας την Επιτροπή Εποπτείας, ώστε να αξιολογεί το έργο των βιβλιοθηκών. Επιπλέον, καθορίστηκαν οι κανονισμοί λειτουργίας προς τους χρήστες, προκειμένου να ενημερωθούν για τις υποχρεώσεις τους αλλά και τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες των βιβλιοθηκών που έχουν στη διάθεσή τους να χρησιμοποιήσουν (Φ.Ε.Κ.220, Π.Δ.160/2008, Κεφ. ΙΓ', άρθρα 53-56, σ.3816-3817).

Οι νομοθετικές διατάξεις συμπληρώνονται με τον Ν.4009/2011 αναφέροντας σε αρκετά σημεία τις βιβλιοθήκες. Στο άρθρο 6 συγκεκριμένα αναφέρεται ξανά πως οι κανονισμοί της βιβλιοθήκης του εκάστοτε Ιδρύματος πρέπει να συγκαταλέγονται στο γενικό εσωτερικό κανονισμό. Στη συνέχεια έπεται το άρθρο 37 για τα συγγράμματα τα οποία παραχωρούνται τόσο προς τον εμπλουτισμό των βιβλιοθηκών όσο προς τη διευκόλυνση των φοιτητών. Στον ίδιο νόμο το άρθρο 48 αναφέρεται αποκλειστικά στις βιβλιοθήκες των Ιδρυμάτων έχοντας ελάχιστες διαφορές από το άρθρο 16 του Ν.3404/2005. Ομοίως ισχύει για το Σ.Ε.Α.Β. όπου από άρθρο 17 του Ν.3404/2005 επήλθε σε ελάχιστες τροποποιήσεις. Επίσης, ιδιαίτερη έμφαση να δοθεί πως στο άρθρο 72 ένα από τα γνωρίσματα των κριτηρίων πιστοποίησης των σπουδών, είναι η ποιότητα των βιβλιοθηκών (Φ.Ε.Κ. 195, Ν.4009/2011, άρθρα 37,48,72).

3.4. Συμπεράσματα

Τα Τ.Ε.Ι. πέρασαν από πολλά στάδια μέχρι να βελτιωθεί το επίπεδό τους και να περιληφθούν στην Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Όμοια πορεία είχαν και οι βιβλιοθήκες τους όπου στο ξεκίνημα τους δεν διατυπωνόταν με σαφήνεια η ύπαρξη τους. Όμως με την πάροδο του χρόνου καθορίστηκαν τα προσόντα, ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων. Ωστόσο, οι βιβλιοθήκες εξακολουθούν να μην υφίστανται ως ανεξάρτητα τμήματα, αλλά να υπάγονταν στο διοικητικό έλεγχο των Ιδρυμάτων, ακόμα και με το Ν.3404/2005 που όριζε τις βιβλιοθήκες ως αυτοτελείς μονάδες. Αξιόλογο βέβαια είναι το σημείο του πρόσφατου Ν.4009/2011 συγκαταλέγοντας στα κριτήρια αξιολόγησης των Ιδρυμάτων την ποιότητα των βιβλιοθηκών τους.

Επιπροσθέτως, να δοθεί ιδιαίτερη σημασία πως από την επικοινωνία με το αρμόδιο Υπουργείο διαπιστώθηκε ότι οι βιβλιοθήκες δεν εμπίπτουν σε κάποιο αυτοτελές τμήμα, που να μπορούν να απευθυνθούν. Γεγονός αρνητικό καθώς δεν ακολουθείται κοινή ανάπτυξη από

όλες τις βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. και περιορίζεται η λειτουργία τους στους εσωτερικούς κανονισμούς του κάθε Ιδρύματος.

Κεφάλαιο 4: Συνοπτική παρουσίαση των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Η ακόλουθη παρουσίαση των βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. αποσκοπεί στην καταγραφή στοιχείων για την ίδρυση, την πορεία και την εξέλιξη των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών μέσα στα Τ.Ε.Ι. της χώρας. Η ενότητα της κάθε βιβλιοθήκης περιέχει συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την έναρξη των λειτουργιών της, τη στελέχωση του προσωπικού, τους κανονισμούς της βιβλιοθήκης, τη συλλογή, τις υπηρεσίες. Ολοκληρώνοντας την παρουσίαση γίνεται αναφορά για τη «θέση» που κατέχει η κάθε βιβλιοθήκη στην κεντρική ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ι., ώστε να διαπιστωθεί αν από αυτό το σημείο προάγεται η ύπαρξη της.

Σε πρώτο επίπεδο δημιουργήθηκε ένας συγκεντρωτικός πίνακας (βλ. Παράρτημα Β΄, πίνακα Β.1.), ώστε να παρουσιαστούν κοινές πληροφορίες για τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Στη συνέχεια συλλέχθηκαν στοιχεία από τις ιστοσελίδες τους και όπου δεν θεωρήθηκαν ικανοποιητικά, μελετήθηκαν τα ενημερωτικά τους φυλλάδια, τα τεύχη περιοδικών που εκδίδονται από τη βιβλιοθήκη ακόμα και οι οδηγοί σπουδών των Ιδρυμάτων. Ωστόσο, όπου κρίθηκε πως οι πληροφορίες για τις βιβλιοθήκες ήταν ανεπαρκείς, υπήρξε επικοινωνία με τους υπεύθυνους των βιβλιοθηκών για περαιτέρω διευκρινήσεις. Επιπλέον να σημειωθεί πως αυτά τα στοιχεία αντιπροσωπεύουν το έτος 2012 και σε αρκετά σημεία των παρουσιάσεων παραλληλίζονται με τα στοιχεία που είχαν δοθεί κατά τη διεξαγωγή της έρευνας.

4.1. Βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Αθήνας

<http://www.library.teiath.gr/>

Η επίσημη έναρξη λειτουργίας του Τ.Ε.Ι. Αθήνας πραγματοποιήθηκε το 1983. Όμως από το 1973 έως το 1983 λειτουργούσε ως Κ.Α.Τ.Ε.-Κ.Α.Τ.Ε.Ε. Ανεξάρτητα όμως με τις εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις, από το 1977 συγκροτήθηκε η βιβλιοθήκη.

Η βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Αθήνας μετρώντας αρκετά έτη από την ίδρυση της, πέτυχε το 2002 να εγκατασταθεί σε μόνιμο κτήριο. Πρωταρχικός σκοπός της αναφέρεται πως είναι «η διαχείριση έντυπου και μη υλικού του ιδρύματος καθώς και η ανάπτυξη και παροχή υπηρεσιών προσανατολισμένων στην κάλυψη των γνωστικών και διδακτικών αναγκών των χρηστών της» (Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Κεντρική Βιβλιοθήκη, 2012). Σύμφωνα με τον παραπάνω σκοπό στις υποχρεώσεις της βιβλιοθήκης εμπεριέχονται οι εκδόσεις εντύπων (π.χ. ημερίδων, οδηγιών σπουδών, προσκλήσεων) και εγγράφων του Τ.Ε.Ι. Αθήνας, καθώς και η οργάνωση και η ανάπτυξη της βιβλιοθήκης. Η παρούσα βιβλιοθήκη, σύμφωνα με τις πληροφορίες της ιστοσελίδας της, απαρτίζεται από 10 βιβλιοθηκονόμους, ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία που είχαν δοθεί για την έρευνα το 2011 είχε οκτώ (8) βιβλιοθηκονόμους. Εβδομαδιαίως για την καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών της λειτουργεί 50 ώρες.

Η συλλογή της βιβλιοθήκης αποτελείται από 75.000 τόμους βιβλίων, 65 τίτλους επιστημονικών περιοδικών, οπτικοακουστικό υλικό, ηλεκτρονικά περιοδικά και βάσεις δεδομένων. Στα δεδομένα αυτά οι διαφοροποιήσεις που διακρίνονται από τα αποτελέσματα τις παρούσας έρευνας είναι οι τόμοι των βιβλίων ήταν 72.000 και οι τίτλοι των περιοδικών ήταν στους 100. Σχετικά με τις υπηρεσίες που παρέχονται στους χρήστες διαχωρίζονται στις τοπικές και τις ηλεκτρονικές. Στις πρώτες συγκαταλέγονται ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, η φωτοτύπηση ενώ στις επόμενες ο ηλεκτρονικός κατάλογος, τα ηλεκτρονικά περιοδικά, οι βάσεις δεδομένων, το ηλεκτρονικό αναγνωστήριο και ο Ζέφυρος.

Αναφορικά με την τοποθεσία του υπερσυνδέσμου από την κεντρική σελίδα του Τ.Ε.Ι. Αθήνας προς την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τον εντοπίσουν στην καρτέλα «Υπηρεσίες»-«Βιβλιοθήκη».

4.2. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας

<http://www.teiko2.gr/>

Το Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας εδρεύει στην Κοζάνη από το 1976 ως Κ.Α.Τ.Ε. και το 1983 με τις ανάλογες νομοθετικές ρυθμίσεις μετονομάζεται σε Τ.Ε.Ι. Περιλαμβάνει τρία Παραρτήματα στην Καστοριά, τη Φλώρινα και τα Γρεβενά. Η Κεντρική βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. λειτουργεί από 1980 έχοντας θέσει ως στόχους την οργάνωση για τα στάδια απόκτησης υλικού, τη σύνταξη βιβλιογραφικών πληροφοριών, τη διαρκή ενημέρωση και ενσωμάτωση των τεχνολογικών εξελίξεων στις υπηρεσίες τους, την εφαρμογή καθιερωμένων προτύπων για την ταύτιση των λειτουργιών της με τις υπόλοιπες ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Στο προσωπικό

της συγκαταλέγονται τέσσερις (4) βιβλιοθηκονόμοι. Το ωράριο προς εξυπηρέτηση της κοινότητάς της έχει διαμορφωθεί στις 47 ώρες εβδομαδιαίως, χωρίς να σημειώνονται διαφοροποιήσεις από τα στοιχεία της παρούσας έρευνας.

Το μέγεθος της συλλογής της εκτείνεται στους 15.000 τόμους βιβλίων και 31 τίτλους περιοδικών. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους χρήστες είναι ο ηλεκτρονικός κατάλογος, ο οποίος είναι ξεχωριστός για κάθε βιβλιοθήκη, ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, η θεματική πύλη, το ιδρυματικό καταθετήριο και η εκπαίδευση χρηστών. Από την αρχική σελίδα του Τ.Ε.Ι. είναι εύκολη η πρόσβαση στην ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης από την ενότητα «Υπηρεσίες»- «Βιβλιοθήκη». Επίσης, να σημειωθεί πως κατά τη διάρκεια της τηλεφωνικής επικοινωνίας με την υπεύθυνη διευκρινίστηκε ότι οι παραγγελίες και τα οικονομικά των βιβλιοθηκών διαχειρίζονται κυρίως από την Κεντρική σε συνεργασία με τις βιβλιοθήκες των Παραρτημάτων. Ωστόσο, οι βιβλιοθήκες αυτές δεν παύουν να λειτουργούν ως αυτόνομες παρά την εποπτεία από την Κεντρική.

4.2.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στη Φλώρινα

<http://florina.teikoz.gr/?page=1&showid=3>

Το παράρτημα Φλώρινας υφίσταται από την περίοδο των Κ.Α.Τ.Ε.Ε. και το 1983 εντάσσεται στο Τ.Ε.Ι. Κοζάνης. Στο Παράρτημα αυτό στεγάζεται η βιβλιοθήκη της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας, η οποία αρχικά λειτουργούσε από το 1980 επί Κ.Α.Τ.Ε.Ε. και στη συνέχεια το 1993 ως βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Ο σκοπός ορίζεται πως είναι «να συνεισφέρει στην επίσημη εκπαιδευτική διαδικασία, στηρίζοντας το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας» (Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας, Παράρτημα Φλώρινας, 2011). Λειτουργεί με δύο (2) βιβλιοθηκονόμους περίπου 45 ώρες. Στη συλλογή της περιέχονται 11.647 τόμοι βιβλίων, 84 τίτλοι περιοδικών, μη έντυπο και ηλεκτρονικό υλικό. Συγκριτικά με τα δεδομένα που είχαν δοθεί για την παρούσα έρευνα δεν σημειώθηκαν σημαντικές διαφοροποιήσεις πέρα από τη συλλογή όπου το 2011 ήταν περίπου στους 12.000 τόμους βιβλίων και στους 35 τίτλους περιοδικών. Ως υπηρεσίες παρέχονται ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, η διανομή συγγραμμάτων, το αναγνωστήριο, η ηλεκτρονική βιβλιοθήκη και ο ανεξάρτητος ηλεκτρονικός κατάλογος από τις άλλες βιβλιοθήκες του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας.

Από την ηλεκτρονική ιστοσελίδα του Παραρτήματος, στην ενότητα «Υπηρεσίες»- «Βιβλιοθήκη» συμπεριλαμβάνεται η βιβλιοθήκη παρουσιάζοντας τη συνοπτικά, χωρίς όμως

να υπάρχει υπερσύνδεσμος ούτε ως προς τον ηλεκτρονικό της κατάλογο ούτε προς την κεντρική βιβλιοθήκη.

4.2.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Καστοριά

<http://kastoria.teikoz.gr/>

Το Παράρτημα Καστοριάς λειτουργεί από το 1996 και από τότε διαθέτει Παράρτημα βιβλιοθήκης. Στη βιβλιοθήκη εργάζονται δυο (2) βιβλιοθηκονόμοι λειτουργώντας τη σε εβδομαδιαία βάση 41 ώρες. Από την ιστοσελίδα του παραρτήματος και κατόπιν επικοινωνίας με τον υπεύθυνο της βιβλιοθήκης το μέγεθος της συλλογής εκτιμάται στους 13 τίτλους περιοδικών και στους 23.000 τόμους βιβλίων με τη διαφορά πως το 2011 υπήρχαν 23.165 τόμοι. Στις υπηρεσίες της συγκαταλέγεται ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, ο ηλεκτρονικός κατάλογος, οι ψηφιακές συλλογές, οι εκτυπώσεις, οι σαρώσεις και το αναγνωστήριο. Η πρόσβαση στη βιβλιοθήκη από την ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ι. Καστοριάς εμπεριέχεται ως υποενότητα στις «Υπηρεσίες»-«Βιβλιοθήκη».

4.2.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στα Γρεβενά

<http://grevena.teikoz.gr/>

Το παράρτημα Γρεβενών είναι το νεότερο τμήμα του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας στο οποίο υπάρχει βιβλιοθήκη. Στη βιβλιοθήκη αυτή όμως δεν εργάζεται κάποιος βιβλιοθηκονόμος με αποτέλεσμα να μην έχει καθορισμένη δομή. Ωστόσο, όπως ειπώθηκε και για τα παραπάνω Παραρτήματα βιβλιοθηκών, διαθέτει ξεχωριστό ηλεκτρονικό κατάλογο. Σχετικά με την εμφάνιση στοιχείων για τη βιβλιοθήκη εντοπίζονται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και στην Οικονομία στο σημείο «Links»-«Βιβλιοθήκη», τα οποία είναι τα στοιχεία επικοινωνίας και η πρόσβαση στον ηλεκτρονικό κατάλογο της βιβλιοθήκης.

4.3. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Ηπείρου

<http://www.lib.teiep.gr>

Η Βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου απαρτίζεται από την Κεντρική βιβλιοθήκη και από τις βιβλιοθήκες των Παραρτημάτων του. Η Κεντρική ιδρύθηκε το 1994 και από το 2001

στεγάζεται σε νέο αυτόνομο κτήριο. Κοινός σκοπός των βιβλιοθηκών είναι «η συνεχής(ς) ανάπτυξη και διατήρηση των ποικίλων συλλογών της βιβλιοθήκης, η παροχή υπηρεσιών μέσω ενημερωτικών φυλλαδίων και επιμορφωτικών σεμιναρίων, ο επαρκής εξοπλισμός, η πρόσβαση σε πληροφοριακές πηγές για την ικανοποίηση των αναγκών της ακαδημαϊκής κοινότητας και η προβολή του έργου του Ιδρύματος καθιστώντας τη βιβλιοθήκη ως Πνευματικό και Πολιτιστικό Κέντρο» (Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, Βιβλιοθήκη, 2012). Η βιβλιοθήκη αποτελείται από δύο (2) βιβλιοθηκονόμους και λειτουργεί 60 ώρες την εβδομάδα.

Η αποτελεσματικότερη διαχείριση των αρμοδιοτήτων της βιβλιοθήκης επιτυγχάνεται με το διαχωρισμό της σε τμήματα. Τα τμήματα αυτά είναι: το τμήμα ανάπτυξης συλλογής και οικονομικής διαχείρισης, επεξεργασίας έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, ηλεκτρονικής τεκμηρίωσης και οπτικοακουστικών μέσων, δανεισμού, διαδανεισμού και υπηρεσιών και το τμήμα τεχνικής υποστήριξης και υποστήριξης περιφερειακών βιβλιοθηκών.

Οι συλλογές τόσο της Κεντρικής βιβλιοθήκης όσο και των Παραρτημάτων επικεντρώνονται στις θεματικές ενότητες των σπουδών των Τμημάτων του Ιδρύματος και διατίθενται σε ποικίλες μορφές όπως έντυπο υλικό, οπτικοακουστικό, ηλεκτρονικό, και χαρτογραφικό υλικό, κασέτες, δίσκους βινυλίου κλπ.

Η Κεντρική βιβλιοθήκη συγκεκριμένα περιλαμβάνει 25.000 τόμους βιβλίων, 85 συνδρομές σε ελληνικά και ξενόγλωσσα περιοδικά, 82 σε παλαιά περιοδικά, 3.500 CD μουσικής, 2.000 slides κ.ά. Επιπλέον, προσφέρονται ποικίλες υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένου του δανεισμού, του διαδανεισμού, της πρόσβασης στο Διαδίκτυο και στη συλλογή οπτικοακουστικού υλικού, εκπαίδευση χρηστών. Στις προηγούμενες υπηρεσίες προστίθενται και οι ηλεκτρονικές όπως είναι ο ηλεκτρονικός κατάλογος (που είναι κοινός για όλες τις βιβλιοθήκες του Ιδρύματος) η πρόσβαση στη Heal Link, σε βάσεις δεδομένων όπως CSA, ACTA Horticulturae και ο Ευρωπαϊκός Κατάλογος.

Ωστόσο, η βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Ηπείρου δραστηριοποιείται σε πολλούς τομείς προσελκύοντας τους χρήστες μέσω ενημερωτικών φυλλαδίων, επιμορφώνοντας τους, διοργανώνοντας εκδηλώσεις και εκπαιδύοντας κατάλληλα το προσωπικό της βιβλιοθήκης. Σε μια σύγκριση με τις απαντήσεις της υπεύθυνης για την έρευνα διαπιστώνεται πως έχει επέλθει μείωση προσωπικού καθώς το 2011 απασχολούνταν τέσσερις (4) βιβλιοθηκονόμοι, ενώ πλέον είναι δυο (2). Επίσης, το μέγεθος της συλλογής έχει αυξηθεί από τους 23.000 τόμους σε 25.000, αλλά οι τίτλοι των περιοδικών από 95 μειώθηκαν στους 85. Όσον αφορά

την πρόσβαση στην ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης γίνεται από την κεντρική σελίδα του Ιδρύματος μέσω ενός print screen που κατευθύνει τους χρήστες στον ιστότοπο.

4.3.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Ηγουμενίτσα

http://flmc.teiep.gr/flmc_gr/

Η βιβλιοθήκη του Παραρτήματος στην Ηγουμενίτσα λειτουργεί από το 1999 και έχει εξίσου τους ίδιους σκοπούς με την κεντρική και τα υπόλοιπα παραρτήματα. Στη συλλογή της κατέχει 8.600 τόμους βιβλίων, 55 τίτλους περιοδικών, οπτικοακουστικό υλικό, πληροφοριακό υλικό, πτυχιακές εργασίες κ.ά. Στην παρούσα βιβλιοθήκη απασχολείται ένας (1) βιβλιοθηκονόμος διεκπεραιώνοντας συγκεκριμένες υπηρεσίες όπως είναι ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, το ηλεκτρονικό αναγνωστήριο και ο ηλεκτρονικός κατάλογος. Οι διαφοροποιήσεις από το προηγούμενο έτος εντοπίστηκαν στο υλικό της βιβλιοθήκης όπου το 2011 είχε 3.000 τόμους βιβλίων και 30 τίτλους περιοδικών. Η λειτουργία της βέβαια εξακολουθεί να παραμένει στις 40 ώρες εβδομαδιαίως.

Η πρόσβαση από την αρχική σελίδα του Τμήματος Εφαρμογών Ξένων Γλωσσών στη Διοίκηση & στο Εμπόριο πραγματοποιείται από την αρχική σελίδα «*Οργάνωση Σπουδών*»-«*Βιβλιοθήκη*» εμφανίζονται συνοπτικά ορισμένα στοιχεία για τη βιβλιοθήκη αυτού του παραρτήματος παραπέμποντας στην ιστοσελίδα της Κεντρικής βιβλιοθήκης. Όμως είναι η μόνη από τα Τμήματα του Παραρτήματος που έχει ενεργό σύνδεσμο για τη βιβλιοθήκη.

4.3.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στα Ιωάννινα

Η έναρξη λειτουργιών στο Παράρτημα Ιωαννίνων έγινε το 1986 και έπειτα από 11 χρόνια (1997) συγκροτήθηκε η βιβλιοθήκη του. Η βιβλιοθήκη λειτουργεί 55 ώρες την εβδομάδα και απαρτίζεται από δυο (2) βιβλιοθηκονόμους. Εμπεριέχει 8.262 τίτλους βιβλίων, 25 τίτλους περιοδικών, πολυποίκιλο οπτικοακουστικό υλικό, πτυχιακές εργασίες, υλικό σεμιναρίων κλπ. Αναφορικά με τις υπηρεσίες που διατίθενται είναι ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, η εκπαίδευση χρηστών, τα φωτοαντίγραφα, οι σαρώσεις και η βιβλιογραφική έρευνα.

Τα Τμήματα του Τ.Ε.Ι. Ιωαννίνων δεν έχουν κεντρικό ιστότοπο, επομένως ο εντοπισμός της βιβλιοθήκης μέσω της ηλεκτρονικής σελίδας του κάθε τμήματος ποικίλει.

4.3.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Πρέβεζα

http://preveza.teiep.gr/xrel/?page_id=326

Στο Παράρτημα της Πρέβεζας από το 2001 λειτουργεί βιβλιοθήκη, η οποία πέρα από τους σκοπούς που έχουν καθοριστεί από την Κεντρική βιβλιοθήκη έχει θεσπίσει και ορισμένους δικούς της. Οι σκοποί αυτοί είναι «η ανάπτυξη και διατήρηση συλλογών συμβατικού και ψηφιακού υλικού για την εξυπηρέτηση των μελών της κοινότητας, η παροχή υπηρεσιών (δανεισμού και άλλων) [...], η οργάνωση και εξοπλισμός των χώρων και η εξασφάλιση πρόσβασης σε ηλεκτρονικές και άλλες πηγές» (Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, Παράρτημα Πρέβεζας, Τμήμα Χρηματοοικονομικής Ελεγκτικής, 2012). Διαθέτει 11.000 τόμους βιβλίων, 62 τίτλους περιοδικών, οπτικοακουστικό υλικό, οικονομικές εφημερίδες, φυλλάδια τραπεζών κ.ά. Σ' αυτήν εργάζονται τρεις (3) βιβλιοθηκονόμοι με ωράριο 39 ώρες συνολικά την εβδομάδα. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες της είναι ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, τα φωτοαντίγραφα, η διανομή συγγραμμάτων, δημοσιεύσεις και οδηγοί, μηνιαίο φυλλάδιο, βιβλιογραφικό δελτίο κ.ά. Η συγκεκριμένη βιβλιοθήκη περιλαμβάνεται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του Παραρτήματος στο σημείο «*Νέο κτίριο*»-«*Βιβλιοθήκη Πρέβεζας*».

4.4. Βιβλιοθήκη του Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης

<http://www.lib.teithe.gr/>

Το Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης ιδρύθηκε το 1970 και από το 1974 έχει Κεντρική βιβλιοθήκη, σκοπός της οποίας είναι «να εξυπηρετεί τους στόχους του Ιδρύματος, [δηλαδή] τη θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση φοιτητών για την εφαρμογή επιστημονικών, τεχνολογικών, καλλιτεχνικών ή άλλων γνώσεων και δεξιοτήτων στο επάγγελμα, καθώς και τη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα πάνω σε θέματα εφαρμογής τεχνολογίας» (Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, Βιβλιοθήκη, 2012). Επιπλέον, στην κυριότητα της Κεντρικής βιβλιοθήκης εμπεριέχονται δύο σπουδαστήρια Τμημάτων και οι βιβλιοθήκες των Παραρτημάτων του στο Κιλκίς, στην Κατερίνη και στα Νέα Μουδανιά, οι οποίες έχουν οργανωθεί και είναι αυτόνομες. Συνολικά το απασχολούμενο προσωπικό στην Κεντρική βιβλιοθήκη είναι 13 βιβλιοθηκονόμοι. Η λειτουργία της ανά εβδομάδα δεν ξεπερνά τις 35 ώρες. Τα παραπάνω στοιχεία παρουσιάζουν αποκλίσεις από εκείνα που είχαν δοθεί κατά τη διάρκεια της έρευνας. Συγκεκριμένα, μέχρι το 2011 στη Κεντρική βιβλιοθήκη του Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης εργάζονταν 18 βιβλιοθηκονόμοι, οι οποίοι την λειτουργούσαν εβδομαδιαία 50 ώρες.

Στη συλλογή της περιλαμβάνονται περίπου 35.000 τίτλοι βιβλίων, 326 τρέχοντες τίτλοι περιοδικών, ημερήσιος τύπος, 800 οπτικοί δίσκοι κλασικής και σύγχρονης μουσικής, 190 γεωλογικοί χάρτες της Ελλάδος, ηλεκτρονικά βιβλία. Οι υπηρεσίες της συγκεκριμένης βιβλιοθήκης είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες περιλαμβάνοντας το δανεισμό, το διαδανεισμό, τις πληροφοριακές υπηρεσίες, το ηλεκτρονικό μαθησιακό σύστημα, τις υπηρεσίες για ΑμεΑ, το εργαλείο σύνταξης βιβλιογραφικών αναφορών, εκπαίδευση χρηστών και ιδρυματικό καταθετήριο.

Η τοποθεσία για την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης στην αρχική σελίδα του Α.Τ.Ε.Ι. διαφαίνεται μέσα από την ενότητα «Υπηρεσίες»-«Βιβλιοθήκη».

4.4.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Κατερίνη

<http://www.logistics.teithe.gr/>

Το Παράρτημα του Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης στην Κατερίνη ιδρύθηκε το 2003 και έπειτα από δυο χρόνια (2005) απέκτησε τη βιβλιοθήκη του. Στη συγκεκριμένη βιβλιοθήκη εργάζεται μια (1) βιβλιοθηκονόμος και στη συλλογή της κατέχει 2.680 τόμους βιβλίων, 14 τίτλους περιοδικών, εφημερίδες. Αναφορικά με την πρόσβαση από την ιστοσελίδα του Τμήματος Τυποποίησης και Διακίνησης Προϊόντων του παραρτήματος γίνεται από την ενότητα «Τμήμα»-« Βιβλιοθήκη» όπου εντοπίζονται κάποιες εισαγωγικές πληροφορίες.

4.4.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στα Νέα Μουδανιά

<http://www.aqua.teithe.gr/>

Το Παράρτημα του Ιδρύματος στα Μουδανιά λειτουργεί από το 2000. Η αντίστοιχη βιβλιοθήκη λειτουργεί από το 2003 έχοντας πλέον 850 τίτλους βιβλίων, 3 συνδρομές περιοδικών, πτυχιακές εργασίες, οπτικοακουστικό υλικό. Όμως τα παραπάνω τεκμήρια δεν είναι καταχωρημένα σε κάποιο αυτοματοποιημένο σύστημα, αλλά έχουν καταγραφεί σε πρόγραμμα Excel (Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, Παράρτημα, Τμήμα Τεχνολογίας Αλιείας & Υδατοκαλλιεργειών, 2012). Τα παραπάνω στοιχεία συλλέχθηκαν από τον υπεύθυνο της Κεντρικής βιβλιοθήκης του Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, καθώς δεν υπάρχει πλέον βιβλιοθηκονόμος στο Παράρτημα. Επομένως, όπως είναι εύλογο η βιβλιοθήκη λειτουργεί περιστασιακά από φοιτητές πρακτικής των Τμημάτων του Ιδρύματος παρέχοντας τις βασικές υπηρεσίες (δανεισμό, αναγνωστήριο, Διαδίκτυο).

Προχωρώντας σε σύγκριση με την παρούσα έρευνα διαπιστώνεται πως η βιβλιοθήκη έχει υποστεί αλλαγές με σημαντικότερη την λειτουργία χωρίς κανένα βιβλιοθηκονόμο μιας και το 2011 υπήρχε έστω μια (1) βιβλιοθηκονόμος. Επομένως, εύλογο είναι να επηρεάζεται και η σταθερότητα του ωραρίου από τις 30 εβδομαδιαίες ώρες, που λειτουργούσε, καθώς και η συλλογή. Στη συλλογή το 2011 είχε 900 τόμους βιβλίων και 6 τίτλους περιοδικών. Γενικές πληροφορίες για τη βιβλιοθήκη μπορούν να αντληθούν μέσω της ιστοσελίδας του Τμήματος Αλιείας & Υδατοκαλλιεργειών όπου στην αριστερή πλευρική στήλη υπάρχει ο σύνδεσμος «Βιβλιοθήκη».

4.4.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στο Κιλκίς

<http://moda.teithe.gr/4F32E988.el.aspx>

Στο Παράρτημα του Κιλκίς από το 1999 βρίσκεται το Τμήμα Σχεδιασμού & Παραγωγής Ενδυμάτων, όπου σε σύντομο χρονικό διάστημα τριών χρόνων (2002) απέκτησε βιβλιοθήκη. Η βιβλιοθήκη αυτή αποτελείται από δύο (2) βιβλιοθηκονόμους λειτουργώντας την 45 ώρες την εβδομάδα. Στη συλλογή της εμπεριέχονται 1.271 τίτλοι βιβλίων και 626 τίτλοι περιοδικών και οι υπηρεσίες χρηστών περιλαμβάνουν το δανεισμό, το διαδανεισμό και το ηλεκτρονικό αναγνωστήριο. Επιπλέον, η ανεύρεση στοιχείων για τη βιβλιοθήκη γίνεται μέσω της αντίστοιχης ιστοσελίδας του Τμήματος στην αριστερή πλευρική στήλη από το σύνδεσμο «Βιβλιοθήκη».

4.5. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων

http://dse.teion.gr/content/view/58/78/lang_greek/

Το Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων είναι εγκατεστημένο στο Αργοστόλι της Κεφαλληνίας, όπου βρίσκεται η Κεντρική βιβλιοθήκη. Οι σκοποί της βιβλιοθήκης όπως εντοπίστηκαν από την ιστοσελίδα είναι «η συνεχής ενημέρωση και ικανοποίηση σε εκπαιδευτικές και πληροφοριακές ανάγκες καθώς και η υποστήριξη ερευνητικών δραστηριοτήτων συμπεριλαμβανομένης και της εκπόνησης ερευνητικών και πτυχιακών εργασιών» (Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων. Παράρτημα Κεφαλληνίας, Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων & Επικοινωνίας, 2012). Στους χρήστες της παρέχεται πρόσβαση στο Διαδίκτυο και στις ηλεκτρονικές πηγές μέσω του ΣΕΑΒ. Το μέγεθος της συλλογής της εκτείνεται περίπου στους 900 τίτλους τεκμηρίων. Ωστόσο, στη βιβλιοθήκη δεν εργάζεται πλέον κανένας βιβλιοθηκονόμος, ώστε να συμβάλλει στην

πραιτέρω ανάπτυξη και εξέλιξη της, με αποτέλεσμα να μην έχει σταθερό ωράριο λειτουργίας, ώστε να αποκτήσει ενεργούς χρήστες. Αντίθετα, το 2011 υπήρχε μια (1) βιβλιοθηκονόμος, που συντηρούσε τη συλλογή σε 2.500 τόμους βιβλίων και 10 τίτλους περιοδικών. Οι ώρες λειτουργίας εκείνη την περίοδο έφταναν τις 30 ώρες.

Σχετικά με τον εντοπισμό πληροφοριών για τη συγκεκριμένη βιβλιοθήκη πραγματοποιείται από τη ξεχωριστή σελίδα του Τμήματος Δημοσίων Σχέσεων & Επικοινωνίας στην κατηγορία «*Το Τμήμα*»-«*Βιβλιοθήκη*» όπου αναγράφονται ορισμένα χαρακτηριστικά της βιβλιοθήκης και όχι από την κεντρική σελίδα του Ιδρύματος.

4.5.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στο Ληξούρι

<http://thmo.teiion.gr/el/foititiki-merimna/vivliothiki.html>

Στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες του Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων συμπεριλαμβάνεται η βιβλιοθήκη του Τμήματος στο Ληξούρι που ιδρύθηκε το 2007. Όμως όπως φαίνεται από την ιστοσελίδα και από την επικοινωνία με τη γραμματεία του Τμήματος δεν εργάζεται κανένας βιβλιοθηκονόμος. Μόνο κάποιοι καθηγητές εναλλάσσονται στο άνοιγμα της προκειμένου να εξυπηρετήσουν τους φοιτητές, όταν τους ζητήσουν υλικό από τη βιβλιοθήκη. Επίσης, ο σύνδεσμος για τη βιβλιοθήκη βρίσκεται από την αριστερή πλευρική στήλη στην ενότητα «*Φοιτητική μέριμνα*»-«*Βιβλιοθήκη*» αλλά είναι ανενεργός.

4.5.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στη Ζάκυνθο

http://eco.teiion.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=140&Itemid=83

Συγκεκριμένα στη βιβλιοθήκη της Ζακύνθου αναφέρεται πως λειτουργεί από το 2007 με σκοπό να «*υποστηρίζει και ενισχύει τις εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας καλύπτοντας το γνωστικό πεδίο που διαπραγματεύονται οι επιστήμες του περιβάλλοντος*» (Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων, Παράρτημα Ζακύνθου, Τμήμα Τεχνολογίας Περιβάλλοντος & Οικολογίας, 2012). Η συλλογή της αποτελείται από βιβλία, περιοδικά οπτικοακουστικό υλικό, χάρτες και γκριζα βιβλιογραφία χωρίς όμως να υπάρχει κανένας βιβλιοθηκονόμος για τη βέλτιστη διαχείρισή τους. Οι πληροφορίες για τη βιβλιοθήκη υπάγονται στην κατηγορία «*Γενικά*»-«*Βιβλιοθήκη*» της κεντρικής ιστοσελίδας του Τμήματος Τεχνολογίας Περιβάλλοντος και Οικολογίας.

4.5.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στη Λευκάδα

http://epdo.teiion.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=57&Itemid=30

Αναφορικά με τη βιβλιοθήκη του παραρτήματος της Λευκάδας το έτος ίδρυσής της είναι το 2007. Όμοια με τις παραπάνω βιβλιοθήκες του Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων δεν απαρτίζεται από κανέναν βιβλιοθηκονόμο και λειτουργεί μόνο για δανεισμό κατόπιν ζήτησης φοιτητών. Η συλλογή της πάντως υπολογίζεται στους 2.404 τόμους βιβλίων. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες προς τους χρήστες της είναι το αναγνωστήριο, το δανειστικό τμήμα, τα φωτοαντιγραφικά μηχανήματα και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές. Στην αριστερή πλευρική στήλη της ιστοσελίδας του Τμήματος Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και την Οικονομία εμφανίζεται ο σύνδεσμος «Βιβλιοθήκη», ο οποίος παρουσιάζει συνοπτικά τη βιβλιοθήκη.

4.6. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Καβάλας

<http://www.library.teikav.edu.gr/>

Το Τ.Ε.Ι. Καβάλας ιδρύθηκε το 1976 και η βιβλιοθήκη του Ιδρύματος λειτούργησε από το 1988, ώστε να *«υποβοηθήσει τα τμήματα σπουδών σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, να καλύψει τα εκπαιδευτικά, ερευνητικά όπως και τα ευρύτερα ενδιαφέροντα των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας του Ιδρύματος όπως και κάθε άλλου χρήστη [και να επιτύχει τη] διασύνδεση του ιδρύματος σε επίπεδο έρευνας και εκπαίδευσης με ομοταγή εκπαιδευτικά ιδρύματα, ερευνητικά κέντρα, βιομηχανίες, καθώς και με την αγορά εργασίας και την τοπική κοινωνία»* (Τ.Ε.Ι. Καβάλας, Βιβλιοθήκη, 2012). Στη βιβλιοθήκη εργάζονται τρεις (3) βιβλιοθηκονόμοι λειτουργώντας την εβδομαδιαία 40 ώρες. Η συλλογή της απαρτίζεται από 26.600 τόμους βιβλίων, 130 τίτλους περιοδικών και 17 συνδρομητικές ηλεκτρονικές πηγές. Από τα στοιχεία που είχαν δοθεί για την παρούσα έρευνα διακρίνεται πως ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων και το ωράριο παραμένουν σταθερά, αλλά διαφοροποιήσεις υπάρχουν στους τόμους των βιβλίων όπου το 2011 ήταν 30.000 και οι τίτλοι των περιοδικών 50.

Η βιβλιοθήκη επίσης ως υπηρεσίες διαθέτει το δανεισμό, το διαδανεισμό, το πληροφοριακό γραφείο, τις αίθουσες τηλεδιάσκεψης, το Κέντρο Έντυπων και Ηλεκτρονικών Εκδόσεων, το Κέντρο παραγωγής εκπαιδευτικών πολυμέσων, ώστε να υποστηρίξει τους σπουδαστές στην παραγωγή πτυχιακών και άλλων εργασιών τους. Επιπρόσθετα συμμετέχει στο e-Μεταπτυχιακό, ένα πρόγραμμα στο πλαίσιο του μεταπτυχιακού Τμήματος Finance and Financial Information System προκειμένου οι χρήστες να μπορούν να έχουν πρόσβαση στο

βιβλιογραφικό υλικό οποιαδήποτε στιγμή και έχει οργανώσει θεματικές πύλες (Τ.Ε.Ι. Καβάλας, Βιβλιοθήκη, 2012).

Στην κεντρική σελίδα του Τ.Ε.Ι. Καβάλας είναι εμφανείς οι πληροφορίες για τη βιβλιοθήκη από το σύνδεσμο «*Το Ίδρυμα*»-«*Βιβλιοθήκη*», ωστόσο δεν περιλαμβάνεται υπερσύνδεσμος που να παραπέμπει στην ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης.

4.6.1. Παράρτημα βιβλιοθήκης στη Δράμα

<http://www.teidasoponias.gr/>

Το Τ.Ε.Ι. Καβάλας από το 1985 έχει Παράρτημα στη Δράμα και από το 1989 υπάρχει αντίστοιχο Παράρτημα βιβλιοθήκης. Εν αντιθέσει με την Κεντρική βιβλιοθήκη στο παράτημά της δεν υφίσταται κανένας βιβλιοθηκονόμος και λειτουργεί υπό μια διοικητικό υπάλληλο. Σε επικοινωνία με την εργαζόμενη στη βιβλιοθήκη εξακριβώθηκε το μέγεθος της συλλογής ανέρχεται στους 9.400 τόμους βιβλίων και στους 20 τίτλους περιοδικών. Οι υπηρεσίες της βιβλιοθήκης είναι οι βασικές, δηλαδή, ο δανεισμός, ο διαδανεισμός και ο ηλεκτρονικός κατάλογος, ο οποίος είναι κοινός με την Κεντρική.

Σχετικά με τον εντοπισμό της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης του παραρτήματος από το Διαδίκτυο διαπιστώνεται πως δεν παρέχεται καμία πληροφορία μέσω της ιστοσελίδας της Κεντρικής βιβλιοθήκης. Από την ιστοσελίδα του Τμήματος Δασοπονίας η αναφορά που γίνεται για τη βιβλιοθήκη είναι στη γενική παρουσίαση της «*Υλικοτεχνικής Υποδομής*» δίχως κάποια περαιτέρω ανάλυση.

4.7. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας

www.lib.teikal.gr

Η βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας ξεκίνησε τη λειτουργία της το 1993 έπειτα από πέντε χρόνια (1988) ίδρυσης του Ιδρύματος, ως τότε Παραρτήματος του Τ.Ε.Ι. Πάτρας. Σκοπός της βιβλιοθήκης παραμένει «*η υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων του Ιδρύματος, η στήριξη της εφαρμογής νέων μορφών εκπαίδευσης καθώς και η κάλυψη των μορφωτικών και πολιτιστικών αναγκών του προσωπικού αλλά και του εκτός του Ιδρύματος περιβάλλοντος*» (Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας: γενικός ενημερωτικός οδηγός, 2010, σ.102-105). Το ωράριο λειτουργίας της για την εξυπηρέτηση της ακαδημαϊκής κοινότητας έχει σχηματιστεί στις 55 ώρες την εβδομάδα και απαρτίζεται από τρεις (3) βιβλιοθηκονόμους.

Η συλλογή της βιβλιοθήκης προς εξυπηρέτηση της ακαδημαϊκής της κοινότητας περιλαμβάνει περίπου 19.000 τόμους βιβλίων, 120 περιοδικά, τις καταγεγραμμένες πτυχιακές εργασίες ανά τμήμα του Τ.Ε.Ι., λίστες με το εκπαιδευτικό υλικό που διαθέτει (CD, slides, βιντεοκασέτες) και ορισμένες βάσεις δεδομένων (Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας, Βιβλιοθήκη, 2005). Σχετικά με τις προσφερόμενες υπηρεσίες εμπεριέχονται ο ηλεκτρονικός κατάλογος, ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες, η εκπαίδευση χρηστών, η ασύγχρονη εκπαίδευση. Επίσης, το διάστημα 2005-2007 η βιβλιοθήκη εξέδιδε περιοδικό για το Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας μέρος του οποίου αφιερωνόταν στη βιβλιοθήκη. Η πρόσβαση για την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης είναι ευδιάκριτη από την κεντρική ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ι.

4.7.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στη Σπάρτη

www.sparti.teikal.gr

Το Παράρτημα του Τ.Ε.Ι. στη Σπάρτη ιδρύθηκε το 2004 και το 2006 λειτούργησε η βιβλιοθήκη του. Στη βιβλιοθήκη του Παραρτήματος εργάζεται ένας (1) βιβλιοθηκονόμος. Διαθέτει μικρή συλλογή σύμφωνα με τα στοιχεία που δόθηκαν από την τηλεφωνική επικοινωνία με τον υπεύθυνο της Κεντρικής, που υπολογίζεται περίπου στους 6.000 τόμους. Ως υπηρεσίες της βιβλιοθήκης είναι ο δανεισμός, ο (ξεχωριστός για τις εγγραφές της) ηλεκτρονικός κατάλογος και η ασύγχρονη εκπαίδευση. Το ωράριο λειτουργίας της κυμαίνεται μεταξύ 55 ωρών εβδομαδιαίως.

Ο εντοπισμός της ακαδημαϊκής αυτής βιβλιοθήκης πραγματοποιείται από την ιστοσελίδα της Κεντρικής βιβλιοθήκης, όμως χωρίς να αναγράφονται συγκεκριμένα στοιχεία. Βεβαία να αναφερθεί πως στοιχεία της υπάρχουν και στην ιστοσελίδα του Τμήματος Τεχνολογίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών στην ενότητα «Υπηρεσίες»-«Βιβλιοθήκη» υπάρχει ο σύνδεσμος για την ιστοσελίδα της κεντρικής βιβλιοθήκης.

4.8. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Κρήτης

<http://www.lib.teiher.gr>

Το Τ.Ε.Ι. Κρήτης λειτουργεί από το 1983 εδρεύει στο Ηράκλειο και έχει Παραρτήματα στο Ρέθυμνο, στο Λασιθί (Άγιο Νικόλαο, Ιεράπετρα, Σητεία) και στα Χανιά. Σε όλα τα Παραρτήματα υπάρχουν βιβλιοθήκες με την Κεντρική να βρίσκεται στο Ηράκλειο να συμπληρώνεται από τη βιβλιοθήκη της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας & Πρόνοιας.

«Κύριος σκοπός της βιβλιοθήκης είναι η υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων του ιδρύματος, του διδακτικού έργου των μελών, του διδακτικού προσωπικού και των ερευνητικών αναγκών των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας» (Τ.Ε.Ι. Κρήτης, Βιβλιοθήκη, 2012). Η ολοκλήρωση του σκοπού αυτού επιτυγχάνεται με το διαμερισμό των βιβλιοθηκονομικών εργασιών σε επιμέρους τμήματα όπως είναι το πληροφοριακό και δανειστικό, το τμήμα προσκτήσεων και γκρίζας βιβλιογραφίας, της επεξεργασίας υλικού, περιοδικών εκδόσεων και βάσεων δεδομένων και το τμήμα εκπαίδευσης χρηστών. Ο απασχολούμενος αριθμός βιβλιοθηκονόμων είναι τέσσερις (4) και σε εβδομαδιαία βάση η βιβλιοθήκη είναι ανοιχτή για τους χρήστες της 50 ώρες.

Η συλλογή της το 1989 περιλάμβανε 40.000 τόμους βιβλίων, 180 τίτλους περιοδικών και 6 βιντεοκασέτες και κασέτες μαγνητοφώνου (Βακαλιός, 1989, σ.40). Το 2011 από τα στοιχεία της παρούσας έρευνας διακρίνεται πως δεν υπήρξαν σημαντικές αλλαγές καθώς ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων παρέμεινε ίδιος και το ωράριο λειτουργίας ήταν περίπου 50 ώρες την εβδομάδα. Το μέγεθος της συλλογής είχε σημειωθεί πως ήταν 84.000 τόμοι βιβλίων και 104 τίτλοι περιοδικών. Το 2012 περιλαμβάνει 65.000 τόμους βιβλίων, 104 τίτλους περιοδικών, ηλεκτρονικά βιβλία και περιοδικά, βάσεις δεδομένων, οπτικοακουστικό υλικό, διπλωματικές εργασίες, φυλλάδια και πρακτικά συνεδρίων.

Στις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ι. Κρήτης εμπεριέχονται ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, η διεξαγωγή βιβλιογραφικής έρευνας για τους χρήστες, η επιμόρφωση και εκπαίδευση χρηστών, οι φωτοτυπίες και οι εκτυπώσεις. Αξίζει να σημειωθεί πως ο αυτοματοποιημένος κατάλογος του Τ.Ε.Ι. Κρήτης έχει ενσωματώσει σε μια πλατφόρμα όλους τους επιμέρους καταλόγους τόσο των Παραρτημάτων των βιβλιοθηκών όσο και άλλων καταλόγων όπως του Πανεπιστημίου Κρήτης ή της βιβλιοθήκης του Ηρακλείου. Ο εντοπισμός της ιστοσελίδας της πραγματοποιείται από την κατηγορία «Υπηρεσίες-Γραφεία»-«Βιβλιοθήκη» της κεντρικής σελίδας του Τ.Ε.Ι.

4.8.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στο Ρέθυμνο

<http://www.teicrete.gr/mta/gr>

Το Παράρτημα στο Ρέθυμνο ιδρύθηκε το 1999 και απέκτησε ξεχωριστή βιβλιοθήκη αρκετά χρόνια μετά, το 2006. Υποστηρίζει την ακαδημαϊκή κοινότητα με τη διάθεση 900 βιβλίων, 41 τίτλους περιοδικών, 450 μουσικών CD, 15 τίτλων τρεχουσών περιοδικών και 20 παλαιότερων, οπτικοακουστικού υλικού, παρτιτούρων και πτυχιακών εργασιών. Η

βιβλιοθήκη λειτουργεί εβδομαδιαίως 35 ώρες έχοντας μία (1) βιβλιοθηκονόμο ακολουθώντας τις οδηγίες που έχουν οριστεί από την Κεντρική βιβλιοθήκη. Στους χρήστες της παρέχονται οι υπηρεσίες του δανεισμού, διαδανεισμού, της βιβλιογραφικής έρευνας, του ηλεκτρονικού καταλόγου και η τοπική χρήση της ψηφιακής μουσικής βιβλιοθήκης. Ο εντοπισμός της γίνεται από την ιστοσελίδα του τμήματος μέσω της ενότητας «*Εκπαίδευση*»-«*Βιβλιοθήκη Τμήματος*».

4.8.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στο Λασιόθι

4.8.2.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στον Άγιο Νικόλαο

<http://www.finance.teicrete.gr/portal/gr/Item.action?id=61>

Το 2003 δημιουργήθηκε το Παράρτημα του Αγίου Νικολάου, στο οποίο υφίσταται Παράρτημα βιβλιοθήκης αποτελούμενο από μία (1) βιβλιοθηκονόμο. Το ωράριο λειτουργίας ανέρχεται στις 40 ώρες εβδομαδιαίως. Στη συλλογή της περιέχονται 1.000 βιβλία και παρέχει ανάλογες υπηρεσίες με αυτές της Κεντρικής. Οι πληροφορίες για την βιβλιοθήκη αντλήθηκαν από την ενότητα «*Υπηρεσίες Τμήματος*»-«*Βιβλιοθήκη*» των ιστοσελίδων των Τμημάτων του συγκεκριμένου Παραρτήματος.

4.8.2.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Ιεράπετρα

<http://www.emark.teicrete.gr/emark/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B9%CE%BA%CE%AE/tabid/36/Default.aspx>

Το Παράρτημα της Ιεράπετρας συγκροτήθηκε το 2003 έχοντας από το 2004 αντίστοιχη βιβλιοθήκη Παραρτήματος, η οποία ουσιαστικά συγκαταλέγεται στις βιβλιοθήκες Τμημάτων. Ο σκοπός της παραμένει κοινός με την Κεντρική βιβλιοθήκη και υλοποιείται από μια (1) βιβλιοθηκονόμο. Το μέγεθος της συλλογής της υπολογίζεται στους 3.200 τίτλους βιβλίων, ελληνικά και ξενόγλωσσα περιοδικά με θεματολογία για τις οικονομικές επιστήμες, τα μαθηματικά, τη στατιστική, το δίκαιο, τις κοινωνικές επιστήμες κ.ά.

Οι υπηρεσίες που προσφέρονται στους χρήστες είναι ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, το ηλεκτρονικό αναγνωστήριο, το ασύρματο δίκτυο, τα ηλεκτρονικά βιβλία και περιοδικά και το ιδρυματικό καταθετήριο E-Theseis (T.E.I. Κρήτης, Παράρτημα Ιεράπετρας, Τμήμα Εμπορίας & Διαφήμισης (Marketing), 2008). Οι πληροφορίες αυτές εντοπίστηκαν από την ιστοσελίδα του Παραρτήματος επιλέγοντας την ενότητα «*Υπηρεσίες*»-«*Βιβλιοθήκη*».

4.8.2.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Σητεία

<http://www.dd.teiher.gr/index.htm>

Το μοναδικό Τμήμα του Παραρτήματος στη Σητεία λειτούργησε το 2000. Στις υπηρεσίες του συμπεριλαμβάνεται η ύπαρξη βιβλιοθήκης, η οποία λειτουργεί χωρίς βιβλιοθηκονόμο, ωστόσο emπίπτει στο σύνολο της Κεντρικής βιβλιοθήκης. Τα στοιχεία της παρούσας έρευνας το 2011 έδειξαν πως η βιβλιοθήκη λειτουργούσε 50 ώρες ανά εβδομάδα και είχε μια (1) βιβλιοθηκονόμο. Στη συλλογή emπεριέχονταν 855 τόμοι βιβλίων, 37 τίτλοι περιοδικών κ.ά.

Επίσης, να σημειωθεί πως από την κεντρική σελίδα του Τμήματος Διατροφής & Διαιτολογίας υπάρχει ένας διαθέσιμος χώρος που γράφει ανακοινώσεις βιβλιοθήκης, χωρίς όμως να υπάρχει κάποιος σύνδεσμος που να παραπέμπει στη βιβλιοθήκη.

4.8.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στα Χανιά

<https://www.chania.teicrete.gr/students/library>

Στα Χανιά λειτούργησε το Παράρτημα του Τ.Ε.Ι. Κρήτης το έτος 1985 και η αντίστοιχη βιβλιοθήκη του κατά το 1996. Στα καθήκοντά της περιλαμβάνονται οι *«παραγγελίες υλικού, ο δανεισμός και η εφαρμογή κοινών κανόνων επεξεργασίας υλικού»* (Τ.Ε.Ι. Κρήτης, Παράρτημα Χανίων, 2012). Στη βιβλιοθήκη εργάζονται δυο (2) βιβλιοθηκονόμοι, οι οποίοι την λειτουργούν 50 ώρες την εβδομάδα, συμβαδίζοντας με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Κεντρικής βιβλιοθήκης σε θέματα συλλογής και υπηρεσιών. Η συλλογή της εκτείνεται στους 4.000 τόμους βιβλίων και 10 τίτλους περιοδικών και οι παρεχόμενες υπηρεσίες είναι ο δανεισμός, ο διαδανεισμός και ο ηλεκτρονικός κατάλογος. Συγκρίνοντας τα ανώτερα στοιχεία, που αναφέρθηκαν στην πρόσφατη τηλεφωνική επικοινωνία με την υπεύθυνη, με τα στοιχεία που είχαν δοθεί κατά τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, διαφαίνεται πως οι βιβλιοθηκονόμοι και το ωράριο της βιβλιοθήκης δεν έχουν επηρεαστεί. Ωστόσο, εντοπίστηκε απόκλιση στον αριθμό της συλλογής όπως είχε συμπληρωθεί, καθώς οι τόμοι των βιβλίων είχαν δηλωθεί 5.000 και οι τίτλοι των περιοδικών 17.

Σχετικά με τις πληροφορίες για τη βιβλιοθήκη του Τμήματος αντλούνται από την κεντρική ιστοσελίδα του παραρτήματος στην ενότητα *«Φοιτητές»-«Βιβλιοθήκη»* παρουσιάζοντας εκτενώς στοιχεία για τη βιβλιοθήκη και υπάρχει σύνδεση προς την Κεντρική.

4.9. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Λαμίας

<http://www.lib.teilam.gr/kanonismos.html>

Το Τ.Ε.Ι. Λαμίας από το 1994 λειτουργεί ως αυτόνομο Ίδρυμα, καθώς μέχρι τότε λειτουργούσε ως Παράρτημα του Τ.Ε.Ι. Λάρισας. Εδρεύει στη Λαμία και αποτελείται από Παραρτήματα στο Καρπενήσι και στην Άμφισσα. Η ανάπτυξη του Ιδρύματος υποστηρίζεται από την Κεντρική βιβλιοθήκη και τα επιμέρους Παραρτήματα της. Ως σκοπός της αναφέρεται *«η εξασφάλιση, η οργάνωση και η διατήρηση του έντυπου και μη έντυπου υλικού, η υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών προγραμμάτων του Ιδρύματος, η στήριξη νέων μορφών εκπαίδευσης, η μορφωτική και πολιτιστική εξύψωση του προσωπικού και των σπουδαστών του ΤΕΙ Λαμίας, αλλά και του εκτός του Ιδρύματος περιβάλλοντος»* (Τ.Ε.Ι. Λαμίας, Βιβλιοθήκη, 2005). Η διεκπαιρέωση των εργασιών της έχει καταναμηθεί σε τομείς, οι οποίοι είναι τομείς διοικητικής υποστήριξης, προσκτήσεων, επεξεργασίας υλικού, περιοδικών, εξυπηρέτησης χρηστών, τεκμηρίωσης, πληροφόρησης και νέων τεχνολογιών.

Στη βιβλιοθήκη εργάζονται τρεις (3) βιβλιοθηκονόμοι έχοντας διαμορφώσει το ωράριο της περίπου σε 45 ώρες εβδομαδιαίως. Σχετικά με τη συλλογή της περιλαμβάνονται βιβλία, περιοδικά και CD-ROM. Οι υπηρεσίες που προσφέρει είναι ο αυτοματοποιημένος κατάλογος και ο δανεισμός.

Σύμφωνα με τα δεδομένα της παρούσας έρευνας όπως είχαν συμπληρωθεί από την υπεύθυνη της βιβλιοθήκης διαπιστώνεται πως το ωράριο ήταν εβδομαδιαία στις 50 ώρες, οι βιβλιοθηκονόμοι τρεις (3) και το μέγεθος της συλλογής περιλάμβανε 27.000 τόμους βιβλίων, 100 τίτλους περιοδικών κλπ. Τέλος, η πρόσβαση προς την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης είναι ευδιάκριτη από την αριστερή πλευρική στήλη.

4.9.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στο Καρπενήσι

<http://www.karp.teilam.gr/>

Το Παράρτημα Καρπενησίου περιλαμβάνει το Τμήμα Δασοπονίας, το οποίο κατά την περίοδο 1983-1994 ανήκε στο Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου και στη συνέχεια περιήλθε στο Ίδρυμα της Λαμίας. Παρόλα αυτά η βιβλιοθήκη του Παραρτήματος ιδρύθηκε το 1995 έχοντας στη συλλογή της 2.000 τεκμήρια. Στις υπηρεσίες της συγκαταλέγονται ο δανεισμός, η σύνδεση στο Διαδίκτυο και το αναγνωστήριο. Στη σελίδα του τμήματος πληροφορίες για τη συγκεκριμένη βιβλιοθήκη αντλούνται από την ενότητα *«Προφίλ Τμήματος»-«Υποδομές»*.

4.9.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Άμφισσα

<http://www.amf.teilam.gr/>

Το συγκεκριμένο παράρτημα ιδρύθηκε 1998 και έχει αυτοτελής βιβλιοθήκη με το ωράριο της να σχηματίζεται έως 30 ώρες εβδομαδιαίως. Παρόλο όμως που είναι εμφανής ο σύνδεσμος από την αρχική ιστοσελίδα του παραρτήματος, δεν δίνονται ικανοποιητικές πληροφορίες.

4.10. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Λάρισας

<http://library.teilar.gr/index.htm>

Το Τ.Ε.Ι. Λάρισας συγκροτήθηκε το 1983 έχοντας λειτουργήσει προηγουμένως ως Κ.Α.Τ.Ε.Ε. Εδρεύει στη Λάρισα και απαρτίζεται από τα Παραρτήματα Καρδίτσας και Τρικάλων. Ήδη από το 1973 λειτουργεί βιβλιοθήκη, η οποία φροντίζει για την «*παραλαβή και ενσωμάτωση του βιβλιακού υλικού (έντυπο, ηλεκτρονικό, οπτικοακουστικό), την προμήθεια των περιοδικών, την εύρυθμη λειτουργία της ηλεκτρονικής διαχείρισης του υλικού και την ανάληψη πρωτοβουλιών για τον συντονισμό του έργου της με στόχο την αποτελεσματική κάλυψη των αναγκών των χρηστών*» (Τ.Ε.Ι. Λάρισας, Κεντρική Βιβλιοθήκη, 2007). Το προσωπικό της βιβλιοθήκης περιλαμβάνει 10 βιβλιοθηκονόμους λειτουργώντας την 55 ώρες την εβδομάδα.

Σχετικά με τη συλλογή της κεντρικής βιβλιοθήκης να σημειωθεί πως περιλαμβάνει περίπου 59.934 τόμους βιβλίων, 488 συνδρομές σε περιοδικά εκ των οποίων οι 159 είναι τρέχουσες και 1.000 οπτικούς δίσκους. Επιπλέον, παρέχει ως υπηρεσίες τον αυτοματοποιημένο κατάλογο, ο οποίος είναι κοινός για την Κεντρική βιβλιοθήκη και τα Παραρτήματά της, το δανεισμό, το διαδανεισμό και τα σεμινάρια χρηστών.

Η σύγκριση των παραπάνω με τα στοιχεία που δόθηκαν κατά τη διάρκεια της παρούσας έρευνας, διαπιστώνεται πως το προσωπικό το 2012 αυξήθηκε κατά ένα (1) βιβλιοθηκονόμο όμως το ωράριο λειτουργίας έχει παραμείνει σταθερό. Σημαντικές αλλαγές εντοπίστηκαν στους τόμους των βιβλίων όπου είχαν σημειωθεί 61.819 και στους τίτλους των περιοδικών που ήταν 503. Επίσης, η πρόσβαση από την κεντρική ιστοσελίδα του Ιδρύματος προς τη βιβλιοθήκη είναι ευδιάκριτη και συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία «*Άλλα site του ΤΕΙ*»-«*Βιβλιοθήκη ΤΕΙ/Α*».

4.10.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Καρδίτσα

Το παράρτημα Καρδίτσας του Τ.Ε.Ι. Λάρισας ξεκίνησε να λειτουργεί το 1989 και το ίδιο έτος ξεκίνησε η λειτουργία της βιβλιοθήκης. Στη βιβλιοθήκη σήμερα απασχολείται μια (1) βιβλιοθηκονόμος και η συλλογή της περιλαμβάνει 11.000 τόμους βιβλίων και 40 τίτλους περιοδικών. Οι υπηρεσίες προς τους χρήστες είναι ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, το αναγνωστήριο, η εκπαίδευση χρηστών και ο αυτοματοποιημένος κατάλογος. Η εβδομαδιαία λειτουργία της βιβλιοθήκης είναι 40 ώρες. Να σημειωθεί πως οι ανώτερες πληροφορίες συλλέχθηκαν κατόπιν επικοινωνίας με το προσωπικό της βιβλιοθήκης, καθώς από την ιστοσελίδα του παραρτήματος δεν εμφανιζόταν στοιχεία για τη βιβλιοθήκη.

Η υπεύθυνη αυτής της βιβλιοθήκης είχε συμμετάσχει στη διαδικασία της παρούσας έρευνας. Τα στοιχεία που είχαν δοθεί ήταν το ωράριο της βιβλιοθήκης που υπολογίστηκε στις 30 ώρες, η μια (1) βιβλιοθηκονόμος που απασχολούταν και το μέγεθος της συλλογής. Στη συλλογή είχαν καταχωρηθεί 15.000 τόμοι βιβλίων και 30 τίτλοι περιοδικών. Επίσης, να αναφερθεί πως δεν εντοπίστηκε ούτε κεντρική ιστοσελίδα για το Παράρτημα Καρπενησίου ούτε ξεχωριστά για τα τμήματα του.

4.10.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στα Τρίκαλα

Στα Τρίκαλα από το 2005 λειτουργεί το παράρτημα του Τ.Ε.Ι. Λάρισας απαρτιζόμενο από δυο τμήματα. Στην υποδομή έχει συμπεριληφθεί η ύπαρξη βιβλιοθήκης, η οποία όμως δεν απαρτίζεται από βιβλιοθηκονόμο και ως επακόλουθο δεν λειτουργεί αυτό το διάστημα.

4.11. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου

<http://www.library.teimes.gr/www/>

Η ίδρυση του Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου πραγματοποιήθηκε το 1981 και έπειτα από τρία χρόνια (1984) λειτούργησε η βιβλιοθήκη του. Στην δομή του συμπεριλαμβάνεται το Παράρτημα της Ναυπάκτου εμπεριέχοντας αντίστοιχο Παράρτημα βιβλιοθήκης. Η βιβλιοθήκη έχει ως σκοπό της *«την κάλυψη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών αναγκών προσφέροντας εξειδικευμένες υπηρεσίες μέσω της διάθεσης πληροφοριών με κάθε είδους μορφή (έντυπο, μη έντυπο υλικό)»* (Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου, Βιβλιοθήκη, 2012). Επίσης για την εξυπηρέτηση των χρηστών το ωράριο της βιβλιοθήκης είναι 30 ώρες ανά εβδομάδα, ενώ εργάζεται μόνο μια (1) βιβλιοθηκονόμος.

Η συλλογή της περιλαμβάνει 28.000 τόμους βιβλίων, ενεργείς συνδρομές σε περιοδικούς τύπους και οπτικοακουστικό υλικό (π.χ. δισκέτες, βιντεοκασέτες, CD-ROMs). Στις υπηρεσίες που προσφέρει είναι ο δανεισμός, διαδανεισμός, αναγνωστήριο, ξεχωριστό εργαστήριο με Η/Υ και φωτοτύπηση. Παραθέτοντας τα στοιχεία της έρευνας διαφαίνεται πως η βιβλιοθήκη το 2011 λειτουργούσε περίπου στις 35 ώρες την εβδομάδα με μια (1) βιβλιοθηκονόμο. Το μέγεθος της συλλογής της δεν παρουσιάζει μεγάλη διαφορά από τότε, καθώς ήταν 28.000 τόμοι βιβλίων και 180 τίτλοι περιοδικών.

Σχετικά με την πρόσβαση από την ιστοσελίδα του Τ.Ε.Ι. είναι εύκολη μεταβαίνοντας από τις «Υπηρεσίες Τ.Ε.Ι.»-«Βιβλιοθήκη» απευθείας στον ιστότοπο της βιβλιοθήκης.

4.11.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στη Ναύπακτο

<http://www.tesyd.teimes.gr/w/>

Η έναρξη λειτουργίας του Παραρτήματος της Ναυπάκτου ξεκίνησε το 2004 και έπειτα από δύο χρόνια (2006) τέθηκε σε λειτουργία και η βιβλιοθήκη της. Η βιβλιοθήκη αυτή όντας Παράρτημα της Κεντρικής ακολουθεί και υποστηρίζει κοινούς σκοπούς. Στην ιδιοκτησία της έχει 7.500 τίτλους βιβλίων και καθόλου περιοδικές εκδόσεις. Η βιβλιοθήκη λειτουργεί από μια (1) βιβλιοθηκονόμο για δυο (2) ημέρες την εβδομάδα σχηματίζοντας συνολικά 14 ώρες. Επομένως, οι υπηρεσίες της είναι πενιχρές παρέχοντας τη δυνατότητα δανεισμού και την ύπαρξη ηλεκτρονικού καταλόγου ξεχωριστού από της κεντρικής. Ο εντοπισμός ευρύτερων πληροφοριών για τη βιβλιοθήκη γίνεται από την ιστοσελίδα του Τμήματος Τηλεπικοινωνιακών Συστημάτων & Δικτύων από την κατηγορία «Υποδομές»-«Βιβλιοθήκη».

4.12. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Πάτρας

<http://www.lib.teipat.gr>

Το Τ.Ε.Ι. Πατρών λειτουργεί από το 1970 ως Κ.Α.Τ.Ε.Ε. και με τις ανάλογες νομοθετικές ρυθμίσεις του 1983 λειτουργεί πλέον ως Ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης. Το Ίδρυμα αυτό εδρεύει στην Πάτρα και απαρτίζεται από τρία Παραρτήματα στην Αμαλιάδα, στον Πύργο και στο Αίγιο, όπου τόσο το Κεντρικό όσο και τα Παραρτήματα του είναι πλαισιωμένα από μια βιβλιοθήκη.

Σε σύντομο χρονικό διάστημα από τη λειτουργία του Τ.Ε.Ι. ιδρύθηκε και η βιβλιοθήκη του (1974), η οποία συνεχώς βελτιώνεται κατορθώνοντας πλέον να έχει περίπου 31.000

τόμους βιβλίων, 185 τίτλους περιοδικών και ποικίλο οπτικοακουστικό υλικό. Οι αναφερόμενοι αριθμοί περιλαμβάνουν και τις συλλογές των παραρτημάτων, διότι η επεξεργασία του υλικού γίνεται από την Κεντρική. Στη Κεντρική βιβλιοθήκη εργάζονται τρεις (3) βιβλιοθηκονόμοι εξυπηρετώντας τους χρήστες μέσω ποικίλων υπηρεσιών.

Οι υπηρεσίες αυτές είναι ο αυτοματοποιημένος κατάλογος, ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, οι παραγγελίες υλικού, το ασύρματο δίκτυο, η αίθουσα για χρήση Διαδικτύου, το οπτικοακουστικό υλικό και η δυνατότητα εκτυπώσεων/φωτοτυπιών. Πέρα από τα παραπάνω, η βιβλιοθήκη παρέχει στους χρήστες πρόσβαση στην ηλεκτρονική μορφή των κλαδικών μελετών- εφαρμογών της ICAP και συγκεντρώνει τη γκρίζα βιβλιογραφία, που παράγεται από το Ίδρυμά στο Ίδρυματικό καταθετήριο Άρτεμις. Το ωράριο λειτουργίας της εβδομαδιαία είναι περίπου 60 ώρες.

Συσχετίζοντας τα προηγούμενα στοιχεία με εκείνα που είχαν δοθεί κατά τη συμμετοχή στην έρευνα διαφαίνεται πως έχει αυξηθεί κατά ένα (1) βιβλιοθηκονόμο το προσωπικό και το ωράριο λειτουργίας αυξήθηκε κατά 10 ώρες την εβδομάδα. Σχετικά με το μέγεθος της συλλογής να τονιστεί πως οι τόμοι των βιβλίων ήταν 36.000 και οι τίτλοι των περιοδικών 270.

Η σύνδεση για την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης γίνεται μέσω της κεντρικής σελίδας του Τ.Ε.Ι. Πάτρας στις «Υπηρεσίες»-«Βιβλιοθήκη» όπου αναφέρονται και κάποια εισαγωγικά στοιχεία για τη βιβλιοθήκη.

4.12.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στο Αίγιο

Στο Παράρτημα του Τ.Ε.Ι. Πάτρας στο Αίγιο λειτουργούν τα Τμήματα της Φυσικοθεραπείας και της Οπτικής και Οπτομετρίας. Τα Τμήματα αυτά από το 2008 υποστηρίζονται από μια μικρή βιβλιοθήκη με μέγεθος συλλογής 1.100 τόμους βιβλίων και 15 τίτλους περιοδικών όπου εργάζεται μια (1) βιβλιοθηκονόμος. Οι υπηρεσίες που προσφέρονται στους χρήστες είναι ο δανεισμός, ο διαδανεισμός, το αναγνωστήριο, το ασύρματο δίκτυο και ο ηλεκτρονικός κατάλογος. Το ωράριο λειτουργίας της βιβλιοθήκης έχει διαμορφωθεί στις 35 ώρες την εβδομάδα.

Παραλληλίζοντας τα στοιχεία της παρούσας έρευνας με τα ανώτερα διαπιστώνεται πως το ωράριο και ο αριθμός του προσωπικού δεν έχει μεταβληθεί, αντίθετα οι τόμοι των βιβλίων μειώθηκαν από 1.200 όπως και οι τίτλοι των περιοδικών ήταν 18. Επίσης, να σημειωθεί πως δεν εντοπίστηκαν πληροφορίες για τη βιβλιοθήκη από τις ιστοσελίδες των τμημάτων.

4.12.2. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στην Αμαλιάδα

Σε συνομιλία με τον υπεύθυνο του Τμήματος Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και στην Οικονομία διαπιστώθηκε πως η βιβλιοθήκη του Παραρτήματος δεν λειτουργεί για το κοινό, ωστόσο υπάρχουν οι κτιριακές εγκαταστάσεις, αλλά εκκρεμούν ακόμα κάποιες διαδικασίες για την λειτουργία της.

4.12.3. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στον Πύργο

<http://www.infomm.teipat.gr/>

Το Παράρτημα Πύργου και συγκεκριμένα το Τμήμα Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης λειτουργεί από το 2003. Στο ίδιο Παράρτημα υπάρχει το Τμήμα Μουσειολογίας-Μουσειογραφίας και Σχεδιασμού Εκθέσεων. Σχετικά με την ύπαρξη βιβλιοθήκης η ουσιαστική λειτουργία της ξεκίνησε από το 2011 από καθηγητές των τμημάτων χωρίς να υπάρχει βιβλιοθηκονόμος, όπως ανέφερε στην συνέντευξή του ο προϊστάμενος του Τμήματος. Η συλλογή της υπολογίζεται στους 6.000 τόμους βιβλίων και σε ορισμένους τίτλους περιοδικών που προέρχονται αποκλειστικά από δωρεές καθηγητών. Οι υπηρεσίες των χρηστών είναι σε πρώιμο στάδιο και είναι ο δανεισμός, το αναγνωστήριο, τα φωτοαντίγραφα και η παροχή Η/Υ. Το ωράριο της βιβλιοθήκης είναι 35 ώρες την εβδομάδα. Ωστόσο, γενικές πληροφορίες για τη βιβλιοθήκη δεν εμφανίζονται από την ιστοσελίδα του Τμήματος.

4.13. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Πειραιά

<http://lib.teipir.gr>

Το Τ.Ε.Ι. Πειραιά ιδρύθηκε το 1976 και στη δομή του συμπεριλαμβάνεται η ίδρυση της αντίστοιχης βιβλιοθήκης του το 1983. Η συλλογή της περιλαμβάνει ποικιλόμορφο υλικό όπως 29.129 τόμους βιβλίων, 214 τίτλους περιοδικών, οπτικοακουστικό υλικό, πτυχιακές εργασίες, εφημερίδες, ενημερωτικά φυλλάδια, CD, DVD, πληροφοριακά έργα σε ηλεκτρονική μορφή και σύστημα αυτοδιδασκαλίας ξένων γλωσσών. Στις υπηρεσίες της συγκαταλέγονται ο δανεισμός, ο αυτοματοποιημένος κατάλογος, το αναγνωστήριο, το ηλεκτρονικό αναγνωστήριο, το ασύρματο δίκτυο, η αίθουσα οπτικοακουστικού υλικού και ο διαδανεισμός.

Οι χρήστες μπορούν να επισκέπτονται το φυσικό της χώρο καθημερινά, καθώς συνολικά λειτουργεί 55 ώρες. Επίσης, έχουν τη δυνατότητα να εντοπίσουν τη βιβλιοθήκη εύκολα από την κεντρική σελίδα του Ιδρύματος εντοπίζοντας από την αριστερή πλευρική στήλη.

4.14. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Σερρών

<http://lib.teiser.gr>

Στις Σέρρες από το 1979 έως το 1983 λειτουργούσε το Κ.Α.Τ.Ε.Ε. Σερρών, το οποίο έκτοτε λειτουργεί ως Τ.Ε.Ι. Το 1985 ήταν το έτος ίδρυσης της βιβλιοθήκης του συγκεκριμένου ιδρύματος, η οποία από το 2000 στεγάστηκε σε νέο κτήριο. Διαχωρίζεται στα τμήματα δανεισμού, πληροφορικής, επεξεργασίας του υλικού, προσκτήσεων και οπτικοακουστικών μέσων. Ο συνδυασμός τους συντελεί στην επίτευξη του σκοπού, που είναι *«εκτός από τις ανάγκες των Προπτυχιακών Σπουδαστών και των Μελών του Διδακτικού και του Διοικητικού Προσωπικού, να καλύπτει και τις ανάγκες των Ερευνητών, του "Εκπαιδευτικού Κόσμου" αλλά και της Κοινότητας γενικότερα και να συμβάλλει ουσιαστικά στην πολιτιστική και πνευματική αναβάθμιση του Νομού Σερρών»* (Τ.Ε.Ι. Σερρών, Βιβλιοθήκη, 2012). Για την πραγματοποίηση των παραπάνω, στο προσωπικό της βιβλιοθήκης εμπεριέχονται πέντε (5) βιβλιοθηκονόμοι και λειτουργεί 60 ώρες την εβδομάδα, όπως είχε καταγραφεί και από την παρούσα έρευνα.

Η συλλογή της ακαδημαϊκής βιβλιοθήκης του Τ.Ε.Ι. Σερρών μπορεί να χαρακτηριστεί ανεπτυγμένη σε σημαντικό επίπεδο καθώς περιέχει 60.000 τεκμήρια σε ποικίλο εκπαιδευτικό και ερευνητικό υλικό, ηλεκτρονικές συνδρομές, ακόμα και υλικό για άτομα με ειδικές ανάγκες. Η διαδικασία πρόσκτησης νέου υλικού στη συλλογή πραγματοποιείται σύμφωνα με προκαθορισμένες πολιτικές συμβατές πάντα με το σκοπό της. Οι υπηρεσίες έχουν ακολουθήσει την αντίστοιχη πορεία περιλαμβάνοντας ενδεικτικά τον ηλεκτρονικό κατάλογο, το δανεισμό, το διαδανεισμό βιβλίων και επιστημονικών άρθρων, την υποστήριξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες, το αναγνωστήριο και την εκπαίδευση χρηστών. Ο εντοπισμός της ιστοσελίδας της γίνεται μέσω της κεντρικής ιστοσελίδας του Τ.Ε.Ι. στην κατηγορία *«Υπηρεσίες»-«Βιβλιοθήκη»*.

4.15. Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας

<http://www.teihal.gr/>

Η ίδρυση του Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας ξεκίνησε το 1986 και παράλληλα λειτούργησε η βιβλιοθήκη του. Η βιβλιοθήκη αυτή απαρτίζεται από δυο (2) βιβλιοθηκονόμους και στη συλλογή της περιέχονται 16.000 τόμοι βιβλίων και 10 τίτλοι περιοδικών. Οι υπηρεσίες που παρέχει είναι ο δανεισμός, η αίθουσα Η/Υ, το αναγνωστήριο, ο τοπικός ηλεκτρονικός κατάλογος και οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων. Το ωράριο της βιβλιοθήκης για τους χρήστες είναι διαμορφωμένο 25 ώρες την εβδομάδα.

Αντιπαραβάλλοντας τα αναγραφόμενα στοιχεία με τα στοιχεία της παρούσας έρευνας διακρίνεται πως το προσωπικό παραμένει σταθερό, αλλά το ωράριο έχει μειωθεί 15 ώρες καθώς το 2011 ήταν 30 ώρες την εβδομάδα. Επίσης διαφοροποιήσεις εντοπίζονται στο μέγεθος της συλλογής όπου οι τόμοι των βιβλίων ήταν 10.000 και έχουν πλέον αυξηθεί, ενώ οι τίτλοι των περιοδικών ήταν 40 έχοντας πλέον 30 λιγότερους. Η συγκεκριμένη βιβλιοθήκη δεν διαθέτει ξεχωριστή ιστοσελίδα από το Ίδρυμα, αλλά στην κατηγορία «*Ευρωπαϊκά Προγράμματα*»-«*Βιβλιοθήκη*» εμφανίζονται ορισμένες εισαγωγικές πληροφορίες.

4.15.1. Παράρτημα Βιβλιοθήκης στη Θήβα

<http://62.103.78.248/default.asp>

Το Παράρτημα στη Θήβα ιδρύθηκε το 2005. Ωστόσο, δεν γίνεται γνωστό από την ιστοσελίδα του η ύπαρξη βιβλιοθήκης. Σε επικοινωνία με την Κεντρική βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας δόθηκαν οι πληροφορίες πως στο παρελθόν λειτουργούσε αυτόνομα η βιβλιοθήκη του Παραρτήματος, στην οποία πλέον δεν εργάζεται κανένας βιβλιοθηκονόμος.

4.16. Συμπεράσματα

Η καταγραφή των παραπάνω στοιχείων για τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες ανέδειξε πως:

- Η πλειονότητα των βιβλιοθηκών κατά μέσο όρο ιδρύθηκε τέσσερα (4) έτη μετά από την έναρξη λειτουργιών του Ίδρυματος που ανήκει, αποδεικνύοντας πως οι βιβλιοθήκες δεν θεωρούνταν αναγκαίο και αναπόσπαστο τμήμα τους.
- Υπάρχουν ακόμα ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες που δεν απαρτίζονται από κανένα βιβλιοθηκονόμο.

- Οι Κεντρικές βιβλιοθήκες και τα Παραρτήματα τους δεν διαγράφουν κοινή ανάπτυξη γεγονός που διαπιστώνεται από την απουσία αυτοματοποιημένου καταλόγου στις βιβλιοθήκες των Παραρτημάτων.
- Η πρόσβαση από τις κεντρικές ιστοσελίδες των Ιδρυμάτων προς τις ιστοσελίδες των βιβλιοθηκών πραγματοποιείται κυρίως από την ενότητα Υπηρεσίες.
- Σχεδόν όλες οι βιβλιοθήκες των Παραρτημάτων δεν κατέχουν ξεχωριστές ιστοσελίδες από το Ίδρυμα τους ή από τις Κεντρικές τους βιβλιοθήκες, με αποτέλεσμα οι χρήστες τους να μην έχουν εύκολη πρόσβαση σε πληροφορίες για τις συγκεκριμένες βιβλιοθήκες (π.χ. το ωράριο λειτουργίας της, τους κανόνες δανεισμού κλπ.).

Γενικότερα, διαπιστώθηκε πως η λειτουργία και η εξέλιξη των βιβλιοθηκών είναι άμεσα συνδεδεμένη με τα ποιοτικά χαρακτηριστικά και την προδιάθεση του προσωπικού να αναδείξει την ύπαρξη των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, καθώς εντοπίστηκαν βιβλιοθήκες που απαρτίζονται από μικρό αριθμό προσωπικού έχοντας όμως καταφέρει σημαντικά επιτεύγματα.

Κεφάλαιο 5: Αποτελέσματα έρευνας

Στο κεφάλαιο αυτό καταγράφονται τα αποτελέσματα, που προέκυψαν από την έρευνα. Είναι διαρθρωμένα σε δυο κύριες ενότητες, η πρώτη (5.1.) αφορά στους υπεύθυνους βιβλιοθηκονόμους και η δεύτερη (5.2.) αναλύει τα αποτελέσματα των εργαζόμενων βιβλιοθηκονόμων. Η κάθε ενότητα αποτελείται από επιμέρους υποενότητες, οι οποίες διαχωρίζονται σύμφωνα με τη δομή που έχει εφαρμοστεί στο ερωτηματολόγιο. Επιπλέον, όποιες ερωτήσεις είναι κοινές για το ερωτηματολόγιο των υπευθύνων, αλλά και των εργαζομένων, συγκεντρώνονται στη δεύτερη ενότητα, ώστε να είναι εύκολα συγκρίσιμες. Συνοπτικά, το ποσοστό συμμετοχής στην έρευνα συνυπολογίζοντας τους 20 υπεύθυνους βιβλιοθηκονόμους και τους 53 εργαζόμενους βιβλιοθηκονόμους, ανέρχεται στο 77%, λαμβάνοντας υπόψιν το σύνολο των 95 βιβλιοθηκονόμων, που καταγράφηκαν από τα αποτελέσματα.

5.1. Έρευνα στους υπεύθυνους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

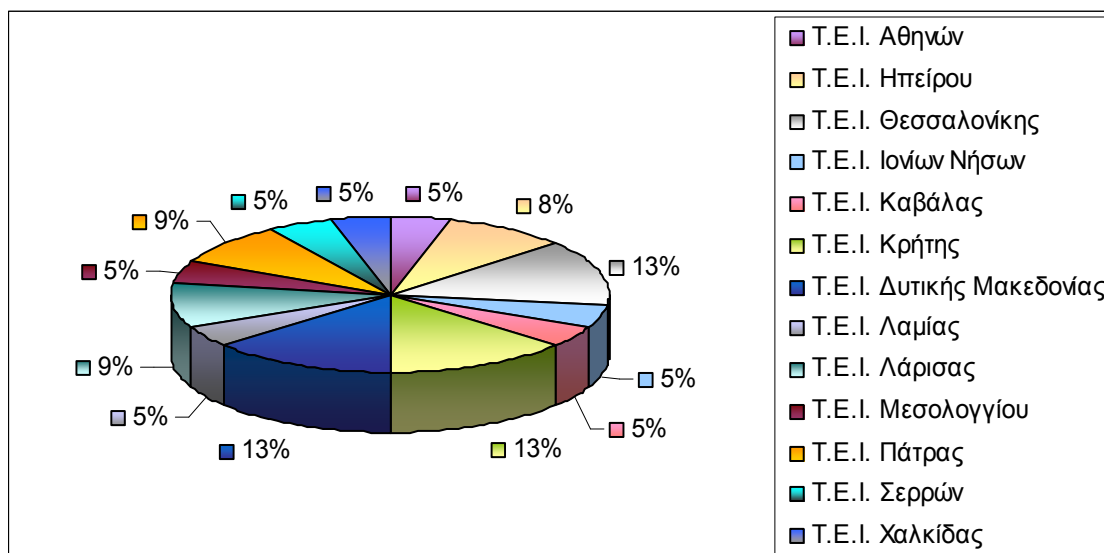
5.1.1. Δημογραφικές ερωτήσεις προς τους υπεύθυνους

Οι υπεύθυνοι βιβλιοθηκών που συνολικά έλαβαν μέρος στην έρευνα ήταν 22, οι 13 ήταν από τις Κεντρικές βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. και οι εννέα (9) από τις βιβλιοθήκες των Παραρτημάτων. Μετατρέποντας τα αριθμητικά αυτά δεδομένα σε ποσοστά προκύπτει πως το ποσοστό συμμετοχής από την άποψη των βιβλιοθηκών διαμορφώθηκε ως εξής: α) η συμμετοχή των Κεντρικών βιβλιοθηκών άγγιξε το 80%, αφού από τις 15 βιβλιοθήκες ανταποκρίθηκαν οι 13 και β) οι βιβλιοθήκες των Παραρτημάτων σχημάτισαν το 64.2% καθώς από το σύνολο των 28 Παραρτημάτων των Τ.Ε.Ι. τα 14 έχουν ως υπεύθυνους βιβλιοθηκονόμους και από αυτούς συμμετείχαν μόνο οι εννέα (9).

Επίσης, πρέπει να σημειωθεί πως από το σύνολο των 22 υπευθύνων, συμπεριλήφθηκαν δυο (2) που ήταν υπεύθυνοι βιβλιοθηκών, **χωρίς** όμως πτυχίο συναφές με τη βιβλιοθηκονομία και εντοπίστηκε ένας στις Κεντρικές και ένας στις βιβλιοθήκες των Παραρτημάτων.

Συγκεκριμένα, τα ποσοστά συμμετοχής τους ανά Τ.Ε.Ι. σχηματίστηκαν ως ακολούθως (βλέπε γράφημα 5.1.):

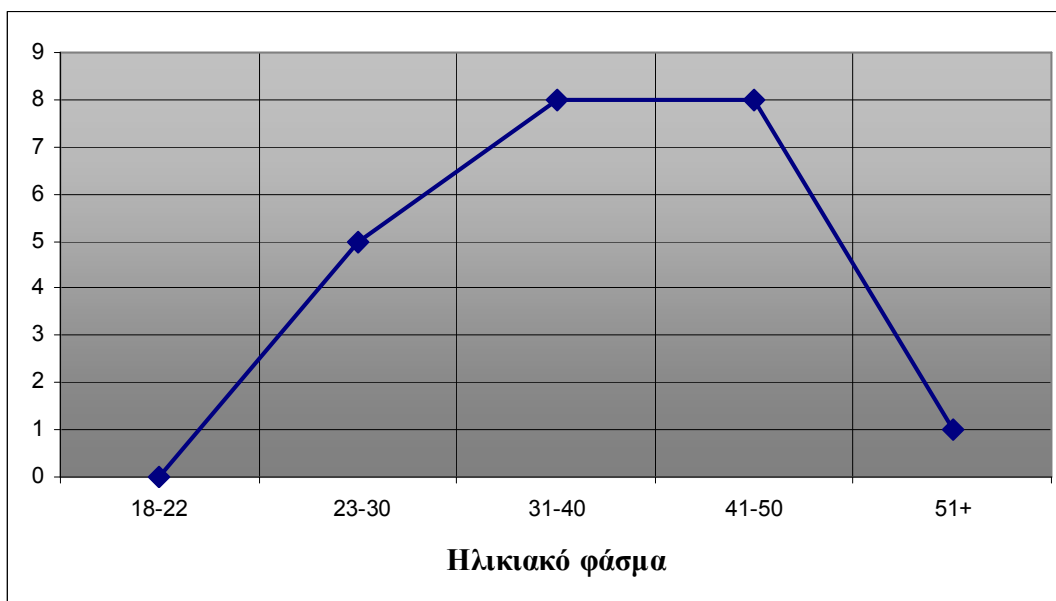
- α) το 13% αντιστοιχεί στα Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, Κρήτης και Δυτικής Μακεδονίας
- β) το 9% ανήκει στα Τ.Ε.Ι. Λάρισας και Πάτρας
- γ) το 8% προσδιορίζει το Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
- δ) το 5% αναφέρεται στα Τ.Ε.Ι. Αθηνών, Ιονίων Νήσων, Καβάλας, Λαμίας, Μεσολογγίου, Σερρών και Χαλκίδας.

Γράφημα 5.1. Συμμετοχή Υπευθύνων από τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι.

Ένα χαρακτηριστικό που τμηματοποιεί τους υπεύθυνους είναι το είδος της βιβλιοθήκης που εργάζονται, οι 20 (91%) από αυτούς εργάζονται σε Κεντρικές βιβλιοθήκες και οι δυο (2) (9%) σε βιβλιοθήκες Τμήματος. Επόμενο γνώρισμα είναι το φύλο των συμμετεχόντων όπου κατανέμονται σε τέσσερις (4) άντρες (18%) και 18 γυναίκες (82%) με το ηλικιακό τους φάσμα κατά μέσο όρο να σχηματίζεται στο 33. Πιο εξειδικευμένα στην κατηγορία των 23 με 30 χρόνων ανήκουν το 22.7% και των 31 με 40 χρόνων το 36.4%. Το ίδιο ποσοστό (36.4%) σημειώνεται μεταξύ 41 με 50 χρόνων. Το χαμηλότερο ποσό συγκέντρωσης εντοπίζεται στην ηλικία των 51 και άνω καθώς το ποσοστό είναι 4.5%. (βλ. γράφημα 5.2.).

Επιπλέον, στις προσωπικές ερωτήσεις κλήθηκαν να συμπληρώσουν τα έτη προϋπηρεσίας που έχουν στη συγκεκριμένη θέση με το 59.1% να δηλώνει πως έχει από 1 έως 5 χρόνια, το 22.7% από 6 έως 10 χρόνια. Στα 11 με 20 χρόνια προϋπηρεσίας, όπως και στα 20 και παραπάνω, απάντησαν πως βρίσκονται το 9.1% αντίστοιχα από το σύνολο των 22 συμμετεχόντων.

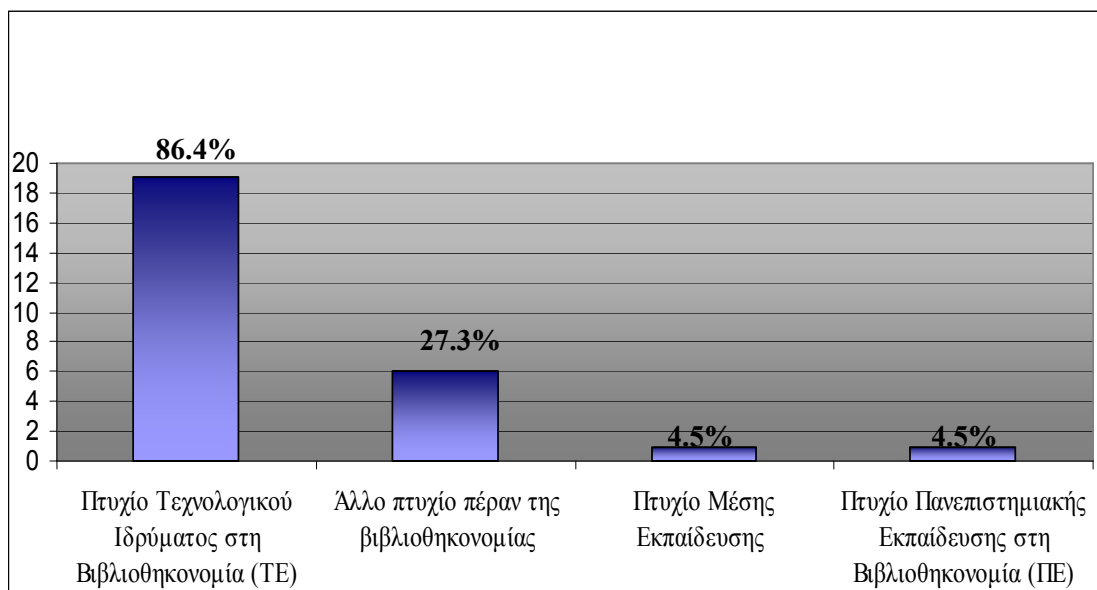

Γράφημα 5.2. Ηλικίες Υπευθύνων στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι.

5.1.1.1. Γνώσεις υπευθύνων

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο επίπεδο εκπαίδευσης των βιβλιοθηκονόμων, όπου το 86.4% κατέχει πτυχίο Τεχνολογικής εκπαίδευσης (Τ.Ε.) και μόλις ένας από τους υπεύθυνους (4.5%) έχει πτυχίο Πανεπιστημιακής εκπαίδευσης (Π.Ε.) στη βιβλιοθηκονομία. Οι υπόλοιποι απάντησαν πως έχουν πτυχίο μέσης εκπαίδευσης (4.5%) και «Άλλο πτυχίο πέραν της βιβλιοθηκονομίας» (27.3%) (βλ. γράφημα 5.3.).

Έπειτα για να συμπληρωθεί το πλαίσιο του γνωστικού τους υποβάθρου ρωτήθηκαν αν κατέχουν πτυχίο ξένων γλωσσών. Από το σύνολο των 22 υπευθύνων απάντησαν μόνο οι 15, οι οποίοι δήλωσαν πως έχουν πτυχίο αγγλικών με ορισμένους να κατέχουν και πρόσθετα πτυχία γαλλικών [Ερ.8 Γ 23-30, Ερ.16 Γ 51+, Ερ.30 Γ 31-40] και ιταλικών [Ερ.4 Γ 23-30, Ερ.7 Γ 31-40].

Γράφημα 5.3. Εκπαίδευση Υπευθύνων των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

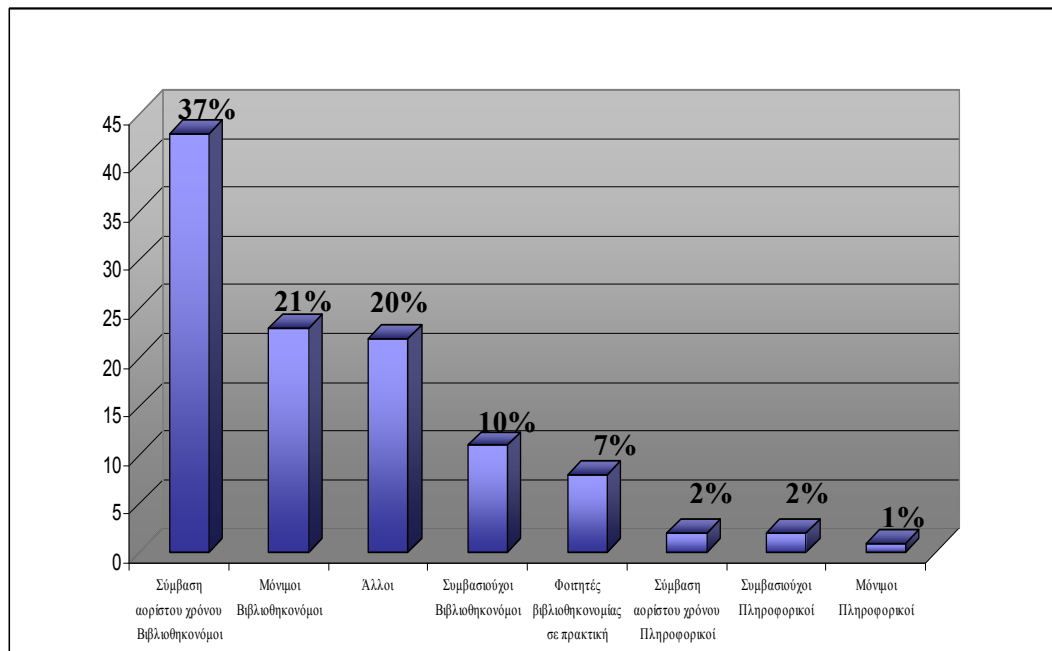
5.1.1.2. Λειτουργία Βιβλιοθηκών

Η επόμενη ενότητα στρέφεται στη λειτουργία των βιβλιοθηκών, ώστε αρχικά να γίνει γνωστό το ωράριο της ημερήσιας λειτουργίας τους. Το 13.6% απάντησε πως λειτουργεί έως 6 ώρες, ενώ το 36.4% δήλωσε ότι λειτουργεί 7 με 9 ώρες. Το μεγαλύτερο ποσοστό με 50% συγκεντρώνεται στις 10 έως 12 ώρες καθημερινής λειτουργίας. Τέλος, ένας (1) υπεύθυνος (4.5%), είπε πως η βιβλιοθήκη ανοίγει και το σαββατοκύριακο. Όσον αφορά στο ωράριο τέθηκε και η επόμενη ερώτηση, καθώς ρωτήθηκαν αν σε περιόδους εξεταστικής το ωράριο λειτουργίας τους αυξάνεται, προς μεγάλη δυσπαρέσκεια όλοι (100%) δήλωσαν πως δε συμβαίνει κάτι τέτοιο.

5.1.2. Προσωπικό Βιβλιοθήκης

Θέλοντας να προσδιοριστεί το ποσοστό της κάθε ομάδας εργαζομένων στις βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. δημιουργήθηκε το παρακάτω συγκεντρωτικό γράφημα που απεικονίζει τον αριθμό των εργαζομένων. Συγκεκριμένα, στο σύνολο των βιβλιοθηκών (Κεντρικών και Παραρτημάτων) το 37% ήταν με σύμβαση αορίστου χρόνου, το 21% που απασχολούνταν ήταν μόνιμοι βιβλιοθηκονόμοι, το 20% αντιστοιχεί στην κατηγορία «Άλλοι» εμπεριέχοντας τους διοικητικούς υπαλλήλους, το 10% στους συμβασιούχους βιβλιοθηκονόμους και το 7% περιλαμβάνει τους φοιτητές βιβλιοθηκονομίας σε πρακτική άσκηση. Ωστόσο, ελάχιστες είναι οι βιβλιοθήκες που έχουν ενσωματώσει στο προσωπικό της βιβλιοθήκης πληροφορικούς,

εφόσον μόλις το 2% έχει με σύμβαση αορίστου χρόνου πληροφορικούς και το ίδιο ποσοστό συμβασιούχους πληροφορικούς, ενώ οι μόνιμοι πληροφορικοί δεν ξεπερνούν το 1% (βλ. γράφημα 5.4.).

Γράφημα 5.4. Προσωπικό των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Έπειτα από τον προσδιορισμό του προσωπικού στελέχωσης των βιβλιοθηκών, ζητήθηκε στους υπεύθυνους να κατατάξουν σε ιεραρχία τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία πιστεύουν πως θα έπρεπε να επιλέγεται το προσωπικό, που θα τις επανδρώσει. Η μορφή τέτοιου είδους ερωτήσεων αναλύεται σύμφωνα με τους βαθμούς συγκέντρωσης του προγράμματος Survey Gizmo (S.G.) παραθέτοντας αναλυτικά τους αριθμούς που συγκέντρωσε η κάθε επιλογή. Επίσης, στην τελευταία στήλη αναγράφεται ο μέσος όρος, ο οποίος όσο πιο χαμηλής κλίμακας είναι τόσο αναδεικνύει πως πλησιάζει την πρώτη προτίμηση.

Επομένως, η μεγαλύτερη αριθμητική συγκέντρωση ανέδειξε ως αρχικό κριτήριο το πτυχίο της βιβλιοθηκονομίας με μέσο όρο 1.2 και ως δεύτερο τις γνώσεις ξένων γλωσσών. Στην τρίτη σειρά κατατάχθηκαν οι γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών έχοντας μέσο όρο 3.5, τοποθετώντας στην τέταρτη θέση τα έτη προϋπηρεσίας Ακολουθώντας, στην πέμπτη σειρά ήταν το εξωτερικό προφίλ- η προσωπικότητα του εργαζομένου και στην έκτη σειρά η απόκτηση μεταπτυχιακού ή διδακτορικού διπλώματος στη βιβλιοθηκονομία. Στις τρεις τελευταίες κλίμακες εντάχθηκαν αντίστοιχα η διάθεση του εργαζομένου για συνεχή επιμόρφωση, το πτυχίο σε άλλη ειδικότητα και η επιλογή «Άλλα χαρακτηριστικά» (βλ. πίνακα 5.1.).

Σειρά κατάταξης	Κριτήρια επιλογής προσωπικού	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Βαθμοί Συγκέντρωσης S.G.	Μέσος Όρος ¹
1	Πτυχίο Βιβλιοθηκονομίας	19 (90.4%)	1	-	-	1	-	-	-	-	184	1.2
2	Γνώσεις ξένων γλωσσών	1	7 (33.3%)	8 (38.1%)	2	3	-	-	-	-	147	2.9
3	Γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών	-	1	8 (40%)	9 (45%)	1	1	-	-	-	127	3.5
4	Έτη προϋπηρεσίας	1	6 (31.6%)	-	2	3	5 (26.3%)	2	-	-	110	4.2
5	Εξωτερικό προφίλ- Προσωπικότητα του εργαζομένου	-	3 (18.8%)	2	2	2	2	5 (31.3%)	-	-	82	4.8
6	Μεταπτυχιακό ή/και Διδακτορικό δίπλωμα στη βιβλιοθηκονομία	-	2	2	1	4 (25%)	2	3 (18.8%)	2	-	76	5.2
7	Διάθεσή εργαζόμενου για συνεχή επιμόρφωση	-	1	1	5 (31.2%)	2	-	2	5 (31.2%)	-	70	5.5
8	Πτυχίο σε άλλη ειδικότητα	-	-	-	-	2	5 (33.3%)	3	4 (26.7%)	1	47	6.2
9	Άλλα χαρακτηριστικά	1	-	-	-	-	-	-	2 (40%)	2 (40%)	6	7

Πίνακας 5.1. Κριτήρια Επιλογής Προσωπικού των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

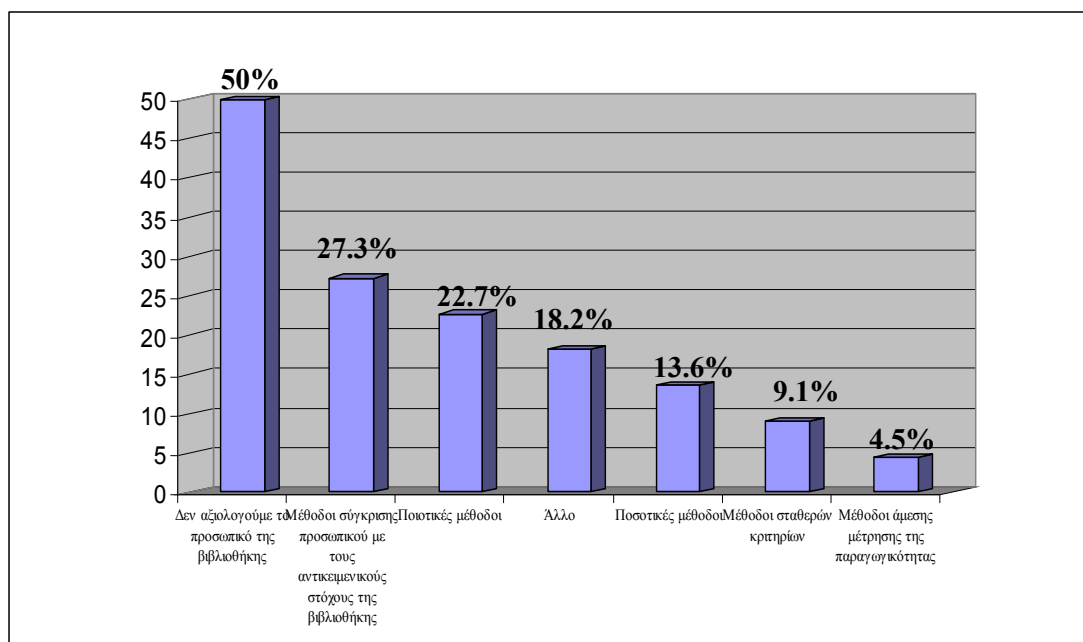
¹ Ο μέσος όρος όσο πιο χαμηλός κλίμακας είναι τόσο αναδεικνύει πως πλησιάζει την πρώτη προτίμηση.

Συνεχίζοντας τις ερωτήσεις για το προσωπικό της βιβλιοθήκης ζητήθηκε από τους υπευθύνους να αναφέρουν τις μεθόδους επιμόρφωσης που εφαρμόζουν στο προσωπικό τους. Η ερώτηση αυτή ήταν ανοικτού τύπου, με αποτέλεσμα να κωδικοποιηθούν οι απαντήσεις τους δίνοντας τα παρακάτω συγκεντρωτικά αποτελέσματα.

Η πλειονότητα (11 από τους 22 υπευθύνους) προέκυψε πως χρησιμοποιεί την παρακολούθηση σεμιναρίων, ημερίδων και συνεδρίων για την επιμόρφωση του προσωπικού της βιβλιοθήκης [Ερ.8 Γ 23-30, Ερ.16 Γ 51+, Ερ.17 Γ 41-50, Ερ.26 Α 41-50, Ερ.27 Α 31-40, Ερ.19 Α 41-50, Ερ.15 Γ 41-50, Ερ.31 Γ 31-40, Ερ.22 Γ 31-40, Ερ.30 Γ 31-40, Ερ.11 Γ 41-50, Ερ.4 Γ 23-30]. Αρκετοί εξέφρασαν πως το προσωπικό εκπαιδεύεται κατά τη διάρκεια εργασίας λέγοντας πως γίνεται *«μεταφορά τεχνογνωσίας και εμπειρίας από το έμπειρο προσωπικό στους νεοπροσλαμβανόμενους»* [Ερ.19 Α 41-50, Ερ.5 Γ 41-50]. Επιπλέον, ορισμένοι υπεύθυνοι των Παραρτημάτων κατά τη διεξαγωγή της τηλεφωνικής συνέντευξης επεσήμαναν, πως κυρίως η Κεντρική τους βιβλιοθήκη αναλαμβάνει τη διαδικασία αυτή [Ερ.3 Γ 23-30, Ερ.18 Γ 31-40].

Βέβαια από την ενότητα αυτή δεν θα μπορούσε να παραλειφθεί η ερώτηση αν γίνεται αξιολόγηση του προσωπικού. Η σειρά των απαντήσεων όπως διαμορφώθηκε από τις επιλογές των ερωτηθέντων είναι η εξής: το 50% (11) κατέγραψε ότι δεν αξιολογεί το προσωπικό της βιβλιοθήκης, το 27.3% (6) χρησιμοποιεί μεθόδους σύγκρισης προσωπικού με τους αντικειμενικούς στόχους της βιβλιοθήκης, το 22.7% (5) δήλωσε πως εφαρμόζει ποιοτικές μεθόδους, το 18.2% (4) επέλεξε την επιλογή *«Άλλο»* προσδιορίζοντας πως χρησιμοποιούνται οι εκθέσεις αξιολόγησης [Ερ.9 Γ 41-50, Ερ.26 Α 41-50]. Επόμενες επιλογές ήταν οι ποσοτικές μέθοδοι με 13.6% (3), οι μέθοδοι σταθερών κριτηρίων με ποσοστό 9.1% (2) και τέλος ένας υπεύθυνος σημείωσε τις μεθόδους άμεσης παραγωγικότητας (4.5%) (βλ. γράφημα 5.5.).

Γράφημα 5.5. Αξιολόγηση Προσωπικού των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

5.1.3. Χρήστες της βιβλιοθήκης

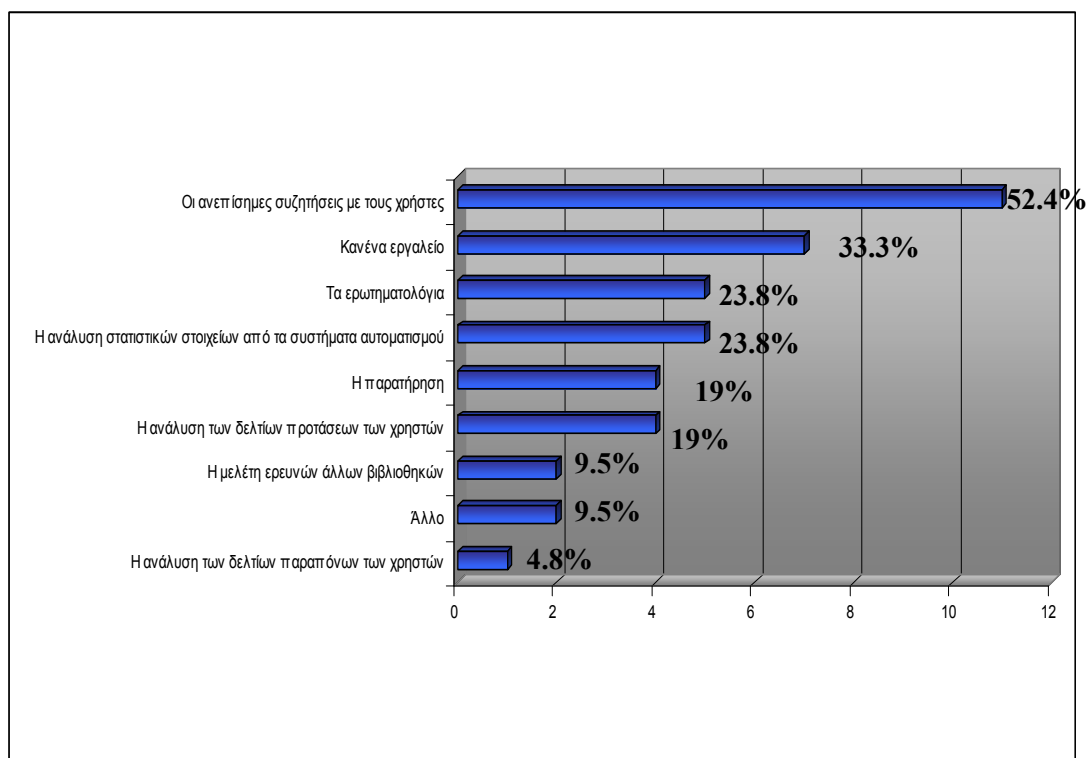
Στην ενότητα αυτή έγινε μια προσπάθεια, ώστε να καταγραφεί ο αριθμός των ενεργών χρηστών της εκάστοτε βιβλιοθήκης, την περίοδο που υλοποιούταν η έρευνα, σε σχέση με το συνολικό αριθμό του πληθυσμού του Τ.Ε.Ι. και των όσων είναι εγγεγραμμένοι στη βιβλιοθήκη. Στον πίνακα του Παραρτήματος Γ' (βλ. πίνακα Γ.1.) καταγράφονται τα στοιχεία που ανέφεραν οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών, έχοντας επισημανθεί από πολλούς πως δεν είναι οι ακριβείς αριθμοί και από άλλους να εντοπισθούν τα στοιχεία από τη Μ.Ο.Π.Α.Β. Μελετώντας λοιπόν τους συγκεντρωτικούς αριθμούς των τριών στηλών γίνεται αντιληπτό πως από το σύνολο των πληθυσμών όλων των Τ.Ε.Ι. που είναι 148.405, το 54.1% είναι εγγεγραμμένοι στη βιβλιοθήκη τους και από αυτούς μόλις το 28.1% είναι ενεργοί!

Έχοντας κατά νου ότι στους χρήστες μιας βιβλιοθήκης εμπεριέχονται και άτομα με ειδικές ανάγκες, τέθηκε ερώτηση συναφή με το ποιες είναι οι δράσεις της βιβλιοθήκης, ώστε να διευκολυνθούν τέτοιου είδους ομάδες χρηστών. Οι περισσότεροι από τους 16 υπεύθυνους που απάντησαν, είπαν πως δεν υπάρχουν κάποιες ιδιαίτερες δράσεις, εκτός από ελάχιστους που ανέφεραν πως έχουν ειδικούς Η/Υ για ΑμεΑ [Ερ.4 Γ 23-30, Ερ.11 Γ 41-50] και πως ορισμένοι βιβλιοθηκονόμοι έχουν γνώσεις τις νοηματικής γλώσσας [Ερ.26 Α 41-50].

Επιπροσθέτως, κρίθηκε σκόπιμο να ζητηθεί από τους υπεύθυνους των βιβλιοθηκών να δηλώσουν τη συχνότητα διεξαγωγής έρευνας για τον προσδιορισμό των πληροφοριακών αναγκών των χρηστών της ακαδημαϊκής τους κοινότητας. Πέρα από ένα υπεύθυνο που δεν

απάντησε καθόλου στην ερώτηση, οι υπόλοιποι απάντησαν ποικιλοτρόπως. Συγκεκριμένα, οι εννέα (9) σχολίασαν πως δεν πραγματοποιούν τέτοιες έρευνες, άλλοι σημείωσαν πως «[τις πληροφοριακές ανάγκες] τις διαπιστώνουμε από την καθημερινή επαφή» [Er.30 Γ 31-40, Er.8 Γ 23-30]. Ωστόσο, υπήρχαν και κάποιες εξαιρέσεις που είτε ανέφεραν πως ανά δυο χρόνια διενεργούν έρευνες για τους χρήστες [Er.10 Γ 31-40, Er.17 Γ 41-50, Er.4 Γ 23-30], είτε ανά έξι μήνες [Er.11 Γ 41-50, Er.19 A 41-50]. Ζητώντας τους να καταγράψουν επιγραμματικά τα αποτελέσματα που προέκυψαν από την έρευνα τους, οι 12 που απάντησαν, ανέφεραν πως κατά κύριο λόγο δέχθηκαν επισημάνσεις για τη συλλογή (τις ελλείψεις, τον εμπλουτισμό) [Er.22 Γ 31-40, Er.25 Γ 31-40, Er.11 Γ 41-50, Er.19 A 41-50, Er.10 Γ 31-40, Er.30 Γ 31-40, Er.17 Γ 41-50], για τις ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης [Er.22 Γ 31-40, Er.19 A 41-50, Er.31 Γ 31-40] και τις υποδομές της βιβλιοθήκης [Er.19 A 41-50, Er.22 Γ 31-40].

Όμως, για να πραγματοποιηθούν οι αντίστοιχες μελέτες χρηστών χρησιμοποιούνται ορισμένα εργαλεία έρευνας. Σε σχετική ερώτηση, λοιπόν, δόθηκε στους υπεύθυνους να επιλέξουν (αλλά και να αναφέρουν) όσα εργαλεία εφαρμόζουν για αυτή τη διαδικασία. Το 52.4% (από τους 21 που απάντησαν συνολικά την ερώτηση) διαπιστώθηκε πως βασίζεται κυρίως στις ανεπίσημες συζητήσεις με τους χρήστες, ακολουθεί το 33.3% που δήλωσε πως δεν χρησιμοποιεί κανένα εργαλείο. Το 23.8% αντιστοιχεί τόσο στη χρήση ερωτηματολογίων όσο και στην ανάλυση στατιστικών στοιχείων από τα συστήματα αυτοματισμού, προκειμένου να αναλυθούν τα χαρακτηριστικά της κοινότητάς της βιβλιοθήκης. Το 19% των υπευθύνων βασίζεται στην παρατήρηση και το άλλο 19% στην ανάλυση των δελτίων προτάσεων των χρηστών. Επίσης, μικρότερο ποσοστό (9.5%) μελετά έρευνες άλλων βιβλιοθηκών, ώστε από αυτές να εντοπίσει αδυναμίες και γνωρίσματα, που όμοια τυχόν υφίστανται και στις δικές τους και το ίδιο ποσοστό (9.5%) επέλεξε το «Άλλο», όπου επισημάνθηκε η προσωπική επαφή με τους φοιτητές. Ολοκληρώνοντας για τα εργαλεία έρευνας να αναφερθεί πως το χαμηλότερο ποσοστό (4.8%) σημειώθηκε για την ανάλυση δελτίων παραπόνων των χρηστών (βλ. γράφημα 5.6.).

Γράφημα 5.6. Μέσα Μελέτης Χρηστών

5.1.4. Συλλογή Βιβλιοθήκης

Δεδομένου ότι το παρόν ερωτηματολόγιο απευθυνόταν στους υπευθύνους των βιβλιοθηκών δεν θα μπορούσαν να παραλειφθούν ερωτήσεις για τη συλλογή. Στο Παράρτημα Γ' (βλ. πίνακα Γ.2.) παρατίθενται συγκεντρωτικός πίνακας με την επιμέρους συλλογή της βιβλιοθήκης του κάθε Τ.Ε.Ι. Συγκεντρωτικά τα αποτελέσματα έδειξαν πως στις βιβλιοθήκες υπολογίστηκαν περίπου 450.719 τόμοι βιβλίων, 326 τίτλοι περιοδικών ποικίλης ύλης, 1.570 τίτλοι επιστημονικών περιοδικών, 27 εφημερίδες, 100 εγκυκλοπαίδειες, 4.061 λεξικά, 107 ηλεκτρονικό πληροφοριακό υλικό, 3.282 οπτικοακουστικό υλικό, 2.516 χαρτογραφικό υλικό και 37.051 πτυχιακές εργασίες (βλ. πίνακα 5.2.).

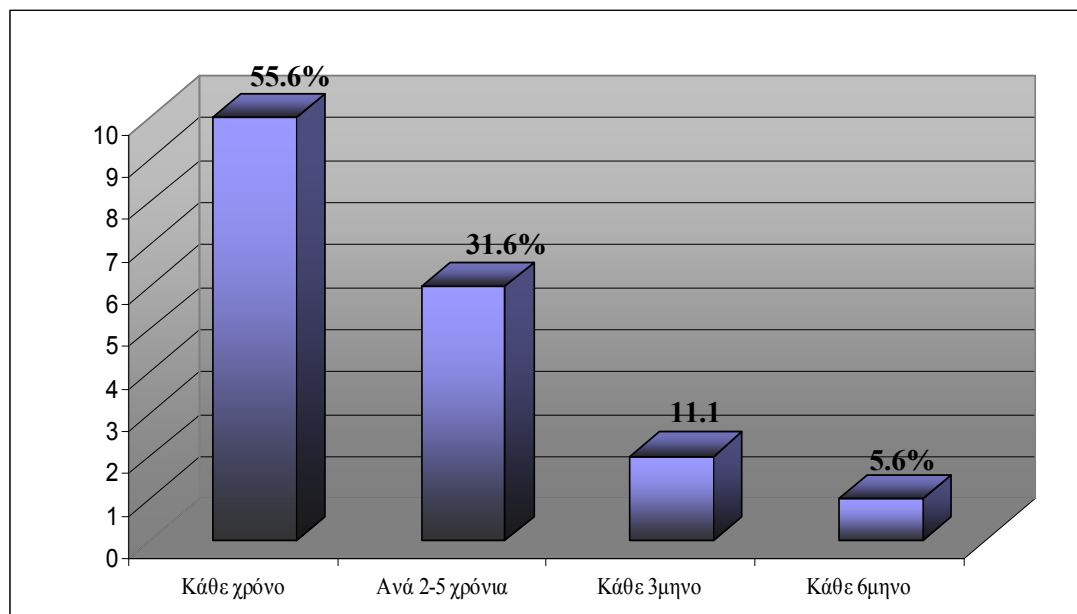
Είδος τεκμηρίου	Συνολικός αριθμός τεκμηρίων των βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.
Βιβλία	450.719
Περιοδικά ποικίλης ύλης	326
Επιστημονικά περιοδικά	1.570
Εφημερίδες	27
Εγκυκλοπαίδειες	100
Λεξικά	4.061

Ηλεκτρονικό πληροφοριακό υλικό	107
Οπτικοακουστικό υλικό	3.282
Χαρτογραφικό υλικό	2.516
Πτυχιακές εργασίες	37.051

Πίνακας 5.2. Συνολικός αριθμός τεκμηρίων των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Πέρα όμως από τον προσδιορισμό των τεκμηρίων των βιβλιοθηκών κλήθηκαν οι υπεύθυνοι να απαντήσουν αναφορικά με τη συχνότητα ανανέωσης του υλικού της συλλογής καθώς και για το τμήμα του προϋπολογισμού που κατανέμεται για την ανάπτυξη της έντυπης συλλογής.

Στην πρώτη ερώτηση ανταποκρίθηκαν μόλις οι 19 από τους 22. Το μεγαλύτερο ποσοστό (55.6%) ανέδειξε πως η συλλογή ανανεώνεται κάθε χρόνο και το αμέσως επόμενο (31.6%) ανά 2 με 5 χρόνια. Χαμηλά ποσοστά συγκεντρώνονται για την ανάπτυξη της συλλογής ανά τρεις μήνες όπου μόλις το 11.1% το επέλεξε και για τον εμπλουτισμό της κάθε έξι μήνες όπου μόνο ένα υπεύθυνος (5.6%) το δήλωσε (βλ. γράφημα 5.7.). Ωστόσο, να τονιστεί πως η ερευνήτρια δεν είχε πλήρη γνώση των διαδικασιών που απαιτούνται, ώστε να προβούν οι υπεύθυνοι στην απόκτηση νέου υλικού. Γεγονός όμως που αποσαφηνίστηκε κατά τη διάρκεια των τηλεφωνικών συνεντεύξεων βοηθώντας στην κατανόηση των διαδικασιών και του μέρους του προϋπολογισμού που διατίθεται για την ανάπτυξη της έντυπης συλλογής, καθώς υπερβαίνεται η κυριότητα των υπευθύνων των βιβλιοθηκών και εμπεριέχεται στις ευρύτερες αρμοδιότητες της διοίκησης του εκάστοτε Τ.Ε.Ι.

Γράφημα 5.7. Ανανέωση υλικού Συλλογής

Αναφορικά, λοιπόν, με το διατιθέμενο ποσό από το σύνολο του προϋπολογισμού, που δίνεται για την ανάπτυξη της έντυπης συλλογής απάντησαν μόνο οι 11 από τους 22 υπεύθυνους και οι περισσότεροι από αυτούς (54.5%) επέλεξαν το 0% - 10%. Παρόλα αυτά άλλοι (18.2%) δήλωσαν πως το 11% - 20% και το 31% - 40% από το σύνολο του προϋπολογισμού δίνεται για τη συλλογή, και μόλις ένας υπεύθυνος (9.1%) φέρετε να έχει επιλέξει το 51% - 60%.

5.1.5. Υπηρεσίες, τεχνολογικός εξοπλισμός και νέες τεχνολογίες της βιβλιοθήκης

Προσδιοριστικό ρόλο στις βιβλιοθήκες έχει ο βαθμός ανάπτυξης των υπηρεσιών, που προσφέρουν στους χρήστες και λαμβάνοντας το ως γνώρισμα ζητήθηκε από τους υπεύθυνους να ιεραρχήσουν εν συντομία ορισμένες υπηρεσίες από την πιο ανεπτυγμένη ως την λιγότερο ανεπτυγμένη, ώστε να προκύψουν στο σύνολο συγκρίσιμα αποτελέσματα. Ωστόσο, οι συνεντευξιαζόμενοι που συμμετείχαν εξαιτίας των πολλών μεταβλητών τους κατέστη δύσκολο να απαντήσουν με ακρίβεια στην ερώτηση, καθώς δίνονταν 12 υπηρεσίες.

Τα αποτελέσματα, συνεπώς, όπως εξάχθηκαν από τη συγκεντρωτική αρίθμηση υποδεικνύουν στην πρώτη θέση την υπηρεσία του δανεισμού με μεγάλη διαφορά έναντι των υπολοίπων υπηρεσιών έχοντας μέσο όρο 1.2. Ως δεύτερη πιο ανεπτυγμένη υπηρεσία με σημαντική διαφορά από την προηγούμενη είναι η πρόσβαση στο Διαδίκτυο με μέσο όρο 3.3. ακολουθούμενη από την τρίτη σειρά τον αυτοματοποιημένο κατάλογο. Στην τέταρτη και

στην πέμπτη θέση τοποθετούνται η εκπαίδευση χρηστών και η υπηρεσία του διαδανεισμού αντίστοιχα. Εν συνεχεία ακολουθούν το πληροφοριακό γραφείο και ο δικτυακός τόπος της βιβλιοθήκης, που έχει αρκετά μεγάλο μέσο όρο (7.8) υποδηλώνοντας πως πολλοί υπεύθυνοι δεν το επέλεξαν στις πρώτες θέσεις των επιλογών τους μιας και πολλές είναι οι βιβλιοθήκες που δεν έχουν δικιά τους ιστοσελίδα. Στην όγδοη σειρά εντάσσεται η διεξαγωγή σεμιναρίων. Η υπηρεσία της ψηφιακής βιβλιοθήκης και ιδρυματικού καταθετηρίου με υψηλό μέσο όρο (7.8) διαπιστώθηκε πως δεν είναι ανεπτυγμένη σε σημαντικό επίπεδο, αφού τοποθετήθηκε στην ένατη σειρά. Στη δέκατη σειρά έχει τοποθετηθεί η οργάνωση εκδηλώσεων και στην ενδέκατη η υπηρεσία της ασύγχρονης εκπαίδευσης. Στη χαμηλότερη θέση όλων οι συμμετέχοντες έθεσαν τις υπηρεσίες για τα ΑμεΑ (όπως οι SLB για τα άτομα με προβλήματα όρασης) σχηματίζοντας 11 μέσο όρο, καθώς επιλέχθηκε μόνο από δύο (2) υπεύθυνους (βλ. πίνακα 5.3.).

Σειρά Κατάταξης	Ιεράρχηση Ανεπτυγμένων Υπηρεσιών	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Βαθμοί Συγκέντρωσης S.G.	Μέσος Όρος ²
1	Υπηρεσία δανεισμού	19 (90.4%)	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	268	1.2
2	Πρόσβαση στο Διάδίκτυο (ασύρματη πρόσβαση)	-	6 (30%)	3	11 (55%)	-	-	-	-	-	-	-	-	214	3.3
3	Υπαρξη αυτοματοποιημένου καταλόγου	1	2	5 (26.3%)	1	10 (52.6%)	-	-	-	-	-	-	-	191	3.9
4	Εκπαίδευση χρηστών	1	-	11 (64.7%)	4 (23.5%)	-	1	-	-	-	-	-	-	181	3.3
5	Υπηρεσία διαδανεισμού	-	11 (73.3%)	-	1	1	-	1	-	-	-	1	-	161	3.3
6	Πληροφοριακό γραφείο	-	1	1	-	3 (21.4%)	4 (28.5%)	2	-	2	-	1	-	105	6.2
7	Δικτυακός τόπος της βιβλιοθήκης	-	-	-	-	-	2 (15.4%)	4 (30.8%)	4 (30.8%)	1	1	1	-	82	7.8
8	Διεξαγωγή σεμιναρίων	-	-	-	-	2 (18.2%)	3 (27.3%)	2 (18.2%)	3 (27.3%)	-	1	-	-	73	6.9
9	Υπηρεσία ψηφιακής βιβλιοθήκης/ Ιδρυματικού Καταθετηρίου	-	-	-	-	-	2	5 (38.5%)	2	1	3 (23%)	-	-	71	7.8
10	Οργάνωση εκδηλώσεων	-	-	-	-	1	2 (28.6%)	1	-	2 (28.6%)	-	1	-	42	7.6
11	Υπηρεσία ασύγχρονης εκπαίδευσης	-	-	-	-	1	1	-	2 (40%)	1	-	-	-	33	7.2
12	Υπηρεσίες για ΑμεΑ (όπως οι SLB για τα άτομα με προβλήματα όρασης)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	11

Πίνακας 5.3. Υπηρεσίες Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

² Ο μέσος όρος όσο πιο χαμηλός κλίμακας είναι τόσο αναδεικνύει πως πλησιάζει την πρώτη προτίμηση.

Έπειτα από τις υπηρεσίες που παρέχονται στους χρήστες καταγράφηκε ανά βιβλιοθήκη ο τεχνολογικός εξοπλισμός που έχουν στη διάθεσή τους για να χρησιμοποιήσουν. Συνοπτικά το μέγεθος του εξοπλισμού που παρέχεται από τις βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. καταγράφεται στον ακόλουθο πίνακα και πιο αναλυτικά στοιχεία δίνονται στο Παράρτημα Γ' (βλ. πίνακα Γ.3.) (βλ. πίνακα 5.4.).

Τεχνολογικός εξοπλισμός	Συνολικός αριθμός τεχνολογικού εξοπλισμού των βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.
Η/Υ για ελεύθερη χρήση	296
Η/Υ για τον ΟΡΑC	18
Ηλεκτρονικοί αναγνώστες	-
Σαρωτές	8
Εκτυπωτές	18
Εκτυπωτές Braille	-
Φωτοτυπικό	23
Άλλο	1

Πίνακας 5.4. Τεχνολογικός Εξοπλισμός των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Μέρος του εκσυγχρονισμού και της ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών στις βιβλιοθήκες είναι η ύπαρξη ιστοσελίδας ανεξάρτητης από των Τ.Ε.Ι. που ανήκουν. Το 55% δήλωσε πως έχει δική του ιστοσελίδα, ενώ το 45% δεν έχει. Σ' αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί πως δεν απάντησαν δυο υπεύθυνοι. Επιπλέον, πολλοί υπεύθυνοι των Παραρτημάτων κατά τη διάρκεια της συνέντευξης τόνισαν πως δεν έχουν ιστοσελίδα ως βιβλιοθήκες Παραρτήματος, καθώς εμπεριέχονται στην ιστοσελίδα της Κεντρικής βιβλιοθήκης.

Όσοι υπεύθυνοι βιβλιοθηκών απάντησαν πως η βιβλιοθήκη υποστηρίζεται μέσω ιστοσελίδας τους ζητήθηκε να αναφέρουν τη χρονολογία κατασκευής, τη συχνότητα ανανέωσης του περιεχομένου της και τον ημερήσιο αριθμό επισκεψιμότητας. Από τους επτά (7) υπεύθυνους που αποκρίθηκαν στις ερωτήσεις προέκυψε πως περίπου από το 2001 ξεκίνησαν να κατασκευάζονται ιστοσελίδες. Η επικρατέστερη συχνότητα ανανέωσης των ιστοσελίδων όπως ειπώθηκε από πέντε (5) υπεύθυνους ήταν μια φορά ετησίως. Για την επισκεψιμότητα δεν γνώριζαν οι υπεύθυνοι να απαντήσουν, όμως σε δυο περιπτώσεις τέθηκε εφικτή η επικοινωνία με τον πληροφορικό της βιβλιοθήκης για εκτενέστερες διευκρινήσεις.

Παραμένοντας στον τομέα των νέων τεχνολογιών δόθηκε προς συμπλήρωση στους συμμετέχοντες ο παρακάτω πίνακας με κάποιες ενδεικτικές νέες τεχνολογίες (βλ. πίνακα 5.5.). Στην ερώτηση συμμετείχαν οι 20 από τους 22 υπεύθυνους εκ των οποίων αναδείχθηκε

πως το 85% δεν χρησιμοποιεί τα ιστολόγια/blogs, το 80% δεν δίνει την επιλογή στους επισκέπτες των ιστοσελίδων για RSS Feeds, το 90% δεν χρησιμοποιεί τα Wikis. Ακόμα και τα κοινωνικά δίκτυα χρησιμοποιούνται πολύ από το 10%. Επίσης, από το 95% δεν έχουν αναπτυχθεί ομάδες συζητήσεων (Forums) και από το 85% δεν έχει αξιοποιηθεί το πρόγραμμα Flickr. Αυτά που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί καθόλου και από καμία βιβλιοθήκη είναι τα Podcasts, Vidcasts, SDI services και η ενημέρωση χρηστών μέσω SMS. Επιπροσθέτως, εξακολουθεί να είναι υψηλό το ποσοστό που δεν διαθέτει σελιδοδείκτες/bookmarks (85%) και υπηρεσία Chat (90%). Ωστόσο το 25% σημείωσε πως χρησιμοποιεί «Άλλες» νέες τεχνολογίες, χωρίς όμως να αναφέρονται.

	Πάρα πολύ	Πολύ	Αρκετά	Λίγο	Καθόλου	Σύνολο
Ιστολόγια/ Blogs	-	10% (2)	-	5% (1)	85% (17)	100% (20)
RSS Feeds	-	15% (3)	-	5% (1)	80% (16)	100% (20)
Wikis	-	-	10% (2)	0	90% (18)	100% (20)
Κοινωνικά Δίκτυα	5% (1)	10% (2)	5% (1)	5% (1)	75% (15)	100% (20)
Forums	-	-	-	5% (1)	95% (19)	100% (20)
Flickr	-	-	-	15% (3)	85% (17)	100% (20)
Podcasts	-	-	-	-	100% (20)	100% (20)
Vidcasts	-	-	-	-	100% (20)	100% (20)
Bookmarks	-	5% (1)	10% (2)	-	85% (17)	100% (20)
Chat	-	-	-	10% (2)	90% (18)	100% (20)
SDI services	-	-	-	-	100% (20)	100% (20)
Ενημέρωση χρηστών μέσω SMS	-	-	-	-	100% (20)	100% (20)
Άλλες	-	5% (1)	25% (5)	5% (1)	65% (13)	100% (20)

Πίνακας 5.5. Νέες Τεχνολογίες στις Βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι.

Ολοκληρώνοντας την ενότητα οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών ρωτήθηκαν αν πιστεύουν πως πρέπει η βιβλιοθήκη να συμμετέχει στην ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών ή να παραμείνει στον παραδοσιακό της ρόλο. Η συντριπτική πλειοψηφία των 16 υπευθύνων από τους 18 που απάντησαν σε αυτή την ερώτηση, δήλωσε πως σαφώς πρέπει να συμμετέχει. Χαρακτηριστικό σχόλιο είναι: «*Η κάθε βιβλιοθήκη πρέπει να συμμετέχει και να χρησιμοποιεί τα καλέσματα των νέων τεχνολογιών για να ικανοποιηθούν οι ανάγκες των χρηστών [...] είναι*

υποχρέωσή της να ανταποκρίνεται στο κάλεσμα της νέας εποχής» [Ερ.19 Α 41-50]. Ωστόσο, υπήρξαν και κάποιοι που ήταν υποστηρικτές του παραδοσιακού ρόλου των βιβλιοθηκών λόγω προσωπικών κινήτρων.

5.1.6. Εκπαίδευση χρηστών

Επόμενο θέμα που έθιξε η έρευνα των υπευθύνων ήταν η εφαρμογή της εκπαίδευσης χρηστών στις βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. για να αποκτήσουν πληροφοριακή παιδεία. Αρχική ερώτηση ήταν αν χρησιμοποιείται από τη βιβλιοθήκη καθορισμένη εκπαίδευση χρηστών. Το 65% αποκρίθηκε θετικά, ενώ το 35% είπε πως δεν την εφαρμόζει. Όσοι δήλωσαν πως πραγματοποιούν καθορισμένη εκπαίδευση χρηστών τους ζητήθηκε να αναγράψουν τη χρονολογία που ξεκίνησε η εφαρμογή της. Κατά μέσο όρο προέκυψε πως από το 2006 λειτούργησε η εκπαίδευση χρηστών, όμως υπήρξαν και δύο υπεύθυνοι που δήλωσαν ότι εφαρμόζεται από το 2001. Σύμφωνα με εννέα (9) συμμετέχοντες σχετικά με το ποιο ήταν το περιεχόμενο της εκπαίδευσης χρηστών προέκυψε πως επικεντρώνονται στις αναζητήσεις του ηλεκτρονικού καταλόγου (OPAC) της βιβλιοθήκης και τα στάδια συγγραφής επιστημονικών εργασιών.

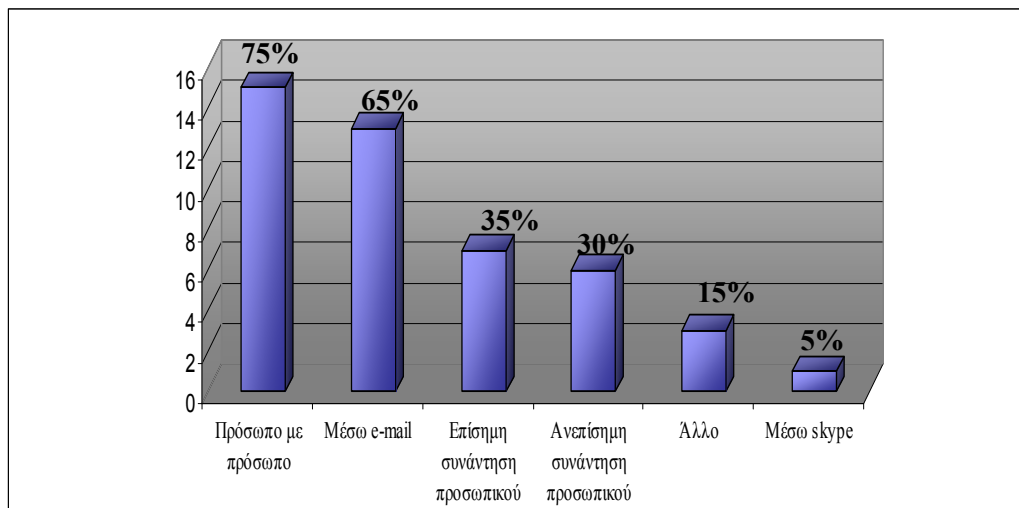
5.1.7. Διοικητικά ζητήματα

Επιπρόσθετο ζήτημα που απασχόλησε την έρευνα ήταν ο καθορισμός πολιτικών. Οι υπεύθυνοι ρωτήθηκαν αν έχουν αναπτύξει στρατηγικό πλάνο και από τους 20, που συμπλήρωσαν την ερώτηση, μόνο τέσσερις (4) απάντησαν θετικά. Ένας εκ των όλων σημείωσε πως «(το πλάνο) αναφέρεται στον εμπλουτισμό της συλλογής, την πρόσληψη προσωπικού και καθορίζει το επικοινωνιακό πλάνο της βιβλιοθήκης» [Ερ.19 Α 41-50].

Επόμενη ερώτηση που εμπίπτει στα διοικητικά ζητήματα ήταν αν έχει καθοριστεί μακροπρόθεσμο στρατηγικό πλάνο και τους ζητήθηκε να το αποστείλουν μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ώστε να συμπεριληφθεί ως επιπρόσθετο υλικό για τη συγγραφή της παρούσας εργασίας. Από το σύνολο των συμμετεχόντων οι 17 απάντησαν σ' αυτή την ερώτηση με μόλις τρεις (3) να ισχυρίζονται πως έχουν τέτοιου είδους πλάνο είτε «προφορικά» [Ερ.9 Γ 41-50] είτε «στα πλαίσια του Τ.Ε.Ι.» [Ερ.11 Γ 41-50]. Ωστόσο, δεν στάλθηκε στην ερευνήτρια κάποιο έγγραφο που να το πιστοποιεί..

Ανάλογη ερώτηση υπήρξε για την εφαρμογή κάποιας τεχνικής εκτίμησης περιβάλλοντος δίνοντας σαν παράδειγμα τη SWOT Analysis, η οποία θεωρείται ως πιο διαδεδομένη. Κανένας από τους 20 υπεύθυνους των βιβλιοθηκών, που απάντησαν δεν την έχει χρησιμοποιήσει ποτέ και μάλιστα αρκετοί δεν τη γνώριζαν.

Πέρα από τις παραπάνω ερωτήσεις οι υπεύθυνοι ρωτήθηκαν για την εσωτερική δομή της βιβλιοθήκης τους. Αναλυτικότερα κλήθηκαν να αναφέρουν ποιες μορφές επικοινωνίας χρησιμοποιούν προς τους εργαζόμενους τους και τους δόθηκαν ορισμένες ενδεικτικές μορφές επικοινωνίας να επιλέξουν ή να αναφέρουν κάποια πρόσθετη. Τα πορίσματα αυτής της ερώτησης ανέδειξαν πως το 75% χρησιμοποιεί την πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία, το 65% επικοινωνεί μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail), το 35% καθορίζει επίσημη συνάντηση προσωπικού, το 30% ανεπίσημη συνάντηση και τελευταία είναι η επιλογή «Άλλο» (15%) και η χρήση του προγράμματος Skype (5%) (βλ. γράφημα 5.8.).

Γράφημα 5.8. Μορφές Επικοινωνίας στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι.

Ακόλουθη ερώτηση ήταν με ποιους τρόπους οι υπεύθυνοι προσπαθούν να διεγείρουν το ενδιαφέρον του προσωπικού τους, ώστε να αποδεχθούν ομαλότερα τις επικείμενες αλλαγές στον εργασιακό τους χώρο. Η κατάταξη των επιλογών σύμφωνα με τις επιλογές των υπευθύνων δημιουργήθηκε ως εξής: στην πρώτη θέση τέθηκε η ενεργή συμμετοχή του προσωπικού με μέσο όρο 1.8, στη δεύτερη η κατάλληλη εκπαίδευση προσωπικού, στην τρίτη σειρά ο προσδιορισμός αιτιών αλλαγής και τελευταία επιλογή ήταν ο «Άλλος τρόπος» όπου δεν δηλώθηκε κάποιο περαιτέρω στοιχείο (βλ. πίνακα 5.6.).

Σειρά Κατάταξης	Τρόποι αποδοχής προσωπικού στις αλλαγές	1	2	3	4	Βαθμοί Συγκέντρωσης S.G.	Μέσος Όρος ³
1	Ενεργή συμμετοχή του προσωπικού	6 (46.2%)	5 (38.5%)	2	-	43	1.8
2	Κατάλληλη εκπαίδευση προσωπικού	5 (45.5%)	4 (36.4%)	2	-	36	1.7
3	Προσδιορισμός αιτιών αλλαγής	3 (25%)	2	7 (58.3%)	-	32	2.3
4	Άλλος τρόπος	6 (85.7%)	-	-	1 (14.3%)	16	1.4

Πίνακας 5.6. Τρόποι Αποδοχής Αλλαγών στο προσωπικό των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Τελευταία ερώτηση που πλαισιώνει την ενότητα αυτή με τα διοικητικά ζητήματα των υπευθύνων είναι οι τρόποι που εφαρμόζονται, ώστε να προωθηθεί-γνωστοποιηθεί η βιβλιοθήκη στην κοινότητα τους. Όμοια με την προηγούμενη ερώτηση οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να τοποθετήσουν σε διαδοχική αύξουσα σειρά όσες επιλογές χρησιμοποιούν. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν πρώτη τη συνεργασία με τους καθηγητές τμημάτων και δεύτερο τα ενημερωτικά φυλλάδια. Επόμενη μέθοδος προώθησης αναδείχθηκε ο δικτυακός τόπος της βιβλιοθήκης και στην τέταρτη θέση τοποθετήθηκε η οργάνωση εκδηλώσεων. Στις τελευταίες θέσεις βρέθηκαν οι δημόσιες σχέσεις και οι «Άλλοι τρόποι» (βλ. πίνακα 5.7.).

Σειρά Κατάταξης	Μέθοδοι προώθησης βιβλιοθήκης	1	2	3	4	5	6	Βαθμοί Συγκέντρωσης S.G.	Μέσος Όρος
1	Συνεργασία με τους καθηγητές τμημάτων	7 (38.9%)	7 (38.9%)	2	2	-	-	91	1.9
2	Ενημερωτικά φυλλάδια	6 (40%)	4 (26.7%)	1	3	1	-	71	2.3
3	Δικτυακός τόπος βιβλιοθήκης	4 (25%)	3	5 (31.3%)	1	3	-	68	2.8
4	Οργάνωση εκδηλώσεων	1	3 (21.4%)	3 (21.4%)	4 (28.6%)	3 (21.4%)	-	51	3.4
5	Δημόσιες σχέσεις	1	1	4 (30.8%)	3 (23%)	4 (30.8%)	-	44	3.6
6	Άλλοι τρόποι	1	-	1	-	-	2 (50%)	12	4

Πίνακας 5.7. Μέθοδοι Προώθησης των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

³ Ο μέσος όρος όσο πιο χαμηλής κλίμακας είναι τόσο αναδεικνύει πως πλησιάζει την πρώτη προτίμηση.

5.1.8. Ανοιχτές ερωτήσεις

Οδεύοντας προς τη συμπλήρωση του ερωτηματολογίου δόθηκαν στους υπεύθυνους δυο ερωτήσεις ανοιχτού τύπου, ώστε να καταθέσουν τις προσωπικές τους απόψεις. Στην πρώτη ερώτηση ζητήθηκε η άποψη τους για το ρόλο της Google στη διαχείριση της πληροφορίας και αν πιστεύουν πως απειλεί τις βιβλιοθήκες. Η συγκέντρωση των 18 απαντήσεων ομαδοποιήθηκε σε τρεις κατηγορίες. Η πρώτη αποτελείται από το 61% των απαντήσεων όσων θεωρούν πως δεν απειλούνται από τη Google. Ενδεικτικό σχόλιο αποτελεί: *«Η Google είναι ένα εργαλείο που πρέπει να το αξιολογεί ο βιβλιοθηκονόμος προτού το διαθέσει στους χρήστες, ωστόσο δεν είναι απειλή για τον κλάδο μας»* [Ερ.11 Γ 41-50].

Στην επόμενη κατηγορία το 28% αναφέρει πως αυτή η μηχανή αναζήτησης απειλεί στον ίδιο βαθμό την πληροφόρηση και τις βιβλιοθήκες αναφέροντας πως *«για την πληροφόρηση είναι απειλή, διότι δεν ελέγχεται η πληθώρα πληροφοριών και δεν αξιολογείται»* [Ερ.30 Γ 31-40]. Αντίθετοι με τις παραπάνω τοποθετήσεις είναι μόλις δυο (2) υπεύθυνοι (11%), οι οποίοι διευκρινίζουν πως η απειλή είναι σχετική με τη χρήση που γίνεται λέγοντας *«είναι χρήσιμο εργαλείο αναζήτησης, αλλά η αλόγιστη χρήση έχει κίνδυνο για τις βιβλιοθήκες[...]*» [Ερ.25 Γ 31-40].

Επιπρόσθετη ερώτηση που ζητήθηκε η κρίση των υπευθύνων ήταν σε ποιο βαθμό θεωρούν αν είναι ή αν θα έπρεπε να είναι ανταγωνιστική η βιβλιοθήκη τους ως προς τις λοιπές ακαδημαϊκές. Οι συμμετέχοντες διαμοιράστηκαν ισόβαθμα, καθώς το 50% στάθηκε υπέρ ενώ το υπόλοιπο 50% κατά του ανταγωνισμού μεταξύ των βιβλιοθηκών. Από κοινού όμως αναδείχθηκε πως μόνο μέσω της συνεργασίας οι βιβλιοθήκες θα έχουν κοινή εξέλιξη. Προσδιοριστικά σχόλια που σημειώθηκαν ήταν πως ο ανταγωνισμός *«[θα πρέπει να πραγματοποιείται] στα πλαίσια του υγιή ανταγωνισμού, ώστε να υπάρξει συνεχής βελτίωση»* [Ερ.25 Γ 31-40] και *«θα πρέπει να είναι συναγωνιστική, για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στις ανάγκες της κοινότητας, αλλά και της εποχής»* [Ερ.30 Γ 21-40].

5.1.9. Συμπεράσματα

Ολοκληρώνοντας την ανάλυση των αποτελεσμάτων των υπευθύνων των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. προκύπτουν ορισμένα σημαντικά συμπεράσματα. Αρχικά διαπιστώθηκε πως το προσωπικό των βιβλιοθηκών επιμορφώνεται κυρίως από την παρακολούθηση των συνεδρίων και σεμιναρίων, τα οποία όμως αποσκοπούν στην ευρύτερη ενημέρωση για τις εξελίξεις στον τομέα των βιβλιοθηκών και όχι στην ολοκληρωμένη

εκπαίδευση τους (Σιούλα & Γαρουφάλλου, 2008). Άλλη μια μέθοδος επιμόρφωσης που αναδείχθηκε από τα αποτελέσματα ήταν η επιμόρφωση στη θέση εργασίας, όπου εμπράκτως ή από άλλους συναδέλφους γίνεται μεταφορά και ανταλλαγή τεχνογνωσίας.

Σχετικά με τους χρήστες η έρευνα ανέδειξε πως από το συνολικό πληθυσμό των Ιδρυμάτων μόλις το 28.1% αποτελεί τους ενεργούς χρήστες της βιβλιοθήκης. Παρόλο το χαμηλό αυτό ποσοστό, αρκετές βιβλιοθήκες δεν προβαίνουν σε μελέτη της κοινότητάς τους, προκειμένου να εντοπίσουν τις ανάγκες της ή τυχόν αδυναμίες της ίδιας της βιβλιοθήκης που αποτρέπουν τη χρήση της. Όσοι όμως προσπαθούν να διερευνήσουν την ακαδημαϊκή κοινότητά τους το επιτυγχάνουν είτε από την καθημερινή επαφή είτε εφαρμόζοντας ανά διαστήματα κάποιο είδους έρευνα. Το θετικό σε σχέση με τους χρήστες είναι πως πλέον το 65% των βιβλιοθηκών έχει ενσωματώσει στις υπηρεσίες τους την εκπαίδευση των χρηστών, δυστυχώς όμως χωρίς να έχουν μεριμνήσει για τα άτομα με αναπηρίες.

Επίσης, η παραπάνω ανάλυση επικύρωσε πως η συντριπτική πλειοψηφία των υπευθύνων των βιβλιοθηκών στα Τ.Ε.Ι. δεν έχουν καθορίσει στρατηγικό και μακροπρόθεσμο πλάνο, όπως δεν έχουν αξιολογήσει ποτέ το έργο που προσφέρουν χρησιμοποιώντας κάποια τεχνική εκτίμησης περιβάλλοντος. Η έλλειψη εφαρμογής αυτών έχει επίπτωση στην άρτια λειτουργία των βιβλιοθηκών για την επίτευξη καθορισμένων στόχων, καθώς από τις συνεχείς μεταβολές αποπροσανατολίζονται και απομακρύνονται από αυτούς.

5.2. Έρευνα στους βιβλιοθηκονόμους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

5.2.1. Δημογραφικές ερωτήσεις προς τους βιβλιοθηκονόμους

Ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων που συμμετείχαν στην έρευνα ήταν 53 από τους 71, δηλαδή το 74.6% οι οποίοι κατανέμονται σε 45 βιβλιοθηκονόμους από τις Κεντρικές βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. και οκτώ (8) από τις βιβλιοθήκες των Παραρτημάτων. Τα ποσοστά συμμετοχής τους αναλυτικά ανά Τ.Ε.Ι. σχηματίστηκαν ως ακολούθως (βλ. γράφημα 5.9.):

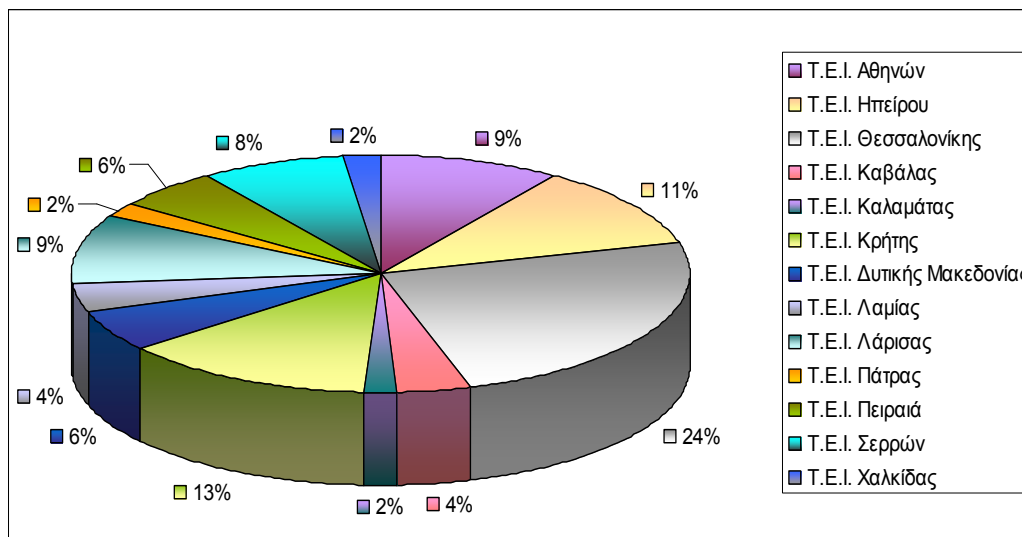
- α) το 24% αντιστοιχεί στο Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης
- β) το 13% ανήκει στο Τ.Ε.Ι. Κρήτης
- γ) το 11% ισοδυναμεί για το Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
- δ) το 9% αντιπροσωπεύει τα Τ.Ε.Ι. Αθηνών και Λάρισας

ε) το 8% αποτελεί το Τ.Ε.Ι. Σερρών

στ) το 6% αντικατοπτρίζει τα Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας και Πειραιά

ζ) το 4% συναποτελεί το ποσοστό για τα Τ.Ε.Ι. Λαμίας και Καβάλας

η) το 2% συγκροτείται από τα Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας, Πάτρας και Καλαμάτας

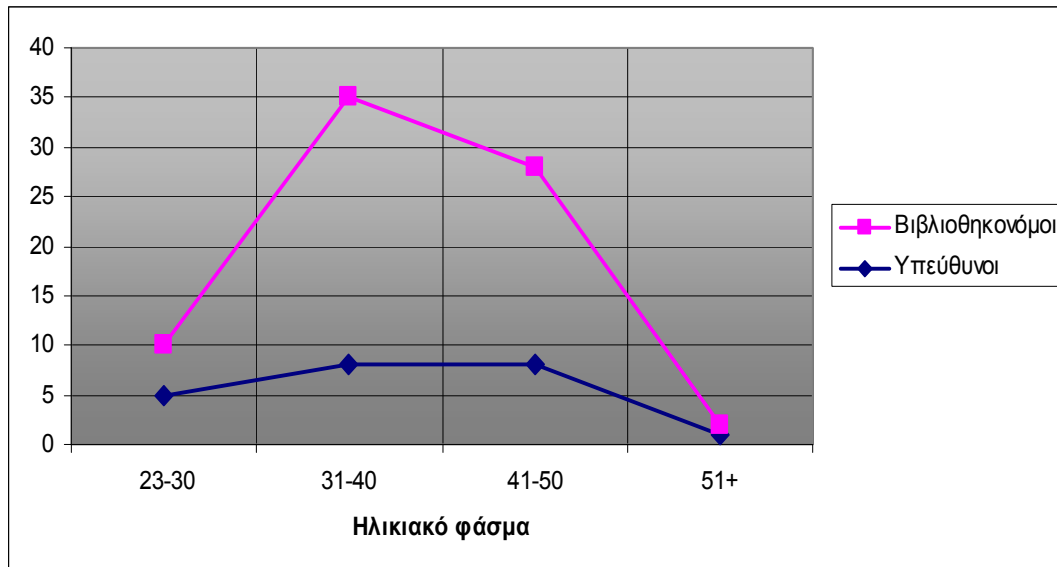

Γράφημα 5.9. Συμμετοχή Βιβλιοθηκονόμων των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Συγκριτικά βέβαια με τα ποσοστά συμμετοχής των υπευθύνων διαφαίνεται πως σε κάθε έρευνα δεν υπήρξαν απαντήσεις από δύο Τ.Ε.Ι. Στην έρευνα των πρώτων δεν συμμετείχαν οι αρμόδιοι από τα Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας και Πειραιά και στην έρευνα των βιβλιοθηκονόμων απουσίαζαν τα Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων και Μεσολογίου, στα οποία εργάζεται μόνο ένας υπεύθυνος βιβλιοθηκονόμος. Αναφορικά με το είδος των βιβλιοθηκών που εργάζονται το 86% προερχόταν από τις Κεντρικές βιβλιοθήκες, το 8% από σπουδαστήρια και το υπόλοιπο το 6% από βιβλιοθήκες Τμημάτων.

Όσον αναφορά στα προσωπικά χαρακτηριστικά τους, οι γυναίκες υπερέχουν με 79% (42) έναντι του 21% (11) των ανδρών. Το ίδιο συναντάται και με μεγαλύτερη διαφορά και στην περίπτωση των υπευθύνων, καθώς ο γυναικείος πληθυσμός κατέχει το 82% και ο αντρικός το 18% των θέσεων. Άλλο χαρακτηριστικό γνώρισμα των συμμετεχόντων είναι η ηλικία τους με μέσο όρο 34 έτη. Ειδικότερα στην ομάδα αυτή οι ηλικίες που εμφανίζονται ξεκινούν από 23 έως 30 χρόνων με ποσοστό 9.4%, ακολουθεί το ηλικιακό φάσμα των 31 έως 40 χρόνων με το μέγιστο ποσοστό των 50.9%. Οι άλλες κατηγορίες των 41 έως 50 χρόνων συγκεντρώνουν το 37.7% και ο χαμηλότερος βαθμός συγκέντρωσης είναι στα 51 και άνω έτη με 1.9%.

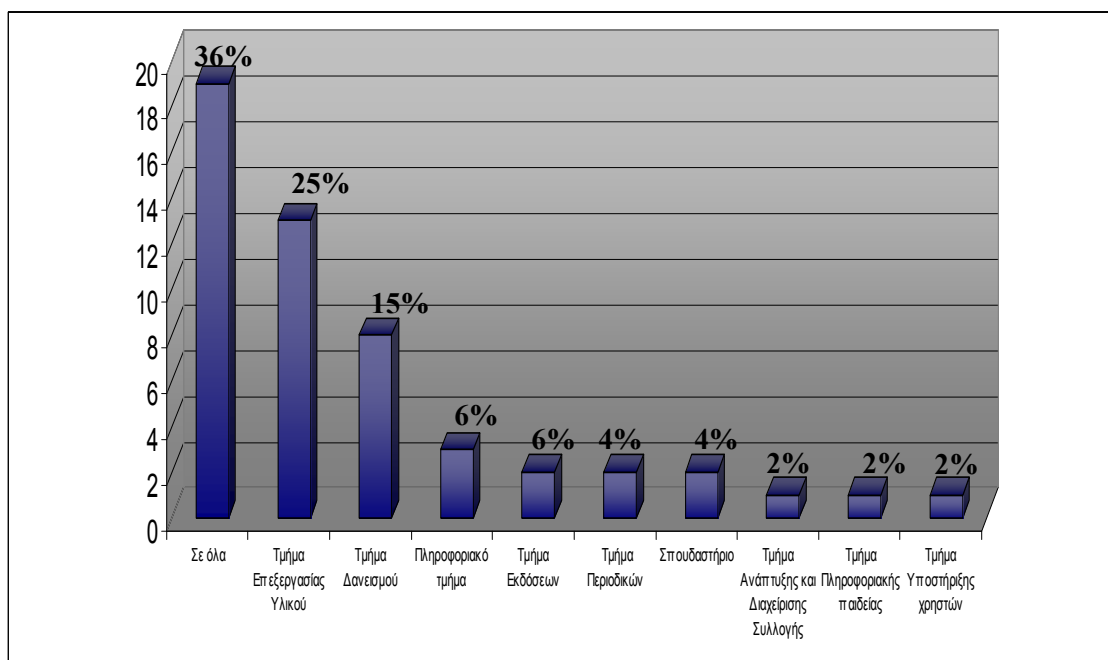
Συγκρίνοντας το ηλικιακό φάσμα των υπευθύνων και των βιβλιοθηκονόμων προκύπτει πως και στις δυο κατηγορίες οι περισσότεροι συμμετέχοντες ήταν μεταξύ των 31 έως 40 χρόνων με ποσοστό 36.4% και 50.9% αντίστοιχα. Το παρακάτω γράφημα παρουσιάζει συνοπτικά το σχηματισμό του ηλικιακού φάσματος (βλ. γράφημα 5.10.).

Γράφημα 5.10. Ηλικιακό φάσμα Βιβλιοθηκονόμων των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Σε επόμενη ερώτηση ρωτήθηκαν οι βιβλιοθηκονόμοι σχετικά με το τμήμα της βιβλιοθήκης όπου εργάζονται. Συμμετείχαν 51 βιβλιοθηκονόμοι των οποίων οι απαντήσεις μπορούν να ομαδοποιηθούν ως ακολούθως: το 36% απάντησε πως εργάζεται εξίσου σε όλα τα τμήματα της βιβλιοθήκης, το 25% εντοπίζεται στο τμήμα επεξεργασίας υλικού σε συνδυασμό με κάποιο άλλο τμήμα (π.χ. ιδρυματικό καταθετήριο), το 15% επικεντρώνεται στο δανειστικό τμήμα και το 6% στο πληροφοριακό τμήμα. Οι υπόλοιποι απασχολούνται στο τμήμα εκδόσεων (4%), στο τμήμα των περιοδικών (4%) και σε σπουδαστήρια (4%). Επιπλέον, σημειώθηκαν ορισμένα άλλα τμήματα, όπως είναι της ανάπτυξης και διαχείρισης συλλογής, της πληροφοριακής παιδείας και της υποστήριξης χρηστών, καταλαμβάνοντας το κάθε ένα το 2% του συνόλου (βλ. γράφημα 5.11.).

Γράφημα 5.11. Τμήματα εργασίας Βιβλιοθηκονόμων των Τ.Ε.Ι.

Επιπρόσθετη ομαδοποίηση των βιβλιοθηκονόμων των Τ.Ε.Ι. διαμορφώθηκε λαμβάνοντας ως κύριο χαρακτηριστικό τους την εργασιακή σχέση που κατέχουν, με αποτέλεσμα να προκύψει πως το 58% είναι με σύμβαση αορίστου χρόνου βιβλιοθηκονόμοι και το 21% μόνιμοι βιβλιοθηκονόμοι. Η χαμηλότερη συγκέντρωση βρίσκεται στους συμβασιούχους βιβλιοθηκονόμους και στην επιλογή «Άλλο» με ποσοστά 17% και 4% αντίστοιχα.

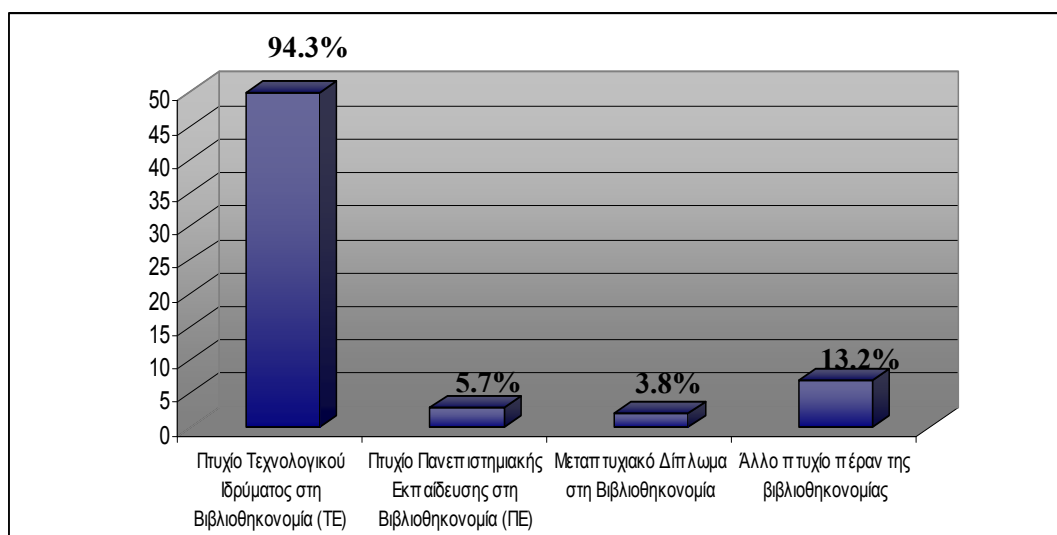
Προσπαθώντας να καθοριστούν οι εναλλαγές των καθηκόντων των συμμετεχόντων στην ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη, που εργάζονται, τους ζητήθηκε να αναγράψουν τους παλαιότερους τομείς ενασχόλησής τους. Όμως ο σκοπός της ερώτησης δεν έγινε κατανοητός από όλους οδηγώντας τους οκτώ (8) από τους 18 να αναφέρουν τους προηγούμενους τρόπους εργασίας τους. Οι υπόλοιποι ανέδειξαν κυρίως την ενασχόληση τους με την επεξεργασία του υλικού (π.χ. Ερ.30 Γ 31-40), τους δανεισμούς, τις παραγγελίες υλικών, το διαδανεισμό [Ερ.6 Γ 41-50] και τις βάσεις δεδομένων [Ερ.10 Γ 41-50].

5.2.2. Γνώσεις Βιβλιοθηκονόμων

Εξαιρετικής σημασίας χρήζει το επίπεδο εκπαίδευσης των βιβλιοθηκονόμων που πλαισιώνουν τις βιβλιοθήκες. Η συντριπτική πλειοψηφία με ποσοστό 94.3% κατέχει πτυχίο Τ.Ε. και ακολουθούν με μεγάλη διαφορά οι κάτοχοι πτυχίου Π.Ε. (5.7%). Δυσαρέσκεια προκαλεί πως από τους 53 βιβλιοθηκονόμους που συγκαταλέχθηκαν, μόνο οι εννέα (9) (17%)

έχουν περαιτέρω εκπαίδευση με το 3.8% να αναφέρει το μεταπτυχιακό δίπλωμα και το 13.2% κάποιο άλλο πτυχίο πέραν της βιβλιοθηκονομίας (βλ. γράφημα 5.12.).

Παραλληλίζοντας το γνωστικό επίπεδο των προηγούμενων με των υπευθύνων τους εξακριβώνεται πως και στις δυο ομάδες οι περισσότεροι κατέχουν πτυχίο Τ.Ε. (86.4% και 94.3% αντίστοιχα) και λιγότεροι Π.Ε. με ποσοστό 5.7% για τους βιβλιοθηκονόμους και 4.5% για τους υπεύθυνους. Επιπλέον διαφορά ανάμεσα στις ομάδες είναι πως μεταπτυχιακό δίπλωμα έχουν δυο βιβλιοθηκονόμοι, αντίθετα μόνο ένας υπεύθυνος έχει «*μεταπτυχιακό στη Διοίκηση Οργανισμών και Ανθρώπινων Πόρων*» [Ερ.5 Γ 41-50 των υπευθύνων]. Ωστόσο, αρκετοί δήλωσαν ότι έχουν αποκτήσει κάποιο άλλο πτυχίο πέρα της βιβλιοθηκονομίας και σχηματίζουν το 13.2% (7) των βιβλιοθηκονόμων και το 27.3% (6) των υπευθύνων.

Γράφημα 5.12. Επίπεδο Εκπαίδευσης Βιβλιοθηκονόμων των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Πρόσθετο ζήτημα στους ερωτώμενους της παρούσας έρευνας τέθηκε, αν ενδιαφερόντουσαν να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους ποιο τίτλο σπουδών θα επέλεγαν. Οι 38 (71.7%) επισήμαναν πως, αν βελτίωναν το επίπεδο γνώσεών τους, θα συνέχιζαν με κάποιο μεταπτυχιακό δίπλωμα. Το 22.6% (12) επέλεξε από κοινού τόσο ένα πρόγραμμα εξειδίκευσης σχετικό με το βιβλιοθηκονομικό κλάδο όσο και κάποιο άλλο πτυχίο. Μικρότερο ποσοστό (6%) δήλωσε ότι θα ενδιαφερόταν να αποκτήσει διδακτορικό δίπλωμα.

Πέρα όμως από τις παραπάνω γνώσεις αρκετή βαρύτητα έχουν και οι γνώσεις ξένων γλωσσών. Τα αποτελέσματα αυτών έδειξαν πως από τους 45 βιβλιοθηκονόμους οι έξι (6) μόνο δεν έχουν κάποιο πτυχίο ενώ οι 36 έχουν γνώσεις αγγλικών. Αρκετοί γνωρίζουν και μια δεύτερη γλώσσα όπως ιταλικά, γαλλικά, γερμανικά και ένας (1) σημείωσε τη νοηματική.

Όσον αφορά την κατάρτιση των υπευθύνων ως προς τις ξένες γλώσσες να τονιστεί ότι από τους 19 οι τέσσερις (4) δεν έχουν κάποιο πτυχίο και όλοι οι υπόλοιποι έχουν πτυχίο αγγλικών με λίγους να γνωρίζουν γαλλικά και ιταλικά.

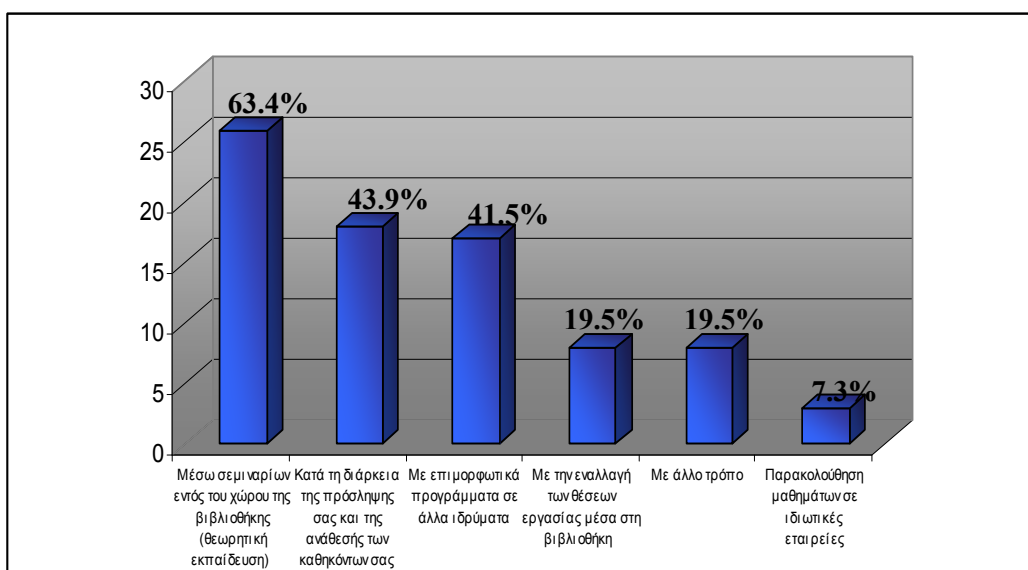
5.2.3. Εκπαίδευση και Επιμόρφωση Βιβλιοθηκονόμων

Οι προηγούμενες ερωτήσεις συνέβαλλαν στη δημιουργία ενός προσδιοριστικού επιπέδου για τα προσόντα που έχουν οι βιβλιοθηκονόμοι των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. Ανεξαιρέτως όμως με τα τυπικά προσόντα, αποκτούν και κάποια περαιτέρω από το χώρο εργασίας τους. Ο σκοπός λοιπόν των επόμενων ερωτήσεων είναι να εξετάσουν τη στάση της διοίκησης προς την εκπαίδευση και την επιμόρφωση των βιβλιοθηκονόμων τους.

Αρχικά ρωτήθηκαν αν η διεύθυνση της βιβλιοθήκης αναλαμβάνει έμπρακτα την επιμόρφωσή τους. Το 66% των συμμετεχόντων αποκρίθηκε καταφατικά με ένα σημαντικό ποσοστό 34% που το αρνήθηκαν. Εκείνοι που απάντησαν θετικά (36 βιβλιοθηκονόμοι) κλήθηκαν να αξιολογήσουν το επίπεδο της επιμόρφωσης. Το 38.9% το χαρακτήρισε ως καλό, το 36.1% πολύ καλό και το 25% μέτριο.

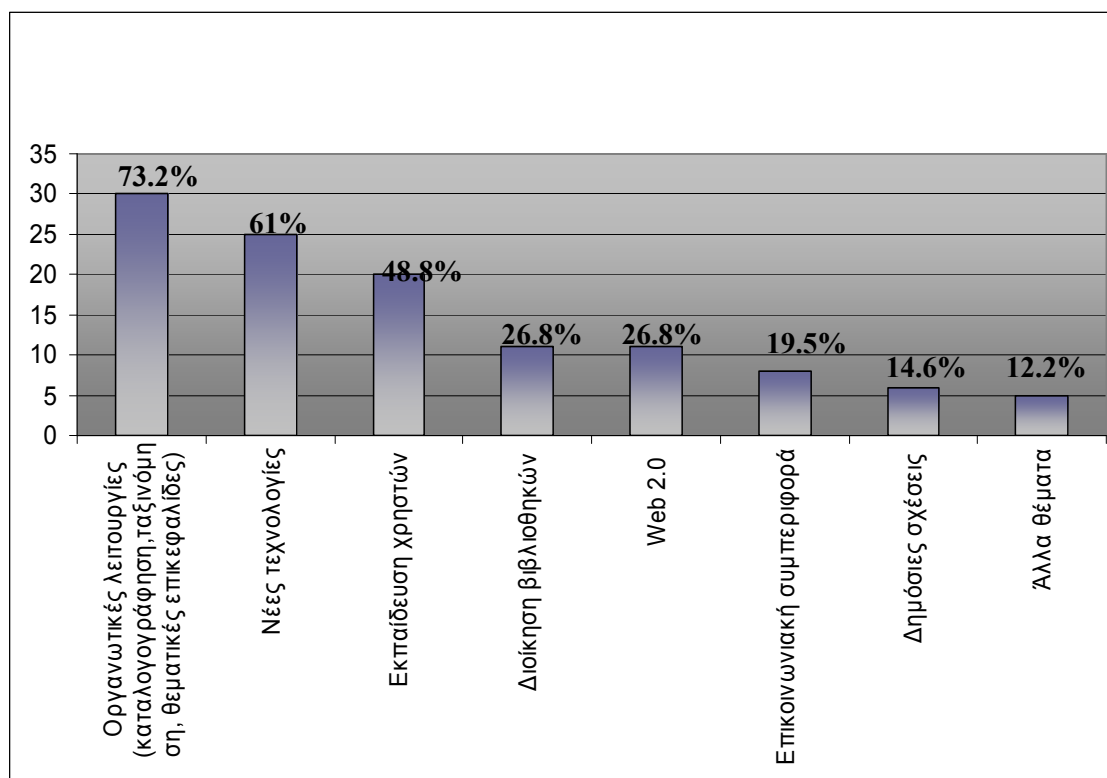
Συναφής ερώτηση με την επιμόρφωση ήταν η μορφή, με την οποία υλοποιήθηκε. Σ' αυτό το σημείο υπάρχει η δυνατότητα αντιπαραβολής των όσων ανέδειξαν οι 41 βιβλιοθηκονόμοι, που συμμετείχαν, και εκείνων που ανέφεραν ως μεθόδους επιμόρφωσης οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών. Αναλυτικότερα όπως φαίνεται στο ακόλουθο γράφημα (βλ. γράφημα 5.13.) το 63.4% εκπαιδεύεται μέσω σεμιναρίων εντός του χώρου της βιβλιοθήκης, το 43.9% ενημερώνεται κατά τη διάρκεια της πρόσληψης και της ανάθεσης των καθηκόντων τους. Άλλοι (41.5%) υπέδειξαν τα επιμορφωτικά προγράμματα σε άλλα ιδρύματα, την εναλλαγή των θέσεων εργασίας μέσα στη βιβλιοθήκη (19.5%), την επιμόρφωση με «Άλλο τρόπο» (19.5%) και ελάχιστοι (7.3%) επέλεξαν την παρακολούθηση μαθημάτων σε ιδιωτικές εταιρείες.

Οι υπεύθυνοι από την άλλη πλευρά στάθηκαν κυρίως στην παρακολούθηση σεμιναρίων, ημερίδων και συνεδρίων, με δυο μόνο να επισημαίνουν πως κατά τη διάρκεια της απασχόλησης εκπαιδεύονται και επιμορφώνονται ανάλογα το προσωπικό τους.

Γράφημα 5.13. Διαδικασία Επιμόρφωσης Βιβλιοθηκόνων των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Εξετάζοντας εις βάθος το ζήτημα της επιμόρφωσης παρακινήθηκαν οι ερωτώμενοι από μια σειρά επιλογών να επιλέξουν τα θέματα που αφορούσε η επιμόρφωση τους. Η συμμετοχή των 41 από τους 53 βιβλιοθηκόνους σημείωσε πως το 73.2% επιμορφώνεται στις οργανωτικές λειτουργίες (καταλογογράφηση, ταξινόμηση, θεματικές επικεφαλίδες), ακολουθούν οι νέες τεχνολογίες (61%), η εκπαίδευση χρηστών (48.8%) και με ποσοστό 26.8% το Web 2.0 και η διοίκηση βιβλιοθηκών. Με μικρό ποσοστό εμφανίζεται η επικοινωνιακή συμπεριφορά (19.5%), οι δημόσιες σχέσεις (14.6%) και «Άλλα θέματα» (12.2%) (βλ. γράφημα 5.14.).

Γράφημα 5.14. Τομείς Επιμόρφωσης Βιβλιοθηκονόμων από τις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι.

Ακολουθούν πιο πρακτικές ερωτήσεις αναφορικά με το κόστος εκπαίδευσης και τη διάρκεια της. Οι 31 (88.6%) βιβλιοθηκονόμοι παραδέχθηκαν πως το κόστος καλύφθηκε από τη διεύθυνση, ενώ μόλις το 11.4% (4) δήλωσε το αντίθετο. Αναφορικά με τη διάρκεια της επιμόρφωσης σημειώθηκαν ποικίλες απαντήσεις από 27 συμμετέχοντες λέγοντας πως διήρκεσαν 1 έως 2 εβδομάδες, κάποιες μέρες και σε λίγες περιπτώσεις μέχρι ένα μήνα. Ενδεικτικό σχόλιο είναι πως η διάρκεια τους προγράμματος εξαρτάται κι από άλλα θέματα όπως «*ανάλογα με το σεμινάριο, [η] εισαγωγική εκπαίδευση [ήταν για] 3 εβδομάδες, τα υπόλοιπα 3 μέρες με 2 εβδομάδες. Τα ηλεκτρονικά σεμινάρια διήρκεσαν 2 μήνες*» [Ερ.54 Γ 31-40].

Όλα τα παραπάνω σκιαγραφούν τις ενέργειες που εφαρμόζει η εκάστοτε βιβλιοθήκη για την επιμόρφωση των βιβλιοθηκονόμων της. Ποιες είναι όμως οι πραγματικές ανάγκες των βιβλιοθηκονόμων; Σε αντίστοιχη ερώτηση τους δόθηκε η δυνατότητα να εκφράσουν τις προτιμήσεις τους συμπληρώνοντας σχετικό πίνακα και επιτρέποντας τους βέβαια να σημειώσουν τυχόν περαιτέρω ενδιαφέροντα τους. Στον ακόλουθο πίνακα (βλ. πίνακα 5.8.) παρουσιάζονται αναλυτικά τα αποτελέσματα, όπως σχηματίστηκαν από τις επιλογές των βιβλιοθηκονόμων. Το 47.2% ανέφερε πως επιθυμεί πάρα πολύ να ενσωματωθούν στην

εκπαιδευτή του οι νέες τεχνολογίες, το 32.1% το Web 2.0 και το 50.9% οι ψηφιακές βιβλιοθήκες. Όμως ανέδειξαν πως δεν θα τους ενδιέφεραν καθόλου τα μεταδεδομένα (28.3%) και ο πληροφοριακός γραμματισμός (34%). Το 30.2% δήλωσε πως θα ήθελε πολύ να εκπαιδευτεί στην αυτοματοποίηση του καταλόγου ενώ το ίδιο ποσοστό (30.2%) δεν εκδήλωσε καμία επιθυμία σε θέματα για παραγγελίες υλικού. Αμφιλεγόμενος ήταν ως τομέας επιμόρφωσης ο διαδανεισμός καθώς συγκέντρωσε το ίδιο ποσοστό (26.4%) χαρακτηριζόμενο ως πολύ ενδιαφέρον και λίγο. Επιπλέον το 34% δεν εκδήλωσε καθόλου ενδιαφέρον για τη συγγραφή εργασίας. Τέλος, το 26.4% ήθελε πολύ να επικεντρωθεί περισσότερο στις μεθόδους έρευνας.

Έχοντας συμμετέχει στα παραπάνω, το 87% δεν ανέφερε κάποιο επιπρόσθετο πεδίο επιμόρφωσης υπό την πρωτοβουλία της βιβλιοθήκης. Υπήρξαν ωστόσο ορισμένοι που εξειδίκευσαν τους τεχνολογικούς τομείς που θα επιθυμούσαν να πραγματοποιούνται προγράμματα επιμόρφωσης (π.χ. λειτουργικά προγράμματα, κατασκευή ιστοσελίδων). Άλλα σχόλια που σημειώθηκαν ήταν για «[τη] σύνδεση της εκπαιδευτικής διαδικασίας με τις πληροφοριακές ανάγκες των χρηστών» [Ερ.24 Γ 41-50], την εξειδίκευση στα στρατηγικά πλάνα βιβλιοθηκών και για «[την] εφαρμογή [...] βιώσιμης ανάπτυξης στις ελληνικές βιβλιοθήκες» [Ερ.54 Γ 31-40].

Θέματα	Πάρα Πολύ	Πολύ	Αρκετά	Λίγο	Καθόλου	Σύνολο
Νέες Τεχνολογίες	47.2% (25)	28.3% (15)	15.1% (8)	1.9% (1)	7.5% (4)	100% (53)
Web 2.0	32.1% (17)	24.5% (13)	13.2%(7)	3.8% (2)	26.4% (14)	100% (53)
Ψηφιακές Βιβλιοθήκες	50.9% (27)	32.1% (17)	11.3% (6)	-	5.7% (3)	100% (53)
Μεταδεδομένα	24.5% (13)	20.8% (11)	17% (9)	9.4% (5)	28.3% (15)	100% (53)
Πληροφοριακός Γραμματισμός	24.5% (13)	13.2% (7)	11.3% (6)	17% (9)	34% (18)	100% (53)
Αυτοματοποίηση του καταλόγου	20.8% (11)	30.2% (16)	11.3% (6)	15.1% (8)	22.6% (12)	100% (53)
Παραγγελίες	11.3% (6)	18.9% (10)	15.1% (8)	24.5% (13)	30.2% (16)	100% (53)

Υλικού	(6)	(10)	(8)	(13)	(16)	(53)
Διαδανεισμός	13.2%	26.4%	9.4%	26.4%	24.5%	100%
	(7)	(14)	(5)	(14)	(13)	(53)
Συγγραφή εργασίας	13.2%	13.2%	18.9%	20.8%	34%	100%
	(7)	(7)	(10)	(11)	(18)	(53)
Μέθοδοι έρευνας	24.5%	26.4%	15.1%	13.2%	20.8%	100%
	(13)	(14)	(8)	(7)	(11)	(53)
Άλλο	7.4%	3.7%	-	1.9%	87%	100%
	(4)	(2)		(1)	(47)	(54)

Πίνακας 5.8. Τομείς ενδιαφέροντος των Βιβλιοθηκονόμων στις Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι.

Ανεξαιρέτως όμως με τις δράσεις της βιβλιοθήκης ρωτήθηκαν οι βιβλιοθηκονόμοι με ποιους τρόπους φροντίζουν για την αυτομόρφωση τους. Αποκρίθηκαν οι 47 με τους 40 από αυτούς να απαντούν θετικά. Μέσω της ομαδοποίησης του συνόλου των απαντήσεων τους προέκυψε πως οι περισσότεροι (21 συμμετέχοντες) παρακολουθούν συνέδρια και σεμινάρια. Πολλοί, επίσης, χρησιμοποιούν το Διαδίκτυο και τα επιστημονικά περιοδικά. Δεν παρέλειψαν βέβαια να αναφέρουν την εκμάθηση ξένων γλωσσών και σεμιναρίων ΠΙΝΕΠ.

5.2.4. Σχέσεις με τη διοίκηση

Εκτιμώντας πως η απόδοση του κάθε εργαζόμενου σε οποιοδήποτε χώρο εργασίας ενισχύεται, όταν λαμβάνει ορισμένα κίνητρα, υποβλήθηκαν οι βιβλιοθηκονόμοι σε ανάλογη ερώτηση. Δόθηκαν σε αυτούς μια σειρά επιλογών, ώστε να ιεραρχήσουν σε διαδοχική αριθμητική σειρά τα κίνητρα εκείνα που λαμβάνουν για την αυτοπραγμάτωσή τους. Οι βιβλιοθηκονόμοι στην πρώτη θέση με μέσο όρο 2.2 κατέταξαν την αύξηση της εξειδίκευσης και στην επόμενη την αύξηση της πληροφόρησης. Έπειτα για την τρίτη θέση κρίθηκε σημαντική η επιβράβευση, στην τέταρτη θέση τοποθετήθηκε η αύξηση των υποχρεώσεων και στην πέμπτη σειρά η αύξηση της εξουσίας. Τελευταία κίνητρα που θεωρήθηκαν λιγότερο σημαντικά ήταν η αύξηση αμοιβών με μέσο όρο 4.8, η μείωση ελέγχου από τη διοίκηση και η επιλογή «Άλλο». Είναι αναγκαίο να σημειωθεί πως η αύξηση των υποχρεώσεων θεωρήθηκε (τουλάχιστον στις περιπτώσεις αρκετών συνεντευξιζόμενων) ως αρνητικό στοιχείο παρά ως κίνητρο, διότι ένιωθαν πως επιβαρύνονται με πρόσθετες αρμοδιότητες (βλ. πίνακα 5.9.).

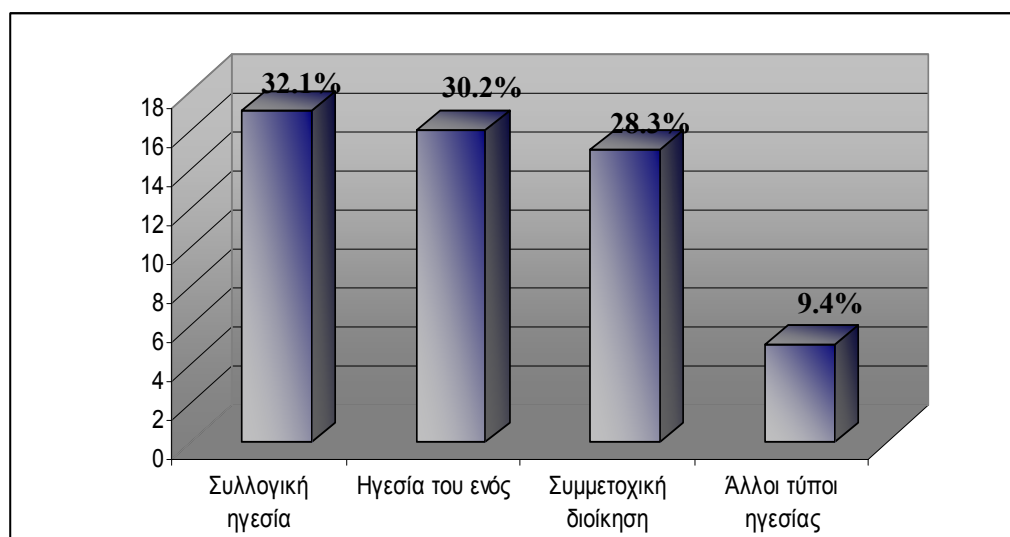
Οι ερωτώμενοι πέρα από τα παραπάνω είχαν τη δυνατότητα να αναγράψουν όποια άλλα κίνητρα δεχόντουσαν από τη διοίκηση της βιβλιοθήκης τους. Οι βιβλιοθηκονόμοι όμως δήλωσαν πως τα μόνα κίνητρα που τους ωθούν προς την κατεύθυνση της αυτοπραγμάτωσης είναι προσωπικά τους και η ικανοποίηση των χρηστών τους με χαρακτηριστική δήλωση «*το σημαντικότερο κίνητρο είναι η ουσιαστική ικανοποίηση του τελικού χρήστη και η κάλυψη των πληροφοριακών αναγκών του με βέλτιστο τρόπο*» [Ερ.54 Γ 31-40].

Σειρά Κατάταξης	Κίνητρα αυτοπραγμάτωσης	1	2	3	4	5	6	7	8	Βαθμοί Συγκέντρωσης S.G.	Μέσος Όρος
1	Αύξηση εξειδίκευσης	8 (47.1%)	4 (23.5%)	2	1	1	-	1	-	106	2.2
2	Αύξηση της πληροφόρησης	2	8 (53.3%)	3 (20%)	2	-	-	-	-	97	2.3
3	Επιβράβευση	5 (31.3%)	2	4 (25%)	-	4 (25%)	1	-	-	92	2.9
4	Αύξηση των υποχρεώσεων	4 (26.7%)	3 (20%)	2	-	2	2	2	-	80	3.5
5	Αύξηση της εξουσίας	1	1	1	4 (28.6%)	2	5 (35.7%)	-	-	58	4.4
6	Αύξηση αμοιβών	2 (15.4%)	-	-	5 (38.5%)	1	-	5 (38.5%)	-	49	4.8
7	Μείωση ελέγχου από τη διοίκηση	-	1	1	1	3 (25%)	3 (25%)	3 (25%)	-	42	5.3
8	Άλλο	1 (100%)	-	-	-	-	-	-	-	2	1

Πίνακας 5.9. Κίνητρα Αυτοπραγμάτωσης

Επόμενη ερώτηση τέθηκε ως προς τον τύπο της ηγεσίας, στην οποία πρώτη με ποσοστό 32.1% ανέρχεται η συλλογική ηγεσία. Ωστόσο, μικρή διαφορά υπάρχει με την αμέσως ακόλουθη, την ηγεσία του ενός (30.2%). Τρίτη κατά σειρά εμφανίζεται η συμμετοχική διοίκηση με 28.3% και το χαμηλότερο ποσοστό σημειώνεται στους «Άλλους τύπους ηγεσίας» (9.4%) (βλ. γράφημα 5.15.).

Γράφημα 5.15. Τύποι Ηγεσίας των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

5.2.5. Γενικού τύπου ερωτήσεις

Στην ενότητα αυτή περικλείονται ποικίλες ερωτήσεις, οι οποίες στοχεύουν να δημιουργήσουν συγκεκριμένα πορίσματα για τις απόψεις των βιβλιοθηκονόμων των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Σε τέτοια μορφή βασίστηκε η κατασκευή συναφούς ερώτησης μέσα από την οποία υπήρξε η πρόθεση να δηλωθεί ο βαθμός συμφωνίας ή διαφωνίας των συμμετεχόντων σε συγκεκριμένες προτάσεις. Οι προτάσεις εστιάζουν κυρίως στη σχέση των βιβλιοθηκών και όσων συνεπάγονται με τις νέες τεχνολογίες. Οι προτάσεις αυτές και τα ποσοστά, που συγκέντρωσε η κάθε μια ξεχωριστά, διαφαίνονται αναλυτικά στον ακόλουθο πίνακα (βλ. πίνακα 5.10.). Γενικότερα, προκύπτει πως οι πλειονότητα των βιβλιοθηκονόμων συμφωνεί για τις αλλαγές που έχουν επιφέρει οι νέες τεχνολογίες στις βιβλιοθήκες, των οποίων οι υπηρεσίες σύμφωνα με το 49.1% υποβαθμίζονται σε σχέση με τη Google και έχουν αλλάξει τον τρόπο λειτουργίας και ανάπτυξής τους (64.2%).

Ωστόσο, τα μεγαλύτερα ποσοστά συνοψίζονται στο βαθμό διαφωνίας. Πιο συγκεκριμένα, είναι ενθαρρυντικό που δημιουργείται μια αισιόδοξη αντίληψη ως προς τους κινδύνους-απειλές των διαρκώς εναλλασσόμενων καταστάσεων. Όπως προκύπτει το 50.9% δεν νιώθει τον φόβο της απορρόφησης από μεγάλους ψηφιακούς οργανισμούς ούτε διατρέχει κίνδυνο από τη Google (56.6%). Επίσης, το 32.1% των συμμετεχόντων διευκρινίζει πως η επισκεψιμότητα στο φυσικό χώρο της βιβλιοθήκης δεν έχει ελαττωθεί, και πως ο ρόλος των βιβλιοθηκονόμων δεν έχει υποβαθμιστεί εξαιτίας των νέων τεχνολογιών (58.5%).

Ακόλουθες προτάσεις αφορούν στη χρηστικότητα του περιβάλλοντος αναζήτησης των βιβλιοθηκών ως προς της Google (47.2%), το μέγεθος του ενδιαφέροντος τους σχετικά με τις νέες τεχνολογίες και τους χρήστες (49.1%). Με τις ακόλουθες προτάσεις διαπιστώνονται πως η πλειονότητα (43.4%) θεωρεί ωφέλιμη τη συνεργασία μεταξύ των βιβλιοθηκών, δεν θεωρεί ότι απειλούνται οι θέσεις εργασίας από υπηρεσίες ιδιωτικών εταιριών (32.1%) και πως οι ψηφιακές βιβλιοθήκες δεν θα τους οδηγήσουν εκτός εργασιακού περιβάλλοντος (39.6%).

	Συμφωνώ Απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε διαφωνώ ούτε συμφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα	Σύνολο
Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες θα απορροφηθούν από μεγάλους ψηφιακούς οργανισμούς.	1.9% (1)	13/2% (7)	28.3% (15)	50.9% (27)	5.7% (3)	100% (53)
Το Google αποτελεί απειλή για τις βιβλιοθήκες.	1.9% (1)	9.4% (5)	17% (9)	56.6% (30)	15.1% (8)	100% (53)
Η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών στα ιδρύματα έχει μειώσει την προσέλευση των χρηστών.	5.7% (3)	28.3% (15)	20.8% (11)	32.1% (17)	13.2% (7)	100% (53)
Ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου έχει υποβαθμιστεί εξαιτίας των νέων τεχνολογιών.	5.7% (3)	7.5% (4)	15.1% (8)	58.5% (31)	13.2% (7)	100% (53)
Οι υπηρεσίες της βιβλιοθήκης δεν χρησιμοποιούνται όσο το Google.	1.9% (1)	49.1% (26)	24.5% (13)	24.5% (13)	0	100% (53)
Το περιβάλλον αναζήτησης των υπηρεσιών βιβλιοθήκης είναι μη φιλικό προς τους χρήστες σε σχέση με αυτό του Google.	1.9% (1)	24.5% (13)	13.2% (7)	47.2% (25)	13.2% (7)	100% (53)
Το ενδιαφέρον των βιβλιοθηκονόμων επικεντρώνεται περισσότερο στην εκμάθηση των νέων τεχνολογιών και λιγότερο στους χρήστες.	3.8% (2)	15.1% (8)	18.9% (10)	49.1% (26)	13.2% (7)	100% (53)
Η συνεργασία μεταξύ των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών δεν ωφελεί τις βιβλιοθήκες.	-	1.9% (1)	11.3% (6)	43.4% (23)	43.4% (23)	100% (53)
Το ηλεκτρονικό βιβλίο και οι ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης έχουν αλλάξει τον τρόπο που λειτουργούν και αναπτύσσονται οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες.	9.4% (5)	64.2% (34)	5.7% (3)	18.9% (10)	1.9% (1)	100% (53)
Η ανάπτυξη υπηρεσιών από εταιρείες όπως η Google (π.χ. Google books) θα ωθήσουν τις βιβλιοθήκες να μειώσουν το προσωπικό τους.	11.3% (6)	17% (9)	30.2% (16)	32.1% (17)	9.4% (5)	100% (53)
Οι ψηφιακές βιβλιοθήκες, τα ηλεκτρονικά βιβλία και οι υπηρεσίες παροχής πληροφόρησης θα με οδηγήσουν εκτός εργασιακού περιβάλλοντος.	9.4% (5)	9.4% (5)	30.2% (16)	39.6% (21)	11.3% (6)	100% (53)

Πίνακας 5.10. Τοποθετήσεις Βιβλιοθηκονόμων των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Στην προηγούμενη ερώτηση υπήρξαν γενικές ερωτήσεις κλειστού τύπου αναφορικά με τις βιβλιοθήκες και τις νέες τεχνολογίες. Στις επόμενες δυο δίνεται το περιθώριο στους βιβλιοθηκονόμους να αποτυπώσουν ελεύθερα τις απόψεις τους τόσο για τη Google όσο για τη λειτουργία των νέων παρόχων. Η ερώτηση που τίθεται για τη μηχανή αναζήτησης είναι αν πιστεύουν πως λειτουργεί ανταγωνιστικά ή συμπληρωματικά της βιβλιοθήκης. Συνοψίζοντας τους 52 συμμετέχοντες της ερώτησης διαχωρίζονται σε 47 που τη θεωρούν συμπληρωματική και σε τρεις (3) ως ανταγωνιστική. Οι πιο καθοριστικές προτάσεις της παρούσας ερώτησης είναι «*το google από μόνο του δεν μπορεί να υποκαταστήσει τη δομημένη αναζήτηση πληροφοριών που γίνεται σε μια βιβλιοθήκη και βέβαια επιστρέφει πληροφορίες οι οποίες δεν είναι αξιολογημένες. Αν όμως χρησιμοποιηθεί από εξειδικευμένο -στην αναζήτηση κι ανεύρεση πληροφοριών- προσωπικό, όπως είναι οι βιβλιοθηκονόμοι μπορεί να λειτουργήσει συμπληρωματικά*» [Er.50 Γ 41-50] και «*συμπληρωματικά, διότι σε σύντομο διάστημα προσφέρει πληθώρα πληροφοριών, έτσι ώστε να υπάρξει σφαιρική ενημέρωση, γιατί μια βιβλιοθήκη δεν μπορεί να καλύψει τα πάντα*» [Er.41 Γ 41-50]. Οι απόψεις των άλλων που τη θεωρούν ανταγωνιστική και εν μέρει συμπληρωματική είναι «*[λειτουργεί] ανταγωνιστικά σε σχέση με την ευχρηστία. Συμπληρωματικά μαζί με τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης και των πληροφοριών κοινού/εργαζομένων*» [Er.31 Γ 41-50] και αντικρουόμενη άποψη είναι «*θα έπρεπε να λειτουργεί συμπληρωματικά, όμως λειτουργεί ανταγωνιστικά, διότι αποσκοπεί να καταργήσει το βιβλιοθηκονόμο*» [Er.24 Γ 41-50].

Πέρα από τα παραπάνω δεν θα μπορούσαν να παραλειφθούν δυο ακόμα ερωτήσεις προς τους βιβλιοθηκονόμους σχετικά με την εκτίμησή τους για το μέλλον των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, αλλά και για το επίπεδο ανταγωνισμού της βιβλιοθήκης όπου εργάζονται. Το 72% (δηλαδή οι 36 από τους 53 συμμετέχοντες) εξέφρασαν την απαισιοδοξία τους για την εξέλιξη των βιβλιοθηκών επικεντρώνοντας περισσότερο στη δυσχερή οικονομική κατάσταση της χώρας που μοιραία οδηγεί στη μείωση του προσωπικού και στις παροχές των βιβλιοθηκών. Σχολιάστηκε χαρακτηριστικά πως «*[...] Οι βιβλιοθήκες στην Ελλάδα καθώς και οι εργαζόμενοι σ' αυτές δεν απειλούνται από την τεχνολογική εξέλιξη [...]. Αυτό που πραγματικά τους απειλεί όπως και κάθε χώρο του πολιτισμού είναι η οικονομική ανέχεια*» [Er.50 Γ 41-50].

Ωστόσο, το 24% των συμμετεχόντων δήλωσε πως οι βιβλιοθήκες παρά τις δυσκολίες θα αναβαθμιστούν και «*[...] θα χρησιμοποιηθούν ως μέσο αξιολόγησης των οργανισμών και θα αναγνωριστεί η πραγματική τους αξία για την αναβάθμιση του εθνικού συστήματος εκπαίδευσης [...]*» [Er.54 Γ 31-40] και «*θα αναπτυχθούν περισσότερο και θα ενσωματώσουν τις νέες*

τεχνολογίες» [Ερ.37 Γ 31-40]. Επίσης, ένα ποσοστό του 4% εξέφρασε άλλου είδους απόψεις όπως «δεν θα υπάρχει κοινό μέλλον για τους βιβλιοθηκονόμους και τις βιβλιοθήκες, επειδή όσοι δεν είναι παραγωγικοί δεν θα συμπεριλαμβάνονται στο προσωπικό της» [Ερ.24 Γ 41-50] και πως οι βιβλιοθήκες πρέπει «να κινηθούν προς τις νέες τεχνολογίες και τα συνεργατικά δίκτυα» [Ερ.32 Γ 31-40].

Αναφορικά με την ανταγωνιστικότητα, όπως οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών αντίστοιχα και οι εργαζόμενοι βιβλιοθηκονόμοι κλήθηκαν να εκτιμήσουν το επίπεδο της βιβλιοθήκης τους, ώστε να διαπιστωθούν οι απόψεις τους για το έργο που επιτελούν. Στην ερώτηση ανταποκρίθηκαν οι 47 συμμετέχοντες με το 61.7% να παραδέχεται πως μπορεί να είναι ανταγωνιστική η βιβλιοθήκη του εξειδικεύοντας τους τομείς (π.χ. καταλογογράφηση, υπηρεσίες, συλλογή). Ενδεικτικό σχόλιο είναι πως «[η βιβλιοθήκη] είναι ανταγωνιστική και συνεχώς προσπαθούμε να τη συμβαδίζουμε με τις εξελίξεις» [Ερ.20 Γ 41-50].

Αντιθέτως όμως, το 36.2% θεωρεί πως δεν εργάζεται σε ανταγωνιστική βιβλιοθήκη εξαιτίας της έλλειψης προσωπικού, χρηματοδότησης και στήριξης από τη διοίκηση. Συγκεκριμένα οι συμμετέχοντες τεκμηρίωσαν τις απόψεις τους αναφέροντας «[...] δεν υπάρχουν άτομα, που να μπορέσουν να τη στηρίζουν και να την αναπτύξουν και κάθε προσπάθεια γίνεται από εμάς τις δυο, χωρίς να έχουμε πάντα τη στήριξη της διοίκησης» [Ερ.6 Γ 41-50] και «θα μπορούσε να είναι, αλλά δεν είναι λόγω της χρηματοδότησης» [Ερ.39 Α 41-50]. Επιπλέον, μια (1) βιβλιοθηκονόμος (2.1%) υπέδειξε πως η ανταγωνιστικότητα της βιβλιοθήκης «εξαρτάται από τους υπαλλήλους» [Ερ.17 Γ 41-50].

Η τοποθέτηση των υπευθύνων στο συγκεκριμένο ζήτημα ήταν ισόβαθμη, καθώς το 50% στάθηκε υπέρ ενώ το υπόλοιπο 50% κατά του ανταγωνισμού μεταξύ των βιβλιοθηκών. Όμως, εκατέρωθεν δόθηκε έμφαση στη συνεργασία μεταξύ των βιβλιοθηκών, προκειμένου η ανάπτυξη να είναι κοινή.

5.2.6. Συμπεράσματα

Συνοπτικά τα αποτελέσματα της έρευνας επιβεβαίωσαν πως στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. δεν υπάρχει διαχωρισμός των τμημάτων εργασίας καθώς το 36% των βιβλιοθηκονόμων εργάζεται εξίσου σε όλα τα τμήματα. Διερευνώντας το επίπεδο εκπαίδευσης τους διαπιστώνεται πως το 94.3% των βιβλιοθηκονόμων προέρχεται από τα Τ.Ε.Ι., με μόνο το 17% έχει περαιτέρω εκπαίδευση, αν και το 78% επεσήμανε πως θα επιθυμούσε την απόκτηση μεταπτυχιακού διπλώματος.

Η περαιτέρω επιμόρφωση των βιβλιοθηκονόμων συμπεριλαμβάνεται στις ευρύτερες υποχρεώσεις των βιβλιοθηκών. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων διαπιστώθηκε πως η διαδικασία αυτή πραγματοποιείται παρακολουθώντας σεμινάρια εντός του χώρου της βιβλιοθήκης. Οι τομείς που επικεντρώθηκαν ήταν κυρίως οι οργανωτικές λειτουργίες (73.2%), οι νέες τεχνολογίες (61%) και η εκπαίδευση χρηστών (48.8%).

Όμως μέσα από σχετική ερώτηση οι βιβλιοθηκονόμοι κατέστησαν σαφές το ενδιαφέρον τους για τις ψηφιακές βιβλιοθήκες (50.9%), τις νέες τεχνολογίες (47.2%) και το Web 2.0 (32.1%). Αντιθέτως σε μικρότερο βαθμό επικεντρώνονται για τα μεταδεδομένα και τον πληροφοριακό γραμματισμό, ο οποίος διαπιστώθηκε πως κατά τη διάρκεια της συνέντευξης από αρκετούς δεν ήταν γνώριμος ως όρος.

Πάντως, ανεξαιρέτως των ενεργειών σε επίπεδο βιβλιοθηκών οι βιβλιοθηκονόμοι κλήθηκαν να αναφέρουν τις ατομικές τους προσπάθειες για τη βελτίωση του γνωστικού τους επιπέδου. Αυτές κατηγοριοποιούνται στην παρακολούθηση συνεδρίων, σεμιναρίων, χωρίς να παραλειφθεί η ανάγνωση επιστημονικών περιοδικών και η ενημέρωση μέσω Διαδικτύου.

Κεφάλαιο 6: Συγκριτικοί πίνακες αποτελεσμάτων

Στο παρόν κεφάλαιο επιχειρήσαμε να εντοπίσουμε και να συγκρίνουμε τα κοινά αποτελέσματα της παρούσας έρευνας με την έρευνα του Βακαλιού (Βακαλιός, 1996) καθώς και με τις ετήσιες εκθέσεις της Μ.Ο.Π.Α.Β. από το 1998 έως το 2010, ώστε να καταγραφεί η σταδιακή εξέλιξη των βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. Η σύγκριση αυτή επιτυγχάνεται με την παράθεση συγκριτικών πινάκων, οι οποίοι είναι διαρθρωμένοι σύμφωνα με τη δομή του ερωτηματολογίου της παρούσας έρευνας.

Επιπλέον, όπου ήταν δυνατόν εντοπίστηκαν στοιχεία από τις ιστοσελίδες των βιβλιοθηκών, προκειμένου να εξεταστούν τυχόν αλλαγές, που επήλθαν στο τρέχον έτος (2012). Τέτοιες αλλαγές εντοπίστηκαν στο ωράριο λειτουργίας και στη στελέχωση. Έχοντας συλλέξει τα παραπάνω δεδομένα κατασκευάστηκαν (ανάλογα με την περίπτωση) αναλυτικοί πίνακες για τη Βιβλιοθήκη του κάθε Ιδρύματος ή συγκεντρωτικοί ανά έτος πίνακες ακολουθούμενοι από αντίστοιχα διαγράμματα (βλ. Παράρτημα Δ').

6.1. Σύγκριση Ωραρίου Λειτουργίας των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Στις έρευνες του Βακαλιού (1996) και της Μ.Ο.Π.Α.Β. (2010) υπολογίζονται οι ώρες λειτουργίας των βιβλιοθηκών σε εβδομαδιαία και ημερήσια κλίμακα. Επίσης, στην παρούσα έρευνα οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών κλήθηκαν να δηλώσουν την ημερήσια λειτουργία της βιβλιοθήκης τους.

Τα στοιχεία του Βακαλιού (1996) που αντλούνται, κατέγραψαν το μέσο όρο λειτουργίας των 16 βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. Συγκεκριμένα, έδειξαν πως οι επτά (7) βιβλιοθήκες λειτουργούσαν έως 30 ώρες την εβδομάδα, οι δύο (2) διακυμαίνονταν μεταξύ 50 ωρών, 37,5 και 35 ωρών και μόνο μια (1) 45 έως 62,5 ώρες την εβδομάδα. Συγκρίνοντας αυτά τα στοιχεία με τα τότε διεθνή πρότυπα που όριζαν το εβδομαδιαίο ωράριο των βιβλιοθηκών μεταξύ 50 έως 60 ωρών και τα Σαββατοκύριακα σε ώρες γραφείου, είναι ευδιάκριτη η αναντιστοιχία καθώς έχουν τεθεί σε εφαρμογή μόνο από το 18.75%.

Αναφορικά με τις ετήσιες εκθέσεις της Μ.Ο.Π.Α.Β. (2010) οι ώρες λειτουργίας ξεκίνησαν να διερευνώνται από το 2005 και έπειτα. Όμως, από το 2005 έως το 2007 οι ώρες των βιβλιοθηκών δίνονταν ημερησίως, γεγονός που παρεμπόδιζε τη σύγκριση με τα επόμενα έτη. Κατά συνέπεια οι ημερήσιες ώρες των ετών αυτών μετατράπηκαν σε ώρες εβδομαδιαίας λειτουργίας, ώστε να είναι συγκρίσιμες με τα αποτελέσματα των υπόλοιπων ετών. Επομένως, το 2005 ο μέσος όρος των οκτώ (8) βιβλιοθηκών σχηματίστηκε στις 54 ώρες ανά βιβλιοθήκη (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2005). Το 2006 στην έρευνα της Μ.Ο.Π.Α.Β. (2006) συμμετείχαν 12 βιβλιοθήκες με μέσο όρο εβδομαδιαίας λειτουργίας τις 62 ώρες Το 2007 έλαβαν μέρος στις εκθέσεις 13 ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες αυξάνοντας κατά μία ώρα το μέσο όρο από το προηγούμενο έτος (δηλαδή 63 ώρες) (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2007).

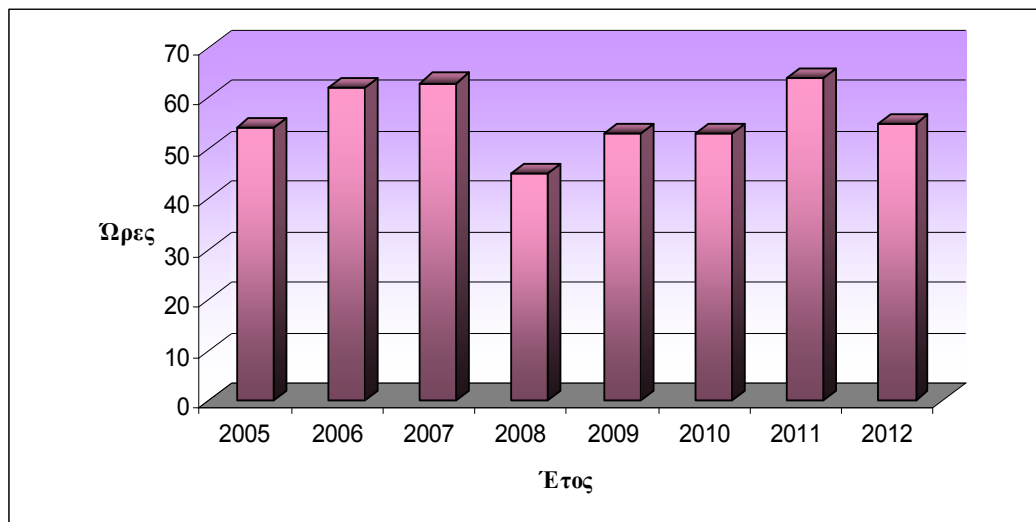
Το 2008 ο μέσος όρος εβδομαδιαίας λειτουργίας ήταν 45 ώρες όπως αναδείχθηκε από τις 14 βιβλιοθήκες που έλαβαν μέρος (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2008). Στα επόμενα δυο έτη οι βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. λειτουργούσαν εξίσου 53 ώρες, όπως υποδείχτηκε από τις 11 βιβλιοθήκες που συμμετείχαν το 2009 (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2009) και από τις 15 βιβλιοθήκες το 2010 (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2010).

Στο ωράριο των βιβλιοθηκών αναφέρθηκε και η παρούσα έρευνα ζητώντας από τους υπευθύνους να καταγράψουν τις ώρες ημερήσιας λειτουργίας. Τα αποτελέσματα ανέδειξαν πως οι περισσότερες βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. λειτουργούσαν 10 έως 12 ώρες. Ωστόσο, για να επιτευχθεί σύγκριση των στοιχείων αυτών με εκείνων της Μ.Ο.Π.Α.Β. έγινε αναγωγή των

αποτελεσμάτων σε εβδομαδιαία βάση. Συνεπώς, προέκυψε πως ο μέσος όρος λειτουργίας των βιβλιοθηκών το 2011 ήταν 64 ώρες. Στη τελευταία στήλη σημειώθηκε το ωράριο για το προσεχές διάστημα σύμφωνα με πληροφορίες από τις ιστοσελίδες των βιβλιοθηκών είτε κατόπιν επικοινωνίας με τους υπεύθυνους. Το αποτέλεσμα που προέκυψε έδειξε πως οι βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. το 2012 λειτουργούν κατά μέσο όρο την εβδομάδα 55 ώρες.

Από τη συγκέντρωση των παραπάνω στοιχείων διαπιστώνεται πως ο μέσος όρος λειτουργίας των βιβλιοθηκών από το 2005 έως το 2007 αυξανόταν, ενώ ένα χρόνο μετά σημειώθηκε σημαντική μείωση των ωρών. Τα επόμενα έτη καταγράφηκε σταδιακή αύξηση ξεχωρίζοντας το 2011 όπου η κάθε βιβλιοθήκη υπολογίστηκε πως λειτουργεί περίπου 64 ώρες. Όμως, την περίοδο αυτή λόγω πολλών δυσχερειών οι βιβλιοθήκες αναγκάστηκαν ξανά να περιορίσουν το ωράριο τους (βλ. γράφημα 6.1.). Αναλυτικά στοιχεία για την κάθε βιβλιοθήκη βρίσκονται στο Παράρτημα Δ' (βλ. πίνακα Δ.1.)

Γράφημα 6.1. Ωράριο Εβδομαδιαίας Λειτουργίας των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

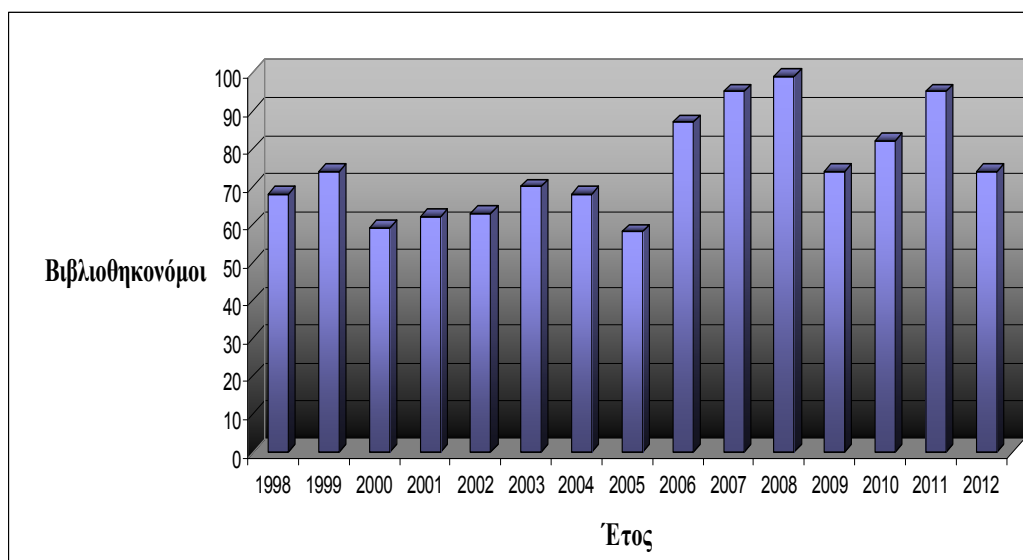
6.2. Σύγκριση Προσωπικού Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Μελετώντας τα στοιχεία της έρευνας του 1989 (Βακαλιός, 1989) στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. διαπιστώθηκε πως από το σύνολο των 15 ατόμων προσωπικού των βιβλιοθηκών μόνο οι τέσσερις (4) ήταν βιβλιοθηκονόμοι. Σε επόμενη έρευνα που συμμετείχε ο Βακαλιός (1996) παρουσιάστηκε πως εξακολουθούσαν να υπάρχουν ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες που είτε είχαν περιορισμένο αριθμό βιβλιοθηκονόμων είτε ήταν επανδρωμένες από άλλης ειδίκευσης προσωπικό, καθώς μόνο οι οκτώ (8) από τις 16 βιβλιοθήκες απασχολούσαν πτυχιούχους βιβλιοθηκονόμους.

Στις εκθέσεις της Μ.Ο.Π.Α.Β. (2010) αναγράφεται συνολικά το προσωπικό των βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. διασπώντας το σε τρεις κατηγορίες: το προσωπικό, το άλλο προσωπικό και το προσωπικό με ανάθεση έργου. Γεγονός που καθιστά εύκολο το διαχωρισμό των βιβλιοθηκονόμων από το υπόλοιπο προσωπικό. Πιο αναλυτικά στο σχετικό Παράρτημα (βλ. πίνακα Δ.2.) δίνονται τα αριθμητικά δεδομένα των βιβλιοθηκονόμων των Τ.Ε.Ι. από το έτος 1998 έως το 2010. Ωστόσο, η δομή των ερωτηματολογίων της Μ.Ο.Π.Α.Β. δεν ήταν η ίδια εξαρχής, με αποτέλεσμα το 1998 να παρατίθενται οι μόνιμοι βιβλιοθηκονόμοι και όσοι απασχολούνταν μέσω Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. Από το 1999 έως το 2001 στον πίνακα αναγράφονται οι βιβλιοθηκονόμοι των Ιδρυμάτων και εκείνοι που είχαν αναλάβει αναπτυξιακά προγράμματα. Το επόμενο διάστημα του 2002 έως του 2004 άλλαξαν ξανά τα στοιχεία, αναγράφοντας συγκεντρωτικά τους μόνιμους και συμβασιούχους βιβλιοθηκονόμους. Έπειτα, από το 2005 έως το 2010 στις εκθέσεις της Μ.Ο.Π.Α.Β. εμφανίζεται η κατηγορία «*Αριθμός Βιβλιοθηκονόμων*».

Το ζήτημα της στελέχωσης των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών από βιβλιοθηκονόμους, εξετάστηκε εξίσου από την τρέχουσα έρευνα όπου για τις ανάγκες της σύγκρισης συνυπολογίστηκε ο αριθμός των μόνιμων βιβλιοθηκονόμων, οι βιβλιοθηκονόμοι με σύμβαση αορίστου χρόνου και οι συμβασιούχοι βιβλιοθηκονόμοι. Επίσης, στη τελευταία στήλη καταγράφεται ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων για το 2012,

Συγκεντρωτικά από τα στοιχεία διακρίνεται πως μεγαλύτερη εισροή βιβλιοθηκονόμων στις βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. σημειώθηκε το 2006, το 2007 με αποκορύφωμα το 2008 όπου εργάζονταν 99 βιβλιοθηκονόμοι. Βέβαια οι ευνοϊκές συνθήκες για τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες έχουν παρέλθει, λαμβάνοντας υπόψιν πως κατά τη διεξαγωγή της έρευνας εντοπίστηκαν βιβλιοθήκες που πλέον λειτουργούν χωρίς βιβλιοθηκονόμο. Η κατάσταση έγινε πιο δραματική για το τρέχον έτος (2012), καθώς εργάζονται 76 βιβλιοθηκονόμοι θυμίζοντας τις εποχές του 2009 ή ακόμα χειρότερα του 1999 (βλ. γράφημα 6.2.).

Γράφημα 6.2. Βιβλιοθηκονόμοι των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

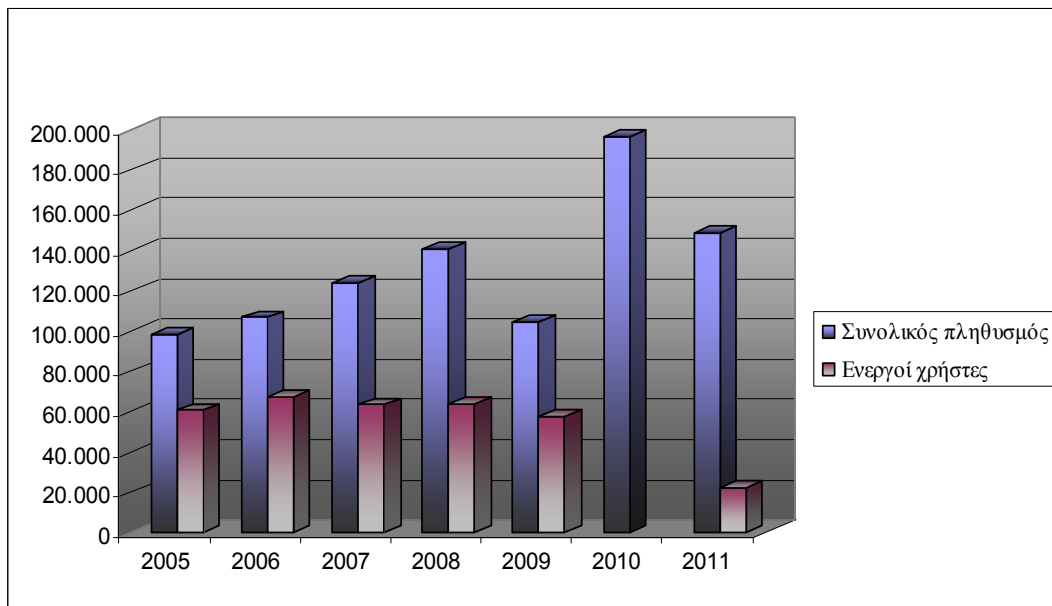
6.3. Σύγκριση Πληθυσμού Τ.Ε.Ι. και αναλογία ενεργών φοιτητών

Τόσο στις εκθέσεις της Μ.Ο.Π.Α.Β. (2010) όσο και στην τρέχουσα μελέτη κλήθηκαν οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών να καταγράψουν τον αριθμό του πληθυσμού του Ιδρύματός τους και στη συνέχεια να δώσουν στοιχεία για τους χρήστες τους. Η συγκέντρωση αυτών των στοιχείων αποσκοπεί στην αποτίμηση της αποδοχής των βιβλιοθηκών από την ακαδημαϊκή τους κοινότητα. Τα ακόλουθα στοιχεία αντλήθηκαν από συγκεκριμένα κεφάλαια μελετών της Μ.Ο.Π.Α.Β. όπου για τα έτη 1998 έως 2004 χρειάστηκε να αθροιστούν τα στοιχεία ΔΕΠ, ενεργοί φοιτητές και μεταπτυχιακοί φοιτητές. Από τα επόμενα έτη (2005 έως 2010) χρησιμοποιήθηκαν αυτούσια τα στοιχεία του κεφαλαίου «Πληθυσμός Ιδρύματος/Σχολής/Τμήματος που εξυπηρετεί η βιβλιοθήκη». Στον πίνακα του Παραρτήματος (βλ. πίνακα Δ.3.) καταγράφονται τα στοιχεία του συνολικού πληθυσμού της ακαδημαϊκής κοινότητας των Τ.Ε.Ι., ώστε να υπολογιστεί το ποσοστό που είναι ενεργό στη χρήση των βιβλιοθηκών.

Επιπροσθέτως, στην τελευταία στήλη καταγράφεται ο μέσος όρος των στοιχείων του 2011, όπως διαμορφώθηκε από τις απαντήσεις των συμμετεχόντων της τρέχουσας έρευνας. Αξίζει να σημειωθεί πως στη συγκεκριμένη έρευνα οι υπεύθυνοι δήλωσαν τον αριθμό των ενεργών εγγεγραμμένων χρηστών τους για τους τελευταίους τρεις (3) μήνες. Την περίοδο δηλαδή του εαρινού εξάμηνο του 2011 όπου οι φοιτητές ενόψει εξετάσεων χρησιμοποιούσαν περισσότερο τις βιβλιοθήκες.

Παρατηρώντας το ακόλουθο γράφημα (βλ. γράφημα 6.3.) διαπιστώνεται πως το μέγιστο ποσοστό έναντι όλων των άλλων ετών ήταν το 2006 όπου οι ενεργοί χρήστες των

βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. ανέρχονταν στο 62.9%. Το ποσοστό αυτό με το πέρασμα των ετών ελαττώθηκε ίσως λόγω δυσκολιών που έχουν να αντιμετωπίσουν οι βιβλιοθήκες (π.χ. έλλειψη πόρων, προσωπικού).

Γράφημα 6.3. Πληθυσμός- Χρήστες ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

6.4. Σύγκριση της Συλλογής των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

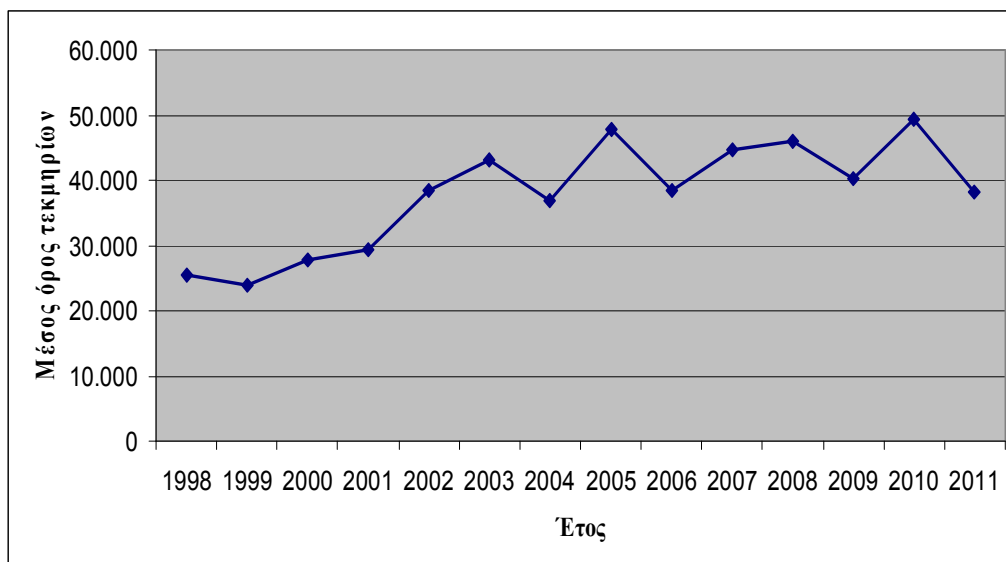
Στην ενότητα αυτή καταγράφεται το συνολικό μέγεθος της συλλογής της εκάστοτε βιβλιοθήκης. Σε μια πρώιμη εκτίμηση του 1989 προέκυψε πως ο μέσος όρος της συλλογής ανά βιβλιοθήκη υπολογιζόταν στους 1.469 τίτλους βιβλίων, στους 28.8 τίτλους περιοδικών και στους 6.892.5 τόμους (Βακαλιός, 1989).

Τα στοιχεία των πρώτων ετών της Μ.Ο.Π.Α.Β. (1998-2004) κατέγραφαν αναλυτικά το κάθε είδος της συλλογής με αποτέλεσμα να καθίσταται δύσκολο να συμπληρωθεί ο συγκριτικός πίνακας (βλ. πίνακα Δ.4.). Εξαιτίας αυτού μελετήθηκαν τα δεδομένα όπως ορίστηκαν και εφαρμόζονται από το 2005, προκειμένου να συγκεντρωθούν (όπου ήταν εφικτό). Τα δεδομένα αυτά είναι οι τόμοι μονογραφιών, οι τόμοι μονογραφιών που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους, οι τόμοι περιοδικών στη Βιβλιοθήκη, οι τόμοι διδακτορικών διατριβών στη Βιβλιοθήκη και οι τόμοι διδακτορικών διατριβών που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους. Ανάλογα με την περίπτωση τα δεδομένα αυτά αθροίστηκαν, για να εκτιμηθεί ο συνολικός αριθμός της συλλογής.

Επίσης, δεν υπήρξε ταύτιση ούτε με τα στοιχεία της τρέχουσας έρευνας. Επομένως, ο αριθμός του μεγέθους της συλλογής που παρατίθεται υπολογίστηκε αθροίζοντας τον αριθμό

των βιβλίων, των τίτλων περιοδικών ποικίλης ύλης, των τίτλων επιστημονικών περιοδικών και των πτυχιακών εργασιών. Επιλέχθηκαν, αυτά τα δεδομένα, ώστε το αποτέλεσμα να είναι όσο το δυνατόν πιο αντιπροσωπευτικό με τα αντίστοιχα της Μ.Ο.Π.Α.Β. (βλ. γράφημα 6.4.). Επιπλέον, να σημειωθεί πως πολλοί υπεύθυνοι δεν γνώριζαν το ακριβές μέγεθος της συλλογής τους οπότε δήλωσαν κατά προσέγγιση τον ανάλογο αριθμό.

Όπως στις προηγούμενες ενότητες το ίδιο και στο μέγεθος της συλλογής γίνεται αντιληπτό το πρόβλημα των βιβλιοθηκών. Παρατηρώντας τους πίνακες από το 1998 έως το 2011 διαφαίνεται η ανοδική ανάπτυξη της συλλογής. Όμως συγκρίνοντας τα στοιχεία της έρευνας του 2011 με τα στοιχεία της Μ.Ο.Π.Α.Β. το 2010, διαφαίνεται πως ο μέσος όρος του μεγέθους της συλλογής έχει μειωθεί περίπου κατά 10.000 μονάδες.

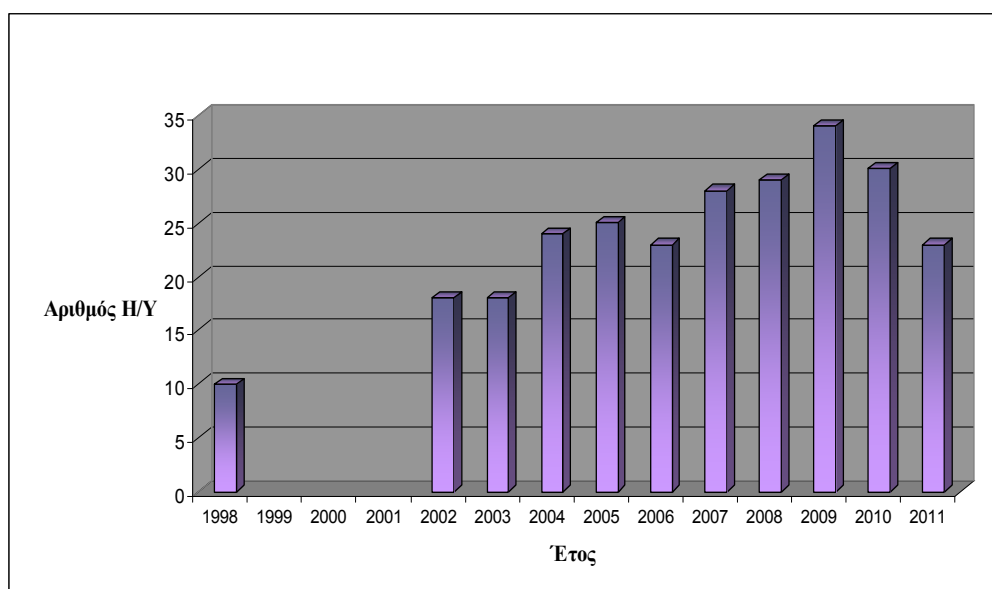
Γράφημα 6.4.Μέσος Όρος Μεγέθους Συλλογής των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

6.5. Σύγκριση Ηλεκτρονικών Υπολογιστών των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Στην ενότητα αυτή αποτυπώνεται ο συνολικός αριθμός των ηλεκτρονικών υπολογιστών (Η/Υ) των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών ανά έτος, που διατίθεται προς εξυπηρέτηση των χρηστών (βλ. γράφημα 6.5.). Στις εκθέσεις της Μ.Ο.Π.Α.Β. συμπεριλαμβάνονται από το έτος 1998 έως το 2010 πληροφορίες για τον εξοπλισμό των βιβλιοθηκών και αποτυπώθηκαν στον Παράρτημα (βλ. πίνακα Δ.5.). Επίσης, στην τελευταία στήλη χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία της παρούσας έρευνας συνυπολογίζοντας τις μεταβλητές «*Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές για*

ελεύθερη χρήση» και «Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές για τον OPAC» όπως σημειώνονται στην ερώτηση 21 του ερωτηματολογίου των υπεύθυνων των βιβλιοθηκών.

Από τα δεδομένα των πινάκων διακρίνεται πως ήδη από το 1998 υπήρχαν βιβλιοθήκες εφοδιασμένες με τεχνολογικό εξοπλισμό και μέχρι το 2009 καταγράφεται ο σταδιακός εμπλουτισμός τους. Ωστόσο, το διάστημα 2010 έως 2011 ανατράπηκε ο εμπλουτισμός τους και σημειώθηκε μείωση των Η/Υ.

Γράφημα 6.5. Μέσος Όρος Η/Υ Χρηστών

6.6. Συμπεράσματα Σύγκρισης

Οι παραπάνω συγκρίσεις ανέδειξαν τη σταδιακή ανάπτυξη και εξέλιξη των βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι., η οποία πλέον ενέχει κίνδυνο από την ευρύτερη οικονομική-κοινωνική κατάσταση της χώρας. Συγκεκριμένα, το ωράριο λειτουργίας των βιβλιοθηκών ελαττώθηκε σχηματίζοντας μέσο όρο λειτουργίας 55 ώρες την εβδομάδα, δεδομένου ότι το 2011 υπολογίστηκε στις 64 ώρες. Αυτό πέραν των όλων παραγόντων οφείλεται και στη μείωση του προσωπικού, διότι όπως εντοπίστηκε ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων συνολικά στα Τ.Ε.Ι. της χώρας για το 2012 δεν ξεπερνά τους 76 βιβλιοθηκονόμους σημειώνοντας μείωση 20% από το προηγούμενο έτος και παραπέμποντας πίσω στο 2009.

Ακόμα ένα αρνητικό στοιχείο που διαπιστώθηκε από τη σύγκριση ήταν η πτώση των ενεργών χρηστών των βιβλιοθηκών καθώς σύμφωνα με τα στοιχεία της παρούσας έρευνας το

15.2% του συνολικού πληθυσμού των Τ.Ε.Ι. ήταν ενεργό, ενώ τα στοιχεία της Μ.Ο.Π.Α.Β. για το 2009 είχαν καταγράψει 55.2% ενεργούς χρήστες.

Διαφοροποιήσεις επίσης, εντοπίστηκαν και ως προς τη συλλογή των βιβλιοθηκών. Το 2011 τα στοιχεία που οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών ανέφεραν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας σχημάτισαν το μέσο όρο της συλλογής για κάθε βιβλιοθήκη στις 38.071. Ανατρέχοντας στα δεδομένα της Μ.Ο.Π.Α.Β. ανάλογος μέσος όρος συλλογής είχε προκύψει το 2002. Επιπλέον, όμοια κατάσταση επισημάνθηκε στον τομέα του τεχνολογικού εξοπλισμού και κυρίως των ηλεκτρονικών υπολογιστών των χρηστών. Αρκεί να επισημανθεί πως από τις εκθέσεις της Μ.Ο.Π.Α.Β. ο μέγιστος μέσος όρος Η/Υ ανά βιβλιοθήκη το 2009 ήταν 34 Η/Υ, ενώ μετά από δύο χρόνια (2011) περιορίστηκε στους 23 Η/Υ.

Συμπερασματικά, λοιπόν διαφαίνεται πως οι βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. έχουν επηρεαστεί σε όλους τους τομείς τους από το ευρύτερο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον που επικρατεί. Ωστόσο, παρατηρήθηκε πως στις ετήσιες εκθέσεις της Μ.Ο.Π.Α.Β. δεν συμπεριλαμβάνονταν ξεχωριστά στοιχεία για τις βιβλιοθήκες Παραρτημάτων πέραν κάποιων εξαιρέσεων, όπου συνυπολογίζονται με της Κεντρικής βιβλιοθήκης. Γεγονός που δεν παρουσιάζει την κατάσταση εκείνων των βιβλιοθηκών και των βιβλιοθηκονόμων τους.

Κεφάλαιο 7: Συμπεράσματα και Προτάσεις

7.1. Συμπεράσματα

Η αποτίμηση των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. και των βιβλιοθηκονόμων τους ανέδειξε πως η ελληνική βιβλιογραφία είναι ελλιπής σε σημεία που αφορούν στον τρόπο λειτουργίας των βιβλιοθηκών. Πέρα από την έρευνα του Βακαλιού (1996), που εξέτασε τον ευρύτερο τρόπο λειτουργίας των βιβλιοθηκών, οι πιο πρόσφατες έρευνες εστιάζουν κατά κύριο λόγο στη διερεύνηση του γνωστικού επίπεδου των βιβλιοθηκονόμων.

Πρωταρχικό πρόβλημα για τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες ήταν και εξακολουθεί να είναι η έλλειψη νομοθετικών ρυθμίσεων, ώστε να αποκτήσουν αυτονομία εντός των Ιδρυμάτων, αδυναμία που είχε εντοπίσει και ο Βακαλιός (1989) από τον ιδρυτικό νόμο 1404/1983 των Τ.Ε.Ι. Επίσης, παρατηρήθηκε πως σε σύντομα χρονικά διαστήματα τροποποιούνται οι νομοθετικές διατάξεις, με αποτέλεσμα να προκαλείται αναστάτωση στην ομαλή ανάπτυξη των Ιδρυμάτων αλλά και των βιβλιοθηκών τους. Ωστόσο, ένα θετικό χαρακτηριστικό για την αναγνώριση της σημασίας και του έργου των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών προς το σύνολο της ακαδημαϊκής κοινότητας, αναγράφεται μέσα στο Ν.4009/2011 όπου στα κριτήρια αξιολόγησης του κάθε Τ.Ε.Ι. συμπεριλαμβάνεται η ποιότητα της βιβλιοθήκης του.

Επόμενο συμπέρασμα που προέκυψε για τις βιβλιοθήκες των Τ.Ε.Ι. κατά την παρουσίασή τους, αφορά στο έτος ίδρυσης τους, καθώς η πλειονότητα ιδρύθηκε περίπου τέσσερα (4) χρόνια μετά την έναρξη λειτουργίας των Ιδρυμάτων επιβεβαιώνοντας πως οι βιβλιοθήκες δεν θεωρούνταν αξιόλογο και αναπόσπαστο από την αρχή τμήμα τους. Εντύπωση προκαλούν οι αλλαγές που έχουν υποστεί οι βιβλιοθήκες σε διάστημα ενός μόλις χρόνου (2011-2012) κυρίως στον αριθμό προσωπικού τους και στο ωράριο λειτουργίας τους βιώνοντας τις οικονομικές συνέπειες που επικρατούν στη χώρα μας.

Επίσης, μεγάλη έκπληξη προκάλεσε πως δεν υπάρχει συνεργασία σε αρκετές περιπτώσεις Κεντρικών βιβλιοθηκών και των Παραρτημάτων τους, με αποτέλεσμα οι βιβλιοθήκες των Παραρτημάτων να μην αναπτύσσονται στον ίδιο βαθμό. Ενδεικτικά παραδείγματα αποτελούν οι υπηρεσίες, αφού υπάρχουν ακόμα βιβλιοθήκες που δεν έχουν αυτοματοποιημένο κατάλογο και ανεξάρτητη ιστοσελίδα, ώστε να εξυπηρετηθούν οι χρήστες τους.

Ανάλογα στοιχεία προέκυψαν από τα αποτελέσματα της έρευνας όπου καταγράφηκε πως υπάρχουν ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες που λειτουργούν με ένα (1) βιβλιοθηκονόμο ή χωρίς

βιβλιοθηκονόμο και εξαιτίας αυτού δεν έχουν αναπτυχθεί στο επιθυμητό επίπεδο οι υπηρεσίες τους. Επίσης, υστερούν οι μέθοδοι επιμόρφωσης του προσωπικού, καθώς οι περισσότεροι υπεύθυνοι ανέφεραν την παρακολούθηση συνεδρίων και σεμιναρίων, γεγονός που είχε καταδειχθεί και από την έρευνα των Σιούλα & Γαρουφάλλου (2008, σ.8), οι οποίοι τόνισαν πως τα συνέδρια *«είναι θεωρητικές προσεγγίσεις που σκοπό έχουν την ενημέρωση»*.

Σχετικά με τους χρήστες των βιβλιοθηκών διαπιστώθηκε πως είναι δυσανάλογο το μέγεθος των ενεργών χρηστών από το σύνολο του πληθυσμού των Τ.Ε.Ι. που πιθανώς να οφείλεται στις στάσιμες υπηρεσίες, που χρησιμοποιούνται, και στην ανεπαρκή εισαγωγή και εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στις βιβλιοθήκες. Επιπλέον, δεν πραγματοποιούνται από τους υπεύθυνους μελέτες της ακαδημαϊκής κοινότητάς τους, ώστε να προσδιοριστούν οι ανάγκες των χρηστών τους, να βελτιώσουν τα μειονεκτήματά τους και να αξιοποιήσουν αναλόγως τα ευρήματα της μελέτης προς τις διοικήσεις των Τ.Ε.Ι.

Επίσης, αποθαρρυντικό είναι πως οι ίδιοι οι υπεύθυνοι των βιβλιοθηκών δεν αντιμετωπίζουν τη βιβλιοθήκη ως αυτοτελές τμήμα του Ιδρύματος και αυτό διακρίνεται από τη μη εφαρμογή στρατηγικού πλάνου, μακροχρόνιου πλάνου και τεχνικής εκτίμησης περιβάλλοντος. Ενδεχομένως αυτό είναι ένα από τα τρωτά σημεία των βιβλιοθηκών, διότι, όπως αναφέρει και η Φράγκου (2008), δεν καθορίζονται με σαφήνεια οι μελλοντικοί στόχοι που πρέπει να έχει η κάθε βιβλιοθήκη, οι αρμοδιότητες των θέσεων εργασίας και οι εναλλακτικές λύσεις για πιθανά εμπόδια.

Σε αντίθεση με τα όσα εντόπισε η έρευνα των υπευθύνων, τα αποτελέσματα της έρευνας των εργαζόμενων βιβλιοθηκονόμων επικεντρώθηκαν στο επαγγελματικό προφίλ τους. Συγκεκριμένα επισημάνθηκε πως το 36% των βιβλιοθηκονόμων απασχολείται σε όλα τα τμήματα της βιβλιοθήκης. Πέρα από το πτυχίο βιβλιοθηκονομίας μόνο το 17% έχει δίπλωμα περαιτέρω εκπαίδευσης. Παρόλα αυτά το 66% απάντησε ότι έχει τη δυνατότητα επιμόρφωσης μέσω σεμιναρίων εντός του χώρου της βιβλιοθήκης κυρίως στις οργανωτικές λειτουργίες και τις νέες τεχνολογίες. Ωστόσο, τα ενδιαφέροντα των βιβλιοθηκονόμων στρέφονται προς τις νέες τεχνολογίες, το Web 2.0 και τις ψηφιακές βιβλιοθήκες. Όταν όμως τους ζητήθηκε να αναφέρουν τις ατομικές τους ενέργειες για την επίτευξη περαιτέρω εκπαίδευσης, η πλειονότητα ανέδειξε την παρακολούθηση συνεδρίων και σεμιναρίων, που όπως προαναφέρθηκε δεν αποτελεί μέρος πλήρους επιμόρφωσης.

Σε επόμενο σημείο της έρευνας προσδιορίστηκαν οι σχέσεις των βιβλιοθηκονόμων με τη διοίκηση. Το 32.1% δήλωσε πως έχει διαμορφωθεί συλλογική ηγεσία και τα συνηθέστερα

κίνητρα που λαμβάνει είναι η αύξηση της εξειδίκευσης, η αύξηση της πληροφόρησης και η επιβράβευση.

Ολοκληρώνοντας την ανάλυση των αποτελεσμάτων δόθηκαν ορισμένες ερωτήσεις στους συμμετέχοντες όπου αποσαφηνίζονται οι πεποιθήσεις τους. Τα σημαντικότερα στοιχεία που προέκυψαν ήταν πως οι νέες τεχνολογίες ή η Google δεν απειλούν το επάγγελμα του βιβλιοθηκονόμου, αναφέροντας σε επόμενη ερώτηση πως του εναντίον η μηχανή αναζήτησης λειτουργεί συμπληρωματικά στις ενέργειες των βιβλιοθηκών

Στο τελευταίο τμήμα της έρευνας αξιοποιήθηκαν τα δεδομένα της Μ.Ο.Π.Α.Β. προς σύγκριση με τα αντίστοιχα δεδομένα της παρούσας έρευνας. Τα δεδομένα που συγκρίθηκαν ήταν το ωράριο, ο αριθμός του προσωπικού, το μέγεθος του πληθυσμού, η συλλογή και ο εξοπλισμός, τα οποία τα τελευταία έτη διαγράφουν καθοδική πορεία λόγω της δυσχερούς κατάστασης της χώρας και τον αντίκτυπο στην ανώτατη εκπαίδευση. Επίσης, διαπιστώθηκε πως δεν έχει δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις βιβλιοθήκες των Παραρτημάτων με αποτέλεσμα να μην έχουν καταγραφεί τα προβλήματα που αντιμετωπίσουν οι βιβλιοθηκονόμοι που εργάζονται σε αυτά. Ενδεικτικά αναφέρεται πως από τα 28 Παραρτήματα, τα 14 λειτουργούν υπό βιβλιοθηκονόμο και ορισμένα από τα υπόλοιπα λειτουργούν είτε από καθηγητές τμημάτων είτε από προσωπικό της γραμματείας.

7.2. Προτάσεις

Σύμφωνα με τα παραπάνω συμπεράσματα και με τη μελέτη συναφών άρθρων παρατίθενται οι παρακάτω προτάσεις:

α) Προς τους φορείς των Τ.Ε.Ι.:

- να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της βιβλιοθήκης του Ιδρύματος τους, καθώς μέσω της βιβλιοθήκης επιτυγχάνεται η ανάπτυξη των επιστημών.

β) Προς τις βιβλιοθήκες:

- να αναπτυχθεί ισχυρή συνεργασία μεταξύ των βιβλιοθηκών για την κοινή εξέλιξη τους
- να καθοριστούν πολιτικές, ώστε να μην παρεκκλίνουν από το στόχο τους
- να αξιοποιηθούν οι νέες τεχνολογίες (κοινωνικά δίκτυα, ιστολόγια), καθώς παρέχονται χωρίς οικονομική επιβάρυνση

- να ενσωματωθούν στις λειτουργίες τους οι δημόσιες σχέσεις και το μάρκετινγκ
- να αφογκράζονται τις ανάγκες της κοινότητας τους
- να πραγματοποιούνται εκδηλώσεις που να καλύπτουν τόσο τις ανάγκες των χρηστών όσο και το σχεδιασμό δράσεων της βιβλιοθήκης
- να πραγματοποιείται αξιολόγηση προσωπικού, ώστε να αξιοποιούνται τα προσόντα των εργαζομένων σε ανάλογα τμήματα
- να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην ουσιαστική και παραγωγική επιμόρφωση των βιβλιοθηκονόμων (π.χ. νέες τεχνολογίες, επικοινωνιακή συμπεριφορά)
- να οργανωθούν σεμινάρια εντός των βιβλιοθηκών, όπου θα λαμβάνουν μέρος οι ίδιοι οι εργαζόμενοι παρουσιάζοντας ξεχωριστές θεματικές ενότητες, ώστε να διαχέεται καινούρια γνώση.

γ) Προς τους βιβλιοθηκονόμους:

- να παρακολουθούν τις εξελίξεις στον κλάδο
- να εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους
- να εξοικειωθούν με τις νέες τεχνολογίες

7.3. Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Ορισμένες προτάσεις που χρήζουν επιπλέον διερεύνησης είναι:

- ανάλογη έρευνα να διεξαχθεί στις βιβλιοθήκες και στους βιβλιοθηκονόμους των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.)
- να ερευνηθούν οι απόψεις των διοικήσεων των Ιδρυμάτων προς τις βιβλιοθήκες τους
- περαιτέρω διερεύνηση για την αξιολόγηση του προσωπικού των βιβλιοθηκών
- να μελετηθεί το περιεχόμενο της εκπαίδευσης χρηστών.

Βιβλιογραφικές Αναφορές

1. Anglia Ruskin University, 2012. *Harvard System of Referencing Guide*. [online] Available at: <http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm> [Accessed 18 May 2012].
2. Dickson, A. and Holley, R.P., 2010. Social networking in academic libraries: the possibilities and the concerns. *New Library World* 111 (11/12), pp.468-479. [Accessed 22 April 2012].
3. Farmer, L. S. J., 2007. *The human side of reference and information service in academic libraries: adding value in the digital word*. Oxford: Chandos.
4. Javeau, C., 2000. *Η έρευνα με ερωτηματολόγιο: το εγχειρίδιο του καλού ερευνητή*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
5. Kennedy, M.R. and Brancolini, K.R., 2011. Academic librarian research: a survey of attitudes, involvement, and perceived capabilities. *College and Research Libraries*.
6. Lippincott, J.K., 2010. A mobile future for academic libraries. *Reference Services Review* 38 (2), pp.205-213. [Accessed 14 March 2012].
7. Marchall, N.J., 2001. Public Relations in Academic Libraries: a description analysis. *The Journal of Academic Librarianship* 27 (2), pp.116-121. [Accessed 25 April 2012].
8. Plum, T. 2005. Αξιολόγηση της χρήσης των δικτυακών ηλεκτρονικών πηγών των βιβλιοθηκών. Στο *Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης-Βιβλιοθήκη, Αποτίμηση Βιβλιοθηκών*. Θεσσαλονίκη, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης-Βιβλιοθήκη 13-15 Ιουνίου.
9. Reed, D. L., 2011. *Leading the comprehensive community college library: defining, aligning, and supporting innovation and change*. Ph. D. Oregon State University
10. Sampath Kumar, B.T. and Biradar, B.S., 2010. Use of ICT in college libraries in Karnataka, India: a survey. *Program: electronic library and information systems* 44 (3), pp.271 - 282. [Accessed 2 April 2012].
11. Survey Gizmo, Online Surveys Data Collection and Integration, Available at: <http://www.surveygizmo.com/>
12. Thompson, B. 2006. *Έρευνα και Πρακτική. Κύρια στοιχεία του LibQUAL*. Πρακτικά συνεδρίου από Αποτίμηση Βιβλιοθηκών που διεξήχθη στη Θεσσαλονίκη. Φορέας διεξαγωγής Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης-Βιβλιοθήκη. Θεσσαλονίκη: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης-Βιβλιοθήκη.
13. Town, S. 2005. Η απόδοση των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών, ποιότητα και αξιολόγηση στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ευρώπη. Στο *Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης-Βιβλιοθήκη, Αποτίμηση Βιβλιοθηκών*. Θεσσαλονίκη, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης-Βιβλιοθήκη 13-15 Ιουνίου.
14. Zachos, G., 1999. *Greek university libraries in the European context: a comparative evaluation: διδακτορική διατριβή*. Ph.D. Loughborough University of Technology.
15. Ανδρέου, Ι. κ.ά., 2008. Έρευνα για την εξοικείωση των Ελλήνων και Κυπρίων Επιστημόνων Πληροφόρησης με τις Web 2.0 υπηρεσίες. Στο *17^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*. Ιωάννινα, 24-26 Σεπτεμβρίου 2008.
16. Ασδέρη, Σ. και Εκίζογλου, Π., 2003. *Έρευνα για τη χρήση των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης και του διαδικτύου στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της Θεσσαλονίκης: η περίπτωση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, του Πανεπιστημίου Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών και του Ανώτατου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης*, Πτυχιακή Εργασία, Επόπτης Ε. Γαρουφάλλου, Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας.

17. Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teithe.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 12 Μαΐου 2012].
18. Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης. Βιβλιοθήκη, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.lib.teithe.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 12 Μαΐου 2012].
19. Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης. Παράρτημα Κατερίνης. Τμήμα Τυποποίησης και Διακίνησης Προϊόντων (Logistics), 2012. [online] (Τελευταία ενημέρωση της ιστοσελίδας 27/4/2012) Διαθέσιμο στο: <http://www.logistics.teithe.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 12 Μαΐου 2012].
20. Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης. Παράρτημα Νέων Μουδανιών. Τμήμα Τεχνολογίας Αλιείας & Υδατοκαλλιεργειών, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.aqua.teithe.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 14 Μαΐου 2012].
21. Α.Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης. Παράρτημα Κιλκίς. Τμήμα Σχεδιασμού & Παραγωγής Ενδυμάτων, 2007. [online] Διαθέσιμο στο: <http://moda.teithe.gr/root.el.aspx> [Τελευταία πρόσβαση 12 Μαΐου 2012].
22. Βακαλιός, Θ. επιμ., 1996. *Οι βιβλιοθήκες στα Τ.Ε.Ι.: ανάπτυξη και αποδοτική αξιοποίησή τους*. Αθήνα: Λύχνος.
23. Βακαλιός, Θ. επιμ., 1989. *Οι βιβλιοθήκες στα ΤΕΙ*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεως Διδακτικών Βιβλίων.
24. Βαρδακώστα, Ι. και Κωσταγιόλας, Π. Α., 2006. Διοίκηση βάσει ομάδων στις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες. Στο *Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Πατρών, 15^ο Πανελλήνιο συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και κοινωνίες των πολιτών: δημιουργώντας δεσμούς γνώσης, δημοκρατίας & πολιτισμού στο ψηφιακό περιβάλλον*. Πάτρα, Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφόρησης 1-3 Νοεμβρίου 2006.
25. Γαρουφάλλου, Ε. και Κολοβού, Ε., 2006. Έρευνα για την προσβασιμότητα των τυφλών και των ατόμων με περιορισμένη όραση στους δικτυακούς τόπους των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Στο *Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Πατρών, 15^ο Πανελλήνιο συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και κοινωνίες των πολιτών: δημιουργώντας δεσμούς γνώσης, δημοκρατίας & πολιτισμού στο ψηφιακό περιβάλλον*. Πάτρα, Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφόρησης 1-3 Νοεμβρίου 2006.
26. Γαρουφάλλου, Ε. και Σιάτρη, Ρ., 1998. Η επίδραση της τεχνολογίας της πληροφόρησης στις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και βιβλιοθηκονόμους: αρχικά αποτελέσματα. *Οργάνωση & Συνεργασία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών στην ψηφιακή εποχή: 7^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*. Βόλος, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Θεσσαλίας 4-6 Νοεμβρίου 1998.
27. Γρηγοριάδου, Σ. Π., Κηπουρού, Α. και Θεοδωρίδου, Μ-Ε, 2003. Το «άνοιγμα» των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών προς ειδικές κατηγορίες χρηστών: η περίπτωση των ΑΜΕΑ και των ατόμων με προβλήματα δυσλεξίας. Στο *12^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: επεκτείνοντας τα όρια*. Σέρρες, 12-14 Νοεμβρίου 2003. Σέρρες: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Σερρών, Τμήμα εκδόσεων και Βιβλιοθήκης.
28. Εκίζογλου, Π., Ασδέρη, Σ. και Γαρουφάλλου, Ε., 2003. Η χρήση των ηλεκτρονικών πηγών πληροφόρησης στις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της Θεσσαλονίκης. Στο *12^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: επεκτείνοντας τα όρια*. Σέρρες, 12-14 Νοεμβρίου 2003. Σέρρες: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Σερρών, Τμήμα εκδόσεων και Βιβλιοθήκης.
29. Ζαφειρίου, Γ., Σιάτρη, Ρ. και Γαρουφάλλου, Ε., 2008. Googling και ακαδημαϊκοί βιβλιοθηκονόμοι: Ποιοτική έρευνα για την επίδραση του Google στο ρόλο των βιβλιοθηκονόμων και στην παροχή υπηρεσιών των βιβλιοθηκών. Στο *17^ο Πανελλήνιο*

- Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: η αξιολόγηση των βιβλιοθηκών ως στοιχείο ποιότητας των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων. Ιωάννινα, 24-26 Σεπτεμβρίου 2008. Ιωάννινα: Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Κεντρική Βιβλιοθήκη.*
30. Ζαφειρόπουλος, Κ., 2005. *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία: επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών.* Αθήνα: Κριτική.
  31. Ζάχος, Γ. και Παπαϊωάννου, Τ. 1991. *Ελληνικές πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες: σύνθεση, οργάνωση, λειτουργία, προοπτικές.* Ιωάννινα: [χ.ό].
  32. Κατσιρίκου, Α., 2001. *Σύγχρονες τάσεις στην οργάνωση και διοίκηση των βιβλιοθηκών.* Αθήνα: Παπασωτηρίου.
  33. Κλαυσόπουλος, Ι., 2004. *Σύγχρονες Υπηρεσίες Πληροφόρησης από τις Ελληνικές Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες : ανάγκη αλλαγής της οργάνωσης και λειτουργίας τους. Στην Ακαδημαϊκή Βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Λαμίας. Λαμία: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Λαμίας.*
  34. Μελετίου, Α. και Κατσιρίκου, Α., 2006. *Ποιοτικοί δείκτες υπηρεσιών βιβλιοθηκών και διαχείριση πόρων: μεθοδολογίες ανάλυσης και στρατηγικός σχεδιασμός. Στο Συνεδριακό και Πολιτιστικό Κέντρο Πανεπιστημίου Πατρών, 15^ο Πανελλήνιο συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών: ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες και κοινωνίες των πολιτών: δημιουργώντας δεσμούς γνώσης, δημοκρατίας & πολιτισμού στο ψηφιακό περιβάλλον. Πάτρα, Βιβλιοθήκη & Υπηρεσία Πληροφόρησης 1-3 Νοεμβρίου 2006.*
  35. Μονιάρου- Παπακωνσταντίνου, Β., 2004. *Ανάπτυξη και διαχείριση συλλογής (σημειώσεις μαθήματος). Τ.Ε.Ι. Αθήνας, Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και συστημάτων Πληροφόρησης: Αθήνα.*
  36. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 2010. *Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών.* [Online] Διαθέσιμο στο: <http://www.mopab.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
  37. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 1999. *1998-99 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών.* [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_1998.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
  38. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 1999. *1999 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών.* [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_1999.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
  39. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 2000. *2000 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών.* [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_2000.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
  40. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 2001. *2001 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών.* [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_2001.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
  41. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 2002. *2002 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών.* [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_2002.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
  42. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 2003. *2003 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών.* [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_2003.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].

43. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 2004. *2004 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών*. [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_2004.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
44. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 2005. *2005 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών*. [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_2005.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
45. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 2006. *2006 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών*. [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_2006.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
46. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 2007. *2007 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών*. [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_2007.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
47. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 2008. *2008 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών*. [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_2008.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
48. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 2009. *2009 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών*. [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_2009.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
49. Μ.Ο.Π.Α.Β. (Μονάδα Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών), 2010. *2010 Στατιστικά στοιχεία ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών*. [Online] Διαθέσιμο στο: http://www.mopab.gr/statistics/annual/mopab_report_2010.pdf [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
50. Παλαιός, Α. κ.ά., 2010. Η εξέλιξη της υπηρεσίας διαδανεισμού βιβλίων στις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, Σ.Κ.Ε.Α.Β. & Θησαυρός. Στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, *Επιστημονικές κοινότητες και βιβλιοθήκες στον κόσμο της κοινωνικής δικτύωσης και συνέργειας*. Αθήνα 3-5 Νοεμβρίου 2010.
51. Παπαθανασίου, Θ., 1996. *Τεχνολογική εκπαίδευση και αγορά εργασίας: με επίκεντρο τις σχολές τεχνολογικών εφαρμογών*. Αθήνα: ΙΤΕ.
52. Παπαθεοδοσίου, Θ., 1996. *Τεχνολογική εκπαίδευση και αγορά εργασίας : με επίκεντρο τις σχολές τεχνολογικών εφαρμογών*. Αθήνα: Ινστιτούτο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης και συνεργάτες.
53. Παρασκευόπουλος, Ι., 1993. *Μεθοδολογία επιστημονικής έρευνας*. Αθήνα: [χ.ό.].
54. Πολυχρονόπουλος, Β. επιμ., 2010. *Απογραφή προσωπικού ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών*. Ιωάννινα: ΜΟΠΑΒ.
55. Σινιάδου, Μ. Γ., 2010. Ψηφιακές βιβλιοθήκες και πρόσβαση στο περιεχόμενο-Πρόσφατες εξελίξεις στις πρωτοβουλίες Google Books και Europeana. Στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, *Επιστημονικές κοινότητες και βιβλιοθήκες στον κόσμο της κοινωνικής δικτύωσης και συνέργειας*. Αθήνα 3-5 Νοεμβρίου 2010.
56. Σιούλα, Α. και Γαρουφάλλου, Ε., 2008. Έρευνα για την επιμόρφωση των εργαζομένων στις βιβλιοθήκες των ΤΕΙ και προτάσεις εσωτερικής αξιολόγησης και βελτιστοποίησης των επιμορφωτικών προγραμμάτων. Στο *17^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών*. Ιωάννινα.
57. Σταύρου, Χ. Ευαγόρου, Α. και Ζέρβας, Μ., 2010. Πληροφοριακός γραμματισμός: συνεργασία βιβλιοθηκονόμου-ακαδημαϊκού και μελέτη περίπτωσης του Τμήματος

- Νοσηλευτικής του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου. Στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, *Επιστημονικές κοινότητες και βιβλιοθήκες στον κόσμο της κοινωνικής δικτύωσης και συνέργειας*. Αθήνα 3-5 Νοεμβρίου 2010.
58. Συνέλλη, Κ., Δέρβου και Γεωργίου, Π. 2000. *Δείκτες αποτίμησης ποιότητας ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών*.
  59. Τ.Ε.Ι. Αθήνας, 2009. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teiath.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
  60. Τ.Ε.Ι. Αθήνας. Κεντρική Βιβλιοθήκη Τ.Ε.Ι. Αθήνας, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: http://www.library.teiath.gr/_hires/index.htm [Τελευταία πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
  61. Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας, 2011. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teikoz.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
  62. Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας. Βιβλιοθήκη, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://library.teikoz.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
  63. Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας. Παράρτημα Γρεβενών, 2005. [online] Διαθέσιμο στο: <http://epdo.grevena.teikoz.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
  64. Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας. Παράρτημα Κοζάνης, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: http://kastoria.teikoz.gr/?page_id=210&lang=el [Τελευταία πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
  65. Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας. Παράρτημα Φλώρινας, 2011. [online] Διαθέσιμο στο: <http://florina.teikoz.gr/?page=3&showid=14&sub=1> [Τελευταία πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
  66. Τ.Ε.Ι. Ηπείρου, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teiep.gr/index.php> [Τελευταία πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
  67. ΤΕΙ Ηπείρου. Βιβλιοθήκη, 2012 [online] Διαθέσιμο στο: <http://wwwlib.teiep.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
  68. ΤΕΙ Ηπείρου. Βιβλιοθήκη, 2012. *ΤΕΙ Ηπείρου Βιβλιοθήκη* [pdf] Διαθέσιμο στο: <http://wwwlib.teiep.gr/images/stories/pdf/entypo-lib-tei-epirus.pdf> [Τελευταία πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
  69. Τ.Ε.Ι. Ηπείρου. Παράρτημα Ηγουμενίτσας. Σχολή Διοίκησης & Οικονομίας. Τμήμα Εφαρμογών Ξένων Γλωσσών στη Διοίκηση & στο Εμπόριο, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: http://flmc.teiep.gr/flmc_gr/ [Τελευταία πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
  70. Τ.Ε.Ι. Ηπείρου. Παράρτημα Πρέβεζας. Τμήμα Χρηματοοικονομικής Ελεγκτικής, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://preveza.teiep.gr> [Τελευταία πρόσβαση 10 Μαΐου 2012].
  71. Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων. Παράρτημα Κεφαλληνίας (Αργοστόλι). Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων & Επικοινωνίας, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://dse.teiion.gr/content/view/13/27/lang.greek/> [Τελευταία πρόσβαση 11 Μαΐου 2012].
  72. Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων. Παράρτημα Κεφαλληνίας (Ληξούρι). Τμήμα Τεχνολογίας Ήχου και Μουσικών Οργάνων, 2009. [online] Διαθέσιμο στο: <http://thmo.teiion.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 11 Μαΐου 2012].
  73. Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων. Παράρτημα Ζακύνθου. Τμήμα Τεχνολογίας Περιβάλλοντος & Οικολογίας, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: http://eco.teiion.gr/index.php?option=com_frontpage&Itemid=1 [Τελευταία Πρόσβαση 3 Μαΐου 2012].
  74. Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων. Παράρτημα Λευκάδας. Τμήμα Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και την Οικονομία, 2007. [online] Διαθέσιμο στο: http://epdo.teiion.gr/index.php?option=com_frontpage&Itemid=98 [Τελευταία Πρόσβαση 3 Μαΐου 2012].

75. Τ.Ε.Ι. Καβάλας, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teikav.edu.gr/teikav/index.php?lang=el&Itemid=689> [Τελευταία πρόσβαση 3 Μαΐου 2012].
76. Τ.Ε.Ι. Καβάλας. Βιβλιοθήκη, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.library.teikav.edu.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 3 Μαΐου 2012].
77. Τ.Ε.Ι. Καβάλας. Παράρτημα Δράμας. Τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης, 2008. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teidasoponias.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 3 Μαΐου 2012].
78. Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας: γενικός ενημερωτικός οδηγός, 2010. Βιβλιοθήκη Διαθέσιμο στο: http://www.career.teikal.gr/images/flash/odigos/e_viewer_f.swf [Τελευταία πρόσβαση 3 Μαΐου 2012].
79. Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας. Βιβλιοθήκη, 2005. Βιβλία και Βιβλιοθήκες. *ΚΑΛΑ ΜΑΔΑΤΑ*, 1, σ.10. Διαθέσιμο στο: www.lib.teikal.gr/magazine/TEYXOS1.pdf [Τελευταία πρόσβαση 3 Μαΐου 2012].
80. Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας. Βιβλιοθήκη, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: www.lib.teikal.gr [Τελευταία πρόσβαση 3 Μαΐου 2012].
81. Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας. Παράρτημα Σπάρτης. Τμήμα Τεχνολογίας Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: www.sparti.teikal.gr [Τελευταία πρόσβαση 3 Μαΐου 2012].
82. Τ.Ε.Ι. Κρήτης, 2003. [online] (Τελευταία ενημέρωση της ιστοσελίδας 15/5/2012) Διαθέσιμο στο: www.teicrete.gr/tei/el/index.php [Τελευταία πρόσβαση 14 Μαΐου 2012].
83. Τ.Ε.Ι. Κρήτης. Βιβλιοθήκη, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.lib.teiher.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 14 Μαΐου 2012].
84. Τ.Ε.Ι. Κρήτης. Παράρτημα Ρεθύμνου. Τμήμα Μουσικής Τεχνολογίας & Ακουστικής, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teicrete.gr/mta/gr/> [Τελευταία πρόσβαση 14 Μαΐου 2012].
85. Τ.Ε.Ι. Κρήτης. Παράρτημα Ρεθύμνου. Τμήμα Μουσικής Τεχνολογίας & Ακουστικής, 2008. Γενικός ενημερωτικός οδηγός [pdf] Διαθέσιμο στο www.teicrete.gr/mta/gr/sites/default/files/mta_gram/Odigos_Spoudon_TEI.pdf [Τελευταία πρόσβαση 14 Μαΐου 2012].
86. Τ.Ε.Ι. Κρήτης. Παράρτημα Αγίου Νικολάου. Τμήμα Επιχειρηματικού Σχεδιασμού και Πληροφοριακών Συστημάτων, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: http://www.bpis.teicrete.gr/index.php?option=com_content&view=frontpage&Itemid=1&lang=el [Τελευταία πρόσβαση 14 Μαΐου 2012].
87. Τ.Ε.Ι. Κρήτης. Παράρτημα Αγίου Νικολάου. Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Ασφαλιστικής, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.finance.teicrete.gr/portal/gr/Item.action?id=61> [Τελευταία πρόσβαση 14 Μαΐου 2012].
88. Τ.Ε.Ι. Κρήτης. Παράρτημα Ιεράπετρας. Τμήμα Εμπορίας & Διαφήμισης (Marketing), 2008. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.emark.teicrete.gr/emark/%CE%91%CF%81%CF%87%CE%B9%CE%BA%CE%AE/tabid/36/Default.aspx> [Τελευταία πρόσβαση 14 Μαΐου 2012].
89. Τ.Ε.Ι. Κρήτης. Παράρτημα Σητείας. Σχολή Επαγγελματιών Υγείας & Πρόνοιας. Τμήμα Διατροφής & Διαιτολογίας, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.dd.teiher.gr/index.html> [Τελευταία πρόσβαση 14 Μαΐου 2012].
90. Τ.Ε.Ι. Κρήτης. Παράρτημα Χανίων, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <https://www.chania.teicrete.gr/students/library> [Τελευταία πρόσβαση 14 Μαΐου 2012].
91. Τ.Ε.Ι. Λαμίας, 2012. [online] (Τελευταία ενημέρωση της ιστοσελίδας 10/4/2012) Διαθέσιμο στο: <http://www.teilam.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].

92. Τ.Ε.Ι. Λαμίας. Βιβλιοθήκη, 2011. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.lib.teilam.gr/index.html> [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
93. Τ.Ε.Ι. Λαμίας. Παράρτημα Άμφισσας, 2010. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.amf.teilam.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 15 Μαΐου 2012].
94. Τ.Ε.Ι. Λαμίας. Παράρτημα Καρπενησίου. Τμήμα Δασοπονίας και Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.karp.teilam.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
95. Τ.Ε.Ι. Λάρισας, 2007. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teilar.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 4 Μαΐου 2012].
96. Τ.Ε.Ι. Λάρισας. Κεντρική Βιβλιοθήκη, 2007. [online] Διαθέσιμο στο: <http://library.teilar.gr/index.htm> [Τελευταία πρόσβαση 4 Μαΐου 2012].
97. Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου, 2009. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teimes.gr/wwwgr/> [Τελευταία πρόσβαση 4 Μαΐου 2012].
98. Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου. Βιβλιοθήκη, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.library.teimes.gr/www/> [Τελευταία πρόσβαση 4 Μαΐου 2012].
99. Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου. Παράρτημα Ναυπάκτου. Τμήμα Τηλεπικοινωνιακών Συστημάτων & Δικτύου, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.tesynd.teimes.gr/w/> [Τελευταία πρόσβαση 4 Μαΐου 2012].
100. Τ.Ε.Ι. Πάτρας, 2008. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teipat.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 4 Μαΐου 2012].
101. Τ.Ε.Ι. Πάτρας. Τμήμα Εκδόσεων και Βιβλιοθήκης, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.lib.teipat.gr/index.html> [Τελευταία πρόσβαση 4 Μαΐου 2012].
102. Τ.Ε.Ι. Πάτρας. Παράρτημα Πύργου, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.infomm.teipat.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 4 Μαΐου 2012].
103. Τ.Ε.Ι. Πειραιά, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teipir.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
104. Τ.Ε.Ι. Πειραιά. Βιβλιοθήκη, 2008. [online] Διαθέσιμο στο: <http://lib.teipir.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 5 Μαΐου 2012].
105. Τ.Ε.Ι. Σερρών, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teiser.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 7 Μαΐου 2012].
106. Τ.Ε.Ι. Σερρών. Βιβλιοθήκη, 2012. [online] Διαθέσιμο στο: <http://lib.teiser.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 7 Μαΐου 2012].
107. Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας, 2005. [online] Διαθέσιμο στο: <http://www.teihal.gr/> [Τελευταία πρόσβαση 7 Μαΐου 2012].
108. Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας. Παράρτημα Θήβας, 2008. [online] Διαθέσιμο στο: <http://62.103.78.248/default.asp> [Τελευταία πρόσβαση 7 Μαΐου 2012].
109. Τσώλη, Θ. και Λέγγα, Δ., 2010. Οι υπηρεσίες διαδανεισμού στις ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες: συνεργαζόμαστε αλλά μιλάμε την ίδια γλώσσα; Στο Πάντειο Πανεπιστήμιο, *Επιστημονικές κοινότητες και βιβλιοθήκες στον κόσμο της κοινωνικής δικτύωσης και συνέργειας*. Αθήνα 3-5 Νοεμβρίου 2010.
110. Φ.Ε.Κ. 180, Ν.652. 29-8-1970 (Ίδρυση Κ.Α.Τ.Ε.) 1970. Αθήνα.
111. Φ.Ε.Κ. 102, Ν.576. 13-4-1977 Κεφ. Β' (Ίδρυση Κ.Α.Τ.Ε.Ε.) 1977. Αθήνα.
112. Φ.Ε.Κ. 173, Ν.1404. 24-11-1983 (Δομή και λειτουργία των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων) 1983. Αθήνα.
113. Φ.Ε.Κ. 167, Ν.1566. 30-9-1985 Κεφ. ΙΣΤ' (Ζητήματα λειτουργίας) 1985. Αθήνα.
114. Φ.Ε.Κ. 136, Ν.2621. 23-6-1998 (Λειτουργία Τμημάτων Τ.Ε.Ι.) 1998. Αθήνα.
115. Φ.Ε.Κ. 78, Ν.2817. 14-3-2000 Κεφ. Α' (Διαφοροποίηση Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.) 2000. Αθήνα.
116. Φ.Ε.Κ. 114, Ν.2916. 11-6-2001 (Διάρθρωση της ανώτατης) 2001. Αθήνα.
117. Φ.Ε.Κ. 260, Ν.3404. 17-10-2005 Κεφ. Α' (Ρύθμιση θεμάτων Τ.Ε.Ι.) 2005. Αθήνα.

118. Φ.Ε.Κ. 69, Ν.3549. 20-3- 2007 (Μεταρρυθμίσεις Τ.Ε.Ι.) 2007. Αθήνα.
119. Φ.Ε.Κ. 220, Π.Δ. 160. 3-11-2008 Κεφ. ΙΓ΄ (Εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας) 2008. Αθήνα.
120. Φ.Ε.Κ. 156, Ν.3794. 4-9-2009 Κεφ. Α΄ (Ρύθμιση θεμάτων Τ.Ε.Ι.) 2009. Αθήνα.
121. Φ.Ε.Κ.195, Ν.4009. 6-9-2011 (Ποιότητα σπουδών) 2011. Αθήνα.
122. Φιλιάς, Β., εκδ., 1996. *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών*. Δεύτερη Συμπληρωμένη Έκδοση. Αθήνα: Gutenberg.
123. Φράγκου, Α. και Σιούλα, Α.,2008. *Διοίκηση Βιβλιοθηκών/ Κέντρων Πληροφόρησης* (σημειώσεις μαθήματος). Α.Τ.Ε.Ι.Θ., Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και συστημάτων Πληροφόρησης: Σίνδος.

Παραρτήματα

Παράρτημα Α΄: Καταγραφή Νόμων

- Νόμος 652/1970: Ίδρυση των Κ.Α.Τ.Ε.
- Νόμος 576/1977: Μετονομασία Κ.Α.Τ.Ε. σε Κ.Α.Τ.Ε.Ε. (ΦΕΚ 102/Α΄/13.4.1977).
- Νόμος 1268/1982: Εργαστήρια, Κλινικές και Βιβλιοθήκες Α.Ε.Ι.
- Νόμος 1404/83: Ίδρυση ΤΕΙ (ΦΕΚ 173/Α΄/24.11.83).
- Νόμος 1566/85: Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.
- Νόμος 1824/1988: Ρύθμιση θεμάτων εκπαιδευτικών και άλλες διατάξεις.
- Νόμος 2530/1997: Υπηρεσιακή κατάσταση και αναμόρφωση μισθολογίου του διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού και του εκπαιδευτικού προσωπικού των Ιδρυμάτων της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Α.Ε.Ι.- Τ. Ε.Ι.)- Μισθολογικές ρυθμίσεις ερευνητών των ερευνητικών ιδρυμάτων και άλλων συναφών κατηγοριών και άλλες διατάξεις.
- Νόμος 2621/1998: Ρύθμιση θεμάτων οργάνωσης και λειτουργίας των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και άλλες διατάξεις.
- Νόμος 2817/2000: Εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και άλλες διατάξεις.
- Νόμος 2916/2001: Διάρθρωση ανώτατης εκπαίδευσης και ρύθμιση θεμάτων του τεχνολογικού τομέα αυτής.
- Νόμος 3404/2005: Ρύθμιση θεμάτων του Πανεπιστημιακού και Τεχνολογικού Τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις.
- Νόμος 3546/2007: Μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου για τη δομή και τη λειτουργία των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων.
- Π.Δ. 160/2008: Πρότυπος Γενικός Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας των Α.Ε.Ι.
- Νόμος 3794/ 2009: Ρύθμιση θεμάτων του πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.
- Νόμος 4009/2011: Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας των σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων.

Παράρτημα Β΄: Παρουσίαση Βιβλιοθηκών

Πίνακας Β.1. Στοιχεία Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

	Τ.Ε.Ι.	Έτος Ίδρυσης	Βιβλιοθηκονόμοι	Εβδομαδιαίες Ωρες Λειτουργίας	Συλλογή Μονογραφιών (τόμοι)	Συλλογή Περιοδικών (τίτλοι)	Υπηρεσίες
1	Αθηνών	1977	10	50	75.000 τόμοι	65	<ul style="list-style-type: none"> - Δανεισμός - Διαδανεισμός - Φωτοτύπηση - Ηλεκτρονικός κατάλογος - Ηλεκτρονικό αναγνωστήριο - Ζέρφρος
2	Δυτικής Μακεδονίας (Κοζάνη)	1980	4	47	15.000	31	<ul style="list-style-type: none"> - Ηλεκτρονικός κατάλογος - Δανεισμός - Διαδανεισμός - Θεματική πύλη - Ιδρυματικό καταθέτηριο - Εκπαίδευση χρηστών
	(Φλώρινα)	1993	2	45	11.647	84	<ul style="list-style-type: none"> - Δανεισμός - Διαδανεισμός - Ηλεκτρονικός κατάλογος - Αναγνωστήριο - Ηλεκτρονικό αναγνωστήριο - Διανομή συγγραμμάτων
	(Καστοριά)	1996	2	41	23.000	13	<ul style="list-style-type: none"> - Ηλεκτρονικός κατάλογος - Ψηφιακές συλλογές - Δανεισμός - Διαδανεισμός - Εκτυπώσεις - Σαρώσεις - Αναγνωστήριο

	(Γρεβενά)	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Ηλείου (κεντρική)	1994	2	60	25.000	85			<ul style="list-style-type: none"> - Δανεισμός - Διαδανεισμός - Διαδίκτυο - Συλλογή - Οπτικοακουστικό υλικό - Εκπαίδευση χρηστών - Πρόσβαση σε ηλεκτρονικές πηγές - Ηλεκτρονικός κατάλογος
	(Ηγουμενίτσα)	1999	1	40	8.600	55			<ul style="list-style-type: none"> • Δανεισμός • Διαδανεισμός • Ηλεκτρονικό αναγνωστήριο • Ηλεκτρονικός κατάλογος
	(Ιωαννίνων)	1997	2	50	8.262	25			<ul style="list-style-type: none"> - Δανεισμός - Διαδανεισμός - Εκπαίδευση χρηστών - Φωτοαντίγραφα - Σαρώσεις - Βιβλιογραφική έρευνα
	(Πρέβεζας)	2001	3	39	11.000	62			<ul style="list-style-type: none"> - Δανεισμός - Διαδανεισμός - Φωτοαντίγραφα - Διανομή συγγραμμάτων - Δημοσιεύσεις και οδηγοί - Μηνιαίο φυλλάδιο - Οδηγός χρήσης καταλόγου - Βιβλιογραφικό δελτίο
4	Θεσσαλονίκης (κεντρική)	1974	13	35	35.000	326			<ul style="list-style-type: none"> • Αυτοματοποιημένος κατάλογος • Δανεισμός • Διαδανεισμός • Ηλεκτρονικό μαθησιακό

												σύστημα •Υπηρεσίες για ΑμεΑ •Εργαλείο σύνταξης βιβλιογραφικών αναφορών •Εκπαίδευση χρηστών •Ιδρυματικό καταθέτηριο
	(Κατερίνη)	2005				1		2.000 [τίτλοι]	-	-	-	
	(Νέα Μουδανιά)	2003				-		850 [τίτλους]	-	3		•Δανεισμός •Αναγνωστήριο •Διαδίκτυο
	(Κιλκίς)	2006				2		1.271	45	626		•Δανεισμός •Διαδανεισμός •Ηλεκτρονικό αναγνωστήριο
5	Ιονίων Νήσων (Αργοστόλι)	-				-		-	-	-		
	(Ληξούρι)	-				-		-	-	-		
	(Ζακύνθου)	2007				-		-	-	-		
	(Λευκάδας)	2007				-		2.404	-	-		• Δανεισμός • Φωτοαντιγραφικά • Η/Υ
6	Καβάλας	1988				3		26.600	40	130		• Δανεισμός • Διαδανεισμός • Πληροφορικό γραφείο • Αίθουσες τηλεδιάσκεψη • Αναγνωστήριο κλπ.
	(Δράμας)	1989				-		9.400	-	20		•Δανεισμός •Διαδανεισμός •Ηλεκτρονικός κατάλογος
7	Καλαμάτας	1993				3		19.000	55	120		•Δανεισμός •Ηλεκτρονικός κατάλογος •Διαδανεισμός •Ηλεκτρονικές υπηρεσίες

									<ul style="list-style-type: none"> • Εκπαίδευση χρηστών • Α σύγχρονη εκπαίδευση • Ηλεκτρονικό κατάλογος (ξεχωριστός) • Α σύγχρονη εκπαίδευση
	(Σπάρτης)	2006	1	55	6.000	-			
8	Κρήτης (κεντρική)	1983	4	50	65.000	104			<ul style="list-style-type: none"> • Δανεισμός • Διαδανεισμός • Βιβλιογραφική έρευνα • Εκπαίδευση χρηστών • Φωτοτυπίες • Εκτυλώσεις
	(Ρέθυμνο)	2006	1	35	900	41			<ul style="list-style-type: none"> • Δανεισμός • Διαδανεισμός • Βιβλιογραφική έρευνα • Ηλεκτρονικός κατάλογος • Ψηφιακή μουσική βιβλιοθήκη (τοπική χρήση)
	(Αγ. Νικόλαος)	-	1	40	1.000	-			
	(Ιερόπετρα)	2004	1	-	3.200 [τίτλους]	-			<ul style="list-style-type: none"> • Δανεισμός • Διαδανεισμός • Ηλεκτρονικό αναγνωστήριο • Α σύρματο δίκτυο • Ηλεκτρονικά βιβλία • Ηλεκτρονικά περιοδικά • Ίδρυματικό καταθετήριο
	(Σητεία)	-	-	-	-	-			
	(Χανιά)	1996	2	50	4.000	10			<ul style="list-style-type: none"> • Δανεισμός • Διαδανεισμός • Ηλεκτρονικός κατάλογος
9	Λαμία ⁴	-	3	45	27.000	100			<ul style="list-style-type: none"> • Δανεισμός

⁴ Τα στοιχεία για τη βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι. Λαμίας είναι από την τρέχουσα έρευνα, καθώς δεν ήταν ερική η επικοινωνία με τη βιβλιοθήκη.

										<ul style="list-style-type: none"> • Διαδανεισμός • Ηλεκτρονικός κατάλογος
	(Καρπενήσι)	1995				2.000				<ul style="list-style-type: none"> • Δανεισμός • Παροχή Διαδικτύου • Αναγνωστήριο
	(Άμφισσα)	-			-	-				-
10	Λάρισα (κεντρική)	1973		10	55	59.934		488		<ul style="list-style-type: none"> • Αυτοματοποιημένος κατάλογος • Δανεισμός • Διαδανεισμός • Σεμινάρια χρηστών
	(Καρδίτσας)	1989		1	40	11.000		40		<ul style="list-style-type: none"> • Δανεισμός • Διαδανεισμός • Αναγνωστήριο • Εκπαίδευση χρηστών • Αυτοματοποιημένος κατάλογος
	(Τρικάλων)	-		-	-	-		-		-
11	Μεσολογγίου	1984		1	30	28.000		-		<ul style="list-style-type: none"> • Αυτοματοποιημένος κατάλογος • Δανεισμός • Διαδανεισμός • Αναγνωστήριο • Αίθουσα Η/Υ • Φωτοτύπηση
	(Ναύπακτος)	2006		1	14	7.500		-		<ul style="list-style-type: none"> • Δανεισμός • Ηλεκτρονικός κατάλογος

12	Πάτρας	1974	3	60	31.000	185	<ul style="list-style-type: none"> •Αυτοματοποιημένος κατάλογος •Δανεισμός •Διαδανεισμός •Παραγγελίες υλικού •Ασύρματο δίκτυο •Οπτικοακουστικό υλικό •Φωτοαντίγραφα •Εκτυλώσεις •Ίδρυματικό καταθετήριο «Άρτεμις»
	(Αίγιο)	2008	1	35	1.100	15	<ul style="list-style-type: none"> •Δανεισμός •Διαδανεισμός •Αναγνωστήριο •Ασύρματο δίκτυο •Ηλεκτρονικός κατάλογος
	(Αμαλιάδας)	-	-	-	-	-	-
	(Πύργος)	2011	-	35	6.000	-	<ul style="list-style-type: none"> •Δανεισμός •Αναγνωστήριο •Φωτοτύπηση •Αίθουσα Η/Υ
13	Πειραιά	1983	6	55	29.129	214	<ul style="list-style-type: none"> •Αυτοματοποιημένος κατάλογος •Δανεισμός •Διαδανεισμός •Αναγνωστήριο •Ηλεκτρονικό αναγνωστήριο •Ασύρματο δίκτυο •Οπτικοακουστικό υλικό •Αυτοδιδασκαλία ξένων γλωσσών
14	Σερρών	1985	5	60	60.000	-	<ul style="list-style-type: none"> •Ηλεκτρονικός κατάλογος •Δανεισμός

										<ul style="list-style-type: none"> • Διοργανισμός • Αναγνωστήριο • Εκπαίδευση χρηστών • Υποστήριξη ΔμεΑ
15	Χαλκίδας	1986	2	25	16.000	10				<ul style="list-style-type: none"> • Δομισμός • Αίθουσα Η/Υ • Αναγνωστήριο • Ηλεκτρονικός κατάλογος • Ηλεκτρονικές βάσεις περιοδικών
	(Θήβας)	-	-	-	-	-	-	-	-	

Παράρτημα Γ': Αποτελέσματα Έρευνας

Πίνακας Γ.1. Πληθυσμός- Χρήστες Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

	Τ.Ε.Ι.	ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ Τ.Ε.Ι.	ΕΓΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΧΡΗΣΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2011	ΕΝΕΡΓΟΙ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΤΡΙΜΗΝΟ
1	Αθηνών	30.000	4.500	4.000
2	Δυτικής Μακεδονίας (Κοζάνης) (Φλώρινα)	12.000 3.000	4.500	1.000
	(Καστοριά)	3.700	8.400	~ 800
	(Γρεβενά)	-	-	-
3	Ηπείρου (κεντρική)	-	-	-
	(Ηγουμενίτσας)	800	100	100
	(Ιωαννίνων)	-	-	-
	(Πρέβεζας)	-	-	-
4	Θεσσαλονίκης (κεντρική)	-	10.634	998
	(Κατερίνη)	650	430	280
	(Κιλκίς)	-	-	-
	(Μουδανιά)	450	400	200
5	Ιονίων Νήσων (Αργιστόλι)	~ 500	-	30
	(Ληξούρι)	-	-	-
	(Ζακύνθου)	-	-	-
	(Λευκάδας)	-	-	-
6	Καβάλας	8.000	200	-
	(Δράμας)	-	-	-

7	Καλαμάτας	-	-	-	-
	(Σπάρτης)	-	-	-	-
8	Κρήτης (κεντρική)	18.495	12.107	-	-
	(Αγ. Νικόλαος)	-	-	-	-
	(Ιεράπετρα)-	-	-	-	-
	(Ρέθυμνο)	-	-	-	-
	(Σητεία)	810	90	90	90
	(Χανιά)	1.000	800	600	600
9	Λαμίας	4.000	2.000	1.500	1.500
	(Καρπενήσι)	-	-	-	-
	(Άμφισσα)	-	-	-	-
10	Λάρισας (κεντρική)	20.000	13.183	5.000	5.000
	(Καρδίτσας)	-	1.900	1.900	1.900
	(Τρικάλων)	-	-	-	-
11	Μεσολογγίου	7.000	500	300	300
	(Ναύπακτος)	-	-	-	-
12	Πάτρας	-	17.000	5.000	5.000
	(Αίγιο)	20.000	600	600	600
	(Αμαλιάδας)	-	-	-	-
	(Πύργος)	-	-	-	-
13	Πειραιά	-	-	-	-
14	Σερρών	8.500	~ 5.000	-	-
15	Χαλκίδας	10.000	3.000	1.000	1.000
	(Θήβας)	-	-	-	-
	ΣΥΝΟΛΟ	148.405	80.344	22.598	22.598

Πίνακας Γ.2. Συλλογή Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών Τ.Ε.Ι.

	Τ.Ε.Ι.	BIBLIA	ΤΙΤΛΟΙ ΠΕΡΙΟΔΩΝ ΠΟΙΚΙΛΗΣ ΎΛΗΣ	ΤΙΤΛΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ	ΕΦΗΜΕΡΙΔΕΣ	ΕΤΡΥΚΑΟΠΗΔΕΙΕΣ	ΛΕΞΙΚΑ	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΠΑΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ	Ο/Α ΥΛΙΚΟ	ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	ΕΙΚΟΝΟΜΕΝΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΑμεΑ	ΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ
1	Αθηνών	72.000	-	100	-	10	2.000	-	400	-	-	-	-
2	Δυτικής Μακεδονίας (Κοζάνη)	12.000	-	31	5	29	275	-	-	10	-	-	-
	(Φλώρινα)	12.000	23	12	-	4	60	HEALINK	50	-	-	1.000	-
	(Καστοριά)	23.165	-	13	1	6	97	HEALINK	93 (DVD - CD)	-	-	1.283	-
	(Γρεβενά)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Ηπείρου (κεντρική)	23.000	5	90	4	6	-	HEALINK	-	3	-	3.000	Ηχητικό Αρχείο Ελληνικής Μουσικής
	(Ηγουμενίτσας)	3.000	15	15	5	2	50	-	-	-	-	1.000	Διατρίβες (2)
	(Ιωαννίνων)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(Πρέβεζας)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Θεσσαλονίκης (κεντρική)	-	-	213	2	-	-	-	750	-	-	-	-
	(Κατερίνη)	2.680	4	10	5	3	40	-	50	-	-	50	-
	(Κιλκίς)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(Μουδανιά)	900	3	3	-	-	5	-	10	3	-	100	-
5	Ιονίων Νήσων (Αργοστόλι)	2.500	-	10	-	1	5	-	-	-	-	60	-

	(Ληξούρι)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
	(Ζακύνθου)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	(Λευκάδας)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
6	Καβάλας	30.000	-	50	2	5	20	HEALINK	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.000	
	(Δράμας)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Καλαμάτας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(Σπάρτης)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Κρήτης (κεντρική)	84.000	10	94	3	3	100	-	125	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(Αγ. Νικόλαος)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(Ιεράπετρα)-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(Ρέθυμνο)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(Σητεία)	855	16	21	-	1	11	54	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	258
	(Χανιά)	5.000	2	15	-	1	15	-	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.000
9	Λομιάς	27.000	10	90	-	5	150	2	1.000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5.000
	(Καρπενήσι)-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(Αμφισσα)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Λάρισας (κεντρική)	61.819	20	483	-	-	-	1	121	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(Καρδίτσας)	15.000	8	22	-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	600
	(Τρικάλων)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Μεσολογγίου	28.000	150	30	-	20	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.500
	(Ναύπακτος)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Πάτρας	36.000	50	220	Ηλεκτρονική μορφή	2	1.100	-	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10.000
	(Αίγιο)	1.800	10	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	200
	(Αμαλιάδας)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(Πύργος)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

13	Πειραιά	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Σερρών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Χαλκίδας	10.000	-	40	-	1	30	HEALINK OCLC	Βιντεοκασέτες	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3.000
	(Θήβας)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ΣΥΝΟΛΟ	450.719	326	1570	27	100	4061	107	3282	2.516	-	-	-	-	-	-	-	-	37.051

Πίνακας Γ.3. Τεχνολογικός Εξοπλισμός Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών Τ.Ε.Ι.

	Τ.Ε.Ι.	Η/Υ για Ελεύθερη Χρήση	Η/Υ για τον ΟΡΑC	Ηλεκτρονικοί Αναγνώστες	Σαρωτές	Εκτυπωτές	Εκτυπωτές Braille	Φωτοτυπικό	Άλλο
1	Αθηνών	40	4	-	-	-	-	2	-
2	Δυτικής Μακεδονίας (Κοζάνης) (Φλώρινα) (Καστοριά) (Γρεβενά)	20 10 50	-	-	-	1 1 1	-	1 1 1	-
3	Ηπείρου (κεντρική) (Ηγουμενίτσας) (Ιωαννίνων) (Πρέβεζας)	15 3 - -	- - - -	-	1 - - -	1 - - -	-	1 1 - -	- - - -
4	Θεσσαλονίκης (κεντρική) (Κατερίνη) (Κιλκίς) (Μουδανιά)	15 10 - 10	2 - - -	-	- - - 1	- - - 2	-	2 - - 1	- 1 - -
5	Ιονίων Νήσων (Αργοστόλι) (Ληξούρι) (Ζακύνθου) (Λευκάδας)	5 - - -	- - - -	-	- - - -	1 - - -	-	1 - - -	- - - -
6	Καβάλας (Δράμας)	12 -	- -	-	- -	- -	-	1 -	- -
7	Καλαμάτας (Σπάρτης)	- -	- -	-	- -	- -	-	- -	- -
8	Κρήτης (κεντρική) (Αγ. Νικόλαος) (Ιεράπετρα)-	25 - -	2 - -	-	- - -	1 - -	-	1 - -	- - -

	(Ρέθυμνο)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(Σητεία)	6	-	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-
	(Χανιά)	10	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
9	Λαμίας	10	2	2	2	5	1 (εκτός λειτουργίας)	2	-	-	2	-	Τηλεόραση, VIDEO
	(Καρπενήσι)- (Αμφισσα)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Λάρισα (κεντρική)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	(Καρδίτσας)	8	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-
	(Τρικάλων)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11	Μεσολογγίου (Ναύπακτος)	2	-	-	1	-	-	1	-	-	1	-	-
	Πάτρας (Αίγιο)	20	7	1	-	-	-	-	-	-	3	-	-
	(Αμαλιάδας)	10	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
	(Πύργος)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Πειραιά (Σπέτσες)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Σερρών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Χαλκίδας (Θήβας)	15	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ΣΥΝΟΛΟ	296	18	8	18	18	8	23	-	-	23	-	1

Παράρτημα Δ': Συγκριτικοί Πίνακες

Πίνακας Δ.1. Ωράριο Εβδομαδιαίας Λειτουργίας των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Τ.Ε.Ι.	Μ.Ο.Π.Α.Β.						Τρέχουσα Έρευνα	
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Αθηνών	-	55	50	50	50	50	60	50
Δυτικής Μακεδονίας	55	160	160	160	140	132	150	155
Ηπείρου	40	60	60	12	40	60	60	60
Θεσσαλονίκης	40	50	40	43	-	43	60	35
Ιονίων Νήσων	-	-	-	35	35	30	30	-
Καβάλας	-	-	-	-	-	45	45	35
Καλαμάτας	-	60	60	55	55	55	-	55
Κρήτης	75	50	50	50	50	50	60	50
Λαμίας	-	40	50	50	50	50	60	41
Λάρισας	50	50	80	-	-	50	60	50
Μεσολογγίου	50	55	55	55	55	55	45	30
Πάτρας	60	60	60	30	42	38	60	60
Πειραιά	-	-	50	54 ⁵	55	57	-	50
Σερρών	60	60	60	12	12	52	60	62
Χαλκίδας	-	40	40	30	-	30	45	45
ΣΥΝΟΛΟ	430	740	815	636 ⁶	584	797	825 ⁷	778
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	54	62	63	45	53	53	64	55

⁵ Στα αποτελέσματα της έκθεσης της Μ.Ο.Π.Α.Β. το 2008 είχαν καταχωρηθεί δυο διαφορετικές τιμές για το Τ.Ε.Ι. Πειραιά και επιλέχθηκαν οι 54 ώρες, καθώς εν μέρει συμβαδίζουν με τα δεδομένα του προηγούμενου έτους.

⁶ Οι συνολικές ώρες των βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι. είναι κατά 10 μονάδες λιγότερες, διότι στα στοιχεία της Μ.Ο.Π.Α.Β. το Τ.Ε.Ι. Πειραιά έχει περαστεί δυο φορές.

⁷ Το σύνολο των εβδομαδιαίων ωρών, πέραν του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας ΔΕΝ περιλαμβάνει τις βιβλιοθήκες των παραρτημάτων.

Πίνακας Δ.2. Βιβλιοθηκονόμοι των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Τ.Ε.Ι.	Μ.Ο.Π.Α.Β.														Τρέχουσα Έρευνα	
	1998 ⁸	1999 ⁹	2000 ¹⁰	2001 ¹¹	2002 ¹²	2003 ¹³	2004 ¹⁴	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 ¹⁵	2012	
Αθηνών	12	-	-	11	11	-	-	-	12	10	12	12	10	8	10	
Δυτικής Μακεδονίας	6	8	6	7	10	11	12	14	13	12	14	12	8	8	8	
Ηπείρου	3	5	4	4	8	8	8	7	10	10	7	7	8	10	8	
Θεσσαλονίκης	14	20	12	9	4	4	5	10	10	10	10	-	13	21	14	
Ιονίων Νήσων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	
Καβάλας	3	3	-	3	-	-	4	-	-	-	6	-	3	3	3	
Καλαμάτας	2	2	2	3	2	3	3	-	6	6	6	5	4	2	2	
Κρήτης	6	7	7	7	7	9	6	10	6	6	6	13	5	10	9	
Λαμίας	-	3	3	3	-	-	4	-	6	9	9	3	3	4	3	
Λάρισας	6	6	8	8	7	7	8	7	8	8	-	-	8	10	10	
Μεσολογγίου	-	4	4	5	3	5	6	3	4	6	6	6	1	1	1	
Πάτρας	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	6	4	3	3	-	
Πειραιά	5	5	5	5	5	5	5	-	-	6	6	6	6	6	-	
Σερρών	6	5	4	4	3	3	3	3	4	4	5	5	7	6	5	
Χαλκίδας	2	2	-	-	-	-	-	-	4	4	5	-	2	2	2	
ΣΥΝΟΛΟ	68	74	59	62	63	70	68	58	87	95	99	74	82	95	76	
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	6	6	5	5	6	6	6	7	7	7	7	7	6	6	6	

⁸ Ο αριθμός προκύπτει από τον υπολογισμό των βιβλιοθηκονόμων από το «Προσωπικό Βιβλιοθήκης: μόνιμοι» και τους βιβλιοθηκονόμους από το «Προσωπικό Βιβλιοθήκης ΕΠΕΑΕΚ» (Μ.Ο.Π.Α.Β., 1998, σ.16,17).

⁹ Ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων προκύπτει από τον υπολογισμό των «Βιβλιοθηκονόμοι» και «Βιβλιοθηκονόμοι από Αναπτυξιακά/ερευνητικά προγράμματα» (Μ.Ο.Π.Α.Β., 1999, σ.38).

¹⁰ Ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων προκύπτει από τον υπολογισμό των «Βιβλιοθηκονόμοι» και «Βιβλιοθηκονόμοι από Αναπτυξιακά/ερευνητικά προγράμματα» (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2000, σ.37).

¹¹ Ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων προκύπτει από τον υπολογισμό των «Βιβλιοθηκονόμοι» και «Βιβλιοθηκονόμοι από Αναπτυξιακά/ερευνητικά προγράμματα» (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2001, σ.47).

¹² Ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων προκύπτει από τον υπολογισμό των «Βιβλιοθηκονόμοι (μόνιμοι-συμβασιούχοι)» (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2002, σ.43).

Πίνακας Δ.3. Πληθυσμός- Χρήστες Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

	Μ.Ο.Π.Α.Β.											Τρέχουσα Έρευνα		
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008		2009	2010
Συνολικός πληθυσμός των Τ.Ε.Ι.	54.300 ¹⁶	62.882 ¹⁷	71.836 ¹⁸	98.365 ¹⁹	30.995 ²⁰	128.960 ²¹	121.300 ²²	97.991	106.574	123.847	140.986	104.702	196.293	148.405
Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων χρηστών των βιβλιοθηκών	-	-	-	-	40.021	54.840	57.128	66.958	71.017	79.954	74.161	66.104	-	80.344
Συνολικός αριθμός ενεργών εγγεγραμμένων χρηστών των βιβλιοθηκών	-	-	-	-	-	-	-	60.679	67.062	63.390	63.471	57.838	--	22.598 ²³
Ποσοστό ενεργών χρηστών βιβλιοθηκών	-	-	-	-	-	-	-	61,9%	62,9%	51,2%	45%	55,2%	-	15,2%

¹³ Ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων προκύπτει από τον υπολογισμό των «Βιβλιοθηκονόμοι (μόνιμοι-συμβασιούχοι)» (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2003, σ.42).

¹⁴ Ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων προκύπτει από τον υπολογισμό των «Βιβλιοθηκονόμοι (μόνιμοι-συμβασιούχοι)» (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2004, σ.47).

¹⁵ Ο αριθμός των βιβλιοθηκονόμων προκύπτει από τον υπολογισμό των «Μόνιμων βιβλιοθηκονόμων» των «Βιβλιοθηκονόμων με σύμβαση αορίστου χρόνου» και των «Συμβασιούχων Βιβλιοθηκονόμων».

¹⁶ Ο αριθμός αντιπροσωπεύει τους ΔΕΠ, τους ενεργούς φοιτητές και τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (Μ.Ο.Π.Α.Β., 1998, σ.12,13).

¹⁷ Ο αριθμός αντιπροσωπεύει τους ΔΕΠ, τους ενεργούς φοιτητές και τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (Μ.Ο.Π.Α.Β., 1999, σ.46).

¹⁸ Ο αριθμός αντιπροσωπεύει τους ΔΕΠ, τους ενεργούς φοιτητές και τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2000, σ.46).

¹⁹ Ο αριθμός αντιπροσωπεύει τους ΔΕΠ, τους ενεργούς φοιτητές και τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2001, σ.56).

²⁰ Ο αριθμός αντιπροσωπεύει τους ΔΕΠ, τους ενεργούς φοιτητές και τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2002, σ.52).

²¹ Ο αριθμός αντιπροσωπεύει τους ΔΕΠ, τους ενεργούς φοιτητές και τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2003, σ.51).

²² Ο αριθμός αντιπροσωπεύει τους ΔΕΠ, τους ενεργούς φοιτητές και τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2004, σ.56).

²³ Ο αριθμός των ενεργών εγγεγραμμένων χρηστών προσδιορίζει τους ενεργούς χρήστες του τρίμηνου Μαρτίου-Μαΐου έτος.

Πίνακας Δ.4. Μέγεθος Συλλογής των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών των Τ.Ε.Ι.

Τ.Ε.Ι.	Μ.Ο.Π.Α.Β.													Τρέχουσα Έρευνα
	1998 ²⁴	1999 ²⁵	2000 ²⁶	2001 ²⁷	2002 ²⁸	2003 ²⁹	2004 ³⁰	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Αθηνών	69.756	-	-	-	65.485	64.292	-	-	-	77.000	82.000	66.798	52.895	72.100
Δυτικής Μακεδονίας	22.474	25.688	26.610	35.117	48.108	49.470	56.716	49.899	50.885	62.336	67.174	66.826	69.270	49.527
Ηπείρου	11.130	12.740	11.525	13.260	31.481	50.132	40.858	43.192	52.828	60.256	54.311	50.634	55.258	26.095
Θεσσαλονίκης	43.000	64.255	68.735	73.000	66.700	87.407	89.244	89.104	89.588	93.653	96.796	-	102.078	213 ³¹
Ιονίων Νήσων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.441	4.654	4.591	2.570
Καβάλας	19.600	19.257	-	32.850	-	-	14.904	-	-	=	-	-	34.165	36.050
Καλαμάτας	10.950	10.200	10.884	12.439	15.150	21.005	19.553	-	24.862	26.764	30.005	32.239	31.566	-
Κρήτης	43.386	54.088	57.563	67.176	74.628	65.922	63.611	79.160	52.993	56.255	57.797	83.590	87.986	84.104
Λαμίας	-	6.147	6.759	6.263	-	-	11.050	-	-	23.901	-	250	21.766	32.100
Λάρισας	25.709	26.483	25.632	26.202	29.474	33.445	39.317	30.333	30.038	42.699	-	-	66.262	62.322
Μεσολογγίου	-	24.650	23.259	23.500	23.028	23.217	23.806	26.208	27.007	30.050	29.240	23.215	28.240	32.680
Πάτρας	15.750	18.850	17.400	19.920	20.386	22.401	22.810	25.800	5.960	7.724	31.196	28.049	28.815	46.270
Πειραιά	18.000	18.258	25.615	20.334	20.715	22.584	21.987	-	-	-	35.644	-	-	-
Σερρών	16.500	22.438	30.193	23.654	27.647	35.784	39.951	38.814	40.227	44.495	47.467	46.340	57.179	-
Χαλκίδας	10.070	7.390	-	-	-	-	-	-	11.220	11.843	12.144	-	-	13.040
ΣΥΝΟΛΟ	306.325	310.444	304.715	353.715	422.802	475.659	443.807	382.510	385.608	536.976	550.215	402.595	640.071	456.858
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	25.527	23.880	27.701	29.476	38.437	43.241	36.983	47.814	38.561	44.748	45.851	40.260	49.236	38.071

²⁴ Σύμφωνα με τους πρόσφατους υπολογισμούς της Μ.Ο.Π.Α.Β. για το μέγεθος της συλλογής χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία «Γόμοι βιβλίων», «Γόμοι που εισήλθαν το έτος», «Γόμοι περιοδικών» (Μ.Ο.Π.Α.Β., 1998, σ.20,21).

²⁵ Το μέγεθος της συλλογής υπολογίστηκε από το άθροισμα των τόμων στη Βιβλιοθήκη και των τόμων των μονογραφιών που εισήλθαν στο έτος (Μ.Ο.Π.Α.Β., 1999, σ.18).

²⁶ Το μέγεθος της συλλογής υπολογίστηκε από το άθροισμα των τόμων στη Βιβλιοθήκη και των τόμων των μονογραφιών που εισήλθαν στο έτος (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2000, σ.19).

Πίνακας Δ.5. Μέσος Όρος Η/Υ Χρηστών

Τ.Ε.Ι.	Μ.Ο.Π.Α.Β													Τρέχουσα Έρευνα	
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	
Αθηνών	50	-	-	-	24	24	-	-	15	35	30	30	50	44	
Δυτικής Μακεδονίας	14	-	-	-	55	55	56	56	55	54	79	79	79	80	
Ηλείου	21	-	-	-	22	24	31	27	27	50	50	50	50	18	
Θεσσαλονίκης	29	-	-	-	14	16	16	16	16	16	16	-	29	17	
Ιονίων Νήσων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	7	6	5	
Καβάλας	7	-	-	-	-	-	30	-	-	-	-	-	15	12	
Καλαμάτας	5	-	-	-	4	4	7	-	18	18	18	18	24	-	
Κρήτης	10	-	-	-	14	14	29	38	20	20	25	54	25	27	
Λαμίας	-	-	-	-	-	-	16	-	10	8	10	10	8	12	
Λάρισας	10	-	-	-	20	20	20	12	12	17	-	-	28	-	
Μεσολογγίου	-	-	-	-	10	10	10	10	30	30	30	30	30	2	
Πάτρας	3	-	-	-	13	15	27	27	27	27	26	27	26	27	
Πειραιά	2	-	-	-	45	45	45	-	-	51	51 ³²	51	51	-	
Σερρών	8	-	-	-	18	18	10	17	17	17	17	17	10	-	
Χαλκίδας	10	-	-	-	-	-	-	-	23	23	23	-	20	15	
ΣΥΝΟΛΟ	169	-	-	-	239	245	297	203	270	366	382	373	451	259 ³³	
ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ	10	-	-	-	18	18	24	25	23	28	29	34	30	23	

²⁷ Το μέγεθος της συλλογής υπολογίστηκε από το άθροισμα των τόμων στη Βιβλιοθήκη και των τόμων των μονογραφιών που εισήλθαν στο έτος (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2001, σ.29).

²⁸ Το μέγεθος της συλλογής υπολογίστηκε από το άθροισμα των τόμων στη Βιβλιοθήκη και των τόμων των μονογραφιών που εισήλθαν στο έτος (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2002, σ.25).

²⁹ Το μέγεθος της συλλογής υπολογίστηκε από το άθροισμα των τόμων στη Βιβλιοθήκη και των τόμων των μονογραφιών που εισήλθαν στο έτος (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2003, σ.24).

³⁰ Το μέγεθος της συλλογής υπολογίστηκε από το άθροισμα των τόμων στη Βιβλιοθήκη και των τόμων των μονογραφιών που εισήλθαν στο έτος (Μ.Ο.Π.Α.Β., 2004, σ.29).

³¹ Ο αριθμός αντιπροσωπεύει μόνο το μέγεθος των τίτλων των επιστημονικών περιοδικών.

³² Στα αποτελέσματα της έκθεσης της Μ.Ο.Π.Α.Β. το 2008 είχαν καταχωρηθεί δυο διαφορετικές τιμές για το Τ.Ε.Ι. Πειραιά και επιλέχθηκαν οι 51 Η/Υ, καθώς συμβαδίζουν με τα δεδομένα του προηγούμενου έτους.

³³ Ο αριθμός των Η/Υ είναι το άθροισμα των μεταβλητών «Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές για ελεύθερη χρήση» και «Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές για τον ΟΡΑC».

Παράρτημα Ε΄: Ερωτηματολόγια

Έρευνα στις Βιβλιοθήκες & στους Βιβλιοθηκονόμους των Τ.Ε.Ι. Ερωτηματολόγια για τους Υπεύθυνους των Βιβλιοθηκών

Το παρόν ερωτηματολόγιο απευθύνεται στους υπεύθυνους (Διευθυντές, Προϊσταμένους) των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας.

Η έρευνα διεξάγεται στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας της Σοφίας Αξωνίδη με επιβλέποντα καθηγητή τον Εμμανουήλ Γαρουφάλλου του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης. Ο στόχος του ερωτηματολογίου είναι η συλλογή στοιχείων για το εργασιακό περιβάλλον των βιβλιοθηκονόμων.

Τα στοιχεία που θα συλλεχθούν θα είναι ΑΝΩΝΥΜΑ, ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ και θα αξιοποιηθούν μόνο για ερευνητικούς σκοπούς. Για οποιοσδήποτε διευκρινίσεις για τη συμπλήρωση του, μπορείτε να επικοινωνήσετε με τη Σ. Αξωνίδη είτε μέσω e-mail: s_axonidi@yahoo.gr είτε τηλεφωνικά: 6946415443.

- Δηλώστε το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα που ανήκετε:

☐	Τ.Ε.Ι. Αθηνών
☐	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
☐	Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης
☐	Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων
☐	Τ.Ε.Ι. Καβάλας
☐	Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας
☐	Τ.Ε.Ι. Κρήτης
☐	Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας
☐	Τ.Ε.Ι. Λαμίας
☐	Τ.Ε.Ι. Λάρισας
☐	Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου
☐	Τ.Ε.Ι. Πάτρας
☐	Τ.Ε.Ι. Πειραιά
☐	Τ.Ε.Ι. Σερρών
☐	Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας

- Αναφέρετε το παράρτημα όπου εργάζεστε:

- Επιλέξτε το είδος Βιβλιοθήκης που εργάζεστε:

Κεντρική   Τμήματος   Τομέα   Σπουδαστήριο

- Αναφέρετε τη θέση, που κατέχετε: _____

1) Σημειώστε το φύλο σας:

Άντρας   Γυναίκα

2) Δηλώστε την ηλικία σας:

	18-22
	23-30
	31-40
	41-50
	51+

3) Πόσα χρόνια προϋπηρεσίας έχετε ως υπεύθυνος βιβλιοθήκης;

	1-5
	6-10
	11-20
	20- +

4) Ποιο το επίπεδο εκπαίδευσής σας στη Βιβλιοθηκονομία:

	Πτυχίο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης στη Βιβλιοθηκονομία (ΠΕ)
	Πτυχίο Τεχνολογικού Ιδρύματος στη Βιβλιοθηκονομία (ΤΕ)
	Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στη Βιβλιοθηκονομία
	Διδακτορικό Δίπλωμα στη Βιβλιοθηκονομία
	Πτυχίο Μέσης Εκπαίδευσης
	Άλλο πτυχίο πέραν της Βιβλιοθηκονομίας

Παρακαλώ διευκρινίστε:

---

5) Ποιο πτυχίο ξένης γλώσσας κατέχετε; _____

Ωράριο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης

6) Πόσες ώρες λειτουργεί ημερησίως η βιβλιοθήκη σας για την εξυπηρέτηση της ακαδημαϊκής κοινότητας;

- έως 6 ώρες   7-9 ώρες   10-12 ώρες   12+ώρες
- Σαββατοκύριακο

7) Σε περιόδους εξεταστικής το ωράριο λειτουργίας αυξάνεται;

- Ναι   Όχι

Προσωπικό Βιβλιοθήκης

8) Παρακαλώ αναγράψτε τον αριθμό της κάθε ομάδας εργαζομένων, που απασχολούνται στη βιβλιοθήκη σας:

Μόνιμοι Βιβλιοθηκονόμοι:	
Σύμβαση αορίστου χρόνου Βιβλιοθηκονόμοι:	
Συμβασιούχοι Βιβλιοθηκονόμοι:	
Μόνιμοι Πληροφορικοί:	
Σύμβαση αορίστου χρόνου Πληροφορικοί:	
Συμβασιούχοι Πληροφορικοί:	
Φοιτητές βιβλιοθηκονομίας σε πρακτική	
Άλλοι:	

Παρακαλώ να εξειδικεύσετε τις επιπλέον κατηγορίες εργαζομένων:

- 9) Ποιο/α κατά τη γνώμη σας από τα παρακάτω κριτήρια είναι πιο σημαντικό/ά για την επιλογή του καταλληλότερου προσωπικού στον οργανισμό σας; Παρακαλώ συμπληρώστε βάζοντας τα παρακάτω κριτήρια σε ιεραρχική σειρά δίνοντας τον αριθμό 1=για το πιο σημαντικό, το 2= το αμέσως επόμενο και ούτω καθεξής.

Έτη προϋπηρεσίας	
Πτυχίο στη Βιβλιοθηκονομία	
Μεταπτυχιακό ή/και Διδακτορικό στη Βιβλιοθηκονομία	
Πτυχίο σε άλλη ειδικότητα	
Γνώσεις ξένων γλωσσών	
Γνώσεις Ηλεκτρονικών Υπολογιστών	
Εξωτερικό προφίλ/ Προσωπικότητα του εργαζομένου	
Διάθεση εργαζομένου για συνεχή επιμόρφωση	
Άλλα χαρακτηριστικά	

Παρακαλώ διευκρινίστε:

- 10) Ποιες μεθόδους επιμόρφωσης χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση του προσωπικού της βιβλιοθήκης σας;

- 11) Σύμφωνα με ποια μέσα αξιολογείτε το προσωπικό της βιβλιοθήκης; Μπορείτε να σημειώσετε από ένα ή περισσότερα μέσα.

	Μέθοδοι σύγκρισης μεταξύ των προσώπων
	Μέθοδοι σύγκρισης προσωπικού με τους αντικειμενικούς στόχους της βιβλιοθήκης
	Μέθοδοι σταθερών κριτηρίων
	Ποιοτικές μέθοδοι
	Ποσοτικές μέθοδοι
	Μέθοδοι άμεσης μέτρησης της παραγωγικότητας

	Δεν αξιολογούμε το προσωπικό της βιβλιοθήκης
	Άλλο

Παρακαλώ διευκρινίστε:

Χρήστες Βιβλιοθήκης

12) Ποιος είναι ο συνολικός αριθμός του πληθυσμού του Τ.Ε.Ι. (Διοικητικοί, Εκπαιδευτικοί, Φοιτητές κλπ.);

- Πόσοι είναι οι εγγεγραμμένοι χρήστες της βιβλιοθήκης για το έτος 2011;

- Πόσοι από αυτούς είναι ενεργοί το τελευταίο τρίμηνο;

---

13) Ποιες οι δράσεις της βιβλιοθήκης για την διευκόλυνση των ατόμων με ειδικές ανάγκες; Παρακαλώ να τις αναφέρετε επιγραμματικά.

---

14) Πόσο συχνά διεξάγεται έρευνα για την αποτύπωση των πληροφοριακών αναγκών των χρηστών της κοινότητά σας;

---

15) Παρακαλώ καταγράψτε επιγραμματικά τα σπουδαιότερα από την έρευνα αποτελέσματα, που προέκυψαν και σας βοήθησαν στη βελτίωση κάποιου τομέα της βιβλιοθήκης.

- 16) Ποια από τα παρακάτω εργαλεία χρησιμοποιείται για την μελέτη της κοινότητάς σας; Μπορείτε να σημειώσετε από ένα ή περισσότερα εργαλεία.

	Κανένα εργαλείο
	Τα ερωτηματολόγια
	Οι συνεντεύξεις
	Η παρατήρηση
	Οι ανεπίσημες συζητήσεις με τους χρήστες
	Η ανάλυση στατιστικών στοιχείων από τα συστήματα αυτοματισμού
	Η ανάλυση των δελτίων παραπόνων των χρηστών
	Η ανάλυση των δελτίων προτάσεων των χρηστών
	Η μελέτη ερευνών άλλων βιβλιοθηκών
	Άλλο

Παρακαλώ διευκρινίστε:

Συλλογές Βιβλιοθήκης

- 17) Παρακαλώ αναγράψτε τον αριθμό τόμων, που εμπεριέχονται στη συλλογή της βιβλιοθήκης σας:

Βιβλία:	
Τίτλοι περιοδικών ποικίλης ύλης:	
Τίτλοι επιστημονικών περιοδικών:	
Εφημερίδες:	
Εγκυκλοπαίδειες:	
Λεξικά:	
Ηλεκτρονικό πληροφοριακό υλικό:	
Οπτικοακουστικό υλικό:	
Χαρτογραφικό υλικό:	
Εικονογραφημένο υλικό για άτομα με προβλήματα όρασης:	
Πτυχιακές εργασίες:	
Άλλο:	

Παρακαλώ διευκρινίστε και δώσετε και τον αριθμό των άλλων κατηγοριών:

---

18) Πόσο συχνά ανανεώνεται το υλικό της συλλογής κατά μέσο όρο τα τελευταία πέντε χρόνια;

	Κάθε μήνα
	Κάθε 3μηνο
	Κάθε 6μηνο
	Κάθε χρόνο
	Ανά 2-5 χρόνια

19) Ποιο είναι το ποσοστό επί της % του συνολικού ετήσιου προϋπολογισμού της βιβλιοθήκης που διατίθεται για την ανάπτυξη της έντυπης συλλογής;

	0% - 10%
	11% - 20%
	21% - 30%
	31% - 40%
	41% - 50%
	51% - 60%
	61% - 100%

Υπηρεσίες Βιβλιοθήκης

20) Ποιες από τις ακόλουθες υπηρεσίες προς τους χρήστες είναι περισσότερο ανεπτυγμένες στη βιβλιοθήκη σας; Παρακαλώ συμπληρώστε βάζοντας τις παρακάτω υπηρεσίες σε ιεραρχική σειρά δίνοντας τον αριθμό 1=για το πιο σημαντικό, το 2= το αμέσως επόμενο και ούτω καθεξής.

Υπηρεσία δανεισμού	
Υπηρεσία διαδανεισμού	
Εκπαίδευση χρηστών	
Πρόσβαση στο Διαδίκτυο (ασύρματη πρόσβαση)	

Υπαρξη αυτοματοποιημένου καταλόγου	
Υπηρεσίες για Α.Μ.Ε.Α. (όπως οι SLB για τα άτομα με προβλήματα όρασης)	
Οργάνωση εκδηλώσεων	
Διεξαγωγή σεμιναρίων	
Υπηρεσία ασύγχρονης εκπαίδευσης	
Πληροφοριακό Γραφείο	
Υπηρεσία ψηφιακής βιβλιοθήκης/ Ιδρυματικού Καταθετηρίου	
Δικτυακός Τόπος της Βιβλιοθήκης	
Άλλες υπηρεσίες	

Παρακαλώ διευκρινίστε τις άλλες υπηρεσίες της βιβλιοθήκης:

Τεχνολογικός Εξοπλισμός Βιβλιοθήκης

21) Παρακαλώ αναγράψτε τον αριθμό του εξοπλισμού, που είναι στη διάθεση των χρηστών της βιβλιοθήκης σας:

Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές για ελεύθερη χρήση:	
Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές για τον OPAC:	
Ηλεκτρονικοί Αναγνώστες:	
Σαρωτές:	
Εκτυπωτές:	
Εκτυπωτές Braille:	
Φωτοτυπικό:	
Άλλο:	

Παρακαλώ διευκρινίστε τον αριθμό των άλλων κατηγοριών εξοπλισμού:

Νέες Τεχνολογίες Βιβλιοθήκης

22) Η βιβλιοθήκη σας έχει δική της ιστοσελίδα ανεξάρτητη από εκείνη του Τ.Ε.Ι.;

Ναι   Όχι

Σε περίπτωση που υπάρχει ιστοσελίδα για τη βιβλιοθήκη σας, παρακαλώ απαντήστε στα ακόλουθα :

- Πότε κατασκευάστηκε; _____
- Κάθε πότε ανανεώνεται το περιεχόμενό της; _____
- Ποιος είναι, κατά προσέγγιση, ο αριθμός των χρηστών που επισκέπτονται την ιστοσελίδα σας ημερησίως; _____
- Ποιος είναι ο συνολικός αριθμός επισκέψεων; _____

23) Ποιες από τις ακόλουθες νέες τεχνολογίες έχουν αναπτυχθεί από τη βιβλιοθήκη σας και σε ποιο βαθμό;

Νέες Τεχνολογίες	Πάρα Πολύ	Πολύ	Αρκετά	Λίγο	Καθόλου
Ιστολόγια/ Blogs					
Rss Feeds					
Wikis					
Κοινωνικά δίκτυα					
Forums					
Flickr					
Podcasts					
Vidcasts					
Bookmarks					
Chat					
SDI services					
Ενημέρωση χρηστών μέσω SMS					
Άλλες					

Παρακαλώ αναφέρετε τις όποιες άλλες νέες τεχνολογίες της βιβλιοθήκης σας:

---

24) Πιστεύετε ότι η βιβλιοθήκη πρέπει να συμμετέχει στην ενσωμάτωση των νέων τεχνολογικών εξελίξεων στις υπηρεσίες της · ή πρέπει να παραμείνει στον παραδοσιακό της ρόλο;

Εκπαίδευση Χρηστών Βιβλιοθήκης

25) Πραγματοποιείται καθορισμένη εκπαίδευση χρηστών;

Ναι   Όχι

26) Πότε ξεκίνησε για πρώτη φορά να προσφέρονται προγράμματα εκπαίδευσης χρηστών στη βιβλιοθήκη σας;

---

27) Σε ποιους τομείς επικεντρώνεται η εκπαίδευση των χρηστών σας;

Διοικητικά Ζητήματα Βιβλιοθήκης

28) Στη βιβλιοθήκη σας έχει οριστεί πλάνο στρατηγικού ορισμού;

Ναι   Όχι

Παρακαλώ αναπτύξτε την απάντησή σας.

---

29) Έχει καθοριστεί το μακροπρόθεσμο στρατηγικό πλάνο της βιβλιοθήκης σας; Παρακαλώ να αποσταλεί στο e-mail για να χρησιμοποιηθεί ως επιπρόσθετο υλικό για τη συγγραφή της πτυχιακής εργασίας.

Ναι

Όχι

Παρακαλώ αιτιολογήστε την απάντησή σας.

---

30) Η βιβλιοθήκη στην οποία εργάζεστε έχει εφαρμόσει κάποια από τις *τεχνικές εκτίμησης του περιβάλλοντος* (π.χ. SWOT Analysis); Παρακαλώ να αποσταλεί στο e-mail για να χρησιμοποιηθεί ως επιπρόσθετο υλικό για τη συγγραφή της πτυχιακής εργασίας.

Ναι

Όχι

Παρακαλώ αιτιολογήστε την απάντησή σας.

---

31) Ποιες *μορφές επικοινωνίας* χρησιμοποιούνται με τους εργαζομένους; Μπορείτε να σημειώσετε από ένα ή περισσότερα.

	Πρόσωπο με πρόσωπο
	Μέσω e-mail
	Μέσω chat
	Μέσω skype
	Επίσημη συνάντηση προσωπικού
	Ανεπίσημη συνάντηση προσωπικού
	Άλλο

Ποιο είδος επικοινωνίας πιστεύετε ότι είναι πιο αποτελεσματικό;

---

32) Με ποιους από τους ακόλουθους τρόπους προσπαθείτε να διεγείρετε το ενδιαφέρον του προσωπικού, ώστε να αποδεχθούν πιο ομαλά τις αλλαγές στον εργασιακό τους χώρο; Παρακαλώ συμπληρώστε βάζοντας τους παρακάτω τρόπους σε ιεραρχική σειρά δίνοντας τον αριθμό 1=για το πιο σημαντικό, το 2= το αμέσως επόμενο και ούτω καθεξής.

Προσδιορισμός αιτιών αλλαγής	
Κατάλληλη εκπαίδευσή προσωπικού	
Ενεργή συμμετοχή προσωπικού	
Άλλος τρόπος	

Παρακαλώ διευκρινίστε:

---

33) Ποιους τρόπους χρησιμοποιείτε για να προωθήσετε-γνωστοποιήσετε την ακαδημαϊκή βιβλιοθήκη του Τ.Ε.Ι.; Παρακαλώ συμπληρώστε βάζοντας τα παρακάτω σε ιεραρχική σειρά δίνοντας τον αριθμό 1=για το πιο σημαντικό, το 2= το αμέσως επόμενο και ούτω καθεξής.

Δημόσιες Σχέσεις	
Οργάνωση εκδηλώσεων	
Ενημερωτικά φυλλάδια	
Συνεργασία με καθηγητές τμημάτων	
Δικτυακός τόπος βιβλιοθήκης	
Άλλοι τρόποι	

Παρακαλώ διευκρινίστε:

---

34) Ποια είναι η άποψή σας για το ρόλο της *Google* στη διαχείριση της πληροφορίας και κατά πόσο πιστεύετε, πως αποτελεί απειλή για τις βιβλιοθήκες;

---

35) Θεωρείτε πως η βιβλιοθήκη σας είναι ή πρέπει να είναι ανταγωνιστική ως προς τις άλλες ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες; Παρακαλώ αιτιολογήστε την απάντησή σας.

Παρακαλώ σημειώστε τις παρατηρήσεις και τα σχόλια σας

Σας ευχαριστώ θερμά για τον πολύτιμο χρόνο σας.

Σοφία Αξωνίδα

Έρευνα στις Βιβλιοθήκες & στους Βιβλιοθηκονόμους των Τ.Ε.Ι. Ερωματολογία για τους Εργαζόμενους των Βιβλιοθηκών

Το παρόν ερωτηματολόγιο απευθύνεται στους εργαζομένους των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της χώρας.

Η έρευνα διεξάγεται στα πλαίσια της πτυχιακής εργασίας της Σοφίας Αξωνίδα με επιβλέποντα καθηγητή τον Εμμανουήλ Γαρουφάλλου του Τμήματος Βιβλιοθηκονομίας & Συστημάτων Πληροφόρησης του Αλεξάνδρειου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης. Ο στόχος του ερωτηματολογίου είναι η συλλογή στοιχείων για το εργασιακό περιβάλλον των βιβλιοθηκονόμων.

Τα στοιχεία που θα συλλεχθούν θα είναι ΑΝΩΝΥΜΑ, ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ και θα αξιοποιηθούν μόνο για ερευνητικούς σκοπούς. Για οποιοσδήποτε διευκρινίσεις για τη συμπλήρωση του, μπορείτε να επικοινωνήσετε με τη Σ. Αξωνίδα είτε μέσω e-mail: s_axonidi@yahoo.gr είτε τηλεφωνικά: 6946415443.

- Δηλώστε το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα που ανήκετε:

	Τ.Ε.Ι. Αθηνών
	Τ.Ε.Ι. Ηπείρου
	Τ.Ε.Ι. Θεσσαλονίκης
	Τ.Ε.Ι. Ιονίων Νήσων
	Τ.Ε.Ι. Καβάλας
	Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας
	Τ.Ε.Ι. Κρήτης
	Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας
	Τ.Ε.Ι. Λαμίας
	Τ.Ε.Ι. Λάρισας
	Τ.Ε.Ι. Μεσολογγίου
	Τ.Ε.Ι. Πάτρας
	Τ.Ε.Ι. Πειραιά
	Τ.Ε.Ι. Σερρών
	Τ.Ε.Ι. Χαλκίδας

- Αναφέρετε το παράρτημα όπου εργάζεστε:

- Επιλέξτε το είδος Βιβλιοθήκης που εργάζεστε:

Κεντρική   Τμήματος   Τομέα   Σπουδαστήριο

1) Σημειώστε το φύλο σας:

Άντρας   Γυναίκα

2) Δηλώστε την ηλικία σας:

☐	18-22
☐	23-30
☐	31-40
☐	41-50
☐	51- +

3) Σε ποιο τμήμα της βιβλιοθήκης εργάζεστε;

---

4) Σε ποια από τις αναγραφόμενες κατηγορίες ανήκετε;

☐	Μόνιμοι Βιβλιοθηκονόμοι
☐	Συμβασιούχοι Βιβλιοθηκονόμοι
☐	Αορίστου Σύμβασης Βιβλιοθηκονόμοι
☐	Φοιτητές βιβλιοθηκονομίας σε πρακτική
☐	Άλλο

5) Προτού αναλάβετε την υπάρχουσα σε ποιους άλλους τομείς είχατε απασχοληθεί:

Εκπαίδευση- Επimόρφωση

6) Ποιο το επίπεδο εκπαίδευσής σας:

☐	Πτυχίο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης στη Βιβλιοθηκονομία (ΠΕ)
☐	Πτυχίο Τεχνολογικού Ιδρύματος στη Βιβλιοθηκονομία (ΤΕ)

	Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στη Βιβλιοθηκονομία
	Διδακτορικό Δίπλωμα στη Βιβλιοθηκονομία
	Πτυχίο Μέσης Εκπαίδευσης
	Άλλο πτυχίο πέραν της Βιβλιοθηκονομίας

Παρακαλώ διευκρινίστε:

- 7) Αν σας δινόταν η δυνατότητα να βελτιώσετε το επίπεδο σπουδών σας ποια από τα παρακάτω θα επιλέγατε;

	Πτυχίο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ)
	Πτυχίο Τεχνολογικού Ιδρύματος (ΤΕ)
	Μεταπτυχιακό Δίπλωμα
	Διδακτορικό Δίπλωμα
	Πρόγραμμα εξειδίκευσης σχετικό με τον βιβλιοθηκονομικό κλάδο
	Άλλο Πτυχίο

Παρακαλώ εξειδικεύστε τον τομέα, που θα σας ενδιέφερε:

- 8) Ποιο πτυχίο ξένης γλώσσας κατέχετε; _____

- 9) Η διεύθυνση της βιβλιοθήκης αναλαμβάνει έμπρακτα τη διαδικασία της επιμόρφωσης του προσωπικού της;

Ναι   Όχι

- 9.1) Αν ναι, πως θα αξιολογούσατε το επίπεδο της επιμόρφωσης;

Πολύ Καλό   Καλό   Μέτριο   Κακό

10) Η διαδικασία της *επιμόρφωσης*, που πραγματοποιήθηκε ήταν:

	Κατά τη διάρκεια της πρόσληψής σας και της ανάθεσης των καθηκόντων σας
	Μέσω σεμιναρίων εντός του χώρου της βιβλιοθήκης (θεωρητική εκπαίδευση)
	Με την εναλλαγή των θέσεων εργασίας μέσα στη βιβλιοθήκη
	Με επιμορφωτικά προγράμματα σε άλλα ιδρύματα
	Παρακολούθηση μαθημάτων σε ιδιωτικές εταιρείες
	Με άλλο τρόπο

Παρακαλώ προσδιορίστε τη διαφορετική διαδικασία επιμόρφωσης:

---

11) Επιλέξτε σε ποια από τα παρακάτω θέματα επικεντρώνονται τα *μαθήματα επιμόρφωσης*. Μπορείτε να σημειώσετε από ένα ή περισσότερα θέματα:

	Δημόσιες σχέσεις
	Διοίκηση βιβλιοθηκών
	Οργανωτικές λειτουργίες (καταλογογράφηση, ταξινόμηση, θεματικές επικεφαλίδες)
	Νέες τεχνολογίες
	Εκπαίδευση χρηστών
	Επικοινωνιακή συμπεριφορά
	Web 2.0
	Άλλα θέματα

Παρακαλώ διευκρινίστε:

---

12) Το κόστος εκπαίδευσής σας καλύφθηκε από τον οργανισμό;

Ναι   Όχι

13) Ποια ήταν η διάρκεια της επιμόρφωσής σας;

---

14) Σε ποια από τα παρακάτω θέματα θα θέλατε να εκπαιδευτείτε;

Θέματα	Πάρα Πολύ	Πολύ	Αρκετά	Λίγο	Καθόλου
Νέες τεχνολογίες					
Web 2.0					
Ψηφιακές Βιβλιοθήκες					
Μεταδεδομένα					
Πληροφοριακός Γραμματισμός					
Αυτοματοποίηση Καταλόγου					
Παραγγελίες Υλικού					
Διαδανεισμός					
Συγγραφή εργασίας					
Μέθοδοι έρευνας					
Άλλο					

Παρακαλώ διευκρινίστε:

---

15) Φροντίζετε μόνοι σας για την εκπαίδευσή σας (αυτομόρφωση); Αν απαντήσετε Ναι, αναφέρετε με ποιους τρόπους;

Σχέσεις με τη Διοίκηση

16) Πιστεύετε ότι λαμβάνετε τα απαραίτητα *κίνητρα* από τη διοίκηση, ώστε να οδηγήστε στην προσωπική και επαγγελματική σας ανάπτυξη (αυτοπραγμάτωση). Αν ναι, ποια από τα επόμενα εφαρμόστηκαν σε εσάς; Παρακαλώ συμπληρώστε βάζοντας τα παρακάτω κίνητρα σε ιεραρχική σειρά δίνοντας τον αριθμό 1=για το πιο σημαντικό, το 2= το αμέσως επόμενο και ούτω καθεξής.

Αύξηση αμοιβών	
Αύξηση της εξουσίας σας	
Αύξηση της εξειδίκευσής σας	
Αύξηση των υποχρεώσεών σας	
Αύξηση της πληροφόρησής σας	
Επιβράβευση	
Μείωση ελέγχου από τη διοίκηση	
Άλλο	

Παρακαλώ εξειδικεύστε:

---

17) Σε ποιο τύπο *ηγεσίας* θα εντάσσατε τη διεύθυνση της βιβλιοθήκης σας:

	Ηγεσία του ενός
	Συλλογική ηγεσία
	Συμμετοχική διοίκηση

	Διοίκηση με ομάδες
	Άλλοι τύποι ηγεσίας

Παρακαλώ διευκρινίστε:

---

18) Σημειώσετε το βαθμό συμφωνίας ή διαφωνίας σας με κάθε μία από τις παρακάτω προτάσεις:

	Συμφωνώ απόλυτα	Συμφωνώ	Ούτε συμφωνώ ούτε διαφωνώ	Διαφωνώ	Διαφωνώ απόλυτα
Οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες θα απορροφηθούν από μεγάλους ψηφιακούς οργανισμούς.					
Το Google αποτελεί απειλή για τις βιβλιοθήκες.					
Η ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών στα ιδρύματα έχει μειώσει την προσέλευση των χρηστών.					
Ο ρόλος του βιβλιοθηκονόμου έχει υποβαθμιστεί εξαιτίας των νέων τεχνολογιών.					
Οι υπηρεσίες της βιβλιοθήκης δεν χρησιμοποιούνται όσο το Google.					
Το περιβάλλον αναζήτησης των υπηρεσιών βιβλιοθήκης είναι μη φιλικό προς τους χρήστες σε σχέση με αυτό του Google.					
Το ενδιαφέρον των βιβλιοθηκονόμων επικεντρώνεται περισσότερο στην εκμάθηση των νέων τεχνολογιών και λιγότερο στους χρήστες.					

Η συνεργασία μεταξύ των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών δεν ωφελεί τις βιβλιοθήκες.					
Το ηλεκτρονικό βιβλίο και οι ηλεκτρονικές πηγές πληροφόρησης έχουν αλλάξει τον τρόπο που λειτουργούν και αναπτύσσονται οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες.					
Η ανάπτυξη υπηρεσιών από εταιρείες όπως η Google (π.χ. Google books) θα ωθήσουν τις βιβλιοθήκες να μειώσουν το προσωπικό τους.					
Οι ψηφιακές βιβλιοθήκες, τα ηλεκτρονικά βιβλία και οι υπηρεσίες παροχής πληροφόρησης θα με οδηγήσουν εκτός εργασιακού περιβάλλοντος.					

19) Πιστεύετε η χρήση του *Google* λειτουργεί ανταγωνιστικά ή συμπληρωματικά για τη βιβλιοθήκη σας. Αιτιολογήστε.

19.1) Έστω ότι θεωρείτε πως οι νέοι πάροχοι πληροφοριών (π.χ. Google books) λειτουργούν ανταγωνιστικά, πιστεύετε ότι βοηθούν στη βελτίωση της βιβλιοθήκης (π.χ. να βελτιωθεί το περιβάλλον της ιστοσελίδας, οι υπηρεσίες κ.ά.) ή την αδρανοποιούν μη ξέροντας σε ποια κατεύθυνση να κατευθυνθεί;

---

20) Ποιο εκτιμάτε, πως θα είναι το μέλλον των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών και των βιβλιοθηκονόμων;

---

21) Τέλος, κρίνετε πως η βιβλιοθήκη, στην οποία εργάζεστε, μπορεί να είναι ανταγωνιστική ως προς τις άλλες ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες;

Παρακαλώ σημειώστε τις παρατηρήσεις και τα σχόλια σας

Σας ευχαριστώ θερμά για τον πολύτιμο χρόνο σας.

Σοφία Αξωνίδη